

Strona główna>Wszczęcie postępowania sądowego>Gdzie i jak>**Koszty**

Koszty

Jeżeli obywatel zamierza wszcząć postępowanie sądowe lub dąży do wykonania wyroku sądowego, należy udostępnić mu informacje dotyczące kosztów postępowania w danym państwie członkowskim.

Koszty procesu w sprawach cywilnych i karnych są regulowane przez przepisy krajowe i nie są one zharmonizowane na szczeblu UE. Stąd też różnice w kosztach w poszczególnych państwach członkowskich.

Aby uzyskać szczegółowe informacje o kosztach postępowania w państwach członkowskich, jak również zapoznać się z kasami opracowanymi na zlecenie Komisji Europejskiej, należy wybrać jedną z flag znajdujących się z prawej strony ekranu.

Osoby niedysponujące środkami finansowymi na pokrycie kosztów sprawy sądowej mogą wystąpić o [pomoc prawną](#).

Dodatkowe informacje można uzyskać z załączonego badania (dostępnego tylko w języku angielskim i francuskim), przeprowadzonego w celu określenia kosztów postępowania przed sądem cywilnym w każdym państwie członkowskim poprzez:

ustalenie udziału każdego z poszczególnych źródeł kosztów w łącznych kosztach postępowania sądowego;

porównanie kosztów ponoszonych przez strony sporu w różnych państwach członkowskich;

wskazanie różnic w źródłach oraz kwotach kosztów;

objaśnienie, jak przejrzystość kosztów postępowania sądowego oraz zmniejszenie różnic w źródłach oraz kwotach kosztów może polepszyć dostęp do wymiaru sprawiedliwości;

sformułowanie zaleceń co do możliwych działań na szczeblu UE poprzez ewentualne określenie minimalnych standardów, aby, wpływając na poprawę przejrzystości kosztów dochodzenia sprawiedliwości w sprawach cywilnych, ułatwić dostęp do wymiaru sprawiedliwości;

w ujęciu ogólnym – tam gdzie jest to właściwe i istotne – wskazanie odpowiednich związków między kosztami dochodzenia sprawiedliwości a dostępem obywateli do wymiaru sprawiedliwości; oraz

wyodrębnienie poszczególnych kwestii związanych ze sporami transgranicznymi.

Badanie zapewnia wgląd w sytuację w Unii Europejskiej w ściśle określonym czasie – według stanu na grudzień 2007 r.

Powiązane dokumenty

badanie na temat przejrzystości kosztów postępowania cywilnego w Unii Europejskiej [PDF](#) (2615 Kb) [en](#) – wersja angielskojęzyczna

badanie na temat przejrzystości kosztów postępowania cywilnego w Unii Europejskiej [PDF](#) (2665 Kb) [fr](#) – wersja francuskojęzyczna

Załącznik 1: Wyniki ankiety publicznej [PDF](#) (1700 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Belgia [PDF](#) (829 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Bułgaria [PDF](#) (566 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Czechy [PDF](#) (703 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Dania [PDF](#) (560 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Niemcy [PDF](#) (565 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Estonia [PDF](#) (872 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Irlandia [PDF](#) (400 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Grecja [PDF](#) (849 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Hiszpania [PDF](#) (640 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Francja [PDF](#) (1312 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Włochy [PDF](#) (772 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Cypr [PDF](#) (555 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Łotwa [PDF](#) (742 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Litwa [PDF](#) (950 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Luksemburg [PDF](#) (551 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Węgry [PDF](#) (533 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Malta [PDF](#) (742 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Niderlandy [PDF](#) (702 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Austria [PDF](#) (829 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Polska [PDF](#) (396 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Portugalia [PDF](#) (781 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Rumunia [PDF](#) (544 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Słowenia [PDF](#) (723 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Słowacja [PDF](#) (872 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Finlandia [PDF](#) (504 Kb) [en](#)

sprawozdanie krajowe – Szwecja [PDF](#) (457 Kb) [en](#)

Ostatnia aktualizacja: 18/01/2019

Stroną zarządza Komisja Europejska. Informacje na tej stronie nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej, nie ponosi ona również odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane czy odniesienia na niej zawarte. Więcej informacji na temat praw autorskich odnoszących się do stron UE znajduje się na stronie „Informacje prawne”.

Koszty postępowania - Belgia

Niniejsza strona zawiera informacje na temat kosztów sądowych w Belgii. Bardziej szczegółowe informacje na temat kosztów postępowania znajdują Państwo w następujących analizach przypadku:

 [Prawo rodzinne - Rozwód](#)

 [Prawo rodzinne - Prawo pieczy nad dzieckiem](#)

 [Prawo rodzinne - Świadczenia alimentacyjne](#)

 [Prawo handlowe - Umowa](#)

 [Prawo handlowe - Odpowiedzialność](#)

Przepisy dotyczące opłat pobieranych przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Komornicy sądowi

W sprawach cywilnych

Opłaty pobierane przez komorników sądowych w postępowaniu cywilnym i handlowym reguluje rozporządzenie królewskie z dnia 30 listopada 1976 r. Taryfy na 2009 r. opublikowano w belgijskim dzienniku urzędowym *Moniteur belge* z dnia 31 grudnia 2008 r.

Teksty przepisów i taryfy są dostępne na stronie internetowej [la Chambre Nationale des Huissiers de Justice de Belgique](#) - [Krajowej Izby Komorników Sądowych Belgii](#) [zakładka „Tarifs et taux d'intérêt”, następnie „Toutes affaires” („Taryfy i odsetki”, „Wszystkie sprawy”)] lub na stronie internetowej [Pouvoir Judiciaire de Belgique](#) [zakładka „Législation” („Prawodawstwo”).

W sprawach karnych

Opłaty pobierane przez komorników sądowych w postępowaniu karnym reguluje rozporządzenie królewskie z dnia 28 grudnia 1950 r. i okólnik ministra z dnia 22 stycznia 2009 r. Taryfy na 2009 r. opublikowano w belgijskim dzienniku urzędowym *Moniteur belge* z dnia 12 stycznia 2009 r.

Teksty przepisów i taryfy są dostępne na stronie internetowej [la Chambre Nationale des Huissiers de Justice de Belgique](#) [zakładka „Tarifs et taux d'intérêt”, następnie „Affaires pénales” („Taryfy i odsetki”, „Sprawy karne”)] lub na stronie internetowej [Pouvoir Judiciaire de Belgique](#) [zakładka „Législation” („Prawodawstwo”).

Adwokaci

Opłaty pobierane przez adwokatów **nie są regulowane**. Adwokat ustala je według swobodnego uznania, a klient może je z nim negocjować; adwokat musi jednak ustalić opłaty w rozsądnych granicach. Izba adwokacka może kontrolować, czy adwokat nie wykracza poza te granice.

Istnieje kilka sposobów obliczania: wynagrodzenie za godzinę pracy, wynagrodzenie za usługę, wynagrodzenie w zależności od kwot będących przedmiotem postępowania (procent od wartości przedmiotu sporu)... Stosowanie umów o opłatach uzależnionych wyłącznie od wyniku sporu jest zabronione na mocy art. 446 lit. b) belgijskiego kodeksu postępowania cywilnego. Adwokat musi uprzednio poinformować swojego klienta o sposobie naliczania pobieranych opłat.

Opłaty pobierane przez adwokatów nie podlegają w Belgii opodatkowaniu VAT.

Stale koszty sądowe

Stale koszty w postępowaniu cywilnym

Stale koszty stron w postępowaniu cywilnym

Koszty sądowe w Belgii są stałe. **Różnią się w zależności od sądu**, przed którym wszczęto postępowanie i **w zależności od etapu procesu sądowego** (pierwsza instancja lub odwołanie).

Koszty postępowania sądowego nazywa się „kosztami postępowania” i są one przedmiotem art. 1017 i następnych kodeksu postępowania cywilnego.

Artykuł 1018 wyszczególnia koszty, które zaliczają się do kosztów postępowania. Koszty postępowania obejmują:

różne opłaty – kancelaryjne i rejestracyjne; opłaty kancelaryjne obejmują opłaty wpisowe, opłaty za sporządzenie i wysyłkę dokumentów i są wyszczególnione w kodeksie opłat rejestracyjnych, hipotecznych i kancelaryjnych w art. 268 i kolejnych;

koszt, opłaty i wynagrodzenia wynikające z dokumentów sądowych;

koszt wysyłki orzeczenia sądowego;

koszty wszystkich środków dowodowych, w szczególności koszty świadków i biegłych; w odniesieniu do świadków kwoty opłat i zwrotu kosztów określa rozporządzenie królewskie z dnia 27 lipca 1972 r.;

koszty podróży i pobytu sędziów, sekretarzy i stron, jeżeli ich podróż wynika z nakazu sędziego oraz opłaty za protokolowanie, jeżeli poniesiono je wyłącznie w celach procesowych;

odszkodowanie, o którym mowa w art. 1022;

wynagrodzenia, opłaty i koszty mediatora wyznaczonego zgodnie z art. 1734.

Art. 1019 stanowi, że **opłaty rejestracyjne**, które wchodzi w skład kosztów postępowania obejmują:

ogólną opłatę stałą;

szczególne opłaty stałe; i

opłaty należne od orzeczeń zawierających zasądzenie, rozliczenie kwot pieniężnych lub papierów wartościowych lub ustalających kolejność zaspokajania wierzycieli z tych kwot lub papierów.

W niektórych przypadkach, **gdy powód lub uczestnik postępowania nie jest Belgiem, a pozwany jest Belgiem**, pozwany może wystąpić z wnioskiem o dostarczenie przez powoda lub uczestnika postępowania **zabezpieczenia** gwarantującego pokrycie szkód wynikających z procesu, z wyjątkiem przypadków, w których obowiązuje konwencja międzynarodowa przewidująca zwolnienie i przypadków szczególnych. Zabezpieczenie to przewiduje art. 851 kodeksu postępowania cywilnego.

W razie konieczności należy również uwzględnić koszty wynagrodzenia komorników, adwokatów (zob. wyżej), tłumaczy pisemnych i tłumaczy ustnych (zob. niżej).

Etap postępowania cywilnego, na którym strona musi uiścić koszty stałe

Niektóre koszty należy uiścić przed wniesieniem sprawy. Dotyczy to **opłat kancelaryjnych**, które pobiera się w momencie rejestracji sprawy.

Koszty, które powstają podczas postępowania pobiera się na ogół w trakcie postępowania.

W przypadku niektórych kosztów konieczne będzie wpłacenie **zaliczki**. Opłaty pobierane przez biegłych uiszcza się z zaliczki wpłaconej przez stronę, która wystąpiła o ten środek dowodowy. Podobnie art. 953 przewiduje, że strona, która domaga się przesłuchania świadka musi przed przesłuchaniem złożyć u sekretarza zaliczkę odpowiadającą kwocie opłaty i zwrotu kosztów (podróż,...).

Zdarza się, że koszty sądowe opłaca adwokat i uwzględnia je następnie w swoich kosztach i wynagrodzeniu.

Stale koszty w postępowaniu karnym

Stale koszty należne od wszystkich stron w postępowaniu karnym

Kwestię stałych kosztów w postępowaniu karnym reguluje art. 91 i następne rozporządzenia królewskiego (l'Arrêté Royal) z dnia 28 grudnia 1950 r.

Etap postępowania karnego, na którym strona musi uiścić stale koszty

Kwestię stałych kosztów w postępowaniu karnym reguluje art. 91 i następne rozporządzenia królewskiego z dnia 28 grudnia 1950 r.

Koszty sądowe w sprawach konstytucyjnych

Stale koszty stron w postępowaniu konstytucyjnym

Strony w postępowaniu konstytucyjnym ponoszą jedynie **koszty wysyłki** listem poleconym.

Jakich informacji wstępnych można oczekiwać od swojego przedstawiciela prawnego (swojego adwokata)?

Informacje dotyczące praw i obowiązków stron

Zasady etyki zawodowej nakładają na adwokatów obowiązek udzielania klientom informacji i porad. Oznacza to, że prawnik udzieli swojemu klientowi **informacji dotyczących jego praw i obowiązków**.

Prawnik musi między innymi informować swoich klientów o **sposobie obliczania jego wynagrodzenia**.

Źródła informacji dotyczących kosztów sądowych

Gdzie można zdobyć informacje na temat kosztów sądowych w Belgii?

Informacje na ten temat dostępne są na stronie internetowej [SPF Justice](#), stronie internetowej [Commission de Modernisation de l'Ordre Judiciaire](#) - [Komisji ds. Modernizacji Sądownictwa](#) [zakładka „Info juridique” („Informacje sądowe”)] lub na stronach internetowych różnych zawodów prawniczych.

Podobne informacje można również znaleźć w przepisach prawa, uzyskać w kancelarii sądu lub u adwokata.

W jakich językach można uzyskać informacje na temat kosztów sądowych w Belgii?

Informacje są dostępne w języku niderlandzkim i języku francuskim.

Gdzie można zdobyć informacje na temat mediacji?

Informacje dotyczące mediacji dostępne są na stronie internetowej [SPF Justice](#) [zakładka publications (publikacje)], a także na stronie internetowej [la Commission Fédérale de Médiation](#) - [Federalnej Komisji ds. Mediacji](#).

Gdzie można uzyskać dodatkowe informacje na temat kosztów?

Strona internetowa dotycząca kosztów sądowych

Zob. wyżej.

Gdzie można zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

Informacji na temat szacunkowej długości trwania danego postępowania może udzielić adwokat. Różni się ona **w zależności od rodzaju postępowania**, które chce się wszcząć i **w zależności od sądu**, do którego wnosi się sprawę.

Gdzie można uzyskać informacje na temat średnich całkowitych kosztów postępowania?

Informacji na temat szacunkowych kosztów danego postępowania może udzielić adwokat. Różni się on **w zależności od rodzaju postępowania**, które chce się wszcząć i **w zależności od sądu**, do którego wnosi się sprawę.

Podatek od wartości dodanej (VAT)

Gdzie można uzyskać informacje na ten temat? Jakże stosuje się stawki?

Tam, gdzie są opublikowane informacje o kosztach; podawane koszty nie zawierają VAT. Obowiązująca stawka VAT wynosi 21 %.

Pomoc prawna

Jakie są limity dochodów umożliwiające otrzymanie pomocy prawnej w sprawie cywilnej?

Kwestię tę reguluje art. 508/1 i następne belgijskiego kodeksu sądowego (Code judiciaire).

Pierwsza pomoc prawna jest bezpłatna dla wszystkich. Chodzi tu o pierwszą poradę prawną, w szczególności:

informacje praktyczne,

informację prawną,

pierwszą opinię lub odesłanie do specjalistycznej organizacji.

Pierwszej porady udzielają **całkowicie bezpłatnie**, niezależnie od dochodów klienta, osoby wykonujące zawody prawnicze.

Dalsza pomoc prawna umożliwia osobom, których dochody nie pozwalają na pokrycie udziału adwokata otrzymanie bezpłatnej lub częściowo bezpłatnej pomocy adwokata. Adwokat pomaga klientowi udzielając mu porad i broniąc go. Rozporządzenie królewskie z dnia 18 grudnia 2003 r. określa warunki całkowicie lub częściowo bezpłatnego udzielania dalszej pomocy prawnej i warunki udzielania pomocy sądowej.

Beneficjenci całkowicie bezpłatnej pomocy prawnej ze względu na swoją sytuację społeczną:

osoba żyjąca samotnie, której miesięczne dochody netto wynoszą poniżej 944 EUR;

osoba żyjąca samotnie z osobą na utrzymaniu, której miesięczne dochody netto wynoszą poniżej 1 213 EUR (+ 163,47 EUR na każdą osobę na utrzymaniu);

osoba żyjąca w gospodarstwie domowym (w związku małżeńskim lub konkubinacie), której miesięczne dochody netto wynoszą poniżej 1 213 EUR (+ 163,47 EUR na każdą osobę na utrzymaniu);

osoba otrzymująca dochody ze środków wspierania integracji społecznej lub pomocy społecznej;

osoba otrzymująca dochody gwarantowane dla osób starszych (GRAPA);

osoba otrzymująca świadczenia zastępujące dochody dla osób niepełnosprawnych, którym nie przyznano świadczenia integracyjnego;

osoba mająca na utrzymaniu dziecko otrzymujące gwarantowane świadczenia rodzinne;

lokator mieszkania socjalnego, który w regionie flamandzkim i w Regionie Stołecznym Brukseli płaci czynsz równy połowie czynszu podstawowego, lub który w Regionie Walońskim płaci czynsz minimalny;

niepełnoletni;

cudzoziemiec w przypadku składania wniosku o wydanie zezwolenia na pobyt lub środków odwoławczych na drodze administracyjnej lub sądowej przeciwko decyzji podjętej na mocy ustaw o wstępie na terytorium, pobytku, osiedlaniu i wydalaniu cudzoziemców;

każda osoba ubiegająca się o azyl, każda osoba, która składa zgłoszenie lub wniosek o nadanie statusu uchodźcy lub która składa wniosek o status przesiedleńczy;

osoba uczestnicząca w postępowaniu o zbiorową spłatę zadłużenia lub która chce złożyć wniosek o zbiorową spłatę zadłużenia.

Beneficjenci bezpłatnej pomocy prawnej wynikającej z **domniemania niewystarczających dochodów** (domniemanie to jest wrzuszalne):

osoba zatrzymana lub oskarżony, o których mowa w ustawie o bezzwłocznym stawiennictwie, który, o ile nie przedstawiono dowodu przeciwnego, może nie posiadać wystarczających środków;

osoba chora psychicznie, w stosunku do której stosowany jest środek przewidziany w ustawie z dnia 26 czerwca 1990 r. o ochronie osób chorych psychicznie (loi sur la protection de la personne des malades mentaux) i która, o ile nie przedstawiono dowodu przeciwnego, może nie posiadać wystarczających środków;

pozwany, o którym mowa w ustawie o bezzwłocznym stawiennictwie.

Częściowo bezpłatną pomoc (w takim przypadku adwokat może wystąpić o pokrycie kosztów jego usług w ograniczonym zakresie) otrzymuje:

osoba żyjąca samotnie, której miesięczne dochody netto wynoszą 944–1 213 EUR;

osoba żyjąca samotnie z osobą na utrzymaniu, której miesięczne dochody netto wynoszą 1 213–1 480 EUR (+ 163,47 EUR na każdą osobę na utrzymaniu);

osoba pozostająca we wspólnym pożyciu ze współmałżonkiem lub każdą inną osobą, z którą tworzy gospodarstwo domowe, której miesięczne dochody netto wynoszą 1 213–1 480 EUR (+ 163,47 EUR na każdą osobę na utrzymaniu).

Powyższe kwoty są indeksowane każdego roku o wskaźnik cen konsumpcyjnych.

Pomoc sądowa dotyczy kosztów sądowych. Jeżeli klient nie posiada wystarczających środków na pokrycie kosztów sądowych, może wnioskować, sam lub za pośrednictwem swojego adwokata, o pomoc biura pomocy sądowej. W zależności od stopnia swojej niewypłacalności będzie mógł uzyskać całkowite lub częściowe zwolnienie z kosztów komornika, biegłego itd. Kwestię tę reguluje art. 664 i następane kodeksu sądowego.

Jakie są warunki otrzymania pomocy, jeżeli jest się oskarżonym w procesie karnym, ofiarą przestępczości lub oskarżonym?

Warunki otrzymania pomocy prawnej, jeżeli jest się oskarżonym w procesie karnym, pokrzywdzonym lub oskarżonym są takie same jak warunki przedstawione powyżej.

Czy istnieją postępowania zwolnione od kosztów?

Tak, na przykład postępowanie mające na celu uzyskanie zbiorowej spłaty zadłużenia lub uzyskanie możliwości stawania przed sądem sądowych bez ponoszenia kosztów.

Kiedy strona przegrywająca proces musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

W sprawach cywilnych i handlowych

Zgodnie z art. 1017 i następnymi, koszty stanowiące **koszty postępowania** (koszty komornika, biegłych, sądów,...) zasadniczo **pokrywa strona przegrywająca** po wydaniu wyroku.

Zryczałtowany udział w kosztach i wynagrodzeniach adwokata strony wygrywającej stanowi część kosztów postępowania pokrywanych przez stronę przegrywającą. Taki udział nazywa się „**odszkodowaniem procesowym**” (**indemnité de procédure**) i dotyczy on zryczałtowanej kwoty obliczanej według tabeli stawek ustalanych w zależności od kwot będących przedmiotem sprawy. Nie musi ono koniecznie obejmować całości kosztów wynagrodzenia. Kwoty tego „odszkodowania” określa rozporządzenie królewskie z dnia 26 października 2007 r. Kwoty określa się poprzez wskazanie wysokości minimalnej i maksymalnej, a w ramach tych widełek określenie kwoty wyrównania należy do sędziego.

W niektórych przypadkach sąd może nie obciążyć kosztami postępowania strony przegrywającej, a rozstrzygnąć tę kwestię w inny sposób (podział kosztów,...).

W sprawach karnych

Jeżeli dochodzi do skazania oskarżonego lub osób odpowiedzialnych cywilnie, osoby te zasadniczo obciąża się kosztami postępowania, a także odszkodowaniem (zryczałtowany udział w kosztach i wynagrodzeniach adwokata strony wygrywającej – zob. wyżej w sprawach cywilnych i handlowych). Natomiast w przypadku gdy nie dochodzi do skazania oskarżonych lub osób odpowiedzialnych cywilnie, a powód cywilny przegrywa, można lub należy obciążyć go całością lub częścią kosztów postępowania na rzecz państwa i oskarżonego, a także odszkodowaniem. W niektórych przypadkach koszty postępowania ponosi państwo. Odpowiednie przepisy znajdują się w **kodeksie postępowania karnego**.

Wynagrodzenie biegłych

W sprawach cywilnych i handlowych

Wynagrodzenia biegłych **nie są regulowane**. Biegli ustalają wysokość swojego wynagrodzenia według swobodnego uznania. Sędzia jedynie marginalnie kontroluje to wynagrodzenia (może interweniować w przypadku braku zgody w tej sprawie między stronami i biegłym), ale nie ma instrumentu prawnego określającego kwoty, którym muszą odpowiadać wynagrodzenia biegłych. Kwestię tę reguluje art. 987 i następane kodeksu sądowego oraz rozporządzenie królewskie z dnia 24 maja 1933 r.

Rozporządzenie królewskie z dnia 14 listopada 2003 r. **ustala** jednak stawki wynagrodzeń i kosztów należnych biegłym wyznaczonym przez sądy pracy w ramach udzielania **opinii lekarskich** dotyczących:

sporów odnoszących się do świadczeń dla osób niepełnosprawnych,

świadczeń rodzinnych dla pracowników i osób samozatrudnionych,

ubezpieczenia na wypadek bezrobocia i

systemu obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego i świadczeń z tytułu niezdolności do pracy.

W sprawach karnych

Wynagrodzenia biegłych w postępowaniu karnym **reguluje** rozporządzenie królewskie z dnia 28 grudnia 1950 r. i zarządzenie (circulaire ministérielle) ministra z dnia 22 stycznia 2009 r. Taryfy na 2009 r. opublikowano w belgijskim dzienniku urzędowym *Moniteur belge* z dnia 12 stycznia 2009 r.

Teksty przepisów są dostępne na stronie internetowej [Commission de Modernisation de l'Ordre Judiciaire](#) [zakładka „Info juridique” – „professionnels” – „tarifs” – „frais de justice” („Informacje sądowe” – „zawody prawnicze” – „taryfy” – „koszty sądowe”)] lub na stronie internetowej [Pouvoir Judiciaire de Belgique](#) [zakładka „Législation” („Prawodawstwo”)].

Wynagrodzenie tłumaczy

Może się zdarzyć, że w trakcie postępowania zaistnieje potrzeba skorzystania z usług tłumacza pisemnego lub tłumacza ustnego. Ma to miejsce w przypadku, gdy przedstawiono dokumenty w innym języku niż język używany w postępowaniu lub jeżeli świadek używa innego języka. Ma to również miejsce w przypadku, gdy jedna strona mówi w innym języku niż język używany w postępowaniu i nie rozumie języka postępowania lub jeżeli sędzia nie rozumie języka używanego przez tę stronę. Przepisy obowiązujące w tej dziedzinie znajdują się w **ustawie o językach używanych w sprawach sądowych (loi concernant l'emploi des langues en matière judiciaire) z dnia 15 czerwca 1935 r.**

W sprawach karnych

Wynagrodzenia tłumaczy w postępowaniu karnym **reguluje** rozporządzenie królewskie z dnia 28 grudnia 1950 r. i zarządzenie ministra z dnia 22 stycznia 2009 r. Taryfy na 2009 r. opublikowano w belgijskim dzienniku urzędowym *Moniteur belge* z dnia 12 stycznia 2009 r.

Teksty przepisów dostępne są na stronie internetowej [Commission de Modernisation de l'Ordre Judiciaire](#) [zakładka „Info juridique” – „professionnels” – „tarifs” – „frais de justice” („Informacje sądowe” – „zawody prawnicze” – „taryfy” – „koszty sądowe”)] lub na stronie internetowej [Pouvoir Judiciaire de Belgique](#) [zakładka „Législation” („Prawodawstwo”)].

Ciekawe strony

[Service Public Fédéral Justice](#) ([Federalna Służba Wymiaru Sprawiedliwości](#))

Powiązane dokumenty

Sprawozdanie Belgii z badania na temat przejrzystości kosztów (829 Kb) [en](#)

Ostatnia aktualizacja: 20/09/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Kazus 1 – prawo rodzinne – rozwód - Belgia

W tym studium przypadku dotyczącym dziedziny prawa rodzinnego – rozwodu, zwrócono się do państw członkowskich o dostarczenie osobom występującym z wnioskiem rozwodowym informacji o kosztach postępowania na przykładzie następujących sytuacji:

Przypadek A – sytuacja krajowa: para zawiera związek małżeński. Następnie rozstają się i uzgadniają rozwód.

Przypadek B – sytuacja międzynarodowa: Dwoje obywateli tego samego państwa członkowskiego (państwa członkowskiego A) zawiera związek małżeński. Zostaje on zawarty w państwie członkowskim A. Po ślubie małżeństwo przenosi się do innego państwa członkowskiego (państwa członkowskiego B), w którym pracuje i zamieszkuje. Krótko po tym małżeństwo rozpada się i żona wraca do państwa członkowskiego A, podczas gdy mąż pozostaje w państwie członkowskim B. Para uzgadnia rozwód. Po powrocie do państwa członkowskiego A żona niezwłocznie składa wniosek rozwodowy do sądu państwa członkowskiego B.

Ważna uwaga wstępna: Koszty i wynagrodzenie prawników nie są w Belgii regulowane (koszty i wynagrodzenie zależą od trudności i znaczenia sprawy, od nazwiska i renomy prawnika, od pilności sprawy, od jej wyniku itd.). W Belgii prawnicy są jednak związani zasadami etyki zawodowej i mają prawny obowiązek szacować koszty i opłaty w rozsądnych granicach (zob. wyżej)

Podane szacunkowe koszty i opłaty mają charakter jedynie orientacyjny.

Koszty w Belgii

Koszty procesu, postępowania odwoławczego oraz zastosowania alternatywnego sposobu rozwiązywania sporów

Kazus	Proces			Postępowanie odwoławcze			Alternatywny sposób rozwiązywania sporów	
	Wstępne opłaty sądowe	Opłaty za protokołowanie	Inne opłaty	Wstępne opłaty sądowe	Opłaty za protokołowanie	Inne opłaty	Czy taka możliwość istnieje w tego rodzaju sprawie?	Opłaty
Kazus A	82 EUR	7,57-34,48 EUR za stronę		186 EUR	7,57-34,48 EUR za stronę		nie	
Kazus B	82 EUR	7,57-34,48 EUR za stronę		186 EUR	7,57-34,48 EUR za stronę		nie	

Koszty ponoszone na rzecz prawnika, komornika i biegłego

Kazus	Prawnik		Komornik			Biegły	
	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	Średnie opłaty	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	Koszty przed wydaniem wyroku	Koszty po wydaniu wyroku	Czy korzystanie z jego pomocy jest obowiązkowe?	Opłaty
Kazus A	nie	ok. 2 500 EUR	nie	ok. 250 EUR	ok. 250 EUR	nie	
Kazus B	nie	ok. 3 500 EUR	nie	ok. 350 EUR	ok. 350 EUR	nie	

Zwrot kosztów poniesionych przez świadków, koszty gwarancji lub zabezpieczenia i inne opłaty

Kazus	Zwrot kosztów poniesionych przez świadków		Gwarancja lub zabezpieczenie		Inne opłaty	
	Czy świadkom zwraca się poniesione przez nich koszty?	Koszt	Czy występują oraz kiedy i jak się je stosuje?	Koszt	Opis	Koszt
Kazus A	tak	15,65 48,24 EUR	Zasadniczo w postępowaniach cywilnych, w przypadku przewidzianym w art. 851 kodeksu sądowego może zaistnieć obowiązek uiszczenia kaucji w momencie wszczęcia postępowania. Dzieje się tak w przypadku podniesienia przez belgijskiego pozwanego zarzutu dylatoryjnego dotyczącego złożenia kaucji (fr. <i>exception de la caution de l'étranger demandeur</i>) przez zagranicznego powoda lub interwenienta. Artykuł 852			

			precyzuje postać, jaką może mieć kaucja (kwota pieniędzy, zabezpieczenie itp.). Zob. część dotycząca przejrzystości kosztów.			
Kazus B	tak	15,65 48,24 EUR	Zasadniczo w postępowaniach cywilnych, w przypadku przewidzianym w art. 851 kodeksu sądowego może zaistnieć obowiązek uiszczenia kaucji w momencie wszczęcia postępowania. Dzieje się tak w przypadku podniesienia przez belgijskiego pozwanego zarzutu dylatoryjnego dotyczącego złożenia kaucji (fr. <i>exception de la caution de l'étranger demandeur</i>) przez zagranicznego powoda lub interwenienta. Artykuł 852 precyzuje postać, jaką może mieć kaucja (kwota pieniędzy, zabezpieczenie itp.). Zob. część dotycząca przejrzystości kosztów.			

Koszty pomocy prawnej i zwrot innych kosztów

Zob. część „pomoc sądowa” na stronie dotyczącej kosztów postępowania.

Koszty tłumaczenia pisemnego i ustnego

Kazus	Tłumaczenie pisemne		Tłumaczenie ustne		Inne koszty właściwe dla sporów transgranicznych?	
	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Opis	Szacunkowy koszt?
Kazus A	jeżeli dokumenty są wymagane w postępowaniu	7,57-34,48 EUR za stronę	jeżeli pozwany nie rozumie języka postępowania	31,61-54,62 EUR za godzinę		
Kazus B	jeżeli dokumenty są wymagane w postępowaniu	7,57-34,48 EUR za stronę	jeżeli pozwany nie rozumie języka postępowania	31,61-54,62 EUR za godzinę	koszty wydania zezwolenia na wykonanie	ok. 100 EUR

Ostatnia aktualizacja: 20/09/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Kazus 2 – prawo rodzinne – opieka nad dziećmi - Belgia

W tym studium przypadku dotyczącym dziedziny prawa rodzinnego – opieki nad dziećmi, zwrócono się do państw członkowskich o dostarczenie powodom informacji o kosztach postępowania na przykładzie następujących sytuacji:

Przypadek A – sytuacja krajowa: Dwie osoby przez wiele lat pozostawały ze sobą w nieformalnym związku. W momencie rozstania mieli trzyletnie dziecko. Orzeczeniem sądu opieka nad dzieckiem zostaje przyznana matce, ojciec uzyskuje prawo do osobistej styczności z dzieckiem. Matka wnosi pozew o ograniczenie prawa do osobistej styczności przyznanego ojcu.

Przypadek B – sytuacja transgraniczna, w której czytelnik występuje jako adwokat w państwie członkowskim A: Dwie osoby mieszkające w państwie członkowskim (państwie członkowskim B) przez wiele lat pozostawały ze sobą w nieformalnym związku. Mają wspólne dziecko, jednak niezwłocznie po jego urodzeniu rozstają się. Orzeczeniem sądu w państwie członkowskim B opieka nad dzieckiem zostaje przyznana matce, ojciec uzyskuje prawo do osobistej styczności z dzieckiem. Po uzyskaniu zgody sądu matka i dziecko przenoszą się na stałe do innego państwa członkowskiego (państwa członkowskiego A), podczas gdy ojciec pozostaje w państwie członkowskim B. Kilka lat później matka wnosi pozew w państwie członkowskim A o ograniczenie prawa do osobistej styczności przysługującego ojcu.

Ważna uwaga wstępna: Koszty i wynagrodzenie prawników nie są w Belgii regulowane (koszty i wynagrodzenie zależą od trudności i znaczenia sprawy, od nazwiska i renomy prawnika, od pilności sprawy, od jej wyniku itd.). W Belgii prawnicy są jednak związani zasadami etyki zawodowej i mają prawny obowiązek szacować koszty i opłaty w rozsądnych granicach (zob. wyżej)

Podane szacunkowe koszty i opłaty mają charakter jedynie orientacyjny.

Koszty w Belgii

Koszty procesu, postępowania odwoławczego oraz zastosowania alternatywnego sposobu rozwiązywania sporów

--	--	--	--

Kazus	Proces			Postępowanie odwoławcze			Alternatywny sposób rozwiązywania sporów	
	Wstępne opłaty sądowe	Opłaty za protokolowanie	Inne opłaty	Wstępne opłaty sądowe	Opłaty za protokolowanie	Inne opłaty	Czy taka możliwość istnieje w tego rodzaju sprawie?	Opłaty
Kazus A	52 EUR	7,57 34,48 EUR za stronę		186 EUR	7,57 34,48 EUR za stronę		nie	
Kazus B	52 EUR	7,57 34,48 EUR za stronę		186 EUR	7,57 34,48 EUR za stronę		nie	

Koszty ponoszone na rzecz prawnika, komornika i biegłego

Kazus	Prawnik		Komornik			Biegły	
	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	Średnie opłaty	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	Koszty przed wydaniem wyroku	Koszty po wydaniu wyroku	Czy korzystanie z jego pomocy jest obowiązkowe?	Opłaty
Kazus A	nie	ok. 1 500 EUR	nie	52 EUR	ok. 100 EUR	nie	
Kazus B	nie	ok. 1 000 EUR	nie	52 EUR	ok. 100 EUR	nie	

Zwrot kosztów poniesionych przez świadków, koszty gwarancji lub zabezpieczenia i inne opłaty

Kazus	Zwrot kosztów poniesionych przez świadków		Gwarancja lub zabezpieczenie	
	Czy świadkom zwraca się poniesione przez nich koszty?	Koszt	Czy występują oraz kiedy i jak się je stosuje?	
Kazus A	tak	15,65 48,24 EUR	Zasadniczo w postępowaniach cywilnych, w przypadku przewidzianym art. 851 kodeksu sądowego może zaistnieć obowiązek uiszczenia kauce w momencie wszczynania postępowania. Dzieje się tak w przypadku podniesienia przez belgijskiego pozwanego zarzutu dylatoryjnego dotyczącego złożenia kaucji (fr. <i>exception de la caution de l'étranger demandeur</i>) przez zagranicznego powoda lub interwenienta. Artykuł 8 precyzuje postać, jaką może mieć kaucja (kwota pieniędzy, zabezpieczenie itp.). Zob. część dotycząca przejrzystości kosztów.	
Kazus B	tak	15,65 48,24 EUR	Zasadniczo w postępowaniach cywilnych, w przypadku przewidzianym art. 851 kodeksu sądowego może zaistnieć obowiązek uiszczenia kauce w momencie wszczynania postępowania. Dzieje się tak w przypadku podniesienia przez belgijskiego pozwanego zarzutu dylatoryjnego dotyczącego złożenia kaucji (fr. <i>exception de la caution de l'étranger demandeur</i>) przez zagranicznego powoda lub interwenienta. Artykuł 8 precyzuje postać, jaką może mieć kaucja (kwota pieniędzy, zabezpieczenie itp.). Zob. część dotycząca przejrzystości kosztów.	

Koszty pomocy prawnej i zwrot innych kosztów

Zob. część „pomoc sądowa” na stronie dotyczącej kosztów postępowania.

Koszty tłumaczenia pisemnego i ustnego

Kazus	Tłumaczenie pisemne		Tłumaczenie ustne		Inne koszty właściwe dla sporów transgranicznych?	
	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Opis	Szacunkowy koszt?
Kazus A	jeżeli dokumenty są niezbędne w postępowaniu	7,57 34,48 EUR za stronę	jeżeli pozwany nie rozumie języka postępowania	31,61-54,62 EUR za godzinę		
Kazus B	jeżeli dokumenty są niezbędne w postępowaniu	7,57 34,48 EUR za stronę	jeżeli pozwany nie rozumie języka postępowania	31,61-54,62 EUR za godzinę	koszty wydania zezwolenia na wykonanie	ok. 100 EUR

Ostatnia aktualizacja: 20/09/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja

Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Kazus 3 – prawo rodzinne – alimenty - Belgia

W tym studium przypadku dotyczącym dziedziny prawa rodzinnego – świadczeń alimentacyjnych, zwrócono się do państw członkowskich o dostarczenie powodom informacji o kosztach postępowania na przykładzie następujących sytuacji:

Przypadek A – sytuacja krajowa: Dwie osoby przez wiele lat pozostawały ze sobą w nieformalnym związku. W momencie rozstania mieli trzyletnie dziecko. Orzeczeniem sądu opieka nad dzieckiem została przyznana matce. Do rozstrzygnięcia pozostała jedynie kwota świadczeń alimentacyjnych, które ojciec powinien wypłacać matce na pokrycie kosztów utrzymania i edukacji dziecka. Matka wnosi pozew w tej sprawie.

Przypadek B – sytuacja transgraniczna, w której czytelnik występuje jako adwokat w państwie członkowskim A: Dwie osoby pozostają ze sobą w nieformalnym związku w państwie członkowskim (państwie członkowskim B). Mają trzyletnie dziecko. Rozstają się. Orzeczeniem sądu w państwie członkowskim B opieka nad dzieckiem zostaje przyznana matce. Za zgodą ojca dziecka, matka i dziecko przenoszą się na stałe do innego państwa członkowskiego (państwa członkowskiego A).

Nierozstrzygnięta pozostaje jedna kwestia. Dotyczy ona kwoty świadczeń alimentacyjnych, które ojciec powinien wypłacać matce na pokrycie kosztów utrzymania i edukacji dziecka. Matka wnosi pozew w tej sprawie w państwie członkowskim A.

Ważna uwaga wstępna: Koszty i wynagrodzenie prawników nie są w Belgii regulowane (koszty i wynagrodzenie zależą od trudności i znaczenia sprawy, od nazwiska i renomy prawnika, od pilności sprawy, od jej wyniku itd.). W Belgii prawnicy są jednak związani zasadami etyki zawodowej i mają prawny obowiązek szacować koszty i opłaty w rozsądnych granicach (zob. wyżej)

Podane szacunkowe koszty i opłaty mają charakter jedynie orientacyjny.

Koszty w Belgii

Koszty procesu, postępowania odwoławczego oraz w zastosowania alternatywnego sposobu rozwiązywania sporów

Kazus	Proces			Postępowanie odwoławcze			Alternatywny sposób rozwiązywania sporów	
	Wstępne opłaty sądowe	Opłaty za protokołowanie	Inne opłaty	Wstępne opłaty sądowe	Opłaty za protokołowanie	Inne opłaty	Czy taka możliwość istnieje w tego rodzaju sprawie?	Opłaty
Kazus A	27 EUR	7,57-34,48 EUR za stronę		82 EUR	7,57-34,48 EUR za stronę		nie	
Kazus B	27 EUR	7,57-34,48 EUR za stronę		82 EUR	7,57-34,48 EUR za stronę		nie	

Koszty ponoszone na rzecz prawnika, komornika i biegłego

Kazus	Prawnik		Komornik			Biegły	
	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	Średnie opłaty	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	Koszty przed wydaniem wyroku	Koszty po wydaniu wyroku	Czy korzystanie z jego pomocy jest obowiązkowe?	Opłaty
Kazus A	nie	ok. 1 000 EUR	nie	ok. 27 EUR	ok. 60 EUR	nie	
Kazus B	nie	ok. 1 000 EUR	nie	ok. 27 EUR	ok. 60 EUR	nie	

Zwrot kosztów poniesionych przez świadków, koszty gwarancji lub zabezpieczenia i inne opłaty

Kazus	Zwrot kosztów poniesionych przez świadków		Gwarancja lub zabezpieczenie
	Czy świadkom zwraca się poniesione przez nich koszty?	Koszt	Czy występują oraz kiedy i jak się je stosuje?
Kazus A	tak	15,65-48,24 EUR	Zasadniczo w postępowaniach cywilnych, w przypadku przewidzianym w art. 851 kodeksu sądowego może zaistnieć obowiązek uiszczenia kaucji w momencie wszczęcia postępowania. Dzieje się tak w przypadku podniesienia przez belgijskiego pozwanego zarzutu dylatoryjnego dotyczącego złożenia kaucji (fr. <i>exception de la caution de l'étranger demandeur</i>) przez zagranicznego powoda lub interwenienta. Artykuł 852 precyzuje postać, jaką może mieć kaucja (kwota pieniędzy, zabezpieczenie itp.). Zob. część dotycząca przejrzystości kosztów.
Kazus B	tak	15,65-48,24 EUR	Zasadniczo w postępowaniach cywilnych, w przypadku przewidzianym w art. 851 kodeksu sądowego może zaistnieć obowiązek uiszczenia kaucji w momencie wszczęcia postępowania. Dzieje się tak w przypadku podniesienia przez belgijskiego pozwanego zarzutu dylatoryjnego dotyczącego złożenia kaucji (fr. <i>exception de la caution de l'étranger demandeur</i>) przez zagranicznego powoda lub interwenienta. Artykuł 852 precyzuje postać, jaką może mieć kaucja (kwota pieniędzy, zabezpieczenie itp.). Zob. część dotycząca przejrzystości kosztów.

Koszty pomocy prawnej i zwrot innych kosztów

Zob. część „pomoc sądowa” na stronie dotyczącej kosztów postępowania.

Koszty tłumaczenia pisemnego i ustnego

Kazus	Tłumaczenie pisemne		Tłumaczenie ustne		Inne koszty właściwe dla sporów transgranicznych?	
	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Opis	Szacunkowy koszt?
Kazus A	jeżeli dokumenty są niezbędne w postępowaniu	7,57-34,48 EUR za stronę	jeżeli pozwany nie rozumie języka postępowania	31,61-54,62 EUR za godzinę		
Kazus B	jeżeli dokumenty są niezbędne w postępowaniu	7,57-34,48 EUR za stronę	jeżeli pozwany nie rozumie języka postępowania	31,61-54,62 EUR za godzinę	koszty wydania zezwolenia na wykonanie	ok. 100 EUR

Ostatnia aktualizacja: 20/09/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Kazus 4 – prawo handlowe – umowy - Belgia

W tym studium przypadku dotyczącym dziedziny prawa handlowego – umów, zwrócono się do państw członkowskich o dostarczenie sprzedawcom informacji o kosztach postępowania na przykładzie następujących sytuacji:

Przypadek A – sytuacja krajowa: Przedsiębiorstwo dostarczyło towary o wartości 20 000 EUR. Sprzedawca nie otrzymał zapłaty, ponieważ nabywca uznał, że towary nie odpowiadają wcześniejszym uzgodnieniom.

Sprzedawca decyduje się pozwać nabywcę o zapłatę całej ceny.

Przypadek B – sytuacja międzynarodowa: Przedsiębiorstwo mające siedzibę w państwie członkowskim B dostarczyło towary o wartości 20 000 nabywcy w państwie członkowskim A. Umowa podlega prawu państwa członkowskiego B i jest sporządzona w języku tego państwa. Sprzedawca nie otrzymał zapłaty, ponieważ nabywca mający siedzibę w państwie członkowskim A uznał, że towary nie odpowiadają wcześniejszym uzgodnieniom. Sprzedawca decyduje się złożyć w państwie członkowskim A pozew, w którym domaga się zapłaty pełnej ceny przewidzianej w umowie z nabywcą.

Ważna uwaga wstępna: Koszty i wynagrodzenie prawników nie są w Belgii regulowane (koszty i wynagrodzenie zależą od trudności i znaczenia sprawy, od nazwiska i renomy prawnika, od pilności sprawy, od jej wyniku itd.). W Belgii prawnicy są jednak związani zasadami etyki zawodowej i mają prawny obowiązek szacować koszty i opłaty w rozsądnych granicach (zob. wyżej)

Podane szacunkowe koszty i opłaty mają charakter jedynie orientacyjny.

Koszty w Belgii

Koszty procesu, postępowania odwoławczego oraz zastosowania alternatywnego sposobu rozwiązywania sporów

Kazus	Proces		Postępowanie odwoławcze		Alternatywny sposób rozwiązywania sporów	
	Wstępne opłaty sądowe	Opłaty za protokołowanie	Wstępne opłaty sądowe	Opłaty za protokołowanie	Czy taka możliwość istnieje w tego rodzaju sprawie?	Opłaty
Kazus A	82 EUR	7,57-34,48 EUR za stronę	186 EUR	7,57-34,48 EUR za stronę	tak	Zob. część „koszty mediacji” na stronie dotyczącej mediacji w Belgii
Kazus B	52 EUR (europejski nakaz zapłaty)	7,57-34,48 EUR za stronę	186 EUR	7,57-34,48 EUR za stronę	tak	Zob. część „koszty mediacji” na stronie dotyczącej mediacji w Belgii

Koszty ponoszone na rzecz prawnika, komornika i biegłego

Kazus	Prawnik		Komornik		Biegły	
	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	Średnie opłaty	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	Koszty przed wydaniem wyroku	Koszty po wydaniu wyroku	Czy korzystanie z jego pomocy jest obowiązkowe?
Kazus A	nie	ok. 2 000 EUR	nie	ok. 250 EUR	ok. 250 EUR	nie

Kazus B	nie	ok. 2 000 EUR	nie	ok. 52 EUR	ok. 100 EUR	nie
---------	-----	---------------	-----	------------	-------------	-----

Zwrot kosztów poniesionych przez świadków, koszty gwarancji lub zabezpieczenia i inne opłaty

Kazus	Zwrot kosztów poniesionych przez świadków		Gwarancja lub zabezpieczenie
	Czy świadkom zwraca się poniesione przez nich koszty?	Koszt	Czy występują oraz kiedy i jak się je stosuje?
Kazus A	tak	15,65-48,24 EUR	Zasadniczo w postępowaniach cywilnych, w przypadku przewidzianym w art. 851 kodeksu sądowego może zaistnieć obowiązek uiszczenia kaucji w momencie wszczynania postępowania. Dzieje się tak w przypadku podniesienia przez belgijskiego pozwanego zarzutu dylatoryjnego dotyczącego złożenia kaucji (fr. <i>exception de la caution de l'étranger demandeur</i>) przez zagranicznego powoda lub interwenienta. Artykuł 852 precyzuje postać, jaką może mieć kaucja (kwota pieniędzy, zabezpieczenie itp.). Zob. część dotycząca przejrzystości kosztów.
Kazus B	tak	15,65-48,24 EUR	Zasadniczo w postępowaniach cywilnych, w przypadku przewidzianym w art. 851 kodeksu sądowego może zaistnieć obowiązek uiszczenia kaucji w momencie wszczynania postępowania. Dzieje się tak w przypadku podniesienia przez belgijskiego pozwanego zarzutu dylatoryjnego dotyczącego złożenia kaucji (fr. <i>exception de la caution de l'étranger demandeur</i>) przez zagranicznego powoda lub interwenienta. Artykuł 852 precyzuje postać, jaką może mieć kaucja (kwota pieniędzy, zabezpieczenie itp.). Zob. część dotycząca przejrzystości kosztów.

Koszty pomocy prawnej i zwrot innych kosztów

Zob. część „pomoc sądowa” na stronie dotyczącej kosztów postępowania.

Koszty tłumaczenia pisemnego i ustnego

Kazus	Tłumaczenie pisemne		Tłumaczenie ustne		Inne koszty właściwe dla sporów transgranicznych?	
	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Opis	Szacunkowy koszt?
Kazus A	jeżeli dokumenty są niezbędne w postępowaniu	7,57-34,48 EUR za stronę	jeżeli pozwany nie rozumie języka postępowania	31,61-54,62 EUR za godzinę		
Kazus B	jeżeli dokumenty są niezbędne w postępowaniu	7,57-34,48 EUR za stronę	jeżeli pozwany nie rozumie języka postępowania	31,61-54,62 EUR za godzinę	koszty wydania zezwolenia na wykonanie	ok. 100 EUR

Ostatnia aktualizacja: 20/09/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Kazus 5 – prawo handlowe – odpowiedzialność - Belgia

W tym studium przypadku dotyczącym dziedziny prawa handlowego – odpowiedzialności, zwrócono się do państw członkowskich o dostarczenie klientom informacji na temat kosztów postępowania, na przykładzie następujących sytuacji:

Przypadek A – sytuacja krajowa: Producent urządzeń grzewczych dostarcza grzejnik instalatorowi. Instalator sprzedaje grzejnik klientowi i instaluje go w jego domu. Wkrótce potem w domu klienta wybucha pożar. Wszyscy uczestnicy transakcji (producent urządzeń grzewczych, instalator i klient końcowy) są ubezpieczeni. Powstaje spór w kwestii przyczyny pożaru. Nikt nie chce wypłacić odszkodowania klientowi.

Ten ostatni decyduje się zatem złożyć pozew, w którym domaga się pełnego odszkodowania od producenta urządzeń grzewczych, instalatora tych urządzeń oraz agencji ubezpieczeniowych.

Przypadek B – sytuacja międzynarodowa: Producent urządzeń grzewczych w państwie członkowskim B dostarcza grzejnik instalatorowi w państwie członkowskim B. Instalator sprzedaje grzejnik klientowi w państwie członkowskim C i instaluje go w jego domu. Wkrótce potem w domu klienta wybucha pożar. Wszyscy uczestnicy transakcji (producent urządzeń grzewczych, instalator i klient końcowy) są ubezpieczeni przez agencję ubezpieczeniową w swoim państwie członkowskim. Powstaje spór w kwestii przyczyny pożaru. Nikt nie chce wypłacić odszkodowania klientowi.

Ten ostatni decyduje się zatem złożyć w państwie członkowskim A pozew, w którym domaga się pełnego odszkodowania od producenta urządzeń grzewczych, instalatora tych urządzeń oraz agencji ubezpieczeniowej w państwie członkowskim A.

Ważna uwaga wstępna: Koszty i wynagrodzenie prawników nie są w Belgii regulowane (koszty i wynagrodzenie zależą od trudności i znaczenia sprawy, od nazwiska i renomy prawnika, od pilności sprawy, od jej wyniku itd.). W Belgii prawnicy są jednak związani zasadami etyki zawodowej i mają prawny obowiązek szacować koszty i opłaty w rozsądnych granicach (zob. wyżej)

Podane szacunkowe koszty i opłaty mają charakter jedynie orientacyjny.

Koszty w Belgii

Koszty procesu, postępowania odwoławczego oraz zastosowania alternatywnego sposobu rozwiązywania sporów

Kazus	Proces		Postępowanie odwoławcze		Alternatywny sposób rozwiązywania sporów	
	Wstępne opłaty sądowe	Opłaty za protokołowanie	Wstępne opłaty sądowe	Opłaty za protokołowanie	Czy taka możliwość istnieje w tego rodzaju sprawie?	Opłaty
Kazus A	82 EUR	7,57-34,48 EUR za stronę	186 EUR	7,57-34,48 EUR za stronę	tak	Zob. część „koszty mediacji” na stronie dotyczącej mediacji w Belgii
Kazus B	82 EUR	7,57-34,48 EUR za stronę	186 EUR	7,57-34,48 EUR za stronę	tak	Zob. część „koszty mediacji” na stronie dotyczącej mediacji w Belgii

Koszty ponoszone na rzecz prawnika, komornika i biegłego

Kazus	Prawnik		Komornik		Biegły	
	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	Średnie opłaty	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	Koszty przed wydaniem wyroku	Koszty po wydaniu wyroku	Czy korzystanie z jego pomocy jest obowiązkowe?
Kazus A	nie	ok. 3 000 EUR	nie	ok. 500 EUR	ok. 250 EUR	nie
Kazus B	nie	ok. 3 000 EUR	nie	ok. 500 EUR	ok. 250 EUR	nie

Zwrot kosztów poniesionych przez świadków, koszty gwarancji lub zabezpieczenia i inne opłaty

Kazus	Zwrot kosztów poniesionych przez świadków		Gwarancja lub zabezpieczenie
	Czy świadkom zwraca się poniesione przez nich koszty?	Koszt	Czy występują oraz kiedy i jak się je stosuje?
Kazus A	tak	15,65-48,24 EUR	Zasadniczo w postępowaniach cywilnych, w przypadku przewidzianym w art. 851 kodeksu sądowego może zaistnieć obowiązek uiszczenia kaucji w momencie wszczęcia postępowania. Dzieje się tak w przypadku podniesienia przez belgijskiego pozwanego zarzutu dylatoryjnego dotyczącego złożenia kaucji (fr. <i>exception de la caution de l'étranger demandeur</i>) przez zagranicznego powoda lub interwenienta. Artykuł 852 precyzuje postać, jaką może mieć kaucja (kwota pieniędzy, zabezpieczenie itp.). Zob. część dotycząca przejrzystości kosztów.
	tak	15,65-48,24 EUR	Zasadniczo w postępowaniach cywilnych, w przypadku przewidzianym w art. 851 kodeksu sądowego może zaistnieć obowiązek uiszczenia kaucji w momencie wszczęcia postępowania. Dzieje się tak w przypadku podniesienia przez

Kazus B			belgijskiego pozwanego zarzutu dylatoryjnego dotyczącego złożenia kaucji (fr. <i>exception de la caution de l'étranger demandeur</i>) przez zagranicznego powoda lub interwenienta. Artykuł 852 precyzuje postać, jaką może mieć kaucja (kwota pieniędzy, zabezpieczenie itp.). Zob. część dotycząca przejrzystości kosztów.
----------------	--	--	---

Koszty pomocy prawnej i zwrot innych kosztów

Zob. część „pomoc sądowa” na stronie dotyczącej kosztów postępowania.

Koszty tłumaczenia pisemnego i ustnego

Kazus	Tłumaczenie pisemne		Tłumaczenie ustne		Inne koszty właściwe dla sporów transgranicznych?	
	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Opis	Szacunkowy koszt?
Kazus A	jeżeli dokumenty są niezbędne w postępowaniu	7,57-34,48 EUR za stronę	jeżeli pozwany nie rozumie języka postępowania	31,61-54,62 EUR za godzinę		
Kazus B	jeżeli dokumenty są niezbędne w postępowaniu	7,57-34,48 EUR za stronę	jeżeli pozwany nie rozumie języka postępowania	31,61-54,62 EUR za godzinę	koszty wydania zezwolenia na wykonanie	ok. 100 EUR

Ostatnia aktualizacja: 20/09/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [bg](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Koszty postępowania - Bułgaria

Ta strona przedstawia informacje na temat kosztów sądowych w Bułgarii.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Prawnicy

Zgodnie z **ustawą o samorządzie adwokackim w Bułgarii** (ostatnio znowelizowaną aktem SG 69/05.08.2008):

Artykuł 36 stanowi, że:

Adwokaci mają prawo do wynagrodzenia za swoją pracę.

Wysokość wynagrodzenia musi być uzgodniona w umowie pomiędzy adwokatem i jego klientem. Wysokość wynagrodzenia określona w umowie musi być odpowiednia i uzasadniona i nie może być niższa niż wysokość wynagrodzenia przewidziana za rodzaj podjętej pracy (rozporządzenie Naczelnej Izby Adwokackiej).

Przy braku umowy, na wniosek adwokata lub klienta, Izba Adwokacka musi ustanowić wysokość wynagrodzenia (rozporządzenie Naczelnej Izby Adwokackiej).

Wynagrodzenie może być ustanowione w kwotach bezwzględnych i/lub stanowić odsetek kwoty, która może zostać zasądzona przez sąd w zależności od wyniku postępowania. Nie dotyczy to wynagrodzenia w sprawach karnych i cywilnych, w których bierze się pod uwagę dobra niematerialne.

Artykuł 38 stanowi, że:

Adwokaci mogą świadczyć pomoc prawną i usługi:

- osobom fizycznym, którym przysługuje świadczenie alimentacyjne
- osobom będącym w trudnej sytuacji finansowej
- rodzicom, przyjaciółom lub innym prawnikom.

W takich przypadkach, gdy strona przeciwna w postępowaniu zostanie zobowiązana w wyroku do pokrycia wydatków, prawnik ma prawo do wynagrodzenia. Sąd musi określić takie wynagrodzenie w wysokości nie niższej niż przewidziana (we wspomnianym rozporządzeniu, art. 36 ust. 3) i zobowiązać drugą stronę do jego zapłacenia.

Wynagrodzenie jest regulowane w myśl zarządzenia Naczelnej Izby Adwokackiej nr 1 z 2004 roku. Minimalne opłaty wynoszą:

opłaty za poradę prawną, informacje, przygotowanie dokumentów i umów:

opłata stała – od około 10 do 300 euro

w zależności od dóbr materialnych w sprawie – opłata stała (od około 75 do 350 euro) + procent od dóbr materialnych w sprawie (od 0,1 do 1%)

Opłaty za postępowanie cywilne i administracyjne w jednej instancji:

opłaty stałe (od około 50 do 250 euro)

w zależności od dóbr materialnych w sprawie – opłata stała (od około 50 do 325 euro) + procent od dóbr materialnych w sprawie (od 2 do 6%)

W postępowaniach dotyczących **wykonania orzeczenia sądu**

½ wysokości opłat przedstawionych w sekcji 2.

Opłaty w postępowaniach dotyczących sankcji karnych i administracyjnych w jednej instancji – wyłącznie opłaty stałe:

w fazie przedprocesowej – około 150 euro

w fazie procesowej – od około 150 do 900 euro, w zależności od wagi domniemanego czynu

w sprawach dotyczących sankcji administracyjnych – 75 euro

Oplaty w **postępowaniach prowadzonych według szczególnych praw** (ochrona dzieci, kodeks rodzinny, przemoc domowa, ekstradycja i europejski nakaz aresztowania itd.):

wyłącznie opłaty stałe (od około 75 do 125 euro).

Komornicy

Od 2006 roku komornicy w Bułgarii mają status **komorników prywatnych** lub **funkcjonariuszy państwowych**. Do obu grup stosują się **taryfy ustawowe**.

Oplaty za pracę **funkcjonariuszy państwowych** są regulowane (w sekcji II taryfy opłat skarbowych pobieranych przez sądy na mocy **kodeksu postępowania cywilnego** od 2008 roku).

Oplaty dla **komorników prywatnych** są regulowane (w art. 78 ustawy o komornikach prywatnych i w taryfie opłat i wydatków dotyczących egzekwowania prawa określonej w tej ustawie).

Oplaty przewidziane w obu taryfach są takie same.

Komornik prywatny pobiera dodatkową opłatę w wysokości 50% opłaty standardowej za doręczenie dokumentów w dni wolne od pracy i święta, za wysyłanie wezwań do sądu pocztą i za sporządzanie kopii skarg, zawiadomień i dokumentów.

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe dla stron procesujących się w postępowaniu cywilnym:

Oplaty za postępowanie cywilne są regulowane (w sekcji I taryfy opłat skarbowych pobieranych przez sądy na mocy **kodeksu postępowania cywilnego** od 2008 roku) wg poniższych stawek. Opłata za:

powództwo cywilne – 4% roszczenia, ale nie mniej niż 25 euro

pozew w sprawie szkody moralnej – do 40 euro, ale nie mniej niż 15 euro

sprawy rozwodowe (włącznie z tymi rozstrzyganymi na mocy porozumienia stron) – 2% od wartości majątku zgromadzonego przez każdą ze stron w ciągu trzech lat (zgodnie z umową w sprawie podziału majątku małżeńskiego i alimentów)

nakaz egzekucyjny – 2% dóbr materialnych w sprawie, ale nie mniej niż 12,5 euro

sprawy adopcyjne – 12,5 euro

zabezpieczenie własności stanowiącej przedmiot roszczenia – 20 euro

zabezpieczenie dowodu – 10 euro

sprawy dotyczące upadłości – 25 euro dla osoby prowadzącej działalność gospodarczą, 125 euro dla przedsiębiorstwa komercyjnego.

Etap postępowania cywilnego, na którym należy wnieść opłaty stałe

Oplaty wnosi się przed rozpoczęciem postępowania lub koniecznych działań (art. 76 kodeksu postępowania cywilnego).

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe dla stron procesujących się w postępowaniu karnym

Pokrycie kosztów i wynagrodzenia w postępowaniu karnym są regulowane przez **kodeks postępowania karnego**:

Artykuł 187: Pokrycie kosztów

Koszty związane z postępowaniem karnym muszą być pokryte ze środków przewidzianych w budżecie odpowiedniej instytucji, z wyjątkiem przypadków określonych przepisami prawa.

W sprawach karnych wszczętych w następstwie skargi złożonej przez ofiarę w sądzie osoba prywatna składająca skargę musi z góry wpłacić określoną kwotę na pokrycie kosztów. Jeśli kwota ta nie jest wpłacona, osobie prywatnej składającej skargę należy wyznaczyć termin siedmiu dni na wykonanie tej czynności.

W sprawach, które wszczęto w następstwie skargi złożonej przez ofiarę w sądzie, koszty związane z roszczeniami dotyczącymi dowodów zgłoszonymi przez pozwanego muszą zostać pokryte z budżetu sądu.

Oplaty stałe za postępowanie karne są regulowane (wg taryfy zamieszczonej w ustawie dotyczącej opłat skarbowych pobieranych przez sądy, urząd prokuratora, służby śledcze i Ministerstwo Sprawiedliwości, ostatnio znowelizowanej w 2005 roku) w następujący sposób:

w przypadku skarg prowadzących do postępowania karnego o charakterze prywatnym – 6 euro

w przypadku roszczeń prywatnych w postępowaniach karnych o charakterze prywatnym – 2,5 euro

w przypadku wniosków o rehabilitację, gdy sprawa pozostaje otwarta – 3 euro.

Etap postępowania karnego, na którym należy wnieść opłaty stałe

Koszty wymienione powyżej muszą zostać opłacone z góry przez osobę prywatną składającą skargę (zgodnie z kodeksem postępowania karnego). Jeśli kwota ta nie zostanie wpłacona, osobie tej należy wyznaczyć termin siedmiu dni na wykonanie tej czynności.

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe dla stron procesujących się w postępowaniu konstytucyjnym

W bułgarskim systemie prawnym nie ma postępowania konstytucyjnego.

Informacje wstępne, których powinni udzielić zastępcy prawni

Prawa i obowiązki stron

Artykuł 40 ust. 3 ustawy o samorządzie adwokackim stwierdza, że „adwokaci są zobowiązani do skrupulatnego informowania swoich klientów o ich prawach i obowiązkach”. Brak jest wyraźnie stwierdzonego obowiązku udzielania klientom informacji na temat przewidywanych kosztów postępowania sądowego.

Jednak kodeks etyczny prawników przewiduje taki obowiązek.

Źródła kosztów

Gdzie zdobyć informacje na temat źródeł kosztów w Bułgarii?

Osoba fizyczna lub prawna zainteresowana wniesieniem sprawy do sądu nie jest w stanie znaleźć jakichkolwiek upublicznionych informacji dotyczących kosztów prowadzenia sprawy, ponieważ nie ma oficjalnej lub nieoficjalnej strony internetowej lub innego organu publicznego udzielającego takiej zsyntetyzowanej informacji. A zatem klienci mogą się dowiadywać o kosztach wyłącznie od swoich prawników.

Niemniej na kilku publicznych stronach internetowych obywatele mogą znaleźć informacje na temat regulacji prawnych dotyczących opłat i kosztów postępowania sądowego i przeprowadzić swoje wyliczenia. Są to następujące strony: [☞ ustawodawstwo krajowe](#), strona [☞ Naczelnej Izby Adwokackiej](#), strona [☞ Naczelnej Rady Sądownictwa](#) oraz strona [☞ krajowego biura pomocy prawnej](#). Wszystkie wymienione strony są obecnie dostępne wyłącznie w języku bułgarskim.

W jakich językach możliwe jest uzyskanie informacji na temat źródeł kosztów w Bułgarii?

Wszystkie wyżej wymienione strony internetowe są obecnie dostępne wyłącznie w języku bułgarskim.

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji/postępowania pojednawczego?

Informacje te są dostępne na stronie internetowej bułgarskiego [☞ Ministerstwa Sprawiedliwości](#).

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

Na stronie internetowej [Naczelnej Rady Sądownictwa](#) znaleźć można roczne i półroczne sprawozdania z działalności sądów na wszystkich szczeblach. Są tam informacje na temat liczby spraw zakończonych w przeciągu ostatnich 3 miesięcy, 6 miesięcy, roku, dwóch lat lub w dłuższym okresie. Wydział statystyk Naczelnej Rady Sądownictwa dostarcza analizę i informacje dotyczące średniego czasu trwania postępowania sądowego w sprawach cywilnych, karnych i administracyjnych.

Gdzie zdobyć informacje na temat średnich łącznych kosztów danego postępowania?

Taka informacja nie jest publicznie dostępna.

Podatek od wartości dodanej

W jaki sposób udziela się tej informacji? Jakiej stosuje się stawki?

VAT stanowi część wszystkich opłat (według taryf i przepisów przedstawionych powyżej).

Pomoc prawna

Stosowany pułap dochodów w obszarze sądownictwa cywilnego

Zgodnie z ustawą o pomocy prawnej warunki w sprawach cywilnych i karnych są takie same (zob. poniżej):

Artykuł 22:

pomoc prawna (w rozumieniu art. 21 pkt 1 i 2) jest przyznawana osobom spełniającym wymogi dotyczące przyznawania miesięcznych zasiłków w ramach pomocy socjalnej (zgodnie z procedurą opisaną w rozporządzeniach dotyczących stosowania ustawy o pomocy socjalnej) oraz osobom umieszczonym w wyspecjalizowanych instytucjach, w których świadczy się usługi socjalne

pomoc prawna (w rozumieniu art. 21 pkt 1 i 2) musi zostać przyznana rodzinie zastępczej, rodzinie lub przyjaciółom i krewnym, u których zostaje umieszczone dziecko (zgodnie z procedurami opisanymi w [ustawie o ochronie dzieci](#)).

Decyzja o umieszczeniu dziecka musi być zatwierdzona przez dyrektora w dyrekcji pomocy socjalnej lub przez wyrok sądu, w zależności od przypadku. Każdy, kto nie starał się o przyznanie miesięcznego zasiłku socjalnego, do którego jest uprawniony (zgodnie z procedurą ustanowioną w rozporządzeniach dotyczących stosowania ustawy o pomocy socjalnej), musi złożyć w krajowym biurze pomocy prawnej zaświadczenie wydane przez dyrektora Dyrekcji pomocy socjalnej stwierdzające, że dana osoba spełnia kryteria przyznania miesięcznego zasiłku w ramach pomocy socjalnej.

W sprawach cywilnych i administracyjnych występują dodatkowe wymogi.

Artykuł 23:

W kwestiach cywilnych i administracyjnych pomoc prawna jest przyznawana wówczas, gdy – na podstawie dowodów przedstawionych przez właściwe organy – sąd stwierdza, że strona nie jest w stanie zapłacić za pomoc prawnika. Aby to stwierdzić, sąd bierze pod uwagę:

dochód osoby lub rodziny

stan majątkowy – na podstawie oświadczenia

sytuację rodzinną

stan zdrowia

zatrudnienie lub jego brak

wiek

inne okoliczności.

Stosowany pułap dochodów w sądownictwie karnym – pozwani

Oprócz kryteriów stosowanych w sprawach karnych (art. 22 ustawy o pomocy prawnej, opisany powyżej) stosuje się następujące kryteria:

Artykuł 23:

system pomocy prawnej (o którym mowa w art. 21 pkt 3) obejmuje sprawy, w których obrona lub przedstawicielstwo prawne jest obowiązkowe system pomocy prawnej musi także obejmować przypadki, w których podejrzany, oskarżony, osoba, której postawiono zarzuty, pozwany lub strona w sprawie karnej, cywilnej lub administracyjnej nie jest w stanie zapłacić za pomoc prawnika, życzy sobie takiej pomocy i wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości.

W sprawach karnych taka ocena musi być przeprowadzona przez właściwy organ na podstawie stanu majątkowego osoby/pozwanego, który nie jest w stanie zapłacić za usługi prawnika.

Stosowany pułap dochodów w sądownictwie karnym – ofiary

Stosowany pułap jest taki sam jak dla innych stron w postępowaniu karnym (patrz wyżej).

Inne warunki przyznawania pomocy prawnej ofiarom

W prawie nie określa się szczególnych warunków, które stosowałyby się do ofiar przestępstw. Stosuje się ogólne zasady dotyczące pomocy prawnej obowiązujące w sprawach karnych (art. 22 i 23 ustawy o pomocy prawnej).

Inne warunki związane z przyznawaniem pomocy prawnej pozwanym

W prawie brak jest szczególnych warunków, które stosowałyby się do pozwanych. Stosuje się ogólne zasady dotyczące pomocy prawnej obowiązujące w sprawach karnych (art. 22 i 23 ustawy o pomocy prawnej).

Zwolnienia z opłat w postępowaniu sądowym

Artykuł 83: Zwolnienia z opłat i wydatków

W następujących przypadkach przysługują zwolnienia od uiszczania opłat i pokrywania wydatków związanych z prowadzeniem spraw sądowych:

powodom gdy są nimi pracownicy, osoby zatrudnione i autorzy pozwów zbiorowych w sprawach dotyczących stosunku pracy

powodom w sprawach o świadczenia alimentacyjne

w sprawach z powództwa prokuratora

powodom w przypadku roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym lub czynem zabronionym, w sprawie których wydano prawomocny wyrok

wyznaczonym specjalnym przedstawicielom strony, której adres jest nieznan.

Opłaty i wydatki związane z postępowaniem nie muszą być pokrywane przez osoby fizyczne, w przypadku gdy sąd uzna, że nie dysponują one **wystarczającymi środkami**. Rozpatrując wniosek o zwolnienie z opłat, sąd bierze pod uwagę:

dochód osoby składającej wniosek i jej rodziny

stan majątkowy – na podstawie oświadczenia

status rodzinny

stan zdrowia

zatrudnienie lub jego brak

wiek

inne istotne okoliczności.

W przypadkach wymienionych w ust. 1 i 2 wydatki związane z postępowaniem muszą być pokryte z budżetu sądu.

Artykuł 84: Zwolnienia z opłat w szczególnych przypadkach

Podmioty zwolnione z wniesienia opłaty skarbowej, ale nie opłat sądowych:

państwo i instytucje państwowe, poza sprawami dotyczącymi prywatnej własności państwowej i roszczeniami dotyczącymi wierzytelności i praw państwowych (nowelizacja – SG 50/08, obowiązująca od 01.03.2008 r.) zmieniona orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego w sprawie Nr 3 of 2008 – SG 63 /08)

Bułgarski Czerwony Krzyż

gminy, z wyłączeniem roszczeń dotyczących prywatnych wierzytelności gminnych i praw własności – prywatnej własności gminy.

Kiedy strona przegrująca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Sprawy cywilne

Artykuł 78: Zasądzenie wydatków

Opłaty pokrywane przez powoda (w tym wydatki związane z postępowaniem i wynagrodzenie dla pełnomocnika (jeżeli dana strona miała pełnomocnika) muszą zostać uiszczone przez pozwanego w wysokości proporcjonalnej do zasądzonej kwoty roszczenia.

Jeżeli ze strony pozwanego nie wystąpiła przyczyna wszczęcia procesu sądowego, wydatki muszą zostać **zasądzone od powoda**.

Pozwany ma także prawo do zażądania, by **wydatki zostały pokryte w wysokości proporcjonalnej do odrzuconej części roszczenia**.

Pozwany jest także uprawniony do odzyskania poniesionych **wydatków po zakończeniu procesu sądowego**.

Jeżeli roszczenie wypłacone przez stronę w celu pokrycia wynagrodzenia pełnomocnika jest **nadzwyczajnie wysokie** w odniesieniu do faktycznego stopnia prawnej i praktycznej trudności sprawy, sąd może – na wniosek strony przeciwnej – zasądzić niższą kwotę, ale nie może ona być niższa od kwoty minimalnej (przewidzianej w art. 36 prawa dotyczącego pełnomocników).

W przypadku gdy sprawa została rozstrzygnięta na korzyść osoby, która jest zwolniona z opłat skarbowych lub wydatków związanych z postępowaniem, **pozowana osoba** musi uiścić wszystkie należne opłaty i wydatki. Odpowiednie kwoty muszą zostać zasądzone sądowi.

Jeżeli uznano roszczenie **osoby, która skorzystała z pomocy prawnej**, wypłacone wynagrodzenie pełnomocnika zostanie zasądzone od krajowego biura pomocy prawnej w wysokości proporcjonalnej do uznanej części roszczenia. W przypadku decyzji zaskarżających osoba, która skorzystała z pomocy prawnej, będzie musiała pokryć wydatki w wysokości proporcjonalnej do odrzuconej części roszczenia.

Wynagrodzenie pełnomocnika również zostanie zasądzone na rzecz osób prawnych i indywidualnych przedsiębiorców, jeżeli bronił ich zatrudniony doradca prawny.

Jeżeli sprawa zakończy się ugodą, **połowę wniesionej opłaty skarbowej** należy zwrócić powodowi. Jeżeli nie ustalono inaczej, pozostają wydatki związane z postępowaniem i ugodą.

Od **asystującej osoby trzeciej*** nie zostaną zasądzone wydatki, ale musi ona pokryć dotyczące jej wydatki związane z postępowaniem.

W przypadku gdy w procesie sądowym uczestniczy **prokurator**, należne **wydatki** muszą zostać zasądzone od państwa lub przez nie pokryte.

* Asystująca osoba trzecia to niezależna strona postępowania cywilnego, która ma szczególne prawa i obowiązki przewidziane w kodeksie postępowania cywilnego.

Sprawy karne

Kodeks postępowania karnego – koszty i wynagrodzenia

Artykuł 187: Pokrywane koszty

Koszty związane z postępowaniem karnym muszą być pokrywane **ze środków przewidzianych w budżecie odpowiedniej instytucji**, z wyjątkiem przypadków określonych w prawie.

W **sprawach karnych, które wszczęto w następstwie skargi złożonej przez ofiarę przestępstwa** w sądzie, koszty muszą zostać **pokryte z wyprzedzeniem przez osobę prywatną składającą skargę**. Jeśli koszty nie zostaną pokryte, osobie prywatnej składającej skargę należy wyznaczyć termin **siedmiu dni** na wykonanie tej czynności.

W **sprawach, które wszczęto w następstwie skargi złożonej przez ofiarę** w sądzie, koszty związane z roszczeniami dotyczącymi dowodów zgłoszonymi przez pozwanego muszą zostać pokryte **z budżetu sądu**.

Artykuł 188: Określenie kosztów

Wysokość kosztów musi zostać określona przez sąd lub organ prowadzący postępowanie przygotowawcze.

Wynagrodzenie świadków – pracowników lub osób zatrudnionych – musi zostać określone przez sąd.

Artykuł 189: Orzeczenie w sprawie kosztów

Sąd musi podjąć decyzję w kwestii poniesionych kosztów podczas wydawania wyroku lub orzeczenia.

Koszty tłumaczeń dokonanych podczas postępowania przedprocesowego musi ponieść odpowiedni podmiot; koszty tłumaczeń dokonanych podczas postępowania sądowego poniesie sąd.

W przypadku gdy **stronę oskarżoną uznano za winną**, sąd wyda wyrok nakazujący **pokrycie kosztów procesu, w tym opłat dla pełnomocnika i innych wydatków na obronę wyznaczoną z urzędu**. Koszty te obejmą wydatki poniesione przez **prywatnego oskarżyciela** oraz **powoda cywilnego**, jeżeli ten ostatni zgłosił wniosek w tym celu. Jeżeli skazano kilka osób, sąd **rozdzieli** koszty, które muszą zostać uiszczone przez każdą z nich.

W przypadku gdy **strony oskarżonej nie uznano za winną** niektórych zarzucanych czynów, sąd wyda wyrok, zgodnie z którym **oskarżony zapłaci jedynie koszty poniesione w związku z tymi czynami, których jest winien**.

Artykuł 190: Zasądzenie kosztów

Gdy oskarżony zostaje **uniewinniony** lub gdy **postępowanie karne zostaje zakończone**, wszystkie koszty w sprawach z oskarżenia publicznego **są pokrywane przez państwo**, natomiast w sprawach wszczętych w następstwie skargi ofiary koszty **pokrywa osoba prywatna składająca skargę**.

Nakaz egzekucji zasądzonych kosztów musi zostać wydany przez sąd pierwszej instancji.

Wynagrodzenie biegłych

Ogólną zasadę dotyczącą wynagrodzenia biegłych w postępowaniu cywilnym zapisano w kodeksie postępowania cywilnego:

Artykuł 75: Określenie wydatków

„... wysokość wynagrodzenia biegłych określa sąd, uwzględniając wykonaną pracę i poniesione wydatki.”

Najwyższa Rada Sądownictwa wydała w 2008 r. zarządzenie nr 1 dotyczące rejestracji, kwalifikacji i wynagradzania biegłych i ma ono zastosowanie do spraw cywilnych, karnych i administracyjnych. Artykuł 29 przewiduje, że wynagrodzenie biegłych muszą określić organy zlecające ekspertyzę, biorąc pod uwagę:

Złożoność zadania

Kompetencje i kwalifikacje biegłych

Okres wykonywania zadania

Ilość wykonanej pracy

Konieczne wydatki, takie jak wykorzystane materiały, dobra konsumpcyjne, narzędzia, wyposażenie itp.

Inne warunki mające wpływ na wykonaną pracę – takie jak dotrzymywanie terminów, praca dodatkowa wykonywana poza godzinami pracy i w święta państwowe itp.

Wynagrodzenie tłumaczy

Sprawy cywilne

Zasady dotyczące biegłych mają także zastosowanie do tłumaczy – zob. powyżej.

Sprawy karne

Kodeks postępowania karnego: Artykuł 189 ust. 2

Koszty tłumaczeń dokonanych podczas postępowania przygotowawczego ponosi odpowiedni podmiot, a koszty tłumaczeń dokonanych podczas postępowania sądowego ponosi sąd.

Powiązane dokumenty

[Sprawozdanie Bułgarii na temat analizy przejrzystości kosztów](#) (566 Kb) [en](#)

Ostatnia aktualizacja: 17/12/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Koszty postępowania - Czechy

Na niniejszej stronie przedstawiono informacje dotyczące opłat sądowych w Republice Czeskiej. Bardziej szczegółowe informacje na temat kosztów postępowań znajdują Państwo w następujących analizach przypadku:

[pravo rodzinne – rozwód](#)

[pravo rodzinne – opieka nad dzieckiem i alimenty](#)

[pravo handlowe – umowy](#)

[pravo handlowe – odpowiedzialność](#)

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Prawnicy

W Republice Czeskiej występuje tylko jeden rodzaj zawodu prawnika (adwokat); nie występuje zawód radcy prawnego ani doradcy prawnego.

[Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości nr 177/1996 Sb. z dnia 4 czerwca 1996 r.](#) określa opłaty i honoraria pobierane przez prawników z tytułu świadczenia usług prawnych (taryfa wynagrodzeń prawników). Rozporządzenie jest dostępne w języku angielskim na stronie internetowej czeskiej Izby Adwokackiej.

Opłaty pobierane przez prawników mogą być również uzgadniane prywatnie między zainteresowanymi stronami.

W większości spraw cywilnych (w tym spraw rodzinnych i gospodarczych) korzystanie z zastępstwa prawnego nie jest obowiązkowe.

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

Ustawa nr 549/1991 Coll. o opłatach sądowych (brak wersji w języku angielskim) reguluje kwestie związane z opłatami pobieranymi w postępowaniu cywilnym. Opłaty są różne w zależności od rodzaju postępowania. W niektórych przypadkach obowiązują opłaty stałe; w innych wysokość opłaty jest obliczana jako procent wartości przedmiotu sporu.

We wszystkich sprawach opłaty muszą być wnoszone w walucie czeskiej (CZK) i mogą być uiszczane przelewem na rachunek skarbu państwa (lub sądu). Opłaty w wysokości nieprzekraczającej 5 000 CZK można uiszczać poprzez zakup znaku opłaty skarbowej (kolek). Znaki opłaty skarbowej są dostępne na poczcie lub w innych wybranych miejscach.

Sąd ma obowiązek poinformowania osoby fizycznej wnoszącej powództwo o wysokości kwoty, którą osoba ta powinna uiścić.

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Opłaty należy wносить w terminie trzech dni od daty powiadomienia – przed przeprowadzeniem pierwszej rozprawy.

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

Postępowanie karne jest zawsze wszczynane z urzędu (przez prokuraturę). Oskarżony ponosi wyłącznie koszty swojego zastępstwa prawnego.

Etap postępowania karnego, na którym strony procesu muszą uiścić koszty stałe

W postępowaniu karnym nie pobiera się opłat sądowych.

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

Nie pobiera się **stałych opłat sądowych** z tytułu wniesienia sprawy do **Trybunału Konstytucyjnego** Republiki Czeskiej, przy czym wymagane jest korzystanie z zastępstwa prawnego.

Etap postępowania konstytucyjnego, na którym strony procesu muszą uiścić koszty stałe

Nie ma stałych opłat sądowych.

Informacje wstępne, których powinni udzielić zastępcy prawni

Prawa i obowiązki stron

Zastępcy prawni nie mają obowiązku udzielania informacji przed rozpoczęciem świadczenia usługi.

Prawa i obowiązki stron mogą być przedmiotem uzgodnienia między prawnikiem a klientem.

Regulacje prawne dotyczące kosztów

Gdzie zdobyć informacje na temat regulacji prawnych dotyczących kosztów w Republice Czeskiej?

W każdej konkretnej sprawie wskazane jest skonsultowanie się z prawnikiem. Z chwilą wniesienia powództwa sąd ma obowiązek powiadomienia o opłatach sądowych, które winny zostać uiszczone.

W jakich językach można uzyskać informacje o regulacjach prawnych dotyczących kosztów w Republice Czeskiej?

Ponieważ językiem urzędowym w Republice Czeskiej jest język czeski, nie ma obowiązku prawnego zapewnienia informacji w innych językach. W związku z tym jakość informacji zależy od zaangażowania i umiejętności osób przekazujących informacje.

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Informacje na temat mediacji można znaleźć na stronie [Stowarzyszenia Mediatorów Republiki Czeskiej \(AMČR\)](#).

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Strona internetowa zawierająca informacje na temat kosztów

Nie istnieje oficjalna strona zawierająca informacje na temat kosztów.

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

Na stronach **Ministerstwa Sprawiedliwości** dostępne są różne dane statystyczne, niemniej wiele zależy od charakteru toczącej się sprawy. Niektóre przepisy prawa przewidują ograniczenia czasowe jedynie w odniesieniu do określonych czynności sądowych (np. wydania orzeczenia w trybie prejudycjalnym).

Gdzie zdobyć informacje na temat średnich łącznych kosztów danego rodzaju postępowania?

Wysokość pobieranych opłat zależy od okoliczności sprawy; nie jest zatem możliwe udzielenie takich informacji przed rozpoczęciem sprawy.

Podatek od wartości dodanej

Jak podaje się informację o podatku VAT?

Opłaty sądowe nie są objęte podatkiem VAT, a ich kwota jest ostateczna. Wynagrodzenie przysługujące prawnikom nie jest obciążone podatkiem VAT. Mimo to niektóre firmy prawnicze, będące płatnikami VAT, doliczają ten podatek (19%).

Jakie są stosowane stawki?

Patrz powyższy punkt dotyczący podatku VAT.

Pomoc prawna

Próg dochodów stosowany w sprawach cywilnych

Nie stosuje się konkretnego progu dochodów. Po otrzymaniu stosownego wniosku sędziowie mogą jednak rozpatrywać każdą sytuację indywidualnie. Sąd może zdecydować o częściowym lub całkowitym zwolnieniu z opłat sądowych z zastrzeżeniem, że wnioskodawca nie wniósł powództwa bezzasadnego. Sąd może przydzielić wnioskodawcy doradcę prawnego w przypadku, gdy wymagane jest korzystanie z zastępstwa prawnego.

Bezpłatna pomoc prawna jest świadczona przez wyspecjalizowane organizacje pozarządowe (w zależności od przedmiotu sprawy) lub przez czeską Izbę Adwokacką. W szczególnych przypadkach **czeska Izba Adwokacka** może wyznaczyć adwokata do nieodpłatnego świadczenia usług prawniczych.

Przyznanie danej osobie pomocy prawnej nie zależy tylko od jej dochodu, ale również od ogólnej sytuacji materialnej gospodarstwa domowego tej osoby.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do oskarżonych

Nie obowiązuje konkretny pułap dochodów. Sądy wyznaczają oskarżonemu obrońcę z urzędu we wszystkich sytuacjach, w których wymagane jest korzystanie z zastępstwa prawnego, a oskarżony nie ma własnego obrońcy.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do poszkodowanych

Wyłącznie niektóre organizacje pozarządowe świadczą nieodpłatną pomoc prawną na rzecz poszkodowanych. Poszkodowani są stroną w postępowaniu karnym wyłącznie w kilku szczególnych rodzajach spraw; w innych są zobowiązani do wniesienia powództwa (patrz powyższe informacje dotyczące progu dochodów obowiązującego w odniesieniu do świadczenia pomocy prawnej w sprawach cywilnych).

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez poszkodowanych

Poszkodowani mogą domagać się odszkodowania od **Ministerstwa Sprawiedliwości** (na podstawie przepisów ustawy nr 209/1997 Coll.).

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez oskarżonych

Patrz powyższe informacje dotyczące progu dochodów obowiązującego w odniesieniu do świadczenia pomocy prawnej na rzecz oskarżonych w sprawach karnych.

Bezpłatne postępowania sądowe

Nie pobiera się opłat z tytułu wniesienia sprawy do **Trybunału Konstytucyjnego**. Ponadto opłaty sądowe nie są pobierane w niektórych rodzajach postępowania (określonych w § 11 ust. nr 549/1991 Coll. o opłatach sądowych) – na przykład, gdy powództwo wnosi osoba małoletnia, a także w niektórych innych rodzajach spraw (gdy stroną postępowania jest państwo lub jego organy; w przypadku złożenia wniosku o azyl przez obcokrajowca lub w innych sprawach, w których uczestniczą „słabsze” strony).

Kiedy strona przegrywająca musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

W każdej konkretnej sprawie decyzja należy do sędziego (na etapie wydawania końcowego orzeczenia); sędzia może obciążyć stronę przegrywającą całością lub częścią kosztów. Nie dotyczy to jednak postępowań rozwodowych. Nakaz zapłaty kosztów może również obejmować koszty prawnika.

Wynagrodzenie biegłych

Wynagrodzenie biegłych jest opłacane przez sąd. Strony sporu odpowiadają za opłacenie biegłego tylko w przypadku, gdy same wystąpiły o skorzystanie z jego usług. W niektórych szczególnych sprawach sąd może orzec o obciążeniu strony przegrywającej kosztami wynagrodzenia.

Wynagrodzenie tłumaczy

Koszty wynagrodzenia tłumaczy w postępowaniu sądowym ponosi sąd; jeżeli stroną w sprawie jest obcokrajowiec, który nie włada językiem czeskim, ma on prawo zwracania się do sądu w swoim języku ojczystym.

Powiązane dokumenty

[sprawozdanie Republiki Czeskiej opracowane w ramach badania przejrzystości kosztów w sądowym postępowaniu cywilnym](#) (703 Kb)

Ostatnia aktualizacja: 20/09/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

		obejmuje całość kosztów?					należy zwrócić organizacji jej udzielającej?
Kazus A	Wyłącznie w odniesieniu do organizacji pozarządowych	-	-	Nie	-	Wszelkie koszty w sprawach rozwodowych	Nie
Kazus B	Zob. przepisy dyrektywy dotyczącej pomocy prawnej w sporach transgranicznych	-	-	Nie	-	Wszelkie koszty w sprawach rozwodowych	Nie

Koszty tłumaczenia pisemnego i ustnego

Kazus	Tłumaczenie pisemne		Tłumaczenie ustne		Inne koszty właściwe dla sporów transgranicznych?	
	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Charakterystyka	Szacunkowy koszt?
Kazus A	Oryginalne dokumenty sporządzone w języku obcym, niezbędne dla postępowania	Od 350 CZK za stronę (w zależności od języka)	-	-	-	-
Kazus B	Oryginalne dokumenty sporządzone w języku obcym, niezbędne dla postępowania	Minimalna kwota 350 CZK za stronę (w zależności od języka)	Gdy strona lub świadek jest cudzoziemcem lub nie rozumie języka czeskiego	350 CZK za godzinę	-	-

Ostatnia aktualizacja: 20/09/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Kazus 2 – prawo rodzinne – opieka nad dziećmi - Czechy

W tym studium przypadku dotyczącym dziedziny prawa rodzinnego – opieki nad dziećmi, zwrócono się do państw członkowskich o dostarczenie powodom informacji o kosztach postępowania na przykładzie następujących sytuacji:

Przypadek A – sytuacja krajowa: Dwie osoby przez wiele lat pozostawały ze sobą w nieformalnym związku. W momencie rozstania mieli trzyletnie dziecko. Orzeczeniem sądu opieka nad dzieckiem zostaje przyznana matce, ojciec uzyskuje prawo do osobistej styczności z dzieckiem. Matka wnosi pozew o ograniczenie prawa do osobistej styczności przyznanego ojcu.

Przypadek B – sytuacja transgraniczna, w której czytelnik występuje jako adwokat w państwie członkowskim A: Dwie osoby mieszkające w państwie członkowskim (państwie członkowskim B) przez wiele lat pozostawały ze sobą w nieformalnym związku. Mają wspólne dziecko, jednak niezwłocznie po jego urodzeniu rozstają się. Orzeczeniem sądu w państwie członkowskim B opieka nad dzieckiem zostaje przyznana matce, ojciec uzyskuje prawo do osobistej styczności z dzieckiem. Po uzyskaniu zgody sądu matka i dziecko przenoszą się na stałe do innego państwa członkowskiego (państwa członkowskiego A), podczas gdy ojciec pozostaje w państwie członkowskim B. Kilka lat później matka wnosi pozew w państwie członkowskim A o ograniczenie prawa do osobistej styczności przysługującego ojcu.

Koszty w Republice Czeskiej

Koszty w postępowaniu w pierwszej instancji, w postępowaniu odwoławczym oraz w razie alternatywnego rozstrzygnięcia sporów

Kazus	Sąd pierwszej instancji			Postępowanie odwoławcze			Alternatywne metody rozstrzygnięcia sporów	
	Wstępne opłaty sądowe	Opłaty za protokolowanie	Inne opłaty	Wstępne opłaty sądowe	Opłaty za protokolowanie	Inne opłaty	Czy istnieje taka możliwość w przypadku tego rodzaju spraw?	Koszty
Kazus A	0 CZK	Nie dotyczy (nd.)	nd.	0 CZK	nd.	nd.	Tak	500 – 1 000 CZK za godzinę
Kazus B	0 CZK	Nie dotyczy (nd.)	nd.	0 CZK	nd.	nd.	Tak	500 – 1 000 CZK za godzinę

Koszty ponoszone na rzecz prawnika, komornika i biegłego

Kazus	Prawnik		Komornik			Biegły	
	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	Średnie koszty	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	Koszty przed wydaniem orzeczenia	Koszty po wydaniu orzeczenia	Czy korzystanie z jego pomocy jest obowiązkowe?	Koszty
Kazus A	Nie	Zwykle w wysokości umownej, w zależności od liczby posiedzeń sądu (od 5 000 CZK)	Nie	-	-	Nie	350 CZK godzinę
Kazus B	Nie	Zwykle w wysokości umownej, w zależności od okoliczności	Nie (zależy od drugiego państwa)	-	-	Nie	350 CZK godzinę

Zwrot kosztów poniesionych przez świadków, koszty gwarancji lub zabezpieczenia i inne właściwe opłaty

Kazus	Zwrot kosztów poniesionych przez świadków		Gwarancja lub zabezpieczenie		Inne opłaty	
	Czy świadkom zwraca się poniesione przez nich koszty?	Koszty	Czy istnieją, w jakich przypadkach i jak często są stosowane?	Koszty	Opis	Koszty
Kazus A	Tak, w stosunku do rzeczywiście poniesionych przez nich wydatków	Zależą od konkretnego przypadku	Brak w tym rodzaju postępowania	-	-	-
Kazus B	Tak, w stosunku do rzeczywiście poniesionych przez nich wydatków	Zależą od konkretnego przypadku	Brak w tym rodzaju postępowania	-	-	-

Koszty pomocy prawnej i zwrot innych kosztów

Kazus	Pomoc prawna			Zwrot kosztów			
	Kiedy i pod jakimi warunkami ma zastosowanie?	Kiedy następuje całkowite pokrycie kosztów pomocy prawnej?	Warunki?	Czy strona wygrywająca sprawę może otrzymać zwrot kosztów postępowania?	Jeżeli zwrot nie obejmuje wszystkich kosztów, to zasadniczo jaką ich część?	Jakie koszty nigdy nie podlegają zwrotowi?	Czy istnieją w których pomocy należy zwrotu organizacji udzielają?
Kazus A	Wyłącznie w odniesieniu do organizacji pozarządowych	-	-	Zasadniczo nie (wyłącznie w konkretnych przypadkach, gdy dochód strony wygrywającej jest bardzo niski)	-	Brak jest opłat sądowych, zatem zwrot może dotyczyć jedynie kosztów wynagrodzenia prawników.	Nie
Kazus B	Zob. przepisy dyrektywy dotyczącej pomocy prawnej w sporach transgranicznych	-	-	Nie	-	-	Nie

Koszty tłumaczenia pisemnego i ustnego

Kazus	Tłumaczenie pisemne		Tłumaczenie ustne		Inne koszty właściwe dla sporów transgranicznych?	
	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Charakterystyka	Szacunkowy koszt?
Kazus A	Oryginalne dokumenty sporządzone w języku obcym, niezbędne do potrzeb postępowania	Minimalna kwota 350 CZK za stronę	-	-	-	-
		Minimalna kwota 350 CZK za stronę		350 CZK za godzinę	-	-

Kazus B	Oryginalne dokumenty sporządzone w języku obcym, niezbędne do potrzeb postępowania	Gdy strona lub świadek jest cudzoziemcem lub nie rozumie języka czeskiego			
----------------	--	---	--	--	--

Ostatnia aktualizacja: 20/09/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Kazus 4 – prawo handlowe – umowy - Czechy

W tym studium przypadku dotyczącym dziedziny prawa handlowego – umów, zwrócono się do państw członkowskich o dostarczenie sprzedawcom informacji o kosztach postępowania na przykładzie następujących sytuacji:

Przypadek A – sytuacja krajowa: Przedsiębiorstwo dostarczyło towary o wartości 20 000 EUR. Sprzedawca nie otrzymał zapłaty, ponieważ nabywca uznał, że towary nie odpowiadają wcześniejszym uzgodnieniom.

Sprzedawca decyduje się pozwać nabywcę o zapłatę całej ceny.

Przypadek B – sytuacja międzynarodowa: Przedsiębiorstwo mające siedzibę w państwie członkowskim B dostarczyło towary o wartości 20 000 nabywcy w państwie członkowskim A. Umowa podlega prawu państwa członkowskiego B i jest sporządzona w języku tego państwa. Sprzedawca nie otrzymał zapłaty, ponieważ nabywca mający siedzibę w państwie członkowskim A uznał, że towary nie odpowiadają wcześniejszym uzgodnieniom. Sprzedawca decyduje się złożyć w państwie członkowskim A pozew, w którym domaga się zapłaty pełnej ceny przewidzianej w umowie z nabywcą.

Koszty w Republice Czeskiej

Koszty w postępowaniu w pierwszej instancji, w postępowaniu odwoławczym oraz w razie alternatywnego rozstrzygnięcia sporów

Kazus	Sąd pierwszej instancji			Postępowanie odwoławcze			Alternatywne metody rozstrzygnięcia	
	Wstępne opłaty sądowe	Opłaty za protokołowanie	Inne opłaty	Wstępne opłaty sądowe	Opłaty za protokołowanie	Inne opłaty	Czy istnieje taka możliwość w przypadku tego rodzaju spraw?	Koszty
Kazus A	4% kwoty (równowartość 800 € w CZK)	Nie dotyczy (nd.)	Nie	4% kwoty (równowartość 800 EUR w CZK)	Nie dotyczy (nd.)	Nie	Tak (ale nie obligatoryjnie)	W wy umov (zwyk CZK : 3 goc
Kazus B	4% kwoty (równowartość 800 € w CZK)	Nie dotyczy (nd.)	Nie	4% kwoty (równowartość 800 EUR w CZK)	Nie dotyczy (nd.)	Nie	Tak (ale nie obligatoryjnie)	W wy umov

Koszty ponoszone na rzecz prawnika, komornika i biegłego

Kazus	Prawnik		Komornik			Biegły	
	Czy zastępstwo procesowe jest obowiązkowe?	Średnie koszty	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	Koszty przed wydaniem orzeczenia	Koszty po wydaniu orzeczenia	Czy korzystanie z jego pomocy jest obowiązkowe?	Koszty
Kazus A	Nie	W wysokości umownej	Nie	-	-	Nie	W wysokoś umownej (minimum : CZK za goc
Kazus B	Nie	W wysokości umownej	Nie	-	-	Nie	W wysokoś umownej (minimum : CZK za goc

Zwrot kosztów poniesionych przez świadków, koszty gwarancji lub zabezpieczenia i inne właściwe opłaty

Kazus	Zwrot kosztów poniesionych przez świadków		Gwarancja lub zabezpieczenie		Inne opłaty	
	Czy świadkom zwraca się poniesione przez nich koszty?	Koszt	Czy istnieją, w jakich przypadkach i jak często są stosowane?	Koszt	Opis	Koszt
Kazus A	Tak. Wypłacana jest kwota faktycznie poniesionych wydatków.	Zależą od konkretnego przypadku	W sprawach handlowych w przypadku wniosku o zastosowanie środka tymczasowego	100 000 CZK	-	-

Kazus B	Tak. Wypłacana jest kwota faktycznie poniesionych wydatków.	Zależą od konkretnego przypadku	W sprawach handlowych w przypadku wnioskowania o zastosowanie środka tymczasowego	100 000 CZK	-	-
---------	---	---------------------------------	---	-------------	---	---

Koszty pomocy prawnej i zwrot innych kosztów

Kazus	Pomoc prawna			Zwrot kosztów			
	Kiedy i pod jakimi warunkami ma zastosowanie?	Kiedy następuje całkowite pokrycie kosztów pomocy prawnej?	Warunki?	Czy strona wygrywająca sprawę może otrzymać zwrot kosztów postępowania?	Jeżeli zwrot nie obejmuje wszystkich kosztów, to zasadniczo jaką ich część?	Jakie koszty nigdy nie podlegają zwrotowi?	Czy istnieją sy w których koszt pomocy prawnej należy zwrócić organizacji jej udzielającej?
Kazus A	Wyłącznie w odniesieniu do organizacji pozarządowych	-	-	Tak	W zależności od okoliczności sprawy	Zwrotowi może podlegać całość kosztów.	Nie
Kazus B	Zob. przepisy dyrektywy dotyczącej pomocy prawnej w sporach transgranicznych	-	-	Tak	W zależności od okoliczności sprawy	Zwrotowi może podlegać całość kosztów.	Nie

Koszty tłumaczenia pisemnego i ustnego

Kazus	Tłumaczenie pisemne		Tłumaczenie ustne	
	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?
Kazus A	Oryginalne dokumenty sporządzone w języku obcym, niezbędne dla potrzeb postępowania	Minimalna kwota 350 CZK za stronę	-	-
Kazus B	Oryginalne dokumenty sporządzone w języku obcym, niezbędne dla potrzeb postępowania	Minimalna kwota 350 CZK za stronę	Gdy strona lub świadek jest cudzoziemcem lub nie rozumie języka czeskiego	350 CZK za godzinę

Ostatnia aktualizacja: 20/09/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Kazus 5 – prawo handlowe – odpowiedzialność - Czechy

W tym studium przypadku dotyczącym dziedziny prawa handlowego – odpowiedzialności, zwrócono się do państw członkowskich o dostarczenie klientom informacji na temat kosztów postępowania, na przykładzie następujących sytuacji:

Przypadek A – sytuacja krajowa: Producent urządzeń grzewczych dostarcza grzejnik instalatorowi. Instalator sprzedaje grzejnik klientowi i instaluje go w jego domu. Wkrótce potem w domu klienta wybuchł pożar. Wszyscy uczestnicy transakcji (producent urządzeń grzewczych, instalator i klient końcowy) są ubezpieczeni. Powstaje spór w kwestii przyczyny pożaru. Nikt nie chce wypłacić odszkodowania klientowi.

Ten ostatni decyduje się zatem złożyć pozew, w którym domaga się pełnego odszkodowania od producenta urządzeń grzewczych, instalatora tych urządzeń oraz agencji ubezpieczeniowych.

Przypadek B – sytuacja międzynarodowa: Producent urządzeń grzewczych w państwie członkowskim B dostarcza grzejnik instalatorowi w państwie członkowskim C. Instalator sprzedaje grzejnik klientowi w państwie członkowskim C i instaluje go w jego domu. Wkrótce potem w domu klienta wybuchł pożar. Wszyscy uczestnicy transakcji (producent urządzeń grzewczych, instalator i klient końcowy) są ubezpieczeni przez agencję ubezpieczeniową w swoim państwie członkowskim. Powstaje spór w kwestii przyczyny pożaru. Nikt nie chce wypłacić odszkodowania klientowi.

Ten ostatni decyduje się zatem złożyć w państwie członkowskim A pozew, w którym domaga się pełnego odszkodowania od producenta urządzeń grzewczych, instalatora tych urządzeń oraz agencji ubezpieczeniowej w państwie członkowskim A.

Koszty w Republice Czeskiej

Koszty w postępowaniu w pierwszej instancji, w postępowaniu odwoławczym oraz w razie alternatywnego rozstrzygnięcia sporów

Kazus	Sąd pierwszej instancji			Postępowanie odwoławcze			Alternatywne metody rozstrzygnięcia sporów	
	Wstępne opłaty sądowe	Opłaty za protokolowanie	Inne opłaty	Wstępne opłaty sądowe	Opłaty za protokolowanie	Inne opłaty	Czy istnieje taka możliwość w przypadku tego rodzaju spraw?	Koszty
		Nie dotyczy (nd.)	Nie	4% kwoty	Nie dotyczy (nd.)	Nie		

Kazus A	4% kwoty (żądanie ubezpieczenia)						Tak (ale nie obligatoryjnie)	W wy umov 1 00C godzi godzi
Kazus B	4% kwoty (żądanie ubezpieczenia)	Nie dotyczy (nd.)	Nie	4% kwoty	Nie dotyczy (nd.)	Nie	Tak (ale nie obligatoryjnie)	W wy umov

Koszty ponoszone na rzecz prawnika, komornika i biegłego

Kazus	Prawnik		Komornik			Biegły	
	Czy zastępstwo procesowe jest obowiązkowe?	Średnie koszty	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	Koszty przed wydaniem orzeczenia	Koszty po wydaniu orzeczenia	Czy korzystanie z jego pomocy jest obowiązkowe?	Koszty
Kazus A	Nie	W wysokości umownej	Nie	-	-	Nie	W wysokość umownej (minimum : CZK za gor
Kazus B	Nie	W wysokości umownej	Nie	-	-	Nie	W wysokość umownej (minimum : CZK za gor

Zwrot kosztów poniesionych przez świadków, koszty gwarancji lub zabezpieczenia i inne właściwe opłaty

Kazus	Zwrot kosztów poniesionych przez świadków		Gwarancja lub zabezpieczenie		Inne opłaty	
	Czy świadkom zwraca się poniesione przez nich koszty?	Koszty	Czy istnieją, w jakich przypadkach i jak często są stosowane?	Koszty	Opis	Koszty
Kazus A	Tak. Wypłacana jest kwota faktycznie poniesionych wydatków.	Zależą od konkretnego przypadku	W przypadku wnioskowania o zastosowanie środka tymczasowego	50 000 CZK	-	-
Kazus B	Tak. Wypłacana jest kwota faktycznie poniesionych wydatków.	Zależą od konkretnego przypadku	W przypadku wnioskowania o zastosowanie środka tymczasowego	50 000 CZK	-	-

Koszty pomocy prawnej i zwrot innych kosztów

Kazus	Pomoc prawna			Zwrot kosztów			
	Kiedy i pod jakimi warunkami ma zastosowanie?	Kiedy następuje całkowite pokrycie kosztów pomocy prawnej?	Warunki?	Czy strona wygrywająca sprawę może otrzymać zwrot kosztów postępowania?	Jeżeli zwrot nie obejmuje wszystkich kosztów, to zasadniczo jaką ich część?	Jakie koszty nigdy nie podlegają zwrotowi?	Czy istnieją s w których kos pomocy praw należy zwróc organizacji je udzielającej?
Kazus A	Ośrodki ochrony konsumentów, inne organizacje pozarządowe	-		Tak	W zależności od okoliczności sprawy	Zwrotowi może podlegać całość kosztów.	Nie
Kazus B	Zob. przepisy dyrektywy dotyczącej pomocy prawnej w sporach transgranicznych; również Europejskie Centrum Konsumenckie	-		Tak	W zależności od okoliczności sprawy	Zwrotowi może podlegać całość kosztów.	Nie

Koszty tłumaczenia pisemnego i ustnego

Kazus	Tłumaczenie pisemne		Tłumaczenie ustne	
	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?

Kazus A	Oryginalne dokumenty sporządzone w języku obcym, niezbędne dla postępowania	Minimalna kwota 350 CZK za stronę	-	-
Kazus B	Oryginalne dokumenty sporządzone w języku obcym, niezbędne dla postępowania	Minimalna kwota 350 CZK za stronę	Gdy strona lub świadek jest cudzoziemcem lub nie rozumie języka czeskiego	350 CZK za godzinę

Ostatnia aktualizacja: 20/09/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Koszty postępowania - Dania

Na tej stronie można znaleźć informacje dotyczące kosztów sądowych w Danii.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Co do zasady nie istnieją żadne przepisy dotyczące opłat pobieranych przez przedstawicieli zawodów prawniczych. W przypadku niektórych opłat Wysoki Trybunał (*landsret*) ustanowił jednakże powszechnie dostępne wytyczne dotyczące wysokości stawek. Każdy ma prawo skierować zażalenie dotyczące opłaty pobranej przez adwokata do Dyscyplinarnej Komisji Adwokackiej [☞](#) ([Advokatnævnet](#)).

Koszty stałe w postępowaniu sądowym

Koszty stałe w postępowaniu sądowym w sprawach cywilnych

Koszty stałe stron w postępowaniu sądowym w sprawach cywilnych

Duńskie prawo wymaga, aby powód uiścił opłatę sądową w chwili wniesienia powództwa. Podstawowa wysokość opłaty sądowej wynosi 500 DKK. W przypadku spraw, w których wartość przedmiotu sporu przekracza 50 000 DKK, opłata wynosi 750 DKK plus 1,2% kwoty, o jaką wartość przedmiotu sporu przekracza 50 000 DKK.

Ponadto w przypadku spraw, w których wartość przedmiotu sporu przekracza 50 000 DKK należy wnieść dodatkową opłatę za przeprowadzenie rozprawy sądowej. Wysokość tej opłaty jest równa kwocie uiszczanej w chwili wniesienia powództwa. W związku z tym z tytułu przeprowadzenia rozprawy sądowej powód musi ponownie uiścić opłatę w wysokości 750 DKK plus 1,2% kwoty, o jaką wartość przedmiotu sporu przekracza 50 000 DKK.

W odniesieniu do każdej z opisanych powyżej opłat sądowych (opłaty za wniesienie powództwa oraz opłaty za przeprowadzenie rozprawy sądowej) ustanowiono pułap w wysokości 75 000 DKK. Jednakże w niektórych przypadkach (np. dotyczących wykonywania władzy publicznej) pułap ten wynosi jedynie 2 000 DKK.

Niektóre rodzaje spraw cywilnych, w tym sprawy z zakresu prawa rodzinnego, są wolne od opłat sądowych.

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Jak wspomniano powyżej, powód musi uiścić opłatę sądową w chwili wniesienia powództwa.

Dodatkową opłatę za przeprowadzenie rozprawy sądowej należy wnieść najpóźniej w dniu ustalenia daty rozprawy, ale nie wcześniej niż na trzy miesiące przed rozprawą.

Koszty stałe w postępowaniu sądowym w sprawach karnych

Koszty stałe stron w postępowaniu sądowym w sprawach karnych

Zazwyczaj sprawy karne są wolne od wszelkich opłat sądowych. Niektóre sprawy karne są jednakże ścigane z **oskarżenia prywatnego**, i w takich przypadkach mają zastosowanie przepisy dotyczące opłat sądowych w postępowaniu cywilnym.

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

Sprawy o charakterze konstytucyjnym są rozpatrywane albo w postępowaniu cywilnym, albo karnym. W Danii nie obowiązują oddzielne przepisy dotyczące postępowania konstytucyjnego

Informacje wstępne na temat kosztów sądowych, których powinni udzielić zastępcy procesowi

Prawa i obowiązki stron

Artykuł 16.8 **Kodeksu postępowania duńskiej Izby Adwokackiej** (*Advokatsamfundets advokatetiske regler*) stanowi:

„Adwokat dąży do rozstrzygnięcia sprawy klienta tak, aby klient poniósł możliwie jak najniższe koszty, przy jednoczesnym uwzględnieniu życzeń oraz instrukcji klienta”.

Regulacje prawne dotyczące kosztów

Gdzie zdobyć informacje na temat regulacji prawnych dotyczących kosztów w Danii?

Informacje dotyczące kosztów znajdują się na stronie internetowej [☞ duńskiej Izby Adwokackiej](#) oraz na stronach [☞ duńskich sądów](#).

W jakich językach można uzyskać informacje o regulacjach prawnych dotyczących kosztów w Danii?

Informacje na temat regulacji prawnych dotyczących kosztów są dostępne w języku duńskim i angielskim.

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Informacje na temat **mediacji** (*retsmægling*) znajdują się na stronie internetowej [☞ duńskich sądów](#).

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Strony internetowe zawierające informacje na temat kosztów

Oficjalna strona internetowa [☞ duńskiej administracji sądowej](#) zawiera ogólne informacje na temat **duńskiego systemu sądownictwa** oraz dane kontaktowe.

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

Informacje na temat średniego czasu trwania różnego rodzaju postępowań znajdują się na stronie internetowej [☞ duńskich sądów](#).

Podatek od wartości dodanej

Gdzie zdobyć informacje na ten temat?

Zazwyczaj opublikowane stawki opłat obejmują podatek VAT.

Pomoc prawna

Próg dochodów stosowany w sprawach cywilnych

Próg dochodów w odniesieniu do pomocy prawnej jest aktualizowany raz w roku. W 2019 r. zastosowanie mają następujące progi dochodów: w przypadku osób niepozostających w związku małżeńskim lub podobnym związku: 329 000 DKK;

w przypadku wnioskodawcy pozostającego w związku małżeńskim lub podobnym związku: 418 000 DKK;
dodatkowa kwota przypadająca na każde dziecko: 57 000 DKK.

Niezależnie od poziomu dochodów, każdy ma prawo nieodpłatnie zasięgnąć ustnej porady prawnej w podstawowym zakresie w instytucjach udzielających pomocy prawnej (*advokatvagten* i *retshjælpen*).

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do oskarżonych

Prawo oskarżonego do zastępstwa procesowego nie jest uzależnione od dochodów, ale od charakteru sprawy. Oskarżony, który zostanie uznany za winnego, musi pokryć koszty honorarium adwokata obrony niezależnie od poziomu osiąganych dochodów.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do pokrzywdzonych

Prawo pokrzywdzonego do zastępstwa procesowego nie jest uzależnione od dochodów, ale od charakteru sprawy. Zgodnie z art. 741 ust. a) **ustawy o wymiarze sprawiedliwości** pokrzywdzeni są uprawnieni do zastępstwa procesowego przede wszystkim w sprawach dotyczących przemocy i przestępstw na tle seksualnym. W takich sytuacjach koszty wynagrodzenia adwokata są opłacane z budżetu państwa.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez pokrzywdzonych

Zastosowanie mają przedstawione powyżej informacje na temat progu dochodów w sprawach karnych stosowanego w odniesieniu do pokrzywdzonych.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez oskarżonych

Zastosowanie mają przedstawione powyżej informacje na temat progu dochodów w sprawach karnych stosowanego w odniesieniu do oskarżonych.

Czy istnieją bezpłatne postępowania sądowe?

Niektóre sprawy cywilne, o czym wspomniano powyżej (zob. odpowiedź dotycząca kosztów stałych stron w postępowaniu cywilnym) są wolne od opłat sądowych. W trakcie postępowania mogą jednak wystąpić koszty innego rodzaju (np. wynagrodzenie pobierane przez adwokata).

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Rozdział 30 **ustawy o wymiarze sprawiedliwości** zawiera przepisy regulujące kwestię zwrotu kosztów w sprawach cywilnych (*retsplejeloven*).

Co do zasady strona przegrywająca musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą. Jeżeli jednak jest to uwarunkowane szczególnymi okolicznościami, sąd może orzec, że strona przegrywająca nie jest zobowiązana do pokrycia kosztów poniesionych przez stronę wygrywającą lub pokrywa jedynie ich część.

Sąd może zasądzić wyłącznie zwrot kosztów niezbędnych do właściwego rozpatrzenia sprawy.

Wynagrodzenie biegłych

Powód jest zobowiązany do pokrycia kosztów wynagrodzenia biegłego, jeżeli wystąpił z wnioskiem o wydanie opinii biegłego w określonej kwestii.

Kończąc postępowanie sąd orzeka, czy oskarżony powinien pokryć koszty związane z wynagrodzeniem biegłego. Zależy to od wyniku postępowania.

Wynagrodzenie tłumaczy

Ogólna zasada stanowi, że w postępowaniu cywilnym koszty wynagrodzenia tłumacza ustnego ponoszą strony.

W postępowaniu karnym koszty wynagrodzenia tłumacza ustnego są pokrywane z budżetu państwa.

Powiązane dokumenty

Duńskie sprawozdanie na temat analizy przejrzystości kosztów sądowych

Ostatnia aktualizacja: 27/08/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Koszty postępowania - Niemcy

Na niniejszej stronie przedstawiono informacje dotyczące opłat sądowych w Niemczech.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Adwokaci (*Rechtsanwälte*)

W Niemczech nie ma rozróżnienia na poszczególne zawody adwokackie. Istnieje jeden zawód adwokata.

Opłaty pobierane przez adwokatów w Niemczech są naliczane albo zgodnie z ustawą o wynagrodzeniu adwokatów (*Rechtsanwaltsvergütungsgesetz* - RVG), albo na podstawie uzgodnień z klientami. Co do zasady uzgodnienia w sprawie opłat są zawsze alternatywą dla opłat ustawowych. Należy jednak zwrócić uwagę na przepisy § 49b federalnej ustawy o zawodzie adwokata (*Bundesrechtsanwaltsordnung* - BRAO) i §§ 3a-4b ustawy o wynagrodzeniu adwokatów. W szczególności jeżeli adwokaci reprezentują klientów w sądzie, ustalone umownie opłaty nie mogą być niższe niż opłaty ustawowe. Wynagrodzenie wyższe niż przewidziane ustawą można natomiast ustalić w dowolnym momencie.

Taryfa wynagrodzeń załączona do RVG (załącznik 1 do RVG) zawiera **opłaty stałe** lub **przedziały opłat** mające zastosowanie do poszczególnych czynności. Wysokość opłaty jest zazwyczaj ustalana w odniesieniu do **wartości przedmiotu sporu**. Przedział opłat na podstawie wartości przedmiotu sporu wyznaczają stawka minimalna i stawka maksymalna opłaty. Obowiązujące obecnie wysokości opłat ustalone na podstawie wartości przedmiotu sporu są podane w tabeli opłat (załącznik 2 do RVG). W każdej sprawie ustala się odpowiednią opłatę z wyznaczonego przedziału zgodnie z zasadą słuszności, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności, zwłaszcza zakresu i trudności czynności adwokata, wagi sprawy oraz dochodów i sytuacji finansowej klienta. Jeżeli adwokat ponosi szczególne ryzyko związane z odpowiedzialnością, można je również uwzględnić podczas ustalania swojego wynagrodzenia. Przedziały opłat z ustawowo określoną stawką minimalną i maksymalną mają zastosowanie w wielu obszarach szczególnych, zwłaszcza w sprawach karnych i sprawach z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych.

Komornicy sądowi (*Gerichtsvollzieher*)

Komornicy (*Gerichtsvollzieher*) pobierają opłaty określone wyłącznie w **ustawie o kosztach komorniczych** (*Gerichtsvollzieherkostengesetz* - GvKostG). Dla każdej czynności przeprowadzonej przez komornika została **ustalona opłata**.

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

Sąd pobiera zazwyczaj **opłatę za postępowanie** wyliczaną na podstawie **wartości przedmiotu sporu**. W sprawach cywilnych opłaty są regulowane **ustawą o opłatach sądowych** (*Gerichtskostengesetz* - GKG) i **ustawą o opłatach sądowych w sprawach z zakresu prawa rodzinnego** (*Gesetz über Gerichtskosten in Familiensachen* - FamGKG). **Stawki opłat** są wyznaczone w taryfie opłat (załącznik 1 do odpowiedniej ustawy). Opłaty określane na podstawie wartości przedmiotu sporu są zamieszczone w tabeli opłat (załącznik 2 do odpowiedniej ustawy). W sprawach cywilnych i w sprawach dotyczących sporów rodzinnych, szczególnie spraw alimentacyjnych, stawka opłaty za postępowanie wynosi zasadniczo **3,0**, w sprawach małżeńskich – **2,0**, w sprawach z zakresu stosunków między rodzicami a dziećmi – o opiekę rodzicielską oraz o kontakt z dzieckiem stawka opłaty wynosi **0,5**. Wartość sprawy ustala się w następujący sposób:

W **sprawach małżeńskich** sąd ustala wartość sprawy zgodnie z zasadą swobody uznania, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności danej sprawy, zwłaszcza istoty i powagi sprawy oraz dochodów i sytuacji finansowej małżonków. Dochód obliczany jest na podstawie trzykrotnej wielkości dochodów netto obojga małżonków. Sąd ustala zazwyczaj wartość sprawy na trzykrotną wielkość dochodów netto.

W **sprawach dotyczących sporów rodzinnych** wartość ta zależy zwykle od wartości przedmiotu sporu. W **sprawach alimentacyjnych** wartość ta zależy od wysokości roszczeń alimentacyjnych, ale nie może być wyższa niż płatności alimentacyjne za jeden rok. W obliczeniach uwzględnia się zaległości narosłe do momentu złożenia wniosku.

W sprawach dotyczących dzieci, włącznie ze sprawami o opiekę rodzicielską oraz o kontakt z dzieckiem stawka opłaty wynosi 3 000 EUR.

Jeżeli nie osiągnięto porozumienia co do wynagrodzenia dla adwokata za reprezentowanie klienta przed sądem, **jego honorarium oblicza się na podstawie wartości przedmiotu sporu**. Wartość przedmiotu sporu zazwyczaj odpowiada wartości sprawy stosowanej do obliczenia opłat sądowych. Ustawa o wynagrodzeniu adwokatów (Rechtsanwaltsvergütungsgesetz - RVG) określa dokładnie, jakie opłaty mają być ustalane dla poszczególnych typów postępowania i według jakich stawek. Załącznik 2 do ustawy o wynagrodzeniu adwokatów ustala opłaty w zależności od wartości przedmiotu sporu. W postępowaniu cywilnym w pierwszej instancji adwokat zazwyczaj otrzymuje **opłatę za postępowanie w wysokości 1,3 stawki** oraz **opłatę za rozprawę w wysokości 1,2 stawki**. Jeżeli adwokat zdoła doprowadzić do ugody między stronami w pierwszej instancji, otrzymuje **opłatę za ugodę** w wysokości 1,0 stawki.

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

W **sprawach cywilnych, alimentacyjnych i małżeńskich**, opłaty sądowe należy uiścić **w chwili złożenia wniosku lub pozwu**. W **sprawach rodzinnych** opłaty sądowe uiszczą się **na końcu postępowania**. O ile nie uzgodniono inaczej, adwokaci otrzymują wynagrodzenie za swoje usługi po zakończeniu swoich obowiązków. Adwokatowi przysługuje jednak ustawowe prawo do zaliczki.

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

W sprawach karnych opłaty sądowe są nakładane dopiero wtedy, gdy zostanie wydany **wyrok**. Wysokość opłaty określa się uwzględniając wysokość nałożonej kary i mieści się ona w przedziale **od 120 EUR do 900 EUR**. W przypadku braku porozumienia w sprawie opłaty adwokat występujący jako obrońca lub pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, pobiera opłaty za poszczególne etapy ustalone w harmonogramie sporządzanym zgodnie z prawem dla każdej sprawy. Wysokość kwoty za dany etap postępowania jest określona przepisami prawnymi dla każdego rodzaju sprawy.

Etap postępowania karnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Opłaty sądowe należne są po wydaniu wyroku. O ile nie uzgodniono inaczej, adwokaci otrzymują wynagrodzenie za swoje usługi po zakończeniu swoich obowiązków. Adwokatowi przysługuje jednak ustawowe prawo do zaliczki.

Koszty w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

Z wyjątkiem należności tytułem kar porządkowych, postępowanie przed Federalnym Trybunałem Konstytucyjnym (Bundesverfassungsgericht) jest bezpłatne (§ 34 ustawy o Federalnym Trybunale Konstytucyjnym - Bundesverfassungsgerichtsgesetzes). Obecność pełnomocnika strony, a zwłaszcza adwokata (Rechtsanwalt), wymagana jest jedynie podczas rozprawy (§ 22 ustawy o Federalnym Sądzie Konstytucyjnym).

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

W razie braku innych ustaleń wynagrodzenie adwokata jest zasadniczo płatne po zakończeniu prowadzenia sprawy. Adwokatowi przysługuje jednak ustawowe prawo do zaliczki.

Informacje wstępne, których powinny udzielić osoby świadczące zastępstwo procesowe

Prawa i obowiązki stron

Adwokat ma obowiązek udzielić klientowi pełnej informacji i porady oraz zaproponować mu najbezpieczniejsze i najmniej ryzykowne sposoby osiągnięcia pożądanego celu. Musi również wskazać **wszelkie rodzaje ryzyka** w danej sprawie, umożliwiając w ten sposób klientowi podjęcie świadomej decyzji. Zakres informacji, których należy udzielić, zależy od tego, co według jego uznania klient musi wiedzieć. Adwokat ma **obowiązek udzielania odpowiedzi na pytania klienta wyczerpująco i zgodnie z prawdą**. Przed skierowaniem sprawy do sądu musi jasno przedstawić perspektywę i ryzyko związane z procesem sądowym. Dotyczy to również ryzyka i perspektyw powodzenia.

Na adwokacie ciąży **szczególny obowiązek udzielenia informacji** w niektórych sprawach:

jeżeli opłaty pobierane są przez adwokata na podstawie **wartości przedmiotu sporu**, musi on zwrócić uwagę na ten fakt przed przyjęciem sprawy (§ 49b ust. 5 federalnej ustawy o adwokatach)

w przypadku **umownego ustalenia wynagrodzenia adwokata**, musi on poinformować stronę, że – w razie zasądzenia kosztów – zwrotowi podlegają jedynie opłaty ustawowe (§ 3a ust. 1 zdanie trzecie ustawy o wynagrodzeniu adwokatów)

jeżeli adwokat wyraża zgodę na pobór **honorarium zależnego od wygrania sprawy**, musi zwrócić uwagę klienta na fakt, że taka umowa nie dotyczy wszelkich pozostałych kosztów, które klient będzie musiał ewentualnie ponieść (§ 4a ust. 3 zdanie drugie ustawy o wynagrodzeniu adwokatów)

przed zawarciem umowy o zastępstwo procesowe na rzecz klienta w postępowaniu w pierwszej instancji przed **sądem pracy** adwokat musi zwrócić uwagę klienta na fakt, że opłaty pobierane przez niego nie podlegają zwrotowi (§ 12a ust. 1 zdanie drugie ustawy o sądach pracy - Arbeitsgerichtsgesetz).

Ustalanie kosztów – Podstawy prawne

Gdzie można zdobyć informacje na temat regulacji prawnych dotyczących kosztów w Niemczech?

Teksty ustaw dotyczących kosztów są dostępne w księgarniach. Ich najnowsze wersje można uzyskać bezpłatnie w internecie.

W jakim języku można uzyskać informacje o regulacjach prawnych dotyczących kosztów w Niemczech?

Informacje są dostępne w języku niemieckim.

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Informacje internetowe dotyczące kosztów postępowania

 Najnowsze wersje przepisów prawnych są dostępne na oficjalnej stronie Federalnego Ministerstwa Sprawiedliwości. Dostęp do tekstów przepisów prawnych możliwy jest przez wprowadzenie odpowiedniego skrótu (GKG, FamGKG, GvKostG i RVG).

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

Federalny Urząd Statystyczny (Statistisches Bundesamt) przygotowuje **coroczną serię publikacji statystycznych** dotyczących wymiaru sprawiedliwości. **Seria 10 seria cząstkowa 2.1** zawiera przykładowo dane dotyczące **długości postępowań cywilnych na terenie całych Niemiec**, w podziale na poszczególne kraje związkowe i obszary właściwości poszczególnych wyższych sądów krajowych (*Oberlandesgerichte*). Oddzielne dane dotyczą sądów rejonowych (*Amtsgerichte*) i sądów krajowych (*Landgerichte*) z jednej strony oraz wyższych sądów krajowych (*Oberlandesgerichte*) z drugiej strony, a także postępowań w pierwszej i w drugiej instancji. Seria nie zawiera statystyk dotyczących czasu postępowania w sprawach poszczególnych rodzajów.

Gdzie zdobyć informacje na temat średnich łącznych kosztów danego postępowania?

Dostępne publikacje książkowe zawierają tabele ze **średnimi kosztami w postępowaniu cywilnym**.

Podatek od wartości dodanej

Gdzie zdobyć informacje na temat podatku od wartości dodanej? Jakie stawki są stosowane?

Sądy i komornicy sądowi nie podlegają podatkowi od wartości dodanej. Adwokaci muszą stosować stawkę podatku VAT w wysokości 19 %. Stawka ta naliczana jest oddzielnie jako wydatek i nie stanowi części opłat za usługi adwokackie.

Pomoc prawna

Próg dochodów stosowany w sprawach cywilnych

Po złożeniu odpowiedniego wniosku pomoc prawna jest również dostępna dla każdej osoby, która ze względu na osobiste lub finansowe okoliczności nie jest w stanie ponieść kosztów postępowania lub może je opłacić jedynie częściowo bądź w ratach. Zamierzone działania prawne muszą mieć racjonalną szansę powodzenia i nie mogą wydawać się niezasadne. Strony sporu muszą jednak, o ile to możliwe, korzystać z własnych środków. W zależności od poziomu dochodów wnioskodawcy pomoc prawna może zostać przyznana bez obowiązku zwrotu lub, alternatywnie, z obowiązkiem zwrotu w ratach.

Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości wydało broszurę zatytułowaną „Doradztwo prawne i pomoc prawna” („Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe”), w której znajdują się odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania, wraz z przykładami.

Próg dochodów stosowany w sprawach karnych w odniesieniu do oskarżonych

W sprawach karnych w odniesieniu do podejrzanych lub oskarżonych **nie stosuje się** limitów dochodów. Przyznanie pomocy prawnej podlega innym kryteriom.

Próg dochodów stosowany w sprawach karnych w odniesieniu do pokrzywdzonych

Przy przyznawaniu pomocy prawnej stosuje się **limity dochodów**. Limity te są elastyczne i ustalane w odniesieniu do przewidywanych kosztów sprawy oraz sytuacji socjalnej wnioskodawcy (obowiązki alimentacyjne, koszty utrzymania). Pomoc prawna może również zostać przyznana z koniecznością zwrotu jej kosztów **w ratach**.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez ofiary przestępstw

Ofiary niektórych poważnych przestępstw, bez względu na sytuację finansową, mogą wnioskować o przydzielenie adwokata z urzędu.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez oskarżonych

Pomoc prawna dla podejrzanych/oskarżonych (przydzielenie obrońcy z urzędu) nie jest uzależniona od limitów dochodów, lecz od **warunków prawnych**. Związane są one przede wszystkim z powagą przestępstwa, zagrożeniem niektórymi skutkami prawnymi (np. zakazem wykonywania zawodu lub skierowaniem na leczenie psychiatryczne lub neurologiczne) oraz z tym, czy w stosunku do oskarżonego zastosowano tymczasowe aresztowanie, czy poprzedni obrońca został zawieszony, czy oskarżony może bronić się samodzielnie, a także ze złożonością okoliczności faktycznych i sytuacji prawnej.

Bezpłatne postępowania sądowe

Na mocy **§ 183 ustawy o sądach ds. socjalnych** (SGG) postępowanie przed takimi sądami nie wiąże się z kosztami dla osób uprawnionych do świadczeń (tj. osób ubezpieczonych, osób pobierających świadczenia, w tym osób otrzymujących renty rodzinne, osób niepełnosprawnych i ich spadkobierców, o ile występują w postępowaniu sądowym samodzielnie, w charakterze powodów lub pozwanych). Powodowie i pozwani w postępowaniach przed sądami ds. socjalnych, którzy nie należą do kategorii wymienionych w **§ 183 SGG**, muszą zapłacić opłatę zgodnie z **§ 184 SGG** wynoszącą **150 EUR** za postępowanie przed sądami ds. socjalnych (*Sozialgerichte*), **225 EUR** za postępowanie przed krajowymi sądami ds. socjalnych (*Landessozialgerichte*), **300 EUR** za postępowanie przed Federalnym Sądem ds. Socjalnych (Bundessozialgericht). Zgodnie z **§ 197a SGG** istnieje odstępstwo od tych szczególnych zasad, według którego koszty zwyczajowo nakładane na mocy ustawy o opłatach sądowych są również stosowane w postępowaniu przed sądami ds. socjalnych, jeżeli ani powód, ani pozwany w sprawie nie należą do osób wymienionych w **§ 183 SGG**.

W odniesieniu do **postępowania karnego** stosuje się następujące zasady: w razie niewinności oskarżonego, niedojścia do rozprawy bądź umorzenia postępowania, koszty (wydatki publiczne) oraz konieczne wydatki poniesione przez oskarżonego są zasadniczo pokrywane ze środków publicznych.

Kiedy strona przegrywająca musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Strona przegrywająca musi pokryć koszty strony przeciwnej, jeśli koszty te były konieczne ze względu na prawidłowe prowadzenie sprawy. Obejmują one **ustawowe wynagrodzenie adwokata** i **koszty podróży** drugiej strony, w tym **utrata dochodów** poniesioną w związku ze stawiennictwem w sądzie.

Wynagrodzenie biegłych

Biegli powoływani przez sąd otrzymują wynagrodzenie w oparciu o stawkę godzinową określoną w ustawie o rekompensatach i wynagrodzeniach za czynności sądowe (Justizvergütungs- und –entschädigungsgesetz, JVEG) i płaconą przez strony postępowania.

Koszty biegłego zaangażowanego z prywatnej inicjatywy strony w ramach przygotowania do rozprawy nie stanowią kosztów postępowania, a o ich zwrocie nie orzeka się w wyroku. Aby uzyskać zwrot tych kosztów, należy złożyć **odrębny wniosek**. Jeżeli strona zaangażowała biegłego w celu uzyskania porady w trakcie procesu sądowego, zwrot kosztów zależy od konieczności uzyskania owej porady w danej sprawie. Koszty biegłego zaangażowanego przez sąd w celu złożenia zeznania pokrywa strona przegrywająca lub, jeżeli roszczenia stron zostały uznane jedynie częściowo, obydwie strony muszą pokryć swoją część kosztów odpowiednio do zakresu wygranej i przegranej.

Wynagrodzenie tłumaczy

Powoływani przez sąd tłumacze ustni i pisemni otrzymują wynagrodzenie w oparciu o stawkę określoną również w ustawie o rekompensatach i wynagrodzeniach za czynności sądowe (Justizvergütungs- und –entschädigungsgesetz, JVEG), które jest pokrywane przez strony postępowania. Tłumacze ustni otrzymują wynagrodzenie **według stawki godzinowej**, a tłumacze pisemni **za linię tekstu**.

W **postępowaniu karnym** koszty tłumaczy ustnych i pisemnych świadczonych na rzecz oskarżonych lub zainteresowanych stron, o ile są konieczne do obrony lub korzystania z praw proceduralnych, są zazwyczaj pokrywane ze środków publicznych.

Powiązane strony

- [Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości](#)
- [Zespół Mediacyjny Niemieckiego Stowarzyszenia Adwokatów](#)
- [Federalne Stowarzyszenie Mediacji Rodzinnej](#)
- [Federalne Stowarzyszenie Mediacji](#)
- [Federalne Stowarzyszenie Mediacji w dziedzinie Gospodarki i Pracy](#)
- [CFM](#)
- [Rzecznik bankowości prywatnej](#)
- [Rzecznik bankowości publicznej](#)
- [Komisja pojednawcza Niemieckiego Banku Centralnego](#)
- [Rzecznik Niemieckiej Grupy Banków Spółdzielczych](#)
- [Rzeczniczka prywatnych przedsiębiorstw budowlanych](#)
- [Rzecznik regionalnych przedsiębiorstw budowlanych](#)
- [Serwis pojednawczy online dotyczący internetowych sporów handlowych](#)
- [Komisje doradcze i organy pojednawcze izb lekarskich](#)
- [Komisja Pojednawcza ds. Mobilności](#)

- [Komisja Pojednawcza ds. Turystyki](#)
- [Komisja Pojednawcza ds. Transportu Lokalnego w Nadrenii Północnej-Westfalii](#)
- [Rzecznik ds. prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych i opieki](#)
- [Komisja pojednawcza Niemieckiego Federalnego Stowarzyszenia Zakładów Pogrzebowych](#)
- [Komisja Pojednawcza Federalnej Agencji Sieciowej](#)
- [Rzecznik ds. nieruchomości w Niemieckim Stowarzyszeniu Nieruchomości](#)
- [Komisje arbitrażowe izb handlowych i związków branżowych](#)
- [Komisja Porozumiewawcza ds. Honorariów i Odszkodowań](#)
- [Centralne Niemieckie Stowarzyszenie Handlu w Sektorze Motoryzacyjnym](#)
- [Najnowsze wersje przepisów prawnych](#)

Ostatnia aktualizacja: 29/08/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [et](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Koszty postępowania - Estonia

Na niniejszej stronie przedstawiono informacje dotyczące kosztów sądowych w Estonii.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Doradcy prawni (*õigusnõustajad*)

W Estonii opłaty pobierane przez doradców prawnych nie są regulowane przepisami.

Prawnicy (*juristid*)

W Estonii opłaty pobierane przez prawników nie są regulowane przepisami.

Adwokaci (*vandeadvokaadid*)

W Estonii opłaty pobierane przez adwokatów nie są regulowane przepisami.

Komornicy sądowi (*kohtutäiturid*)

W Estonii opłaty pobierane przez komorników sądowych regulują przepisy [ustawy o komornikach sądowych](#). Na opłatę pobieraną przez komornika może składać się opłata za wszczęcie postępowania, opłata główna z tytułu prowadzenia postępowania oraz opłata dodatkowa z tytułu czynności egzekucyjnych. Komornik jest także uprawniony do pobierania opłat za usługi świadczone w ramach wykonywania wolnego zawodu.

Adwokaci

W Estonii opłaty pobierane przez adwokatów nie są regulowane przepisami – ustalone są w drodze umowy z klientem. Adwokat lub inna osoba prowadząca kancelarię prawną przedstawia klientowi wstępną ofertę cenową i wyjaśnia, co składa się na podaną kwotę. Klient zwraca niezbędne wydatki poniesione przez adwokata lub osobę prowadzącą kancelarię prawną w toku świadczenia usług prawnych.

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

Do kosztów stałych ponoszonych przez strony postępowania cywilnego należą:

- opłata skarbową;
- opłata od skargi kasacyjnej;
- opłata od sprzeciwu od wyroku zaocznego;
- opłata za wznowienie postępowania lub przywrócenie terminu;
- koszty doręczenia pism sądowych przez komorników;
- koszty publikacji wezwań lub zawiadomień w urzędowym publikatorze *Ametlikud Teadaanded* lub w prasie;
- wynagrodzenie biegłych i tłumaczy;
- inne koszty rozpoznania sprawy oraz koszty pozasądowe.

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą uregulować koszty stałe

Następujące opłaty muszą zostać uiszczone z góry przez stronę postępowania wnioskującą o wszczęcie postępowania lub wykonanie czynności procesowej:

- opłata skarbową;
- opłata od skargi kasacyjnej;
- opłata od sprzeciwu od wyroku zaocznego;
- opłata za wznowienie postępowania lub przywrócenie terminu;
- koszty doręczenia pism sądowych przez komorników;
- koszty publikacji wezwań lub zawiadomień w urzędowym publikatorze *Ametlikud Teadaanded* lub w prasie;
- koszty ponownego rozpatrzenia sprawy, w zakresie określonym przez sąd.

O ile sąd nie postanowi inaczej, strona postępowania składająca pismo procesowe, z którym związane są koszty, opłaca z góry koszty wynagrodzenia biegłych i tłumaczy.

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym określa [kodeks postępowania karnego](#). Koszty te dzielą się na koszty procesowe, koszty szczególne oraz koszty dodatkowe.

Do kosztów procesowych należą:

- rozsądne wynagrodzenie wypłacane pełnomocnikowi procesowemu lub przedstawicielowi z wyboru oraz inne niezbędne koszty ponoszone przez stronę postępowania w związku z postępowaniem karnym;
- kwoty wypłacane ofiarom, świadkom, biegłym oraz innym wykwalifikowanym osobom na podstawie art. 178 kodeksu postępowania karnego, z wyjątkiem kosztów, o których mowa w art. 176 ust. 1 pkt. 1 kodeksu;

koszty poniesione przez państwowy instytut kryminalistyki lub inny organ rządowy lub osobę prawną w związku ze sporządzeniem opinii lub ustaleniem, czy dana osoba znajdowała się pod wpływem środków odurzających;
ustalone wynagrodzenie wyznaczonego zastępcy procesowego oraz zwrot poniesionych przez niego wydatków, o ile są one zasadne i odpowiednie;
koszty sporządzania kopii akt sprawy karnej przeznaczonych dla pełnomocnika procesowego, zgodnie z art. 224 ust. 1 kodeksu postępowania karnego;
koszty przechowywania, przesyłania i niszczenia dowodów;
koszty związane z przechowywaniem, przekazywaniem oraz niszczeniem mienia objętego przypadkiem;
koszty wynikające z zabezpieczeniem powództwa cywilnego;
opłaty należne z chwilą wydania wyroku skazującego;
inne koszty poniesione przez organ prowadzący postępowanie karne w toku tego postępowania, z wyjątkiem kosztów uznanych na mocy kodeksu postępowania karnego za koszty szczególne lub dodatkowe.
Jeżeli strona postępowania korzysta z usług kilku zastępców procesowych lub przedstawicieli, ich wynagrodzenie zostanie uwzględnione w kosztach procesowych w takim zakresie, w jakim nie przekracza rozsądnego pułapu wynagrodzenia zwykle wypłacanego zastępcy procesowemu lub przedstawicielowi.

Jeżeli podejrzany lub oskarżony broni się samodzielnie, niezbędne koszty obrony zostaną uwzględnione w kosztach procesowych. Nadmierne koszty, które nie wystąpiłyby w przypadku wyznaczenia pełnomocnika procesowego, nie zostaną uwzględnione w kosztach procesowych.

Koszty związane ze sporządzeniem opinii biegłego ponoszone przez osoby, które nie są stronami postępowania, podlegają zwrotowi na warunkach i zasadach określonych w ustawie o opiniach z zakresu kryminalistyki.

Koszty szczególne to koszty związane z odroczeniem rozprawy sądowej z powodu niestawiennictwa strony postępowania oraz koszty doprowadzenia na rozprawę.

Do kosztów dodatkowych należą:

opłata należna osobie niebędącej stroną postępowania za udzielenie informacji na temat okoliczności faktycznych dotyczących przedmiotu postępowania dowodowego;

koszty pobytu podejrzanego lub oskarżonego w areszcie;

wynagrodzenie tłumaczy, zgodnie z art. 178 kodeksu postępowania karnego;

kwoty wypłacane w postępowaniu karnym na podstawie ustawy o odszkodowaniu za szkody spowodowane przez państwo wynikające z niesprawiedliwego pozbawienia wolności.

koszty poniesione przez organy rządowe i samorządowe w związku z postępowaniem karnym, które nie zostały wskazane w art. 175 ust. 1 pkt. 1 lub 10 kodeksu postępowania karnego;

kwoty wypłacane przedstawicielom świadków zgodnie z art. 671 kodeksu postępowania karnego.

Etap postępowania karnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

W przypadku wydania wyroku uniewinniającego państwo pokrywa koszty procesowe. W przypadku wyroku skazującego koszty procesowe pokrywa skazany. W przypadku częściowego uniewinnienia koszty zwraca skarb państwa w takim zakresie, w jakim doszło do uniewinnienia. Obowiązek zwrotu kosztów procesowych powstaje z chwilą uprawomocnienia się wyroku końcowego.

Pokrzywdzony pokrywa **koszty procesu mające związek z zabezpieczeniem powództwa cywilnego**, jeśli powództwo cywilne zostało oddalone. Oskarżony lub pozwany pokrywa koszty procesowe mające związek z zabezpieczeniem powództwa cywilnego, jeśli powództwo cywilne zostało uwzględnione w całości.

Sąd, biorąc pod uwagę wszystkie zaistniałe okoliczności, dzieli koszty procesowe mające związek z zabezpieczeniem powództwa cywilnego pomiędzy pokrzywdzonego i oskarżonego lub pozwanego, jeśli powództwo cywilne zostało uwzględnione w części. W przypadku odmowy przyjęcia powództwa państwo pokrywa koszty procesowe mające związek z zabezpieczeniem powództwa cywilnego.

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

W Estonii osobom fizycznym nie przysługuje prawo do wystąpienia ze skargą konstytucyjną. Koszty skargi konstytucyjnej są pokrywane z budżetu państwa. Koszty związane z udziałem specjalistów w postępowaniach sądowych są pokrywane z budżetu państwa na takich samych warunkach, jak wypłaty wynagrodzeń biegłych w postępowaniu cywilnym.

Etap postępowania konstytucyjnego, na którym strony postępowania muszą uiścić koszty stałe

W postępowaniu konstytucyjnym strony postępowania nie ponoszą żadnych kosztów stałych.

Informacje wstępne, których powinni udzielić zastępcy prawni

Prawa i obowiązki stron

Adwokat ma obowiązek powiadomienia klienta o pełnym zakresie czynności związanych ze świadczeniem usług prawnych oraz o wszystkich związanych z tym kosztach. Adwokat lub inna osoba prowadząca kancelarię prawną przedstawia klientowi wstępną ofertę cenową i wyjaśnia, co składa się na podaną kwotę.

Koszty uczestnictwa w postępowaniu

Koszty, które ponosi strona wygrywająca

Strona wygrywająca ponosi koszty wynagrodzenia zastępcy prawnego lub doradcy w zakresie, w jakim sąd uznał je za zasadne i w jakim nie obciążył nimi strony przegrywającej.

Koszty, które ponosi strona przegrywająca

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie ustalenia kosztów procesu strona przegrywająca musi zwrócić stronie wygrywającej poniesione koszty procesu, w tym:

opłatę skarbową;

zabezpieczenie;

koszty związane z udziałem świadków, biegłych i tłumaczy, a także koszty sporządzenia opinii przez osobę, która nie jest stroną postępowania, o ile koszty te podlegają zwrotowi na podstawie przepisów ustawy o opiniach z zakresu kryminalistyki;

koszty związane z uzyskaniem dowodów z dokumentów i dowodów rzeczowych;

koszty związane z przeprowadzeniem oględzin, w tym niezbędne koszty podróży poniesione przez sąd;

koszty związane z doręczeniem, przekazaniem oraz wydaniem pism procesowych;

koszty związane z określeniem wartości przedmiotu sporu w postępowaniu cywilnym;

koszty związane z udziałem zastępców prawnych lub doradców uczestników postępowania;

koszty podróży, usług pocztowych, komunikacyjnych, zakwaterowania oraz inne podobne wydatki poniesione przez uczestników postępowania w związku z postępowaniem;

utracone wynagrodzenie lub inne utracone stałe dochody uczestników postępowania;
koszty postępowania przedsądowego przewidziane przez prawo, chyba że pozew został złożony po upływie sześciu miesięcy od zakończenia postępowania przedsądowego;
opłatę pobieraną przez komornika za zabezpieczenie powództwa oraz koszty wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia;
opłatę pobieraną przez komornika za doręczanie pism procesowych;
koszty związane z rozpoznaniem wniosku o przyznanie pomocy na pokrycie kosztów procesu;
koszty postępowania o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu przyspieszonym;
koszty udziału w postępowaniu pojednawczym, o ile strony zostały do tego zobowiązane przez sąd na podstawie art. 4 ust. 4 kodeksu postępowania cywilnego lub też udziału w obowiązkowym przedsądowym postępowaniu pojednawczym na podstawie art. 1 ust. 4 ustawy o postępowaniu pojednawczym. Jeśli sąd w swoim postanowieniu o podziale kosztów procesu nałoży na stronę postępowania obowiązek pokrycia poniesionych przez drugą stronę postępowania kosztów związanych z udziałem zastępcy prawnego lub doradcy prawnego, to kwota kosztów ustalonych przez sąd musi być uzasadniona i nie może wykraczać poza granice tego, co konieczne. Koszty związane z zaangażowaniem kilku zastępców prawnych podlegają zwrotowi tylko w przypadku, gdy wynikły ze złożoności sprawy lub konieczności zmiany zastępcy prawnego.

Regulacje prawne dotyczące kosztów

Gdzie zdobyć informacje na temat regulacji prawnych dotyczących kosztów w Estonii?

Obowiązują następujące regulacje prawne dotyczące kosztów:

kodeks postępowania cywilnego;
ustawa o komornikach sądowych;
ustawa o opłatach skarbowych;
akty prawne przyjęte na podstawie kodeksu postępowania cywilnego.

W jakich językach można uzyskać informacje o regulacjach prawnych dotyczących kosztów w Estonii?

Informacje na temat regulacji prawnych dotyczących kosztów są dostępne w języku estońskim.

Tłumaczenia na język angielski estońskich przepisów prawnych zawierających informacje o kosztach oraz podstawach ich naliczania są dostępne na [stronie internetowej estońskiego dziennika urzędowego Riigi Teataja](#).

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Ministerstwo Sprawiedliwości jest odpowiedzialne za wdrożenie [dyrektywy 2008/52/WE](#) w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych. Ogólne pytania dotyczące mediacji można kierować na adres poczty elektronicznej Ministerstwa Sprawiedliwości: info@just.ee.

Postępowanie pojednawcze w sprawach cywilnych zostało uregulowane ustawą o postępowaniu pojednawczym, która zawiera przepisy określające prawa i obowiązki mediatorów, a także przedstawia wytyczne dotyczące realizacji i egzekwowania warunków ugody zawartej za pośrednictwem mediatora. Ustawa ta stanowi, że postępowanie pojednawcze może przeprowadzić:

osoba fizyczna, której strony postępowania powierzyły przeprowadzenie postępowania pojednawczego;
adwokat;
notariusz;

w przypadkach wskazanych w ustawie – rządowy lub samorządowy organ pojednawczy.

Postępowanie pojednawcze w sprawach administracyjnych zostało uregulowane w przepisach kodeksu postępowania przed sądami administracyjnymi, natomiast stosowne przepisy dotyczące postępowania karnego oraz postępowania w sprawach o wykroczenia znajdują się w kodeksie postępowania karnego.

Ministerstwo Spraw Społecznych zachęca do rozwijania działalności mediatorów rodzinnych, zwłaszcza w odniesieniu do mediacji w sprawach z zakresu prawa rodzinnego. [Estońskie Stowarzyszenie Mediatorów](#) prowadzi stronę internetową zawierającą informacje zarówno w języku estońskim, jak i angielskim. Również [Estońska Unia na rzecz Dobra Dziecka](#) – stowarzyszenie nienastawione na zysk występujące w obronie praw dzieci – oferuje porady rodzicom zamierzającym przeprowadzić separację lub rozwód i zachęca ich do skorzystania z usług rozjemców w celu ochrony interesów ich dzieci. Estońska Unia na rzecz Dobra Dziecka organizuje także szkolenia z zakresu mediacji rodzinnej.

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Strona internetowa zawierająca informacje na temat kosztów

Rodzaj i wysokość kosztów związanych z postępowaniem sądowym zależą od czasu trwania oraz charakteru sprawy sądowej. Głównym źródłem informacji na temat kosztów związanych z postępowaniem sądowym są kodeksy postępowania oraz ustawa o opłatach skarbowych. **Ministerstwo Sprawiedliwości** jest wydawcą i administratorem urzędowego publikatora [Riigi Teataja](#) (Dziennika Urzędowego), który zapewnia dostęp do:

ustaw i rozporządzeń;
dekretów Prezydenta Republiki;
orzeczeń Sądu Najwyższego i umów międzynarodowych; oraz
rozporządzeń organów samorządu terytorialnego.

Riigi Teataja zawiera również oficjalne teksty jednolite ustaw, rozporządzeń i zarządzeń wydawanych przez rząd, rozporządzeń ministrów, zarządzeń Prezesa Eesti Pank (estońskiego banku centralnego), zarządzeń Państwowej Komisji Wyborczej, uchwał estońskiego parlamentu, a także uchwał rad i zarządów gmin i miast. Ustawodawstwo oraz inne dokumenty publikowane w *Riigi Teataja* są dostępne począwszy od 1990 r.

Na [stronie internetowej](#) Sądu Najwyższego opublikowano analizę obowiązującej praktyki w zakresie ustalania kosztów postępowania sądowego.

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości różnych postępowań?

Dane statystyczne dotyczące postępowań w sądach pierwszej i drugiej instancji od roku 1996 dostępne są na [stronie internetowej](#) poświęconej sądom.

Gdzie zdobyć informacje na temat średnich łącznych kosztów danego postępowania?

- Wysokość opłat skarbowych, które należy uiścić w związku z danym postępowaniem, reguluje [ustawa o opłatach skarbowych](#).
- Wysokość opłat komorniczych reguluje [ustawa o komornikach sądowych](#).
- Brak jest danych statystycznych dotyczących średnich łącznych kosztów ponoszonych w poszczególnych rodzajach postępowania.

Podatek od wartości dodanej

Jak podaje się informację na ten temat?

Opłaty komornicze podlegają opodatkowaniu podatkiem od wartości dodanej według stawki 20 %.

W celu otrzymania zwrotu podatku VAT doliczonego do kosztów procesu, wnioskodawca musi potwierdzić, że nie jest zarejestrowanym płatnikiem VAT lub że odzyskanie kwoty podatku VAT jest z innych przyczyn niemożliwe.

Jakie są obowiązujące stawki?

Od 1 lipca 2009 r. obowiązująca w Estonii stawka podatku VAT wynosi 20 %.

Pomoc prawna

Próg dochodów obowiązujący w postępowaniu cywilnym

Wnioskodawca może otrzymać **pomoc prawną**, jeśli koszty usług prawnych przekraczają dwukrotną wysokość osiąganego przez niego średniego miesięcznego dochodu, wyliczaną na podstawie średniego miesięcznego dochodu z czterech miesięcy poprzedzających złożenie wniosku.

Od wyliczonej kwoty odejmuje się **podatki i obowiązkowe składki ubezpieczeniowe**, koszty związane z wymaganym prawem obowiązkowym utrzymania rodziny, a także uzasadnione koszty związane z mieszkaniem i transportem.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez pokrzywdzonych

Pomoc prawna finansowana z budżetu państwa przyznawana jest na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego. Rodzaje pomocy prawnej finansowanej z budżetu państwa oraz warunki i zasady jej przyznawania określono w [ustawie o pomocy prawnej finansowanej z budżetu państwa](#).

Pomoc prawną można przyznać osobie fizycznej, która w chwili złożenia wniosku o przyznanie takiej pomocy zamieszkuje w Estonii lub innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub jest obywatelem jednego z tych państw. Miejsce zamieszkania wnioskodawcy ustala się na podstawie art. 59 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych. Pozostałe osoby fizyczne mogą otrzymać pomoc prawną wyłącznie w przypadku, gdy tak stanowi umowa międzynarodowa.

Państwowej pomocy prawnej nie przyznaje się, jeżeli:

wnioskodawca może samodzielnie zapewnić sobie możliwość skorzystania ze swoich praw;

wnioskodawcy nie przysługuje prawo, w związku z którym ubiega się o przyznanie pomocy prawnej;

wnioskodawca mógłby pokryć koszty usług prawnych ze środków pochodzących ze sprzedaży posiadanego majątku, o ile sprzedaż można dokonać bez większych trudności;

przewidywane koszty usług prawnych nie przekraczają dwukrotnej wysokości średniego miesięcznego wynagrodzenia wnioskodawcy, obliczonego na podstawie średniego miesięcznego dochodu z czterech miesięcy poprzedzających złożenie wniosku, przy czym od wyliczonej w ten sposób kwoty odejmuje się podatki i obowiązkowe składki ubezpieczeniowe, koszty związane z wymaganym prawem obowiązkowym utrzymania rodziny, a także uzasadnione koszty związane z mieszkaniem i transportem;

z okoliczności sprawy jasno wynika, że istnieją niewielkie szanse na to, by wnioskodawca był w stanie skorzystać ze swoich praw;

wniosek złożono na potrzeby dochodzenia roszczenia o zadośćuczynienie za krzywdę, przy czym sprawa nie dotyczy ochrony ważnego interesu publicznego;

spór dotyczy działalności gospodarczej wnioskodawcy i nie ma wpływu na prawa wnioskodawcy niezwiązane z tą działalnością gospodarczą;

wniosek dotyczy ochrony znaku towarowego, patentu, wzoru użytkowego, wzoru przemysłowego, topografii układu scalonego lub innej formy własności intelektualnej, z wyjątkiem praw wynikających z ustawy o prawie autorskim;

wnioskodawca ma wyraźny wspólny interes z osobą, której nie przysługuje pomoc prawna; w takim przypadku istnieje ryzyko, że otrzymana pomoc prawna mogłaby zostać przekazana osobie nieuprawnionej;

wniosek o przyznanie pomocy prawnej został złożony w celu dochodzenia uprawnienia przeniesionego na wnioskodawcę, co pozwala przypuszczać, że uprawnienie to zostało przeniesione na wnioskodawcę w celu uzyskania pomocy prawnej finansowanej z budżetu państwa;

świadczenie usług prawnych jest gwarantowane na mocy zawartej przez wnioskodawcę umowy ubezpieczenia od kosztów prawnych lub w ramach ubezpieczenia obowiązkowego;

korzyść dla wnioskodawcy, którą można uzyskać w danej sprawie, jest nieracjonalnie mała w stosunku do szacowanych kosztów udzielenia pomocy prawnej, jakie poniosłoby państwo.

Więcej informacji dotyczących pomocy prawnej finansowanej z budżetu państwa można uzyskać na [stronie internetowej](#) Estońskiej Izby Adwokackiej.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez podejrzanych i oskarżonych

Warunki uzyskania pomocy prawnej przez podejrzanych lub oskarżonych są jednakowe jak w przypadku pokrzywdzonych.

Bezpłatne postępowania sądowe

Okoliczności, w których możliwe jest zwolnienie z opłat skarbowych, określa ustawa o opłatach skarbowych. W postępowaniu sądowym wolne od opłat skarbowych są następujące rodzaje czynności:

rozpatrzenie odwołania lub pozwu o zapłatę honorarium lub wynagrodzenia, uznanie nieważności rozwiązania umowy o pracę, przywrócenie do pracy lub zmianę brzmienia podstawy zwolnienia z pracy;

rozpatrzenie odwołania w sprawie roszczeń alimentacyjnych, a w przypadku roszczenia alimentacyjnego na dziecko, pozwu o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu przyspieszonym;

rozpatrzenie roszczenia o odszkodowanie za niesłuszne skazanie, ściganie, tymczasowe aresztowanie lub inne nieuzasadnione pozbawienie wolności, a także rozpatrzenie roszczenia o odszkodowanie z tytułu szkody majątkowej spowodowanej bezzasadnym nałożeniem kary za wykroczenie;

wydanie oryginałów pism sądowych dotyczących sprawy karnej dokonane po raz pierwszy;

przeprowadzenie postępowania w sprawie umieszczenia w zakładzie zamkniętym;

rozpatrzenie wniosku o zwrot rzeczy, które uległy przypadkowi lub zostały porzucone w związku z niesłusznym ukaraniem oraz roszczenia o odszkodowanie za poniesioną szkodę;

rozpoznanie sprawy o udowodnienie wysługi lat;

rozpatrzenie odwołania w sprawie administracyjnej;

rozpatrzenie wniosku o zwolnienie z opłaty notarialnej oraz złożenie zażalenia na postanowienie sądu w tej sprawie;

rozpatrzenie wniosku o pomoc prawną oraz złożenie zażalenia na postanowienie sądu w tej sprawie;

rozpatrzenie wniosku o odszkodowanie z tytułu uszkodzenia ciała lub spowodowania rozstroju zdrowia innego rodzaju lub też z tytułu śmierci głównego żywiciela rodziny;

sporządzenie kopii maksymalnie pięciu stron dokumentacji procesowej w postępowaniu administracyjnym.

Następujące rodzaje czynności są wolne od opłat skarbowych:

zaskarżenie przez nieletniego orzeczenia sądu w sprawie, w której z mocy prawa przysługuje mu niezależne prawo do odwołania;

wszczęcie postępowania w związku z nieprawidłową wypłatą lub niewypłaceniem świadczenia emerytalno-rentowego lub zasiłku;

złożenie przez osobę fizyczną skargi na decyzję komisji wyborczej;

złożenie przez placówkę opiekuńczą wniosku o odebranie praw rodzicielskich lub ustanowienie opieki dla małoletniego lub złożenie innego wniosku w interesie dziecka, za które placówka ta jest odpowiedzialna;

złożenie przez organy skarbowe wniosku o ogłoszenie upadłości lub innego wniosku związanego z postępowaniem w sprawie niewypłacalności, a także w sprawie o ustalenie kwoty podatku;

złożenie przez organ samorządu terytorialnego odwołania zgodnie z przepisami wynikającymi z ustawy o reformie gruntów dotyczącego pełnienia obowiązków wierzyciela hipotecznego w sprawie związanej z ustanowieniem hipoteki na rzecz państwa;

złożenie w sądzie przez komornika wniosku o przeprowadzenie postępowania egzekucyjnego na podstawie kodeksu postępowania egzekucyjnego oraz zaskarżenie orzeczenia sądu dotyczącego postępowania egzekucyjnego zgodnie z przepisami art. 599 kodeksu postępowania cywilnego.

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Sąd orzekający w danej sprawie określa w orzeczeniu lub w postanowieniu kończącym postępowanie podział kosztów procesowych między stronami. Sąd musi określić, które koszty procesowe lub – w razie konieczności – jaki udział proporcjonalny w tych kosztach przypada na każdą ze stron. W przypadku gdy sąd wyższej instancji zmienia wyrok lub wydaje nowy wyrok, nie przekazując sprawy do ponownego rozpatrzenia, dokonuje on też – o ile to konieczne – stosownej zmiany w zakresie podziału kosztów procesowych.

Strona postępowania może zażądać, aby **sąd pierwszej instancji**, który orzekał w danej sprawie, dokonał ustalenia kosztów procesu wyrażonych w kwotach pieniężnych w oparciu o proporcjonalny podział kosztów ustanowiony w orzeczeniu sądowym. Wniosek ten można złożyć w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia sądu w sprawie podziału kosztów. Do wniosku należy dołączyć spis kosztów procesu oraz dokumenty przedstawiające elementy składowe poniesionych kosztów. Sąd może wyznaczyć termin, w którym strona postępowania będzie zobowiązana dostarczyć bardziej szczegółowe informacje dotyczące kosztów postępowania podlegających zwrotowi, lub też może wezwać stronę do przedstawienia dokumentów świadczących o tym, że koszty te zostały poniesione. Sąd bezzwłocznie przesyła stronie przeciwnej wniosek w sprawie ustalenia kosztów procesu wraz ze spisem kosztów procesu i dokumentami potwierdzającymi ich poniesienie.

Po doręczeniu wniosku **stronie przeciwnej** przysługuje prawo złożenia sprzeciwu wobec wniosku w terminie określonym przez sąd. Termin na udzielenie odpowiedzi nie może być krótszy niż siedem dni. Przyznanie pomocy prawnej nie wyklucza lub nie ogranicza obowiązku zwrotu kosztów poniesionych przez stronę przeciwną ciężącego na osobie korzystającej z pomocy prawnej, jeżeli obowiązek ten wynika z orzeczenia wydanego przez sąd. Strona przegrywająca, której dotyczy wyrok sądu, ponosi przypadające na nią koszty procesu w pełnej wysokości również w przypadku, gdy jest zwolniona z obowiązku zwrotu kosztów procesu lub gdy otrzymała pomoc prawną w związku z tymi kosztami.

W przypadku rozstrzygnięcia powództwa, sąd wydaje postanowienie o konieczności dokonania przez pozwanego zwrotu kosztów procesu, z których zapłaty powód został zwolniony lub które może spłacić w ratach. Kwotę tę zwraca się do skarbu państwa w wysokości proporcjonalnej do rozstrzygniętej części sporu.

Wynagrodzenie biegłych

O ile sąd nie postanowi inaczej, koszty istotne dla postępowania są uiszczane, w zakresie ustalonym przez sąd, przez osoby składające wniosek, w związku z którym dane koszty zostały poniesione. Koszty są dzielone równo między strony, jeśli wniosek składają obie strony lub jeśli sąd wzywa biegłego.

Wynagrodzenie jest wypłacane biegłym z chwilą wywiązania się przez nich z obowiązków. Wynagrodzenie obliczane na podstawie stawek godzinowych jest płatne w wysokości mieszczącej się w minimalnych i maksymalnych granicach wartości stawek godzinowych ustanowionych w rozporządzeniu rządowym. Za sporządzenie opinii biegli otrzymują kwotę stanowiącą od 10- do 40-krotności minimalnej stawki godzinowej. Określając należną stawkę godzinową, sąd bierze pod uwagę:

kwalifikacje biegłego;

stopień złożoności zadania;

wszelkie niedające się uniknąć koszty poniesione w związku z zastosowaniem niezbędnych środków;

wszelkie szczególne okoliczności, w jakich biegły prowadził wymagane czynności.

Zwrotowi podlegają również koszty związane z przygotowaniem i opracowaniem opinii biegłego, w tym wydatki na personel pomocniczy oraz na materiały i środki wykorzystane na potrzeby badania, oraz wszelkie niezbędne wydatki poniesione w związku z postępowaniem sądowym, co obejmuje przede wszystkim koszty wyżywienia i zakwaterowania.

Kwota wynagrodzenia biegłego oraz wysokość poniesionych przez niego kosztów podlegających zwrotowi są określane w postanowieniu sądu, który powołał biegłego.

Biegli otrzymują wynagrodzenie wyłącznie **na wniosek**. Jeśli biegły wywiązał się z obowiązku, sąd wypłaca należne wynagrodzenie niezależnie od tego, czy strony wpłaciły zaliczkę na poczet kosztów oraz czy sąd nakazał stronom pokryć koszty.

Wynagrodzenia i wydatki biegłych związane ze sporządzeniem opinii przez publiczny zakład kryminalistyki są częścią kosztów procesu i są zwracane stronie wygrywającej przez stronę przegrywającą w taki sam sposób, w jaki zwracane są koszty procesowe.

Wynagrodzenie tłumaczy

Pozasądowym tłumaczom ustnym uczestniczącym w postępowaniu sądowym przysługuje wynagrodzenie za każdą godzinę tłumaczenia, odpowiadające od 2- do 40-krotności minimalnej krajowej stawki godzinowej. Wynagrodzenie tłumaczy pisemnych jest płatne według stawki za stronę tłumaczenia, której maksymalna wysokość jest równa 20-krotności minimalnej stawki godzinowej.

Wynagrodzenie tłumaczy oraz wysokość kosztów podlegających zwrotowi określa postanowienie sądu, który powołał tłumacza.

Ustalając należną stawkę godzinową, sąd bierze pod uwagę kwalifikacje tłumacza, stopień złożoności zadania, wszelkie niedające się uniknąć poniesione koszty oraz szczególne okoliczności, w jakich wykonywane było tłumaczenie.

Tłumacze otrzymują wynagrodzenie wyłącznie **na wniosek**. Sąd wypłaca wynagrodzenie należne tłumaczom niezależnie od tego, czy strony wpłaciły zaliczkę na poczet kosztów oraz czy sąd nakazał stronom pokryć koszty.

Wynagrodzenie tłumaczy stanowi część kosztów procesu, w związku z czym jest zwracane stronie wygrywającej przez stronę przegrywającą w taki sam sposób, w jaki zwracane są koszty procesu.

Ostatnia aktualizacja: 08/08/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Koszty postępowania - Irlandia

Na niniejszej stronie przedstawiono informacje dotyczące kosztów sądowych w Irlandii.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Solicitors

Podstawę, według której wypłacane są wynagrodzenia solicitorów można podzielić na dwie następujące kategorie: postępowania sporne (tj. doradztwo i zastępstwo prawne w związku ze sporem rozstrzyganym przed sądem, trybunałem lub trybunałem arbitrażowym) oraz postępowania niesporne. Jeśli chodzi o postępowania sporne koszty można następnie podzielić na: koszty w relacji solicitor – klient (tj. koszty wypłacane solicitorowi przez stronę) oraz koszty w relacji strona postępowania – strona postępowania (tj. koszty, które jedna ze stron postępowania musi zapłacić na rzecz drugiej strony).

Postępowanie sporne

Podstawowe prawodawstwo pierwotne*

Attorneys' and Solicitors' Act 1849 (ustawa o attorneys i solicitors z 1849 r.);
Attorneys' and Solicitors' Act 1870 (ustawa o attorneys i solicitors z 1870 r.);
Artykuł 68, Solicitors' (Amendment) Act 1994 (ustawa o solicitors (zmiana) z 1994 r.);
Artykuł 94, Courts of Justice Act 1924 (ustawa o sądownictwie z 1924 r.);
Artykuł 78, Courts of Justice Act 1936 (ustawa o sądownictwie z 1936 r.);
Paragraf 8, załącznik 8, Courts (Supplemental Provisions) Act 1961 (ustawa o sądach (przepisy uzupełniające) z 1961 r.);
Artykuł 17, Courts Act 1981 (ustawa o sądach z 1981 r.);
Artykuł 14, Courts Act 1991 (ustawa o sądach z 1991 r.);
Artykuł 68, Solicitors' (Amendment) Act 1994 (ustawa o solicitors (poprawka) z 1994 r.);
Artykuły 27 i 46, Courts and Court Officers Act 1995 (ustawa o sądach i urzędnikach sądowych z 1995 r.)

Podstawowe prawodawstwo wtórne*

Order 22 (rozdział 22) art. 4 i 6 oraz art. 14 ust. 3; Order 27 (rozdział 27), art. 1A, Order 99 (rozdział 99) oraz Appendix W (dodatek W), Rules of the Superior Courts (regulaminu sądów wyższych);
Order 15 (rozdział 15) art. 14, 15 i 21 oraz Order 66 (rozdział 66), Circuit Court Rules (regulaminu sądu okręgowego);
Orders 51 i 52 (rozdziały 51 i 52) oraz Schedule E (załącznik E), District Court Rules (regulaminu sądu rejonowego);

Orzecznictwo

Orzeczenia sądów dokonujące wykładni stosownego prawodawstwa

Postępowanie niesporne

Podstawowe prawodawstwo pierwotne*

Solicitors' Remuneration Act 1881 (ustawa o wynagrodzeniach solicitorów z 1881 r.)

Podstawowe prawodawstwo wtórne*:

Solicitors' Remuneration General Order 1884 (zarządzenie ogólne w sprawie wynagrodzenia solicitorów z 1884 r.);
Solicitors' Remuneration General Order 1960 (zarządzenie ogólne w sprawie wynagrodzenia solicitorów z 1960 r.);
Solicitors' Remuneration General Order 1964 (zarządzenie ogólne w sprawie wynagrodzenia solicitorów z 1964 r.);
Solicitors' Remuneration General Order 1970 (zarządzenie ogólne w sprawie wynagrodzenia solicitorów z 1970 r.);
Solicitors' Remuneration General Order 1972 (zarządzenie ogólne w sprawie wynagrodzenia solicitorów z 1972 r.);
Solicitors' Remuneration General Order 1978 (zarządzenie ogólne w sprawie wynagrodzenia solicitorów z 1978 r.);
Solicitors' Remuneration General Order 1982 (zarządzenie ogólne w sprawie wynagrodzenia solicitorów z 1982 r.);
Solicitors' Remuneration General Order 1984 (zarządzenie ogólne w sprawie wynagrodzenia solicitorów z 1984 r.);
Solicitors' Remuneration General Order 1986 (zarządzenie ogólne w sprawie wynagrodzenia solicitorów z 1986 r.);
Artykuły 210 i 238 Land Registration Rules 1972 (przepisy dotyczące ewidencji gruntów z 1972 r.)

Orzecznictwo

Orzeczenia sądów dokonujące wykładni stosownego prawodawstwa

*Odnosniki do prawodawstwa dotyczą odpowiednio zmienionych ustaw, zarządzeń lub regulaminów mających związek z daną sprawą. Z prawodawstwem przyjętym po 1922 r. można zapoznać się na stronie internetowej [Irish Statute Book online](#) ([irludzki elektroniczny dziennik ustaw](#)) oraz na stronie internetowej [Izb Oireachtas](#) (parlamentu).

Prawnicy Termin „zastępcy prawni” obejmuje zbiorczo dwie kategorie zawodów prawniczych występujących w irlandzkim systemie prawnym, a mianowicie solicitorów i barristerów.

Barristerzy

Wynagrodzenie barristerów jest traktowane jako koszt solicitora, na którego wystawiane są faktury i w związku z tym wynagrodzenie barristerów uznawane jest za koszt solicitora i jest regulowane na podstawie przepisów dotyczących opłat pobieranych przez solicitorów oraz na podstawie orzeczeń sądów dotyczących odliczeń z tytułu wynagrodzenia obrońców: zob. w szczególności art. 27 Courts and Court Officers Act z 1995 r. oraz orzeczenia w sprawie Kelly przeciwko Breen [1978] I.L.R.M. 63; w sprawie państwo (Gallagher Shatter & Co.) przeciwko de Valera [1991] 2 I.R. 198; w Superquinn przeciwko Bray U.D.C. (nr 2) [2001] 1 I.R. 459

Bailiffowie

Sheriff's Fees and Expenses Order (zarządzenie w sprawie opłat pobieranych i kosztów ponoszonych przez szeryfa) z 2005 r. reguluje kwestię wynagrodzeń przedstawicieli takich zawodów jak: sheriff, court messenger i bailiff (szeryfa, posłańca sądowego oraz bailiffa) należnych w związku z wykonaniem nakazu egzekucyjnego wydanego przez sąd. Powyższe opłaty i koszty obejmują opłatę należną z tytułu wydania nakazu egzekucyjnego i zajęcia, koszty podróży, koszty przewozu żywego inwentarza i rzeczy, utrzymywania ich lub przechowywania.

Advocates

W irlandzkim systemie prawnym w grupie zawodowej zastępców prawnych nie występuje oddzielna kategoria określana jako „advocates”.

Opłaty stałe

Opłaty stałe w postępowaniu cywilnym

Opłaty stałe uiszczane przez strony w postępowaniu cywilnym

Zasadniczo ustalenie pozycji kosztów pozostawia się swobodnej ocenie sądu, z wyjątkiem pozycji, o których mowa w rozdziale 27, art. 1A ust. 3 i art. 9 (opłaty, które uiszcza strona składająca pismo procesowe po złożeniu przez drugą stronę wniosku o wydanie orzeczenia w sytuacji niezłożenia tego pisma procesowego) oraz w załączniku W do regulaminu sądów wyższych i załączniku E do regulaminu sądu okręgowego.

Ponoszone koszty obejmują również takie wydatki jak opłaty sądowe, które są ustalane na podstawie fees orders (postanowień w przedmiocie kosztów) wydawanych odpowiednio przez Supreme Court (Sąd Najwyższy) i High Court (Wysoki Sąd), Circuit Court (sąd okręgowy) i District Court (sąd rejonowy).

Dodatkowe informacje można znaleźć na stronie zawierającej [stawki opłat sądowych](#).

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą uiszczyć opłaty stałe

Zgodnie z rozdziałem 27 art. 1A ust 3 i art. 9 (koszty, które pokrywa strona składająca pismo procesowe po złożeniu przez drugą stronę wniosku o orzeczenie w sytuacji niezłożenia tego pisma procesowego), opłaty uiszcza się w przypadku oddalenia wniosku o orzeczenie w związku z niezłożeniem pisma procesowego.

Opłaty wyszczególnione w załączniku W do regulaminu sądów wyższych są należne:

na rzecz solicitora od klienta w okresie jednego miesiąca od otrzymania rachunku kosztów, o ile klient w tym czasie nie wystąpił o wycenę (weryfikację) kosztów ujętych na rachunku (art. 2 Attorneys' and Solicitors' Act z 1849 r.). Klientowi przysługuje jednak w każdym przypadku okres dwunastu miesięcy na wystąpienie o wycenę kosztów i jej uzyskanie. Po upływie dwunastu miesięcy lub po zapłaceniu kwoty widniejącej na rachunku sąd może skierować rachunek do wyceny kosztów, o ile wymagają tego szczególne okoliczności związane ze sprawą, pod warunkiem, że wniosek do sądu wpłynął przed upływem dwunastu miesięcy kalendarzowych od daty dokonania płatności;

gdy jednej ze stron przyznano zwrot kosztów przez drugą stronę na podstawie zaświadczenia o wycenie kosztów lub w drodze uzgodnienia płatności przez strony.

Oplaty określone w załączniku E do regulaminu sądu rejonowego, są uiszczane:

w przypadku wydania wyroku zaocznego, przez stronę, która nie stawiła się w sądzie;

w przypadku innych kosztów, przez stronę, którą sąd obciążył kosztami na podstawie wydanego przez sąd postanowienia w przedmiocie takich kosztów.

Oplaty stałe w postępowaniu karnym

Oplaty stałe uiszczane przez strony w postępowaniu karnym

W postępowaniu karnym nie pobiera się opłat stałych. W przypadku postępowań karnych nie nalicza się żadnych opłat sądowych.

W uproszczonym postępowaniu karnym sąd rejonowy może wydać postanowienie o obciążeniu strony kosztami, z wyjątkiem Director of Public Prosecutions (dyrektora Urzędu Oskarżyciela Publicznego) lub funkcjonariusza policji występującego jako oskarżyciel. Sąd okręgowy i Central Criminal Court (Centralny Sąd Karny) – sądy sprawujące jurysdykcję w zakresie spraw rozpoznawanych na podstawie aktu oskarżenia mogą same ustalać wysokość opłat:

w przypadku wyroku u niewinniającego [w takim przypadku od postanowienia w przedmiocie kosztów przysługuje odwołanie do Court of Criminal Appeal (Apelacyjny Sąd Karny)];

gdy akt oskarżenia obejmuje kwestie nieistotne, lub gdy jest niepotrzebnie długi, lub gdy zawiera zasadnicze błędy;

gdy proces jest odroczone ze względu na zmianę aktu oskarżenia; lub

gdy jeden z zarzutów aktu oskarżenia zostaje skierowany do odrębnego postępowania.

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

Jedynie Sąd Najwyższy i Wysoki Sąd sprawują jurysdykcję w postępowaniu konstytucyjnym. W postępowaniu takim nie stosuje się żadnych opłat szczególnych, ani systemu opłat. Koszty stałe przewidziane w tego typu postępowaniu określono w załączniku W do regulaminu sądów wyższych.

Nakładane opłaty sądowe określono w Supreme and High Court (Fees) Order (zarządzeniu w sprawie opłat sądowych Sądu Najwyższego i Wysokiego Sądu).

Dodatkowe informacje można znaleźć na stronie zawierającej [stawki opłat sądowych](#).

Etap postępowania konstytucyjnego, na którym strony procesu muszą uiścić opłaty stałe

Zasadniczo opłaty sądowe uiszcza się przy składaniu odpowiednich dokumentów.

Informacje wstępne, których powinni udzielić zastępcy prawni

Prawa i obowiązki stron

Artykuł 68 Solicitors' (Amendment) Act z 1994 r. stanowi, że:

„68.—(1) W momencie przyjęcia zlecenia świadczenia usługi prawnej, lub w momencie, w którym stanie się to możliwe, solicitor przedstawia klientowi na piśmie szczegółowe informacje na temat:

rzeczywistych opłat; lub

szacunkowych opłat (określonych z najlepszym możliwym przybliżeniem) w przypadku, gdy w zaistniałych okolicznościach przedstawienie szczegółowych informacji na temat rzeczywistych opłat nie jest możliwe lub wykonalne; lub

podstawy, według której solicitor lub jego firma naliczy opłaty za świadczenie usług prawnych w przypadku, gdy przedstawienie szczegółowych informacji na temat opłat rzeczywistych lub szacunkowych nie jest możliwe lub byłoby nadmiernie trudne; gdy te usługi prawne są świadczone w związku z postępowaniem spornym, solicitor przedstawia na piśmie szczegółowe informacje na temat okoliczności, w których klient może mieć obowiązek pokrycia kosztów innej strony lub stron oraz na temat ewentualnych okoliczności, w których zobowiązanie klienta do pokrycia wszelkich opłat poniesionych przez solicitora w związku ze świadczonymi usługami prawnymi nie zostanie w pełni pokryte przez kwotę kosztów odzyskanych ewentualnie w postępowaniu spornym od drugiej strony lub stron (lub też od ubezpieczycieli tej strony lub stron).

Solicitor nie może występować w imieniu klienta w żadnym postępowaniu spornym (z wyjątkiem postępowań, których wyłącznym przedmiotem jest odzyskanie długu lub określonej kwoty) na podstawie założenia, że całość lub część opłat po stronie klienta zostanie wyliczona jako z góry ustalona wartość procentowa lub proporcjonalna część odszkodowania, czy też innych kwot pieniężnych, które są lub mogą być należne klientowi, a wszelkie opłaty dokonywane z naruszeniem niniejszego ustępu nie mogą być dochodzone w ramach żadnego innego powództwa wytoczonego przeciwko klientowi w celu odzyskania kosztów.

Solicitor nie może odliczać ani pobierać żadnej kwoty z tytułu przysługujących mu opłat z kwoty odszkodowania lub z innych kwot, które są należne jego klientowi i wynikają z postępowania spornego prowadzonego przez tego solicitora w imieniu klienta.

Przepisy ust. 3 niniejszego artykułu nie stoją na przeszkodzie, żeby solicitor uzgodnił w dowolnym momencie z klientem, że kwota opłat zostanie mu wypłacona z odszkodowania lub innych kwot pieniężnych, które mogą być należne klientowi w wyniku postępowania spornego prowadzonego przez tego solicitora lub jego firmę w imieniu klienta.

Uzgodnienia, o których mowa w ust. 4 powyżej, mogą być egzekwowane wobec klienta solicitora, wyłącznie gdy zostały sporządzone na piśmie i zawierają szacunkowej kwoty (określonej z najlepszym możliwym przybliżeniem), jaka według racjonalnej oceny solicitora może być uzyskana od drugiej strony lub stron (lub też ubezpieczycieli drugiej strony lub stron) w odniesieniu do opłat solicitora w przypadku, gdy w wyniku prowadzonego postępowania spornego klient uzyska odszkodowanie lub inne kwoty pieniężne.

Z zastrzeżeniem odrębnych przepisów prawa w tym zakresie, niezwłocznie po zakończeniu postępowania spornego prowadzonego przez solicitora w imieniu klienta, solicitor jest zobowiązany przedstawić klientowi rachunek kosztów zawierający:

krótki opis usług prawnych świadczonych na rzecz klienta w związku z prowadzonym postępowaniem spornym;

całkowitą kwotę odszkodowania lub inne kwoty pieniężne uzyskane przez klienta w wyniku prowadzonego postępowania spornego; oraz

szczegółowe informacje na temat całości lub części opłat, które solicitor odzyskał w imieniu klienta od drugiej strony lub stron (lub ubezpieczycieli drugiej strony lub stron), oraz

wyszczególnienie kwot z tytułu opłat, nakładów, płatności i wydatków poniesionych w związku ze świadczeniem usług prawnych lub z nich wynikających.

Żaden z przepisów niniejszego artykułu nie stoi na przeszkodzie skorzystaniu przez osobę z przysługującego jej ustawowo prawa do zażądania od solicitora przedłożenia rachunku do wyceny, czy to w relacji pomiędzy stronami, czy pomiędzy solicitem a jego klientem, ani nie ogranicza praw osób lub stowarzyszenia, o których mowa w art. 9 niniejszej ustawy.

W przypadku, gdy solicitor wystawił klientowi rachunek kosztów w związku ze świadczeniem usług prawnych, a klient podważa kwotę widniejącą na rachunku (lub jej część), solicitor:

podjeżdże wszelkie stosowne kroki w celu rozwiązania tej kwestii w drodze porozumienia z klientem, oraz

informuje klienta na piśmie o:

- (i) prawie klienta do żądania od solicitora przedłożenia rachunku kosztów lub jego części do weryfikacji przez Taxing Master of the High Court (specjalistę ds. wyceny kosztów postępowania sądowego przy Wysokim Sądzie) w zakresie relacji pomiędzy solicitem a jego klientem, oraz
- (ii) prawie klienta do złożenia w stowarzyszeniu, o którym mowa w art. 9, skargi, w której stwierdza, że otrzymał rachunek kosztów, który w jego ocenie jest zawyżony.

Termin „opłaty” w rozumieniu niniejszego artykułu obejmuje wynagrodzenie, wydatki, płatności i koszty.

Przepisy niniejszego artykułu stosuje się niezależnie od przepisów Attorneys and Solicitors (Ireland) Act z 1849 r. i Attorneys and Solicitors Act z 1870 r.”

Przepisy pkt. 12.6 Code of Conduct of the General Council of the Bar of Ireland (kodeksu etyki Naczelnej Rady Palestry Irlandii) stanowią:

„12.6 W momencie przyjęcia zlecenia świadczenia usługi prawnej, lub w momencie, w którym stanie się to możliwe, w odpowiedzi na stosowny wniosek, barrister przedstawia solicitorowi zlecającemu usługę prawną lub klientowi korzystającemu z usługi barristera bez pośrednictwa solicitora zgodnie z Direct Professional Access Scheme (systemem bezpośredniego dostępu do usług barristera) na piśmie szczegółowe informacje potwierdzające: rzeczywiste opłaty, lub

szacunkowe opłaty (określone z najlepszym możliwym przybliżeniem) w przypadku, gdy w zaistniałych okolicznościach przedstawienie szczegółowych informacji na temat rzeczywistych opłat nie jest możliwe lub byłoby nadmiernie trudne; lub

podstawę, według której naliczane są opłaty w przypadku, gdy przedstawienie szczegółowych informacji na temat opłat rzeczywistych lub szacunkowych nie jest możliwe lub byłoby nadmiernie trudne;

Każdy barrister wybiera formę przedstawienia szczegółowych informacji według własnego uznania.”

Źródła kosztów

Gdzie zdobyć informacje na temat źródeł kosztów w Irlandii?

Informacje na ten temat źródeł kosztów wraz z literaturą fachową do pobrania znajdują się na stronie internetowej [Taxing Master's Office](#).

W jakich językach można uzyskać informacje o źródłach kosztów w Irlandii?

Informacje o źródłach kosztów w Irlandii są dostępne w języku angielskim.

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Artykuł 7 ust. 1 Judicial Separation and Family Law Reform Act, (ustawy o separacji sądowej i reformie prawa rodzinnego) z 1989 r. przewiduje, że gdy do sądu wpływa wniosek o wydanie orzeczenia o separacji sądowej, sąd rozważa możliwość ewentualnego pojednania współmałżonków i wobec tego może w każdej chwili odroczyć postępowanie w celu zapewnienia współmałżonkom, za ich obopólną zgodą, możliwości rozważenia pojednania między nimi, przy udziale lub bez udziału osób trzecich. Artykuł 7 ust. 3 przewiduje, że sąd może odroczyć postępowanie w celu zapewnienia współmałżonkom, za ich obopólną zgodą, sposobności osiągnięcia porozumienia, w możliwym zakresie, co do warunków separacji, przy udziale lub bez udziału osób trzecich. Artykuł 8 ust. 1 i 3 Family Law (Divorce) Act (ustawy o prawie rodzinnym (rozwód)) z 1996 r.) zawierają podobne przepisy w odniesieniu do postępowań rozwodowych.

Przepisy art. 15 i 16 Civil Liability and Courts Act (ustawy o odpowiedzialności cywilnej i sądach) z 2004 r. przewidują procedurę mediacji w odniesieniu do sporów dotyczących uszkodzenia ciała.

Order 63A (rozdział nr 63A) art. 6 ust. 1 pkt (xiii) oraz Order 63B (rozdział 63B), art. 6 ust. 1 pkt (xiii) umożliwiają, odpowiednio, sędziemu orzekającemu w sprawach znajdujących się na Commercial List (liście szczególnych spraw gospodarczych) oraz sędziemu Wysokiego Sądu orzekającemu w postępowaniach dotyczących konkurencji, na wniosek jednej ze stron lub z własnej inicjatywy, odroczenie postępowania lub rozstrzygnięcia danej kwestii objętej postępowaniem na okres, który sędzia uzna za stosowny, jednak nieprzekraczający 28 dni, w celu zapewnienia stronom czasu na rozważenie, czy to postępowanie lub kwestia powinny zostać skierowane do rozstrzygnięcia w drodze mediacji, postępowania pojednawczego lub arbitrażu, a gdy strony podejmą taką decyzję w odniesieniu do postępowania lub kwestii, wydłużenie czasu niezbędnego na dostosowanie się każdej ze stron do przepisów regulaminu sądu lub postanowień sądu.

Szczegółowe informacje dotyczące mediacji można znaleźć na stronie internetowej [Family Support Agency](#) (Agencji na rzecz Wspierania Rodziny).

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Dostępna jest strona internetowa zawierająca informacje na temat kosztów.

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

Dodatkowe informacje można znaleźć na stronie internetowej zawierającej [sprawozdania roczne Courts Service](#) (Służby Sądowej).

Podatek od wartości dodanej

Jak podaje się informację o podatku VAT? Jakże są stosowane stawki?

Informacje można znaleźć na stronie internetowej poświęconej [irlandskiemu systemowi podatków i cel](#).

Pomoc prawna

Próg dochodów stosowany w sprawach cywilnych

Próg dochodu rozporządzalnego stosowany w sprawach cywilnych wynosi 18 000 EUR, po odliczeniu ustalonych kwot na osoby będące na utrzymaniu, koszty zamieszkania, podatki i składki na ubezpieczenia społeczne.

Szczegółowe informacje można znaleźć na stronie internetowej [Department of Justice, Equality and Law Reform](#) (Departamentu Sprawiedliwości, Równouprawienia i Reformy Prawa) oraz na stronie internetowej [Legal Aid Board](#) ([Rady Pomocy Prawnej](#)).

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do oskarżonych

[Criminal Legal Aid Scheme](#) (system pomocy prawnej w sprawach karnych), którego administratorem jest Departament Sprawiedliwości, Równości i Reformy Prawa, przewiduje, że bezpłatna pomoc prawna w postępowaniu karnym może w niektórych okolicznościach być przyznana w celu zapewnienia obrony osobom nieposiadającym wystarczających środków. Nie obowiązuje ustalony próg dochodów. Oskarżony ma prawo do uzyskania od sądu, przed którym staje, informacji na temat ewentualnie przysługującego mu prawa do uzyskania pomocy prawnej. Przyznanie pomocy prawnej umożliwia oskarżanemu skorzystanie, podczas przygotowań do obrony lub apelacji i w ich toku, z usług solicitora, a w niektórych okolicznościach z usług maksymalnie dwóch obrońców. Za przyznawanie pomocy prawnej odpowiadają sądy, za pośrednictwem sędziów. Wniosek o przyznanie pomocy prawnej można składać w sądzie a) osobiście lub b) przez reprezentanta prawnego wnioskodawcy lub c) pismem przesłanym do sekretariatu sądu.

Wnioskodawca ubiegający się o pomoc prawną musi udowodnić przed sądem, że nie posiada wystarczających środków pozwalających mu na samodzielne opłacenie pomocy prawnej. Ta kwestia zależy wyłącznie od uznania poszczególnych sądów i nie jest regulowana żadnymi wytycznymi w zakresie kwalifikowania się do pomocy ze względów finansowych. Sąd musi również uzyskać pewność, że z uwagi na „powagę zarzutu” lub „wyjątkowe okoliczności” przyznanie wnioskodawcy pomocy prawnej jest niezbędne z punktu widzenia interesu wymiaru sprawiedliwości. Niemniej jednak w przypadku, gdy

postawiony zarzut dotyczy morderstwa lub gdy od wyroku Apelacyjnego Sądu Karnego wniesiono apelację do Sądu Najwyższego, jedyną podstawą przyznania bezpłatnej pomocy prawnej jest brak wystarczających środków.

Sąd może zażądać od wnioskodawcy ubiegającego się o bezpłatną pomoc prawną złożenia oświadczenia o stanie majątkowym. Świadome złożenie fałszywego oświadczenia lub zatajenie istotnych faktów przez wnioskodawcę w celu uzyskania pomocy prawnej jest przestępstwem. Za takie przestępstwo grozi kara grzywny albo pozbawienia wolności, lub obie te kary.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do pokrzywdzonych

Nie stosuje się progu dochodu rozporządzalnego w odniesieniu do pokrzywdzonych w określonych sprawach dotyczących przemocy seksualnej wnioskujących o przyznanie im pomocy prawnej przez Legal Aid Board w sprawach karnych, w których spodziewane jest podniesienie przez obronę kwestii dotychczasowego życia seksualnego osoby będącej stroną skarżącą.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez poszkodowanych

Pomoc prawna jest automatycznie przyznawana pokrzywdzonym w określonych sprawach dotyczących przemocy seksualnej. Pozostali pokrzywdzeni muszą spełnić takie same kryteria, jak ogół społeczeństwa.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez oskarżonych

W przypadku osób nieletnich nie obowiązują żadne inne warunki ani szczególne ustalenia.

Bezpłatne postępowania sądowe

W niektórych okolicznościach, w tym w sprawach rodzinnych i w określonych sprawach dotyczących osób małoletnich, stosuje się zwolnienia z obowiązku uiszczenia opłat sądowych. Pełne informacje dotyczące okoliczności, w których opłaty sądowe nie obowiązują, można znaleźć w zarządzeniach dotyczących opłat znajdujących się na stronie internetowej Courts Service.

Szczegółowe informacje dotyczące [zarządzeń w sprawie opłat i zwolnień z opłat](#) znajdują się na stronie internetowej Courts Service.

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Sądy mają prawo do swobodnego decydowania o wysokości zasądzanych kosztów. Sądy są zobowiązane do korzystania z tego prawa w zgodzie z określonymi i ustalonymi regułami i zasadami wynikającymi z orzecznictwa. Na przykład nadrzędną zasadą jest zasada stanowiąca, że koszty są powiązane z wynikiem sprawy, tj. strona przegrywająca pokrywa koszty poniesione przez stronę wygrywającą. Zasada ta podlega jednak wyjątkom, które zależą od okoliczności sprawy. Na przykład strona wygrywająca może nie odzyskać całości poniesionych przez siebie kosztów, jeżeli sąd uzna, że opóźniła lub niepotrzebnie przeciągała postępowanie, lub gdy strona, która w rzeczywistości wygrała sprawę, przegrała w zakresie niektórych odrębnych kwestii rozpatrywanych w ramach sprawy. W określonych sprawach, takich jak sprawy dotyczące kwestii konstytucyjnych oraz kwestii leżących w interesie publicznym, strona przegrywająca może odzyskać część lub całość poniesionych kosztów.

Wynagrodzenie biegłych

W zakresie pomocy prawnej w sprawach cywilnych Legal Aid Board ustanawia tabelę opłat, którą stosuje w odniesieniu do różnych kategorii biegłych. Ponadto Legal Aid Board ma prawo do swobodnego decydowania o zastosowaniu opłaty specjalnej, gdy szczególne wymogi danej sprawy wymagają powołania konkretnego lub wyspecjalizowanego w danej dziedzinie biegłego. W takim przypadku opłata jest ustalana indywidualnie z biegłym z uwzględnieniem nakładu pracy, wymaganego poziomu wiedzy specjalistycznej oraz wartości sprawy dla osoby otrzymującej pomoc prawną.

W sprawach karnych, w których wydano legal aid certificate (zaświadczenie o przysługującej pomocy prawnej), zakres Criminal Legal Aid Scheme rozciąga się na odpowiednie i racjonalne wydatki poniesione przez solicitora z urzędu, w tym na wynagrodzenie biegłych sądowych.

Wynagrodzenie tłumaczy

Kwestia wynagrodzenia tłumaczy w przypadku sporów cywilnych jest zasadniczo ustalana w pierwszej instancji w drodze porozumienia między tłumaczem a stroną sporu. Niemniej jednak opłaty pobrane przez tłumacza podlegają wycenieniu (weryfikacji) przez taxing master (czyli biegłego w zakresie kosztów sądowych), jeśli koszty poniesione przez stronę, która zawarła porozumienie z tłumaczem, przypadają do zapłaty drugiej stronie sporu.

W każdej sprawie wymagającej przyznania pomocy prawnej Legal Aid Board organizuje konkurs ofert i dokonuje wyboru spośród organizacji, które zgłosiły się do tego konkursu.

W sprawach karnych, w których wydano legal aid certificate (zaświadczenie o przysługującej pomocy prawnej), zakres Criminal Legal Aid Scheme rozciąga się na odpowiednie i uzasadnione wydatki poniesione przez solicitora z urzędu, w tym na wynagrodzenie tłumaczy.

Powiązane dokumenty

[Irlandzkie sprawozdanie w sprawie badania przejrzystości kosztów](#) (400 Kb) [en](#)

Ostatnia aktualizacja: 21/11/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki

Koszty postępowania - Grecja

Na niniejszej stronie przedstawiono informacje dotyczące opłat sądowych w Grecji.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Adwokaci

Wynagrodzenie pobierane przez adwokatów zostało zasadniczo uregulowane w art. 91-180 dekretu ustawodawczego nr 3026/1954, zmienionego ustawą nr 3919/2011. Na podstawie tych przepisów adwokaci mogą ustalić z klientem na piśmie wysokość pobieranego wynagrodzenia, przy czym nie obowiązują żadna określona przez prawo stawka minimalna ani maksymalna.

W braku porozumienia sporządzonego na piśmie koszty sądowe, wynagrodzenie adwokatów z tytułu świadczenia pomocy prawnej itp. ustala się na podstawie określonego prawem systemu opłat (za stawiennictwo w sądzie oraz w oparciu o wartość przedmiotu sporu).

Zastępcy prawni (Νομικοί σύμβουλοι – Συνήγοροι)

Do przedstawicieli tych zawodów prawniczych stosuje się zasady dotyczące adwokatów.

Komornicy

Opłaty pobierane przez komorników są ściśle określone. Jednak w zależności od zawłości sprawy mogą one ulec zwiększeniu w drodze umowy. Na podstawie art. 50 ustawy nr 2318/1995 opłaty pobierane przez komorników wynikają ze wspólnego zarządzenia przyjętego przez ministra finansów oraz ministra sprawiedliwości. Obecnie obowiązuje zarządzenie nr 2/54638/2008 (B 1716 zmienione przez B 1916).

Notariusze

Wysokość opłat pobieranych przez notariuszy została ustanowiona w odrębnych przepisach, w szczególności w art. 40 ustawy nr 2830/2000.

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

Wynagrodzenie adwokatów w sprawach rodzinnych podlega przepisom przedstawionym powyżej.

W przypadku postępowania sądowego, w którym można ustalić pieniężną wartość przedmiotu sporu (np. **w sporach handlowych**) wynagrodzenie adwokatów podlega zasadom opisanym powyżej.

W przypadku opracowywania dokumentów o charakterze prywatno- lub publicznoprawnym wynagrodzenie adwokatów ustala się na podstawie umowy w sposób opisany powyżej.

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Adwokaci ustalają z klientami termin zapłaty wynagrodzenia. Zazwyczaj płatność ta jest wypłacana w częściach na różnych etapach postępowania.

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

Wynagrodzenie przedstawicieli zawodów prawniczych zostało uregulowane w sposób opisany powyżej.

Etap postępowania karnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Wynagrodzenie przedstawicieli zawodów prawniczych zostało uregulowane w sposób opisany powyżej.

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

Wynagrodzenie przedstawicieli zawodów prawniczych zostało uregulowane w sposób opisany powyżej również w odniesieniu do sporów o charakterze administracyjnym.

Etap postępowania konstytucyjnego, na którym strony procesu muszą uiścić koszty stałe

Opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych zostały uregulowane w taki sam sposób, jak w przypadku postępowania cywilnego.

Informacje wstępne, których powinni udzielić zastępcy prawni

Prawa i obowiązki stron

Kodeks etyki adwokackiej nakłada określone zobowiązania w zakresie postępowania z klientami. Wszelkie naruszenie tych zobowiązań stanowi przewinienie dyscyplinarne. Kwestia honorariów nie została wprost uwzględniona w katalogu tych zobowiązań.

Regulacje prawne dotyczące kosztów

Gdzie zdobyć informacje na temat regulacji prawnych dotyczących kosztów w Grecji?

Informacje na temat wynagrodzenia adwokatów można znaleźć w ustawie o adwokaturze lub uzyskać w izbach adwokackich.

Informacje na temat wynagrodzenia notariuszy można uzyskać w Departamencie ds. Usług Notarialnych (*Τμήμα Συμβολαιογράφων*) Ministerstwa Sprawiedliwości lub w izbach notarialnych (*Συμβολαιογραφικοί Σύλλογοι*) (podlegających przepisom prawa publicznego).

W jakich językach można uzyskać informacje o regulacjach prawnych dotyczących kosztów w Grecji?

Informacje o regulacjach prawnych dotyczących kosztów są dostępne wyłącznie w języku greckim.

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Zob. szczegółowe informacje dotyczące mediacji w Grecji.

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Dostępne strony zawierające informacje o kosztach

Nie istnieje strona internetowa zawierająca takie informacje.

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

Brak informacji na ten temat dotyczących Grecji.

Gdzie zdobyć informacje na temat średnich łącznych kosztów danego postępowania?

Brak informacji na temat łącznych kosztów postępowania sądowego w Grecji.

Podatek od wartości dodanej

Jak podaje się informację o podatku VAT?

Wynagrodzenie adwokatów podlega opodatkowaniu podatkiem VAT. Odpowiednie informacje na ten temat można uzyskać w Departamencie ds. Podatków (*Τμήμα Φορολογίας*) Ministerstwa Finansów oraz w izbach adwokackich.

Jakie są stosowane stawki?

23%

Pomoc prawna

Obowiązujący próg dochodów w odniesieniu do pomocy prawnej w sprawach cywilnych

Zgodnie z art. 194 kodeksu postępowania cywilnego pomoc prawną przyznaje się osobom, które udowodnią, że nie są w stanie pokryć kosztów postępowania bez ryzyka pozbawienia środków utrzymania siebie samych lub swoich rodzin.

Pomoc prawną przyznaje się również obywatelom, z zastrzeżeniem zasady wzajemności, a także bezpaństwowcom.

Zgodnie z ustawą nr 3226/2004 pomoc prawną w sprawach cywilnych przyznaje się obywatelom o niskich dochodach (jeśli ich roczny dochód na rodzinę nie przekracza 2/3 minimalnego rocznego dochodu zapisanego w ogólnokrajowym układzie zbiorowym pracy).

Pomoc prawna obejmuje koszty postępowania, opłaty pobierane przez notariuszy i komorników oraz wynagrodzenie adwokatów (art. 199 kodeksu postępowania cywilnego).

Obowiązujący próg dochodów w odniesieniu do pomocy prawnej dla oskarżonych w sprawach karnych

Zgodnie z art. 340 kodeksu postępowania karnego oskarżonemu, który nie ma obrońcy, wyznacza się obrońcę z urzędu z odpowiedniej listy prowadzonej przez lokalną izbę adwokacką.

Zgodnie z ustawą nr 3226/2004 obywatelom o niskich dochodach przysługuje pomoc prawna w sprawach karnych na zasadach przedstawionych powyżej.

Obowiązujący próg dochodów w odniesieniu do pomocy prawnej dla ofiar w sprawach karnych

Dyrektywa Rady 2004/80/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. odnosząca się do kompensaty dla ofiar przestępstw została transponowana do prawa greckiego ustawą nr 3811/2009.

Pozostałe warunki przyznawania pomocy prawnej ofiarom przestępstw

Zgodnie z art. 14 ustawy nr 3226/2004 wysokość wynagrodzenia adwokatów, pozostałych zastępców prawnych, notariuszy i komorników świadczących usługi w ramach pomocy prawnej określa się w zarządzeniu ministerialnym.

Pomoc prawna w sprawach karnych wiąże się z wyznaczeniem adwokata z urzędu.

Pomoc prawna w sprawach cywilnych obejmuje częściowe lub całościowe zwolnienie z kosztów procesowych.

Pozostałe warunki przyznawania pomocy prawnej oskarżonym

Brak

Nieodpłatne postępowanie przed sądem

Brak

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Po wydaniu orzeczenia przez sąd koszty i wydatki związane z postępowaniem poniesione przez stronę wygrywającą co do zasady pokrywa strona przegrywająca, przy czym uwzględnia się zakres, w jakim dana strona wygrała lub przegrała proces. Sąd musi również nadać tej części orzeczenia klauzulę wykonalności. Wysokość wydatków oraz kosztów oblicza się zgodnie z opisanymi powyżej zasadami, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów regulujących opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych oraz ewentualnych kosztów stałych poniesionych przez strony w postępowaniu cywilnym. Zazwyczaj tak obliczona kwota jest niższa niż koszty rzeczywiście poniesione.

Wynagrodzenie biegłych

Biegli ustalają wysokość swojego wynagrodzenia, które na żądanie zostaje ujęte w kosztach prawnych zasądzonych przez sąd.

Wynagrodzenie tłumaczy pisemnych i ustnych

Tłumacze pisemni i ustni ustalają wysokość swojego wynagrodzenia, które na żądanie zostaje ujęte w kosztach prawnych zasądzonych przez sąd.

Powiązane strony

 Izba Adwokacka w Atenach

 Izba Adwokacka w Pireusie

 Izba Notarialna w Salonikach

 Grecka Izba Notarialna

 Izba Adwokacka w Salonikach

Powiązane dokumenty

[Sprawozdanie krajowe Grecji z badania na temat przejrzystości kosztów](#) (849 Kb)

Ostatnia aktualizacja: 25/06/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Koszty postępowania - Hiszpania

Na tej stronie dostępne są informacje na temat kosztów postępowania w Hiszpanii.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Adwokaci

W Hiszpanii istnieje tylko jedna kategoria adwokatów (*abogado*), którzy po uzyskaniu członkostwa w organizacji zawodowej właściwej dla danego rejonu mogą występować we wszystkich rodzajach postępowań przez dowolnym sądem.

Adwokaci ustalają swoje honoraria zgodnie z wytycznymi publikowanymi przez organizację zawodową, w której są zrzeszeni. Zasady te opierają się na ogólnych kryteriach dotyczących wystawiania rachunków przez adwokatów. Należą do nich: stopień złożoności sprawy, proporcjonalność itp. Zasady wystawiania rachunków obowiązują wszystkich adwokatów.

We wspomnianych wytycznych zawsze występuje rozróżnienie pomiędzy odrębnymi systemami sądowymi, w ramach których toczy się postępowanie.

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

Artykuł 241 ust. 1 pkt 1 kodeksu postępowania cywilnego (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) reguluje kwestię honorariów adwokackich w przypadkach, w których występuje przymus adwokacki. Opłaty te są uwzględnione jako pozycja w obliczaniu kosztów.

Kodeks postępowania cywilnego przewiduje, że adwokaci określają swoje honoraria zgodnie z zasadami wykonywania przez nich zawodu.

Etap postępowania cywilnego, na którym należy uiścić koszty stałe:

Klient jest zawsze zobowiązany do zapłaty honorarium swojego adwokata. Klient jest od początku informowany o przybliżonej wysokości tego honorarium, ale jego konkretną wysokość należy ustalić po zakończeniu postępowania przed sądem. Adwokat może żądać zapłaty od klienta, przy czym może korzystać ze specjalnych procedur, takich jak zaliczka na poczet honorarium (*provisión de fondos*, płatna w czasie trwania postępowania) lub ostateczne rozliczenie rachunków (*jura de cuentas*, po jego zakończeniu).

W praktyce klient zwykle na początku wpłaca zaliczkę, a następnie czeka na wydanie postanowienia w sprawie kosztów. W przypadku gdy strona przeciwna zostanie zobowiązana do zapłaty honorarium, wówczas adwokat i zastępca procesowy przedstawiają informację o swoich honorariach sądowi. Podlegają one zatwierdzeniu i są pokrywane przez stronę przeciwną.

Od czasu wejścia w życie ustawy nr 10/2012 konieczne jest uiszczenie opłaty sądowej.

Co to jest opłata sądowa?

Jest to podatek krajowy, który osoby fizyczne lub prawne muszą uiścić w niektórych przypadkach w związku z wytoczeniem sprawy przed sądem oraz korzystaniem z usługi publicznej, jaką jest wymiar sprawiedliwości. Podatek ten wchodzi w zakres kompetencji Ministerstwa Finansów i Administracji Publicznej. Obowiązek uiszczania tej opłaty został wprowadzony dnia 1 kwietnia 2003 r. i podlega obecnie przepisom ustawy nr 10/2012 z dnia 20 listopada 2012 r., zmienionej dekretem królewskim nr 3/2013 z dnia 22 lutego 2013 r. dotyczącym niektórych opłat w kontekście wymiaru sprawiedliwości i działalności Krajowego Instytutu Toksykologii i Kryminalistyki.

Przypadki, w których uiszczenie opłaty jest obowiązkowe (zdarzenie powodujące powstanie obowiązku podatkowego)

Zgodnie z art. 1 ustawy nr 10/2012, opłata z tytułu wykonywania władzy sądowniczej w sprawach cywilnych, administracyjnych (*contencioso-administrativo*) oraz w sprawach z zakresu prawa pracy jest opłatą o charakterze krajowym, pobieraną w sposób jednolity w całej Hiszpanii w okolicznościach przewidzianych przez wspomnianą ustawę, bez uszczerbku dla opłat i innych podatków pobieranych przez wspólnoty autonomiczne w ramach wykonywania przysługujących im uprawnień finansowych. Tych ostatnich nie można nakładać w związku z tym samym zdarzeniem powodującym powstanie obowiązku podatkowego.

Na mocy art. 2 zdarzeniem powodującym powstanie obowiązku podatkowego jest wykonywanie władzy sądowniczej związane z następującymi etapami postępowania:

wniesienie pozwu we wszelkiego rodzaju postępowaniach prowadzących do wydania pełnego wyroku oraz w postępowaniach w sprawie wykonywania pozasądowych tytułów egzekucyjnych w sprawach cywilnych, wniesienie powództwa wzajemnego oraz pierwszego pozwu w postępowaniu nakazowym, a także w postępowaniu w sprawie europejskiego nakazu zapłaty;

wniesienie wniosku o ogłoszenie upadłości przymusowej oraz zgłoszenie dodatkowych roszczeń w postępowaniu upadłościowym;

wszczęcie postępowania przed sądem administracyjnym;

skorzystanie z nadzwyczajnego środka zaskarżenia ze względu na naruszenie przepisów prawa procesowego w postępowaniu cywilnym;

wniesienie środka zaskarżenia (*apelación* lub *casación*) w postępowaniu sądowym w sprawach cywilnych i administracyjnych;

wniesienie środka zaskarżenia (*suplicación* lub *casación*) w sprawach z zakresu prawa pracy;

wniesienie sprzeciwu wobec egzekucji tytułów wykonawczych.

Kto jest zobowiązany uiścić opłatę sądową?

Artykuł 3 stanowi, że opłatę uiszcza każdy, kto wszczyna postępowanie prowadzące do wykonywania władzy sądowniczej, na skutek czego ma miejsce zdarzenie powodujące powstanie obowiązku podatkowego.

Na potrzeby poprzedniego ustępu uznaje się, że pojedyncze zdarzenie powodujące powstanie obowiązku podatkowego zachodzi wówczas, gdy dokument rozpoczynający określony etap postępowania, powodujący powstanie obowiązku podatkowego, obejmuje kilka powództw, które nie mają tej samej podstawy. W tym przypadku wysokość opłaty obliczana jest poprzez zsumowanie kwoty dla wszystkich połączonych powództw.

Opłatę może również uiścić zastępca procesowy (*procurador*) lub adwokat (*abogado*) w imieniu i na rzecz podatnika, w szczególności jeżeli ten ostatni nie ma miejsca zamieszkania w Hiszpanii. Nierezydent nie ma obowiązku uzyskania numeru identyfikacji podatkowej na potrzeby samodzielnego ustalenia wysokości opłaty. Ani zastępca procesowy, ani adwokat nie ponosi odpowiedzialności podatkowej z tytułu takiej opłaty.

Zwolnienia:

Zwolnienia dotyczące określonych kategorii czynności:

wniesienie powództwa oraz późniejsze wniesienie odwołania w sprawach dotyczących zdolności do czynności prawnych, ustalenia ojcostwa, sprawach małżeńskich oraz sprawach dotyczących małoletnich, o których mowa w tytule I księgi IV kodeksu postępowania cywilnego; opłata jest jednak wymagana w przypadku postępowań wchodzących w zakres rozdziału IV wyżej wymienionego tytułu i księgi kodeksu postępowania cywilnego, które nie zostały wszczęte za obopólną zgodą lub przez jedną ze stron za zgodą strony przeciwnej, nawet wówczas, gdy sprawa dotyczy małoletnich (chyba że roszczenie dotyczy wyłącznie małoletnich);

wniesienie powództwa oraz późniejsze wniesienie odwołania w postępowaniach wszczętych specjalnie w celu ochrony praw podstawowych oraz wolności obywatelskich, a także skargi na postępowanie organów administracji w związku z wyborami;

wniosek o dobrowolne ogłoszenie upadłości przez dłużnika;

wszczęcie postępowania administracyjnego przez urzędników państwowych w obronie uprawnień przysługujących im na mocy prawa;

wniesienie pierwszego pozwu o wydanie nakazu zapłaty oraz wniosku o wydanie pełnego wyroku, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza 2 000 euro; zwolnienie to nie ma zastosowania, gdy roszczenie będące przedmiotem takiego postępowania opiera się na dokumencie, który ma postać pozasądowego tytułu egzekucyjnego na podstawie art. 517 kodeksu postępowania cywilnego (ustawa nr 1/2000 z dnia 7 stycznia 2000 r.);

wszczęcie postępowania przed sądem administracyjnym w ramach skargi na bezczynność organu administracji;

wszczęcie postępowania egzekucyjnego dotyczącego rozstrzygnięć polubownych sądów konsumenckich;

wniesienie powództwa przez syndyków masy upadłości w interesie masy upadłości, za zgodą sądu handlowego;

postępowanie dotyczące sądowego podziału majątku, z wyjątkiem sytuacji, gdy wpłynął sprzeciw lub istnieje spór co do włączenia lub wyłączenia określonych aktywów; opłata jest należna za przesłuchania oraz w odniesieniu do spornej kwoty lub też kwoty, która wynika z wniesionego przez stronę przeciwną sprzeciwu wobec podziału majątku; jeżeli obie strony wyraziły sprzeciw, każda z nich uiszcza przypadającą na nią kwotę.

Zwolnienia dotyczące określonych kategorii osób:

osoby, którym przysługuje pomoc prawna i które mogą wykazać, że spełniają wymogi przewidziane przez prawo;

prokuratura;

ogólna administracja państwowa i administracja wspólnot autonomicznych, władze lokalne i wszystkie podległe im organy publiczne;

hiszpański parlament i zgromadzenia ustawodawcze wspólnot autonomicznych;

pracownicy w sprawach z zakresu prawa pracy, niezależnie od tego, czy są to pracownicy etatowi czy osoby samozatrudnione – uprawnieni do zwolnienia wynoszącego 60 % kwoty opłat pobieranych za wniesienie odwołania; urzędnicy służby cywilnej działający w obronie uprawnień przysługujących im na mocy prawa – uprawnieni do zwolnienia wynoszącego 60 % kwoty opłat pobieranych za wniesienie odwołania w postępowaniu administracyjnym.

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

Kwestia ta jest uregulowana w kodeksie postępowania karnego.

Każdy oskarżony o przestępstwo, zatrzymany lub osoba, wobec której zastosowano jakikolwiek inny środek zapobiegawczy lub która ma zostać postawiona przed sądem, może skorzystać z prawa do obrony w ramach każdego postępowania, gdy tylko zostanie poinformowana o jego wszczęciu. Osobę taką należy pouczyć o przysługującym jej prawie do obrony.

Aby skorzystanie z prawa do obrony było możliwe, strony muszą skorzystać z usług zastępcy procesowego (*procurador*) oraz obrony zapewnianej przez adwokata (*abogado*), których wyznacza sąd, chyba że strony same ich wyznaczyły i złożyły odpowiedni wniosek w tym względzie. Sąd wyznacza te osoby z urzędu w każdym przypadku, gdy strony nie mają na podstawie przepisów prawa zdolności do wyznaczenia ich samodzielnie.

Wszystkie strony w sprawie, którym nie przysługuje pomoc prawna, są zobowiązane ponieść koszty wynagrodzenia reprezentujących je zastępców procesowych, honorarium adwokatów prowadzących ich obronę, wynagrodzeń biegłych, którzy sporządzili opinie na ich wniosek oraz wynagrodzeń świadków, którzy stawili się w sądzie, o ile biegli i świadkowie przedstawili swoje żądania na rozprawie, a sąd je zaakceptował.

Strony nie będą one zobowiązane do poniesienia innych kosztów postępowania, ani w trakcie postępowania, ani po jego zakończeniu, chyba że zostanie im to nakazane przez sąd.

Zastępca procesowy wyznaczony przez strony do występowania w danej sprawie, który zgodził się je reprezentować, jest zobowiązany do dokonania wypłaty honorarium adwokackiego na rzecz adwokatów wyznaczonych przez klienta na potrzeby obrony przed sądem.

Strony, którym przysługuje pomoc prawna, mogą również wyznaczyć adwokata lub zastępcę procesowego wedle własnego wyboru. Jednak w tym przypadku strony będą zobowiązane do zapłaty wynagrodzenia takiego adwokata lub zastępcy procesowego, na takich samych zasadach jak strony, którym nie przysługuje pomoc prawna, chyba że swobodnie wyznaczony prawnik zrzeknie się wynagrodzenia w sposób przewidziany w art. 27 ustawy o pomocy prawnej (*Ley de Asistencia Jurídica gratuita*).

Etap postępowania karnego, na którym należy ponieść koszty stałe

Klient jest zawsze zobowiązany do zapłaty rachunków, które zostały wystawione po zakończeniu postępowania. obrońcom z urzędu nie wypłaca się zaliczek, ponieważ zwykle świadczą oni usługi w ramach pomocy prawnej.

Należy zauważyć, że z usług obrońców z urzędu korzysta się bardzo powszechnie. Jeżeli więc klientowi przysługuje prawo do pomocy prawnej, nie musi on ponosić kosztów honorariów adwokackich, które są opłacane ze środków skarbu państwa, chyba że w okresie trzech lat dojdzie do poprawy sytuacji finansowej klienta (choć zwykle klienci nie ponoszą żadnych kosztów).

Informacje, jakich muszą udzielić pełnomocnicy procesowi

Prawa i obowiązki stron

Jako przedstawiciel strony, pełnomocnik procesowy (*procurador*) ma obowiązek informować klienta o wszystkich etapach postępowania.

Zarówno prawnik, jak i pełnomocnik procesowy, mają obowiązek przekazywać klientowi informacje tak często, jak tego zażąda.

Koszty

Gdzie można znaleźć informacje na temat kosztów w Hiszpanii?

Nie ma specjalnej strony internetowej, na której można znaleźć informacje na temat kosztów postępowania sądowego w Hiszpanii. Istnieją jednak strony internetowe, takie jak strony izb adwokackich, na których znajdują się informacje o opłatach pobieranych przez ich członków.

W jakich językach można uzyskać informacje na temat kosztów w Hiszpanii?

Informacje te są zazwyczaj podawane w języku kastylijskim. Istnieje również możliwość uzyskania informacji w językach urzędowych wspólnot autonomicznych.

Niektóre strony zawierają również niektóre informacje w języku angielskim.

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Informacje na ten temat są dostępne w arkuszach informacyjnych pt. „Mediacja w państwach członkowskich – Hiszpania” oraz „Znajdź mediatora – Hiszpania”.

Podatek od wartości dodanej

Jak podaje się informacje o podatku VAT?

Hiszpański Urząd Skarbowy udziela takich informacji na swojej [stronie](#) internetowej.

Jakie są obowiązujące stawki?

Hiszpański Urząd Skarbowy udziela takich informacji na swojej [stronie](#) internetowej.

Bezpłatna pomoc prawna

Czym jest pomoc prawna?

Zgodnie z art. 119 hiszpańskiej konstytucji pomoc prawna jest procedurą, zgodnie z którą osobom, które mogą wykazać brak wystarczających środków finansowych, przyznaje się szereg świadczeń, głównie w postaci zwolnienia z obowiązku zapłaty honorariów adwokatów i zastępców procesowych oraz poniesienia kosztów związanych z zeznaniami biegłych, gwarancjami itp.

Ogólnie rzecz ujmując, prawo do pomocy prawnej obejmuje następujące świadczenia:

- bezpłatne porady i wskazówki udzielane przed rozpoczęciem postępowania;
- dostęp do adwokata dla osoby osadzonej w areszcie lub więźnia;
- bezpłatne usługi obrony i zastępstwa procesowego świadczone przez adwokata lub zastępcę procesowego w trakcie postępowania;
- bezpłatna publikacja ogłoszeń i zarządzeń, które muszą zostać opublikowane w dziennikach urzędowych, w czasie trwania postępowania;
- zwolnienie z obowiązku wpłaty depozytu w przypadku wniesienia apelacji;
- bezpłatna pomoc biegłych w trakcie postępowania;
- bezpłatne wydawania kopii, zeznań, dokumentów oraz aktów notarialnych;
- 80 % ulgi w opłatach za niektóre czynności notarialne;
- 80 % ulgi w opłatach związanych z niektórymi czynnościami wykonywanymi w odniesieniu do rejestrów nieruchomości i rejestrów handlowych.

Wyłącznie w odniesieniu do sporów transgranicznych (po reformie systemu pomocy prawnej przeprowadzonej ustawą nr 16/2005 z dnia 18 lipca 2005 r., która dostosowała go do dyrektywy 2002/8/WE), pomoc prawna obejmuje następujące świadczenia:

usługi tłumaczenia ustnego;

tłumaczenie dokumentów;

koszty podróży w przypadku gdy wymagane jest osobiste stawiennictwo danej osoby;

obrona przez adwokata i reprezentacja przez zastępcę procesowego, nawet jeżeli usługi te nie są konieczne, o ile wymaga ich sąd, aby zagwarantować równość stron.

Kto może ubiegać się o pomoc prawną?

Co do zasady o pomoc prawną mogą ubiegać się obywatele, którzy uczestniczą w postępowaniu przed sądem lub zamierzają wszcząć takie postępowanie i którzy nie posiadają wystarczających środków finansowych, aby je prowadzić.

Uważa się, że osoby fizyczne posiadają niewystarczające środki, jeżeli są w stanie wykazać, że wartość wszystkich posiadanych zasobów i dochodów obliczonych w skali roku, przypadających na gospodarstwo domowe, nie przekracza dwukrotności publicznego wskaźnika dochodów IPREM w wysokości obowiązującej w momencie składania wniosku.

W przypadku osób prawnych, które kwalifikują się do otrzymania pomocy prawnej, ich podstawa opodatkowania podatkiem od osób prawnych musi być niższa od kwoty stanowiącej trzykrotną równowartość rocznej wartości wskaźnika IPREM.

W każdym przypadku pod uwagę zostaną wzięte inne zewnętrzne oznaki wskazujące na realne możliwości finansowe wnioskodawcy.

W odniesieniu do osób fizycznych istnieją wyjątki związane z niepełnosprawnością lub innymi względami rodzinnymi, które pozwalają na przekroczenie pułapu dochodów opisanego powyżej. (Zgodnie z 28. przepisem dodatkowym ustawy budżetowej (LPGE) z 2009 r. wskaźnik IPREM w 2009 r. wynosił 7 381,33 EUR rocznie.)

Pomoc prawna przysługuje w szczególności:

obywatelom Hiszpanii, obywatelom innych państw członkowskich Unii Europejskiej oraz wszystkim cudzoziemcom zamieszkałym w Hiszpanii, o ile są w stanie wykazać, że nie posiadają wystarczających środków na prowadzenie postępowania przed sądem;

organom zarządzającym i służbom powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych;

następującym osobom prawnym, o ile są w stanie wykazać, że nie posiadają wystarczających środków na prowadzenie postępowania przed sądem:

organizacjom nienastawionym na zysk;

fundacjom wpisanym do odpowiednich rejestrów administracyjnych;

w postępowaniach z zakresu prawa pracy: pracownikom i osobom korzystającym z systemu zabezpieczenia społecznego;

w postępowaniu karnym: wszystkim obywatelom, w tym obcokrajowcom, którzy mogą wykazać, że nie posiadają wystarczających środków na prowadzenie postępowania przed sądem, nawet jeżeli nielegalnie przebywają w Hiszpanii, przysługuje pomoc prawna oraz prawo do bezpłatnej obrony i reprezentacji;

w postępowaniu przed sądem administracyjnym: wszystkim obcokrajowcom, którzy mogą wykazać, że nie posiadają wystarczających środków na prowadzenie postępowania przed sądem, nawet jeżeli przebywają w Hiszpanii nielegalnie, przysługuje pomoc prawna we wszystkich postępowaniach dotyczących wniosków o udzielenie azylu i związanych z ustawą o cudzoziemcach (w tym w czasie wstępnego postępowania administracyjnego).

Dalsze informacje

Warunki ubiegania się o pomoc prawną

Osoby fizyczne:

Wartość wszystkich składników zasobów i przychodów danej osoby w skali rocznej, przypadających na gospodarstwo domowe, nie może przekraczać dwukrotności publicznego wskaźnika dochodów IPREM w wysokości obowiązującej w chwili składania wniosku.

Komisja ds. Pomocy Prawnej może wyjątkowo podjąć decyzję o przyznaniu pomocy prawnej, w przypadku gdy zasoby wnioskodawcy przekraczają dwukrotność wskaźnika IPREM, ale ich wartość jest niższa niż czterokrotność wskaźnika IPREM, w oparciu o sytuację rodzinną wnioskodawcy, liczbę posiadanych dzieci lub członków rodziny pozostających na utrzymaniu, stan zdrowia, niepełnosprawność, zobowiązania finansowe, koszty wynikające ze wszczęcia postępowania lub innych okoliczności, a także w każdym przypadku, gdy wnioskodawca posiada status członka (wstępnego) rodziny zaliczonej do specjalnej kategorii dużych rodzin.

Strona musi bronić swoich własnych praw i interesów.

Osoby prawne:

Osoba prawna musi być organizacją nienastawioną na zys lub fundacją wpisaną do odpowiedniego rejestru administracyjnego.

Jej dochód podlegający opodatkowaniu podatkiem od osób prawnych musi być niższy niż kwota odpowiadająca trzykrotności rocznej wartości wskaźnika IPREM.

Wraz z wejściem w życie ustawy organicznej nr 1/2004 z dnia 28 grudnia 2004 r. w sprawie kompleksowych środków ochrony przed przemocą uwarunkowaną płcią (Ley Orgánica 1/2004 de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género), kobietom będącym ofiarami przemocy uwarunkowanej płcią niezwłocznie przysądza się pełną pomoc prawną, nie tylko w odniesieniu do wszystkich postępowań sądowych, ale także w przypadku postępowań przed sądem administracyjnym (co obejmuje także dochodzenie prowadzone przez policję) na tle przemocy uwarunkowanej płcią, do momentu wydania wyroku, bez konieczności ubiegania się o przyznanie pomocy prawnej. Oznacza to, że kwestia pomocy prawnej nie doprowadzi nigdy do ograniczenia prawa do obrony i skutecznej ochrony sądowej oraz że pomoc ta zostanie zaoferowana ofierze niezależnie od tego, czy złożyła ona wniosek o przyznanie pomocy prawnej. Opiera się to jednak na założeniu, że takiej pomocy prawnej udziela się jedynie wówczas, gdy zainteresowana strona może wykazać *a posteriori* lub w trakcie postępowania sądowego, że okoliczności przemawiające za tym, że przysługuje jej pomoc prawna faktycznie zachodzą, zgodnie z ogólnymi regułami przewidzianymi w ustawie o pomocy prawnej i towarzyszących jej rozporządzeniach, zmienionych w tym względzie przez szósty przepis końcowy ustawy organicznej nr 1/2004.

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty postępowania?

Artykuły 394 – 398 kodeksu postępowania cywilnego dotyczą postanowienia w sprawie obciążenia kosztami w postępowaniu cywilnym.

W sprawach kończących się wyrokiem koszty postępowania w pierwszej instancji ponosi strona, której roszczenia zostały oddalone, chyba że w sprawie występują poważne wątpliwości natury faktycznej lub prawnej, które muszą zostać wyjaśnione.

W przypadku częściowego uznania lub oddalenia roszczeń, każda ze stron ponosi własne koszty postępowania oraz połowę kosztów wspólnych, chyba że istnieją względy przemawiające za obciążeniem kosztami jednej ze stron ze względu na lekkomyślne wytoczenie powództwa.

Jeżeli kosztami obciążono stronę przegrywającą, będzie ona zobowiązana do zapłaty wynagrodzeń adwokatów oraz przedstawicieli innych zawodów prawniczych, które nie zostały naliczone na podstawie obowiązującej taryfy opłat, przy czym całkowita kwota takich wynagrodzeń nie może przekroczyć jednej trzeciej wartości przedmiotu sporu przypadającej na każdą stronę postępowania, wobec której orzeczono obowiązek poniesienia kosztów. Wyłącznie do tego celu roszczeniem, których wartości nie można ustalić, zostanie przypisana wartość 18 000 EUR, chyba że sąd postanowi inaczej w związku ze znacznym stopniem złożoności sprawy.

Zasada opisana w poprzednim akapicie nie ma zastosowania, jeżeli sąd uzna, że strona, która została obciążona kosztami, działała lekkomyślnie.

W przypadku gdy stronie obciążonej kosztami postępowania przysługuje pomoc prawna, strona ta będzie zobowiązana do poniesienia kosztów wynikających z obrony interesów strony przeciwnej wyłącznie w przypadkach wyraźnie wskazanych w ustawie o pomocy prawnej.

Prokuratura nie zostanie w żadnym wypadku obciążona kosztami postępowań, w których jest stroną.

Wynagrodzenie biegłych

Biegli, z których pomocy korzysta się w postępowaniu, są nazywani „*peritos*”. Rejestr biegłych sądowych jest prowadzony przez każdy sąd wyższej instancji (Tribunal Superior de Justicia).

Art. 241 ust. 1 pkt 4) kodeksu postępowania cywilnego wskazuje jako osobną pozycję, którą należy uwzględnić przy obliczaniu kosztów, „honoraria ekspertów i inne płatności, które mogą być należne na rzecz osób odgrywających rolę w postępowaniu”. Odnosi się to do kosztów poniesionych przez osoby, które, nie będąc stroną postępowania, poniosły pewne wydatki w wyniku uczestnictwa w postępowaniu w celu świadczenia niektórych usług.

Art. 243 kodeksu postępowania cywilnego stanowi, że w przypadku wszystkich postępowań i czynności koszty obliczane są przez sekretariat sądu, który rozpoznawał sprawę w pierwszej lub drugiej instancji. Na potrzeby obliczeń nie uwzględnia się wszelkich opłat odnoszących się do pism procesowych i dokumentów dotyczących postępowań, które są niepotrzebne, zbyteczne lub niedopuszczalne na podstawie przepisów prawa, ani składników honorariów adwokatów, które nie zostały dokładnie wyszczególnione lub które nie są związane z postępowaniem.

Urządnik sądowy zmniejszy kwotę honorariów adwokatów i przedstawicieli innych zawodów prawniczych, które nie podlegają obowiązującej taryfie opłat, jeśli honorarium objęte wnioskiem przekracza jedną trzecią wartości przedmiotu sporu oraz nie stwierdzono, że strona, która została obciążona kosztami, wniosła powództwo lekkomyślnie.

Nie uwzględnia się również kosztów związanych z powództwami lub czynnościami dodatkowymi, w odniesieniu do których strona wygrywająca została w sposób wyraźny obciążona kosztami na podstawie postanowienia w sprawie kosztów wydanego w postępowaniu głównym.

Wynagrodzenie tłumaczy

Nie istnieją żadne oficjalne stawki mające zastosowanie do usług tłumaczenia uwierzytelnionego i tłumaczenia ustnego. Tłumacze przysięgli mogą dowolnie ustalać stawki pobierane za usługi tłumaczenia ustnego, ale są zobowiązani informować o nich biuro ds. tłumaczeń ustnych oraz odpowiednią subdelegację rządu. Informacje te należy przekazywać w styczniu każdego roku.

Powiązane strony

 [Agencia estatal de la administración tributaria de España/IVA](#)

Powiązane dokumenty

Hiszpańskie sprawozdanie z analizy dotyczącej przejrzystości kosztów (640 Kb)

Ostatnia aktualizacja: 07/06/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [fr](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Koszty postępowania - Francja

W niniejszej sekcji przedstawiono zarys kosztów postępowania stosowanych we Francji.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Stawki składają się z **opłat stałych** i **opłat zmiennych** (często procent wartości sporu).

Należy **rozróżnić**:

personel pomocniczy wymiaru sprawiedliwości (adwokaci, pełnomocnicy procesowi), których wynagrodzenie jest jedynie częściowo objęte taryfą. W ogromnej większości opłaty są przedmiotem swobodnych ustaleń z klientem.

urzędników publicznych i ministerialnych, których wynagrodzenie jest ustalane w ramach uprawnień regulacyjnych rządu francuskiego.

Adwokaci przed sądami drugiej instancji ws. cywilnych

Dekret nr 80-608 z dnia 30 lipca 1980 r. ustanawia stawki adwokatów przed sądami drugiej instancji ws. cywilnych. Personel pomocniczy wymiaru sprawiedliwości/adwokaci.

Akty regulacyjne określają koszty zastępstwa świadczonego przez adwokatów reprezentujących podsądnych w pierwszej instancji (dekret nr 72-784 z dnia 25 sierpnia 1972 r. i dekret nr 75-785 z dnia 21 sierpnia 1975 r.).

Woźni sądowi

Stawki woźnych sądowych za wezwanie sądowe oraz doręczenie skarg i decyzji sądowych jest określona w dekreście nr 96-1080 z dnia 12 grudnia 1996 r.

Stale koszty sądowe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

W sprawach cywilnych istnieją **koszty prawnie wymagane w celu przeprowadzenia postępowania**, których kwota jest przedmiotem **taryfikacji**, w drodze regulacji prawnej lub decyzji sądowej. Koszty te są określane **kosztami postępowania**.

Obejmują one:

podatki, opłaty, należności lub wynagrodzenia pobierane przez sekretariaty sądów lub administrację fiskalną; Te podatki i opłaty są rzadkością, ponieważ ustawą nr 77-1468 z dnia 30 grudnia 1977 r. wprowadzono zasadę bezpłatności czynności procesowych przed sądami cywilnymi i administracyjnymi;

koszty tłumaczenia dokumentów, gdy jest ono wymagane ustawowo lub na mocy zobowiązania międzynarodowego;

zwrot kosztów poniesionych przez świadków;

wynagrodzenie specjalistów;

wydatki objęte taryfą (stawki woźnych sądowych, adwokatów przed sądami apelacyjnymi, adwokatów);

wynagrodzenie urzędników publicznych lub ministerialnych;

wynagrodzenie adwokatów w zakresie, w jakim jest ono regulowane, w tym opłata za obronę w sądzie;

koszty poniesione w związku z dostarczeniem aktu za granicę;

koszty tłumaczenia ustnego i pisemnego, konieczne w związku ze środkami dowodowymi przeprowadzanymi za granicą na wniosek sądów w ramach rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych;

badania społeczne zlecone w zakresie spraw rodzinnych oraz ochrony prawnej osób pełnoletnich i małoletnich;

wynagrodzenie osoby wyznaczonej przez sędziego do przesłuchania osoby małoletniej.

Etap postępowania cywilnego, na którym należy pokryć koszty stałe

Koszty postępowania cywilnego obejmują wszelkie **kwoty wpłacone przez strony lub od nich należne** przed procesem lub w jego trakcie.

Są to na przykład **koszty konsultacji z adwokatami**, koszty specjalistów, **koszty podróży** przed otwarciem postępowania.

W trakcie postępowania koszty te mogą odnosić się do **kosztów postępowania uiszczanych na rzecz personelu pomocniczego wymiaru sprawiedliwości, urzędników ministerialnych, opłat pobieranych przez państwo, opłaty radców prawnych**.

Po zakończeniu postępowania mogą one dotyczyć **kosztów wykonania** orzeczenia.

Koszty sądowe w sprawach konstytucyjnych

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

Ponieważ w obecnym kształcie postępowania francuskiego nie przewiduje się **indywidualnego wnoszenia spraw do Rady Konstytucyjnej**, nie można odpowiedzieć na to pytanie.

Jakich informacji wstępnych można oczekiwać od osoby świadczącej zastępstwo prawne (adwokata)?

Informacje na temat praw i obowiązków stron

Dostarczenie właściwych informacji klientom w zakresie ich praw i obowiązków jest elementem **deontologii** personelu pomocniczego wymiaru sprawiedliwości.

Źródła informacji na temat kosztów sądowych?

Gdzie zdobyć informacje na temat kosztów sądowych we Francji?

Na stronach [fr](#) Ministerstwa Sprawiedliwości i [fr](#) przedstawicieli różnych zawodów prawniczych

W jakich językach można znaleźć informacje na temat kosztów sądowych we Francji?

Informacje są dostępne w języku francuskim.

Gdzie zdobyć inne informacje na temat kosztów?

Nie istnieje strona internetowa, na której byłyby publikowane koszty postępowania.

Podatek od wartości dodanej(VAT)

Gdzie zdobyć informacje na ten temat? Jak są stosowane stawki?

Stawki są podawane **bez podatku VAT**. Obowiązująca nadal stawka podatku VAT to **19,6%** z wyjątkiem świadczeń na rzecz **osób korzystających z pomocy prawnej (5,5%)**.

Pomoc prawna

Jakie są pułapy dochodów pozwalające na otrzymanie pomocy prawnej w sprawach cywilnych?

Pomoc prawna **nie** jest **zależna** od rodzaju sprawy, **cywilnej czy karnej**, ani od charakteru sporu. Przy przyznawaniu lub odmowie pomocy istotne są jedynie **środki wnioskodawcy**.

Tym samym wszystkie **osoby fizyczne** posiadające **obywatelstwo francuskie i obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej** oraz **osoby prawne prowadzące działalność niezarobkową**, które zamierzają dochodzić swoich praw w sądzie, a nie dysponują odpowiednimi środkami, mogą ubiegać się o pomoc prawną.

Podobnie **osoby posiadające obywatelstwo innego kraju, zwykle i regularnie przebywające we Francji**, są uprawnione do korzystania z pomocy prawnej w **sprawach cywilnych**. Ten warunek regularnego pobytu nie jest jednak wymagany w sprawach karnych. Nie obowiązuje on również wobec małoletnich, bez względu na rodzaj postępowania, którego są przedmiotem (cywilne, administracyjne lub karne).

Uwzględniane środki to **średnia miesięczna ze środków z ostatniego roku kalendarzowego osoby wnioskującej o pomoc prawną** oraz, w stosownych przypadkach, **środki osób żyjących zazwyczaj w jego gospodarstwie domowym**. W tym ostatnim przypadku pułapy kwalifikujące do pomocy podwyższa się za pomocą kwot korygujących związanych z kosztami utrzymania rodziny.

Osoby objęte niektórymi formami **minimalnego wsparcia socjalnego** [świadczenie uzupełniające z krajowego funduszu solidarności (*Fond national de solidarité*), dodatek do wynagrodzenia (*revenu minimum d'insertion*)] nie muszą jednak wykazywać, że nie dysponują wystarczającymi środkami.

Ponadto poszczególne **świadczenia o charakterze socjalnym** nie są uwzględniane w środkach (świadczenia rodzinne, świadczenia socjalne, dodatek mieszkaniowy).

Pomoc prawna może być **pełna lub częściowa** w zależności od dostępnych środków. **Pułapy środków** kwalifikujących do pomocy są aktualizowane każdego roku w ustawie budżetowej. W 2009 r. średnia miesięczna dochodów otrzymywanych w 2008 r. musi, w przypadku osoby samotnej:

wynosić nie więcej niż **911 EUR** w odniesieniu do pełnej pomocy prawnej,

zawierać się w przedziale od **912** do **1367 EUR** w odniesieniu do częściowej pomocy prawnej.

Pułapy te podwyższa się o 164 EUR dla każdej z dwóch pierwszych osób na utrzymaniu, które żyją w miejscu zamieszkania wnioskodawcy [dzieci, małżonek, konkubin, partner w ramach paktu solidarności (*pacte civil de solidarité*), wstępny itp.] oraz o **104 EUR** począwszy od trzeciej osoby na utrzymaniu.

Czy istnieją inne warunki otrzymania pomocy prawnej przez poszkodowanego?

Co do zasady **charakter strony w postępowaniu (np. poszkodowany lub oskarżony) nie jest brany pod uwagę**. Przy przyznawaniu lub odmowie pomocy prawnej tak samo traktuje się poszkodowanych, oskarżonych, powodów lub pozwanych.

W ustawie w sprawie rozwoju i organizacji wymiaru sprawiedliwości z dnia 9 września 2002 r. udoskonalono natomiast warunki dostępu do wymiaru sprawiedliwości ofiar najcięższych przestępstw umyślnego odebrania życia lub naruszenia nietykalności cielesnej [przestępstwa określone w art. 221-1 – 221-5, 222-1 – 222-6, 222-8, 222-10, 222-14 (pkt 1 i 2), 222,23 – 222-26, 421-1 (pkt 1) oraz 421-3 (pkt. 1–4) kodeksu karnego) oraz osób uprawnionych do działania w ich imieniu, w celu wszczęcia postępowania cywilnego w sprawie odszkodowania za szkody poniesione w związku z przestępstwami przeciwko osobom, zwalniając je od wykazywania środków przy ubieganiu się o pomoc prawną. Przepis ten ma zastosowanie w szczególności do ofiar gwałtu lub codziennej przemocy wobec osób poniżej 15. roku życia lub osób szczególnej troski, których skutkiem jest śmierć lub trwałe kalectwo.

Skądinąd **można na zasadzie wyjątku odstąpić od warunku dotyczącego środków finansowych**, bez względu na charakter osoby wnioskującej o pomoc w trakcie postępowania (powód/pozwany, poszkodowany/podejrzany) za każdym razem, gdy jej sytuacja wydaje się szczególnie godna uwagi w świetle przedmiotu sporu lub przewidywanych kosztów postępowania.

Zasada ta może mieć w szczególności zastosowanie do ofiary przestępstwa ze względu na okoliczności, w jakich dokonano tego przestępstwa.

Czy istnieją inne warunki otrzymania pomocy prawnej przez oskarżonego?

Co do zasady nie istnieje **żaden szczególny warunek**, który byłby decydujący, jeśli chodzi o warunki otrzymania pomocy prawnej przez oskarżonych w postępowaniu. Jednakże, w przypadku skorzystania ze środka zaskarżenia (apelacji, sprzeciwu od wyroku, skargi kasacyjnej) sytuacja pozwanego w postępowaniu odwoławczym jest lepsza, gdy korzysta on już z pomocy prawnej. Takie osoby zachowują bowiem pełne prawo do tej pomocy, by móc się bronić.

Należy jednak przypomnieć ogólną zasadę, stosowaną zarówno w odniesieniu do powoda, jak i do pozwanego w postępowaniu, zgodnie z którą pomoc prawna nie jest przyznawana, gdy koszty objęte pomocą są pokrywane w ramach umowy ubezpieczenia ochrony prawnej lub równoważnego systemu ochrony.

Czy istnieją bezpłatne rodzaje postępowania?

Strony przed **sądem grodzkim i sądem instancji** nie są zobowiązane do ustanowienia adwokata. Gdy wartość roszczenia jest niższa niż 4 000 EUR, do wymienionych sądów można wnieść sprawę w trybie uproszczonym, który zwalnia strony od obowiązku odwołania się do woźnego sądowego.

Wnioski o kontrolę środków odnoszących się do sprawowania odpowiedzialności rodzicielskiej oraz wnioski dotyczące adopcji, jeśli dziecko zostało przysposobione w wieku poniżej 15 lat, środki po orzeczeniu rozwodu, wnioski dotyczące obowiązku alimentacyjnego, mogą być rozpatrywane bez adwokata w drodze zwykłej skargi.

Podobnie jak w przypadku każdego postępowania przed sądami cywilnymi sądy te nie pobierają opłat za wniesienie sprawy lub wydanie decyzji.

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

W sprawach cywilnych każde orzeczenie lub wyrok, który zamyka sprawę musi zawierać rozstrzygnięcie w kwestii kosztów poniesionych w ramach postępowania.

Co do zasady **kosztami postępowania (kosztami objętymi taryfą** – por. powyżej) zostaje obciążana strona przegrywająca proces. Sąd może jednak, uzasadnioną decyzją, obciążyć częścią lub całością tych kosztów inną stronę.

Strona może również zażądać, by jej przeciwnik poniósł całość lub część poniesionych przez nią kosztów, które **nie są zawarte w kosztach postępowania**. Chodzi tu, dla przykładu, o opłaty i honoraria adwokata, opłaty i protokoły woźnego sądowego, koszty podróży. W tym przypadku sędzia nakazuje stronie zobowiązanej do pokrycia kosztów postępowania lub, w innym przypadku, stronie przegrywającej sprawę wypłacenie na rzecz drugiej strony określonej przez niego kwoty, w ramach poniesionych kosztów, które nie są zawarte w kosztach postępowania. Uwzględni przy tym zasadę słuszności lub sytuacji ekonomicznej strony skazanej. Może, nawet z urzędu, ze względów przywołanych na tej samej podstawie, stwierdzić, że nie należy obciążyć strony tymi kosztami.

Koszty opinii biegłych

W sprawach cywilnych wynagrodzenie biegłych wyznaczonych przez sędziego jest ustalane w drodze **decyzji sądowej**.

W chwili powierzenia zadania biegłemu sędzia ustala kwotę zaliczki na poczet jego wynagrodzenia. Zaliczka jest również jak najbardziej zbliżona do prognozowanego ostatecznego wynagrodzenia biegłego. Określa on stronę lub strony, które będą musiały złożyć zaliczkę do sekretariatu sądu.

W chwili złożenia **sprawozdania biegłego** sędzia ustala jego wynagrodzenie, zwłaszcza w zależności od staranności dzieła, przestrzegania wyznaczonych terminów i jakości dostarczonej pracy. Zezwala biegłemu na odebranie w należnej wysokości kwoty złożonej w sekretariacie i w stosownych przypadkach nakazuje przekazać biegłemu uzupełniającą kwotę, wskazując stronę lub strony, które są nią obciążone.

Orzeczenie lub wyrok zamykający sprawę rozstrzyga o **obciążeniu wynagrodzeniem należnym biegłemu**. Co do zasady jest nim obciążona **strona przegrująca sprawę**, chyba że sędzia uzasadnioną decyzją obciąży częścią lub całością tych kosztów inną stronę.

Oplaty pobierane przez **biegłych niewyznaczonych przez sędziego** są natomiast **przedmiotem swobodnych ustaleń między biegłym a jego klientem**. Nie są one włączone do kosztów postępowania. Strona może zwrócić się do sędziego, by nakazał stronie przegrującej sprawę lub, w innym przypadku, stronie zobowiązanej do pokrycia kosztów postępowania przekazać na jej rzecz sumę w związku z tak poniesionymi kosztami. Sędzia orzeka, uwzględniając przy tym zasadę słuszności lub sytuację ekonomiczną strony skazanej.

Koszty tłumaczeń

Co do zasady jest nimi **obciążona strona przegrująca sprawę**, chyba że sędzia uzasadnioną decyzją obciąży częścią lub całością tych kosztów inną stronę.

Powiązane dokumenty

[Francuskie sprawozdanie z analizy przejrzystości kosztów](#) (1312 Kb) [en](#)

Ostatnia aktualizacja: 07/06/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Koszty postępowania - Cypr

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

W Republice Cypryjskiej przedstawicieli zawodów prawniczych nie dzieli się na odrębne kategorie (tj. na solicitorów, barristerów, adwokatów czy prawników). Wszystkim przedstawicielom zawodów prawniczych wpisanym do rejestru adwokatów przysługują takie same uprawnienia do występowania przed sądami krajowymi i wykonywania zawodu prawniczego w sensie ogólnym. Ta zasada ma zastosowanie bez względu na to, czy adwokat posiada tytuł solicitora lub barristera za granicą. Wszystkich przedstawicieli zawodów prawniczych określa się mianem „adwokat”.

Adwokaci (Δικηγόροι)

Oplaty za usługi prawne zostały ustalone na podstawie tabeli kosztów sądowych zatwierdzonej przez Sąd Najwyższy (Ανώτατο Δικαστήριο).

Minimalną stawkę opłat za usługi obejmujące czynności pozasądowe reguluje tabela.

W obu przypadkach adwokat może umówić się z klientem na wyższą stawkę.

W sprawach sądowych wymagane jest formalne ustalenie jej wysokości.

Na Cyprze wyróżnia się dwie kategorie komorników:

komornicy prywatni, zajmujący się doręczaniem dokumentów sądowych;

komornicy sądowi, będący urzędnikami służby cywilnej. Do ich obowiązków należy prowadzenie procedur egzekucji orzeczeń sądu (m.in. wykonywanie postanowień o zajęciu i sprzedaży mienia ruchomego).

Oplaty pobierane przez komorników prywatnych za doręczenie dokumentów oblicza się na podstawie odległości do miejsca doręczenia.

Komornicy sądowi są urzędnikami służby cywilnej i otrzymują comiesięczne wynagrodzenie. Strony postępowania, które występują o podjęcie czynności egzekucyjnych, uiszczają opłatę skarbową w kwocie ustalonej przepisami, zależnej od rodzaju czynności egzekucyjnej oraz od sumy do wyegzekwowania.

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron procesu w postępowaniu cywilnym

Koszty wstępne na poczet opłaty sądowej są przepisane według zakresu pisma lub w inny sposób i uiszczane w chwili składania pisma. Opłaty sądowe nie są przepisane w konkretnej kwocie; zależą od przebiegu postępowania w sprawie i są obliczane na podstawie zatwierdzonej skali.

Etap postępowania cywilnego, na którym strony procesowe muszą uiścić koszty stałe

Koszty wstępne na poczet opłat sądowych należy uiścić w chwili składania pisma.

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

Jeśli dojdzie do skazania oskarżonego, to może on zostać obciążony kosztami postępowania. Zasadniczo nie następuje to w razie orzeczenia kary pozbawienia wolności, wtedy bowiem, tak samo jak w razie niewinnienia oskarżonego, koszty pokrywa skarb państwa.

Etap postępowania karnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Koszty, z wyjątkiem kosztów wstępnych opłacanych w postaci znaków opłaty sądowej w chwili wszczęcia postępowania, uiszcza się na końcu postępowania.

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty oblicza się według odpowiedniej skali.

Etap postępowania konstytucyjnego, na którym należy uiścić koszty stałe

Oplaty uiszcza się na końcu postępowania, z wyjątkiem opłat sądowych uiszczanych w chwili wniesienia środka odwoławczego.

Informacje wstępne, których powinni udzielić zastępcy prawni

Prawa i obowiązki stron

Obowiązki adwokatów wobec klientów zostały wyszczególnione w kodeksie etyki adwokackiej z 2002 r. (Οι περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμοί του 2002) (Dziennik Urzędowy Republiki Cypryjskiej, załącznik C(1) nr 237 z 17.5.2002 r. (rozporządzenie administracyjne 237/2002).

Źródła kosztów

Gdzie zdobyć informacje na temat źródeł kosztów na Cyprze?

Podstawowe źródła kosztów są wymienione na stronie internetowej [Sądu Najwyższego](#).

Informacje zostały podane w języku greckim.

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Dostępna strona internetowa zawierająca informacje na temat kosztów

Strona internetowa [Sądu Najwyższego](#).

Gdzie zdobyć informacje na temat przeciętnej długości różnych postępowań?

Statystyki dotyczące pracy sądów Republiki Cypryjskiej znajdują się na stronie internetowej [Sądu Najwyższego](#), dostępnej w językach greckim i [angielskim](#).

Podatek od wartości dodanej

Jak uzyskać odpowiednie informacje?

Wynagrodzenie adwokata podlega opodatkowaniu 15% stawką VAT, jeżeli adwokat świadczący usługi jest płatnikiem VAT.

Jaką stawkę należy stosować?

Stawka VAT wynosi 15%.

Pomoc prawna

Próg dochodów stosowany w sprawach cywilnych

W sprawach cywilnych nie przysługuje pomoc prawna.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do oskarżonych

Oskarżonym w sprawach karnych przysługuje bezpłatna pomoc prawna, jeśli ich dochody nie wystarczają na pokrycie kosztów usług adwokata, a sąd uzna, że udzielenie pomocy prawnej leży w interesie wymiaru sprawiedliwości. Nie istnieje określony próg dochodów. Sąd rozpatruje wniosek na podstawie całego materiału dowodowego, w tym zaświadczenia o dochodach oskarżonego sporządzanego przez Wydział Spraw Społecznych (Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευμερείας) oraz na podstawie obowiązujących wymogów.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do pokrzywdzonych

Co do zasady postępowania karnego nie wszczyna pokrzywdzony, lecz wszczyna się je z urzędu, a koszty związane z postępowaniem pokrywa skarb państwa. Nie ma zatem przepisów regulujących bezpłatną pomoc prawną dla pokrzywdzonych.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez pokrzywdzonych

Co do zasady postępowania karnego nie wszczyna pokrzywdzony, lecz wszczyna się je z urzędu, a koszty związane z postępowaniem pokrywa skarb państwa. Nie ma zatem przepisów regulujących bezpłatną pomoc prawną dla pokrzywdzonych.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez oskarżonych

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, aby oskarżony kwalifikował się do uzyskania pomocy prawnej, zarzucane mu przestępstwo musi być zagrożone karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy niż 12 miesięcy. Jednakże przepisy te uznano za niezgodne z konstytucją, wskutek czego należy przyjąć, że pomoc prawna przysługuje we wszystkich sprawach.

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Zasadniczo strona przegrywająca pokrywa koszty drugiej strony, choć kwestię kosztów rozstrzyga sąd, który może orzec inaczej.

Ciekawe strony

[Oplaty sądowe i koszty](#)

[Dane statystyczne \(w języku greckim\)](#)

[Dane statystyczne \(w języku angielskim\)](#)

Powiązane dokumenty

[Sprawozdanie z badania na temat przejrzystości kosztów na Cyprze](#) (555 Kb) [en](#)

Ostatnia aktualizacja: 23/07/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Koszty postępowania - Łotwa

Na niniejszej stronie przedstawiono informacje dotyczące opłat sądowych na Łotwie.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

1. Komornicy

Opłaty za czynności komornicze określa się na podstawie [stawek ustawowych](#). Zabrania się ustalania opłat innych niż stawki ustawowe.

2. Adwokaci

Z wyjątkiem sytuacji, w których zostaje przyznana państwowa pomoc prawna, na Łotwie nie obowiązują stałe opłaty z tytułu czynności adwokackich świadczonych przez **adwokatów przysięgłych** (*zvērināti advokāti*); adwokaci ustalają wysokość swojego honorarium z klientem.

Na podstawie art. 57 [ustawy o adwokaturze](#) (Advokatūras likums), adwokaci zawierają z klientem na piśmie umowę o zastępstwo procesowe i określają w niej honorarium adwokackie.

W razie sporu, jeśli nie zawarto umowy pisemnej, kwotę należną z tytułu świadczenia czynności adwokackich można ustalić w wysokości podwójnej stawki przewidzianej przepisami dotyczącymi opłat za udzielenie państwowej pomocy prawnej, natomiast kwotę innych wydatków można określić na podstawie progów przewidzianych w tych przepisach.

Zgodnie z art. 12 [ustawy o adwokaturze](#) w sprawach określonych w ustawie opłaty z tytułu świadczenia czynności adwokackich i inne wydatki pokrewne pokrywa Skarb Państwa. Przepisy regulujące państwową pomoc prawną ([ustawa o państwowej pomocy prawnej](#) oraz [kodeks postępowania karnego](#)) określają przesłanki przyznania pomocy prawnej w sprawach cywilnych, administracyjnych oraz karnych; po jej przyznaniu koszty pomocy prawnej są pokrywane przez Skarb Państwa.

Koszty świadczenia państwowej pomocy prawnej przez osoby jej udzielające oraz wydatki z tym związane pokrywa Skarb Państwa na podstawie [rozporządzenia Rady Ministrów nr 1493 z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie przepisów dotyczących zakresu państwowej pomocy prawnej, wysokości opłat, wydatków pokrewnych i procedur związanych z ich wypłacaniem](#). W rozporządzeniu ustalono wysokość stałych opłat (kwotę ryczałtową lub stawkę godzinową) wypłacanych przez państwo osobom świadczącym pomoc prawną zgodnie z obowiązującą procedurą. Więcej informacji na ten temat znajduje się w odpowiedziach na kolejne pytania.

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron obejmują opłaty skarbowe (*valsts nodevas*), opłaty kancelaryjne (*kancelejas nodeva*) oraz inne koszty związane z rozpatrzeniem sprawy (*ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi*).

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Wraz z pismem procesowym należy złożyć dokumenty potwierdzające uregulowanie opłat skarbowych i opłat kancelaryjnych, zgodnie z procedurami przewidzianymi w przepisach prawa.

Opłaty skarbowe oraz opłaty kancelaryjne należy wpłacić na rachunek Skarbu Państwa, podając poniższe dane.

Odbiorca: Skarb Państwa (Valsts kase)

Numer identyfikacji podatkowej odbiorcy: 90000050138

Numer rachunku odbiorcy: LV55TREL1060190911200

Bank odbiorcy: Skarb Państwa (Valsts kase)

Kod identyfikacyjny jednostki BIC: TREL22;

Tytuł: w tym polu należy wpisać dane pozwalające na identyfikację sprawy.

Inne opłaty pobierane za rozpatrzenie sprawy należy uiścić przed jej rozpatrzeniem.

Kwoty należne świadkom i biegłym (za przeprowadzenie oględzin lub przesłuchanie świadków na miejscu), a także koszty wydania i doręczenia wezwań sądowych, publikacji ogłoszeń w prasie oraz zabezpieczenia powództwa pokrywa przed rozpoznaniem sprawy strona, która wystąpiła z wnioskiem.

Strona, która wnosi wniosek, jest zobowiązana do uregulowania przed rozpoznaniem sprawy poniższych kosztów. Są to:

kwoty należne świadkom i biegłym;

wydatki wynikające z przesłuchania świadków lub przeprowadzenia oględzin miejsca zdarzenia;

koszty wydania i doręczenia wezwań sądowych;

wydatki poniesione w trakcie ustalania miejsca pobytu pozwanego;

koszty publikacji ogłoszeń w prasie;

koszty zabezpieczenia powództwa.

Opłaty związane z rozpatrzeniem sprawy przed sądem rejonowym/miejskim (*rajona (pilsētas) tiesa*) lub okręgowym (*apgabaltiesa*) należy wpłacać na rachunek Biura ds. Organizacji Sądów:

Odbiorca: Biuro ds. Organizacji Sądów (Tiesu administrācija)

Numer rachunku odbiorcy: LV51TREL2190458019000

Numer identyfikacji podatkowej odbiorcy: 90001672316

Bank odbiorcy: Skarb Państwa (Valsts kase)

Kod identyfikacyjny jednostki BIC: TREL22;

Inne dane dotyczące płatności: **21499** (numer identyfikacyjny określonej kategorii płatności) oraz inne informacje niezbędne do zidentyfikowania sprawy, takie jak sygnatura sprawy, imię i nazwisko pozwanego, przy czym należy wskazać, czy pozwany jest osobą fizyczną czy prawną.

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

Oskarżeni w postępowaniu karnym nie są zobowiązani do uiszczania opłat sądowych. [Kodeks postępowania karnego](#) (Kriminālprocesa likums) nie określa żadnych opłat w tym zakresie. Artykuł 8 przepisów przejściowych kodeksu stanowi, że powództwa cywilne wniesione w toku postępowania karnego przed wejściem w życie kodeksu, należy traktować jak roszczenia odszkodowawcze. W przypadku gdy powód cywilny nie jest pokrzywdzonym lub pozwany nie jest oskarżonym, powództwo cywilne rozpoznaje się na podstawie [kodeksu postępowania cywilnego](#) (Civilprocesa likums). Kierujący postępowaniem (*procesa virzītājs*) poinformuje strony o zmianach wprowadzonych w kodeksie w terminie jednego miesiąca od jego wejścia w życie.

Etap postępowania karnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Zob. odpowiedź udzielona w części dotyczącej kosztów stałych ponoszonych przez strony postępowania karnego

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

W postępowaniu konstytucyjnym (na żadnym z jego etapów) nie przewidziano konieczności uiszczania opłat przez strony.

Etap postępowania konstytucyjnego, na którym strony procesu muszą uiścić koszty stałe

W postępowaniu konstytucyjnym (na żadnym z jego etapów) nie przewidziano konieczności uiszczania opłat przez strony.

Informacje wstępne, których powinni udzielić zastępcy prawni

Prawa i obowiązki stron

Na podstawie pkt 2.2 [kodeksu etyki łotewskich adwokatów przysięgłych](#) (Latvijas Zvērinātu advokātu Ētikas kodekss) obowiązkiem adwokata jest udzielanie klientom porad w sposób profesjonalny i bezpośredni oraz zapewnianie im stosownej pomocy prawnej. Ponadto pkt 3.1 kodeksu stanowi, że adwokaci nie mogą podejmować się prowadzenia spraw, w przypadku których nie są kompetentni lub nie są w stanie należycie wykonywać swoich obowiązków. W związku z tym przed przyjęciem sprawy adwokat jest zobowiązany do zapoznania się z jej okolicznościami i wydania opinii na jej temat. [Ustawa o adwokaturze](#) nakłada również na adwokatów pewne obowiązki: na przykład obowiązek korzystania ze wszystkich środków i metod przewidzianych prawem w trakcie obrony i reprezentowania praw oraz prawnych interesów strony, która zwróciła się o pomoc prawną.

Informacje dotyczące kosztów sądowych

Gdzie zdobyć informacje na temat kosztów sądowych na Łotwie?

Informacje na temat kosztów sądowych znajdują się w ustawach i rozporządzeniach zamieszczanych przez rząd w internecie oraz w broszurach informacyjnych dostępnych w sądach.

W jakich językach można uzyskać te informacje?

Informacje na temat kosztów sądowych (bez wskazania określonych kwot), które należy uiścić w chwili wszczęcia postępowania, są dostępne we wszystkich językach UE na stronie [europejskiej sieci sądowej w sprawach cywilnych i handlowych](#) (zob. „Wniesienie sprawy do sądu”).

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Informacje na temat mediacji można uzyskać na stronie internetowej [Mediācija.lv](#).

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Strony internetowe zawierające informacje na temat kosztów

Informacje na temat kosztów (w języku łotewskim) można znaleźć w [portalu sądów krajowych](#).

Informacje można również znaleźć na oficjalnej stronie internetowej [Ministerstwa Sprawiedliwości](#). Znajdują się tam informacje na temat sądów, postępowań sądowych, wyroków sądów administracyjnych, wyroków innych sądów oraz inne przydatne informacje.

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

Informacje na temat długości postępowań można uzyskać w sprawozdaniach statystycznych dotyczących funkcjonowania sądów, które to sprawozdania są dostępne na stronie internetowej [sądowego systemu informacji](#) (*Tiesu informācijas sistēma*).

Gdzie zdobyć informacje na temat średnich łącznych kosztów danego postępowania?

Dane dotyczące średnich łącznych kosztów ponoszonych w określonym rodzaju postępowania nie są dostępne.

Podatek od wartości dodanej

Jak uzyskać informację o podatku VAT?

Opłaty skarbowe i opłaty kancelaryjne są zwolnione z podatku VAT.

Jakie są obowiązujące stawki?

Opłaty skarbowe i opłaty kancelaryjne są zwolnione z podatku VAT.

Pomoc prawna

Próg dochodów obowiązujący w sprawach cywilnych

Na podstawie [ustawy o państwowej pomocy prawnej](#) (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*) państwo przyznaje **pomoc prawną osobom**, które: zostały uznane za osoby o niskich dochodach lub za mające trudności materialne zgodnie z odpowiednimi procedurami określonymi w przepisach prawa; nagle znalazły się w położeniu lub sytuacji majątkowej, które uniemożliwiają im obronę przysługujących im praw (np. ze względu na katastrofy naturalne, siłę wyższą lub okoliczności pozostające poza ich kontrolą);

są w pełni utrzymywane przez państwo lub organy samorządu terytorialnego;

W przypadku gdy ze względu na szczególne położenie, sytuację materialną lub poziom dochodów, danej osoby nie stać na pokrycie kosztów związanych z obroną jej praw, państwowa **pomoc prawna** przysługuje też **osobom**, które:

są uprawnione do otrzymania pomocy prawnej ze strony Republiki Łotewskiej na podstawie międzynarodowych zobowiązań Łotwy;

w przypadku sporu transgranicznego – mają miejsce zamieszkania lub miejsce zwykłego pobytu w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

Pomoc prawną przyznaje się również w **sprawach administracyjnych** (postępowania skargowe w sprawach dotyczących azylu lub kontroli decyzji nakazujących powrót oraz postępowania dotyczące decyzji w sprawie środków odwoławczych od nakazu wydalenia).

Wnioski o pomoc prawną są rozpatrywane przez [Urząd ds. Pomocy Prawnej](#) (*Juridiskās palīdzības administrācija*), który podejmuje decyzje w sprawie przyznania lub odmowy przyznania pomocy prawnej i zawiadamia o nich wnioskodawców.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do oskarżonych

Na podstawie art. 17–19 [ustawy o państwowej pomocy prawnej](#) osoby uprawnione do obrony w postępowaniu karnym mogą ubiegać się o pomoc prawną w dowolnym czasie przed uprawomocnieniem się orzeczenia sądu. Państwowa pomoc prawna w postępowaniu karnym obejmuje udzielanie porad, pomoc w sporządzaniu pism procesowych oraz zastępstwo procesowe w postępowaniu przygotowawczym i sądowym. W określonych przypadkach przewidzianych w [kodeksie postępowania karnego](#) wyznacza się obrońcę z urzędu.

Na podstawie art. 20 [kodeksu postępowania karnego](#) każda osoba podejrzana lub oskarżona o popełnienie przestępstwa ma prawo do obrony: tj. prawo do uzyskania informacji, o jakie przestępstwo jest podejrzana lub oskarżona oraz prawo wyboru sposobu prowadzenia obrony. Osoby te mogą skorzystać z tego prawa, występując we własnym imieniu lub wyznaczając inną osobę, aby ich reprezentowała. Taką inną osobą może być adwokat przysięgły (*zvērīnāts advokāts*). Ustawa określa przypadki, w których zastępstwo procesowe (reprezentacja strony przez adwokata) jest obowiązkowe. Jeżeli oskarżony nie ma wystarczających środków finansowych, by skorzystać z usług adwokata, oraz jeżeli nie osiągnie porozumienia z adwokatem, który byłby gotów działać w charakterze jego obrońcy, organy sądowe zarządzają pokrycie kosztów obrony ze środków publicznych, określając jaką część kwoty ewentualnie pokryje podejrzany lub oskarżony.

Na podstawie art. 80 [kodeksu postępowania karnego](#) oskarżony lub inna osoba działająca w jego imieniu może zawrzeć umowę z adwokatem. Kierujący postępowaniem (*procesa virzītājs*) nie może zawrzeć takiej umowy ani wyznaczyć określonego adwokata, ale musi udzielić oskarżonemu niezbędnych informacji i umożliwić skontaktowanie się z adwokatem. W przypadku gdy oskarżony nie zawarł umowy z adwokatem, chociaż zastępstwo procesowe w danej sprawie jest obowiązkowe lub oskarżony chciałby skorzystać z usług adwokata, kierujący postępowaniem zwraca się z wnioskiem do dziekana palestry o wyznaczenie obrońcy spośród adwokatów. W terminie trzech dni roboczych od otrzymania wniosku od kierującego postępowaniem dziekan przekazuje mu dane adwokata, który został wyznaczony jako obrońca z urzędu.

Artykuł 81 [kodeksu postępowania karnego](#) określający szczególne czynności procesowe stanowi, że jeżeli nie zawarto umowy w sprawie obrony lub jeśli ustanowiony obrońca nie może uczestniczyć w kolejnych etapach postępowania, kierujący postępowaniem wybiera adwokata, który będzie działał w charakterze obrońcy na poszczególnych etapach postępowania (w każdej czynności dotyczącej oskarżonego) z listy dyżurnych obrońców z urzędu sporządzonej przez dziekana palestry dla danego okręgu sądowego.

Ponadto na podstawie art. 84 ust. 2 [kodeksu postępowania karnego](#), jeżeli nie zawarto umowy w sprawie zastępstwa procesowego, wysokość i sposób uiszczenia honorarium adwokackiego i wydatków związanych z udziałem adwokata w postępowaniu określa Rada Ministrów (zob. [rozporządzenie Rady Ministrów nr 1493 z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie przepisów dotyczących zakresu państwowej pomocy prawnej, wysokości opłat, wydatków pokrewnych i procedur związanych z ich wypłaceniem](#)).

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do pokrzywdzonych

W postępowaniu karnym państwowa pomoc prawna (czyli adwokat z urzędu) jest przyznawana pokrzywdzonemu w celu jego reprezentacji zgodnie z przepisami [kodeksu postępowania karnego](#) i w przypadkach w nim przewidzianych.

Artykuł 104 ust. 5 [kodeksu postępowania karnego](#) stanowi, że kierujący postępowaniem może podjąć decyzję o ustanowieniu obrońcy w celu reprezentacji małoletniego w następujących przypadkach:

jeżeli ochrona praw i interesów nieletniego jest utrudniona lub w inny sposób niezagwarantowana;

jeżeli uzasadniony wniosek został złożony przez przedstawiciela rodziny małoletniego (matkę, ojca lub opiekuna, dziadków, pełnoletniego brata lub pełnoletnią siostrę), z którym małoletni zamieszkuje i pod którego opieką pozostaje, lub przedstawiciela instytucji ochrony praw dziecka lub organizacji pozarządowej zajmującej się ochroną praw dzieci.

W wyjątkowych okolicznościach, jeżeli w postępowaniu karnym nie można zapewnić ochrony praw i interesów pokrzywdzonego o niskich dochodach lub mającego trudności materialne, kierujący postępowaniem może zdecydować o wyznaczeniu adwokata reprezentującego tę osobę. W takich przypadkach wysokość i sposób uiszczenia honorarium adwokackiego i wydatków związanych z udziałem adwokata określa Rada Ministrów (zob. [rozporządzenie Rady Ministrów nr 1493 z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie przepisów dotyczących zakresu państwowej pomocy prawnej, wysokości opłat, wydatków pokrewnych i procedur związanych z ich wypłaceniem](#)).

Organ publiczne przyznają pomoc prawną osobom uznanym za pokrzywdzonych (obejmującą przygotowanie pism procesowych i zastępstwo procesowe w postępowaniu przygotowawczym i sądowym).

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez pokrzywdzonych

Zobacz informacje dotyczące progu dochodów stosowanego w odniesieniu do pokrzywdzonych w sprawach karnych.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez oskarżonych

Zobacz informacje dotyczące progu dochodów stosowanego w odniesieniu do oskarżonych w sprawach karnych.

Zwolnienie z opłat sądowych

Następujące osoby są zwolnione z opłat sądowych na rzecz Skarbu Państwa:

- powód – w przypadku roszczenia pracownika o wypłatę wynagrodzenia za pracę lub innych roszczeń wynikających z legalnego stosunku pracy lub z nim powiązanych;
 - powód – w przypadku roszczeń wynikających z umów o dzieło, jeżeli odbywa on karę pozbawienia wolności;
 - powód – w przypadku roszczeń wynikających z doznanych obrażeń ciała skutkujących kalectwem lub innym uszczerbkiem na zdrowiu lub śmiercią;
 - powód – w przypadku dochodzenia roszczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka lub rodzica oraz w sprawach o ustalenie ojcostwa, jeżeli roszczenie zostało wniesione łącznie z roszczeniem alimentacyjnym;
 - wnioskodawca – w przypadkach dotyczących uznania, lub uznania i wykonania zagranicznego orzeczenia w sprawach dotyczących dochodzenia świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka lub rodzica;
 - powód – w przypadku roszczeń o odszkodowanie za poniesioną szkodę materialną i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę w następstwie przestępstwa; prokuratorzy, organy administracji rządowej i samorządowej oraz osoby uprawnione do obrony przed sądem praw oraz prawnie chronionych interesów innych osób;
 - wnioskodawca – w sprawach o uznanie danej osoby za nieopieczalną lub wyznaczenie opiekuna;
 - wnioskodawca – w sprawach związanych z ustanowieniem kurateli nad osobą ze względu na jej rozwiązły lub rozrzutny styl życia bądź nadużywanie alkoholu lub narkotyków;
 - pozwany – w sprawach dotyczących obniżenia wysokości świadczeń alimentacyjnych ustalonych przez sąd na rzecz dziecka lub rodzica oraz obniżenia wysokości świadczeń przyznanych na podstawie orzeczenia sądu z tytułu szkody na osobie skutkującej kalectwem lub innym uszczerbkiem na zdrowiu lub śmiercią;
 - wnioskodawca – w sytuacji bezprawnego wywiezienia dziecka za granicę lub jego przetrzymywania;
 - zarządca – w postępowaniu na rzecz osoby fizycznej lub prawnej uznanej za niewypłacalną oraz składający wniosek o uznanie niewypłacalności osób prawnych na podstawie przesłanek, o których mowa w [art. 51 ust. 3 ustawy o niewypłacalności](#) (Maksātnespējas likums);
 - wierzyciel, którego roszczenie zostało uznane w wyroku sądowym – w postępowaniu egzekucyjnym dotyczącym odzyskania należności na rzecz Skarbu Państwa;
 - wierzyciel, którego roszczenie zostało uznane w wyroku sądowym – w postępowaniu egzekucyjnym na podstawie standardowego dokumentu pozwalającego na zastosowanie środków egzekucyjnych w wezwanym państwie członkowskim;
 - organy administracji podatkowej – w przypadku wniosków o uznanie osoby prawnej za niewypłacalną;
 - Urząd ds. Obywatelstwa i Migracji (Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde) – w przypadku pozbawienia łotewskiego obywatelstwa;
 - Państwowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra) – w przypadkach dotyczących odzyskania środków budżetowych w związku ze świadczeniami z ubezpieczenia społecznego lub nadpłaty świadczeń socjalnych lub płatności z zakresu ubezpieczeń społecznych bądź wypłaty świadczeń socjalnych w związku z wypadkami drogowymi.
- Również w innych przypadkach przewidzianych przepisami prawa strony mogą być **zwolnione z obowiązku uiszczenia opłat sądowych** na rzecz Skarbu Państwa. Po rozpatrzeniu sytuacji finansowej osoby fizycznej sąd lub sędzia może zwolnić ją częściowo lub całkowicie z obowiązku uiszczenia opłat sądowych, a także może odroczyć płatność wymaganych opłat sądowych lub zarządzić płatność w ratach.

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Strona wygrywająca może uzyskać od strony przegrywającej zwrot wszystkich poniesionych kosztów sądowych. Jeśli roszczenie zostało uznane częściowo, strona odzyska część kwoty proporcjonalnie do stopnia uznania roszczenia przez sąd. Pozwany otrzyma zwrot kosztów proporcjonalnie do części roszczenia nieuznanej w postępowaniu. W przypadku wyroków zaocznych zwrotowi nie podlegają opłaty skarbowe za wnioski o wznowienie postępowania sądowego oraz o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Jeżeli roszczenie powoda uznano w całości lub w części, sąd zarządza, aby pozwany pokrył koszty poniesione przez powoda, w granicach określonych przepisami prawa, takie jak honorarium adwokackie, wydatki w związku ze stawiennictwem w sądzie lub gromadzeniem dowodów. W przypadku rozstrzygnięcia na niekorzyść powoda, sąd zarządza pokrycie kosztów pozwanego przez powoda.

Wynagrodzenie biegłych

Strona, która złożyła wniosek o powołanie biegłego, musi pokryć koszty wynagrodzenia biegłego przed rozstrzygnięciem sprawy. Kosztów tych nie musi pokrywać strona zwolniona z opłat sądowych. W takim przypadku Biuro ds. Organizacji Sądów pokrywa wynagrodzenie biegłych (z wyjątkiem biegłych z zakresu medycyny sądowej).

Wynagrodzenie tłumaczy

W przypadku gdy strony nie znają biegle języka postępowania – o ile nie reprezentują one osób prawnych – sąd zapewnia warunki, w których mogą się one zapoznać z aktami sprawy i brać udział w postępowaniu przy pomocy tłumacza ustnego.

Powiązane dokumenty

[łotewskie sprawozdanie z analizy przejrzystości kosztów](#) (742 Kb) [en](#)

Ostatnia aktualizacja: 07/06/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Koszty postępowania - Litwa

Na niniejszej stronie przedstawiono informacje dotyczące opłat sądowych na Litwie.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

1. Solicitors (Solisitoriai)

Na Litwie taki zawód nie występuje.

2. Adwokaci (Advokatai)

Na Litwie przepisy nie regulują opłat pobieranych przez adwokatów. Opłaty te różnią się w zależności od stopnia złożoności sprawy i wymaganych nakładów. Nie mogą być one jednak wyższe od maksymalnej kwoty wyznaczonej w zaleceniach zatwierdzonych przez **Ministra Sprawiedliwości i prezesa Litewskiej Rady Adwokackiej (Lietuvos advokatų tarybos pirmininkas)**.

3. Barristers (Baristeriai)

Na Litwie taki zawód nie występuje.

4. Komornicy

Komornicy podejmują czynności jedynie wtedy, gdy dłużnik nie stosuje się do wyroku i istnieje konieczność przedstawienia dokumentów stanowiących tytuły egzekucyjne. Opłaty, sposób płatności lub zwolnienie z opłat z tytułu czynności komorniczych są określone w **instrukcjach dotyczących wykonywania wyroków**. Wierzyciel, którego wierzytelność została uznana wyrokiem sądu, ponosi wszystkie opłaty związane z wykonaniem wyroku. Opłaty z tytułu czynności komorniczych odzyskuje się od dłużnika w czasie lub po zakończeniu egzekucji wyroku.

Kwota opłat zależy od rodzaju wymaganej egzekucji oraz od tego, ile razy ją przeprowadzono. Niektóre koszty egzekucji są stałe, niektóre wynoszą 60 LTL za godzinę, a inne są określane według odsetka wartości mienia objętego egzekucją.

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

Koszty procesowe w **postępowaniu cywilnym** obejmują opłatę skarbową i inne koszty związane z zastępstwem procesowym, doręczeniem dokumentów sądowych, wynagrodzeniem biegłych lub świadków, wykonaniem itp. W niektórych przypadkach opłata skarbową jest określona w kodeksie postępowania cywilnego i jest stała. Koszty procesowe są określone w części VIII **kodeksu postępowania cywilnego (Civilinio proceso kodeksas)**.

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Opłatę skarbową uiszcza się zazwyczaj przed złożeniem pozwu w sądzie.

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

W postępowaniu karnym nie występują koszty stałe.

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

Postępowanie konstytucyjne jest wolne od kosztów, lecz nie jest dostępne dla ogółu obywateli.

Informacje wstępne, których powinni udzielić zastępcy prawni

Prawo nie przewiduje wprost takiego obowiązku.

Koszty związane z postępowaniem, które musi ponieść strona wygrywająca

Koszty w postępowaniu cywilnym są określone w części VIII kodeksu postępowania cywilnego.

Regulacje prawne dotyczące kosztów

Gdzie zdobyć informacje na temat regulacji prawnych dotyczących kosztów na Litwie?

Więcej informacji można znaleźć w załączonym [sprawozdaniu z analizy przejrzystości kosztów na temat Litwy\(950 Kb\)](#).

W jakich językach można uzyskać informacje o regulacjach prawnych dotyczących kosztów na Litwie?

Informacje są dostępne w języku angielskim.

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej dotyczącej [sądowego postępowania mediacyjnego](#).

Pomoc prawna

Warunki uzyskania pomocy prawnej

Zgodnie z ustawodawstwem litewskim istnieją dwa rodzaje pomocy prawnej gwarantowanej przez państwo.

Podstawowa pomoc prawna (*pirminė teisinė pagalba*) obejmuje zapewnienie pomocy prawnej zgodnie z procedurą określoną w ustawie o państwowej pomocy prawnej, doradztwo prawne oraz sporządzenie dokumentów do przedłożenia w instytucjach państwowych i samorządowych, z wyjątkiem pism procesowych. Pomoc prawna obejmuje również porady związane z pozasądowym rozstrzygnięciem sporów, polubowne rozstrzygnięcie sporów oraz sporządzenie ugody kończącej spór.

W ramach **dodatkowej pomocy prawnej** (*antrinė teisinė pagalba*) zapewnia się sporządzanie pism, obronę i zastępstwo procesowe w postępowaniu przed sądem. Obejmuje ona postępowanie egzekucyjne i zastępstwo procesowe w toku wstępnego pozasądowego etapu pojednawczego sporu – w przypadku, gdy taka procedura jest wymagana z mocy prawa lub decyzją sądu. Pomoc prawna obejmuje również koszty procesowe poniesione w postępowaniu cywilnym, postępowaniu administracyjnym i koszty związane z rozstrzygnięciem powództwa cywilnego (adhezyjnego) w sprawie karnej.

Wszyscy obywatele Republiki Litewskiej, obywatele innych państw członkowskich Unii Europejskiej, inne osoby fizyczne przebywające na Litwie lub w innych państwach członkowskich zgodnie z prawem oraz inne osoby wymienione w traktatach międzynarodowych, których Litwa jest sygnatariuszem, kwalifikują się do uzyskania **podstawowej pomocy prawnej bez względu na dochody**.

Wszyscy obywatele Republiki Litewskiej, obywatele innych państw członkowskich Unii Europejskiej oraz inne osoby fizyczne przebywające w Republice Litewskiej i w innych państwach członkowskich zgodnie z prawem mogą ubiegać się o dodatkową pomoc prawną. Aby dana osoba mogła uzyskać dodatkową pomoc prawną, jej majątek i roczne dochody nie powinny przekraczać **progów wartości majątku i dochodu ustalonych przez rząd** w ustawie o państwowej pomocy prawnej.

W celu ustalenia, czy dana osoba kwalifikuje się do uzyskania dodatkowej pomocy prawnej, stosuje się ogólny system progów (maksymalnych kwot, poniżej których wnioskodawcę uważa się osobą ubogą).

Prawo do pomocy prawnej

Rząd określił **dwa** obowiązujące **progi wartości majątku i dochodów**. Wartość majątku i dochód wnioskodawcy nie powinny przekraczać pierwszego lub drugiego progu wyznaczonego w prawie litewskim. Ponadto roczny dochód netto wnioskodawcy (za ostatnich dwanaście miesięcy) nie powinien przekraczać pierwszego lub drugiego progu wartości majątku i dochodów określonych w litewskich przepisach prawnych.

Ubóstwo nie jest jedynym kryterium stosowanym w celu ustalenia, czy dana osoba kwalifikuje się do uzyskania dodatkowej pomocy prawnej.

Uprawnienie do **pomocy prawnej w ramach pierwszego progu** przyznaje się, kiedy roczny dochód danej osoby nie przekracza 8 000 LTL (2 318,8 EUR), przy czym kwota ta zostaje powiększona o 3 000 LTL (869,6 EUR) na każdą osobę pozostającą na utrzymaniu wnioskodawcy. Uprawnienie do **pomocy prawnej w ramach drugiego progu** przyznaje się, kiedy roczny dochód danej osoby nie przekracza 12 000 LTL (3 478,2 EUR), przy czym kwota ta zostaje powiększona o 4 400 LTL (1 275,3 EUR) na każdą osobę pozostającą na utrzymaniu wnioskodawcy. Zobowiązania wnioskodawcy względem osób pozostających na jego utrzymaniu nie są uwzględniane przy stwierdzaniu ubóstwa.

Zakres dodatkowej pomocy prawnej, mając na uwadze wartość majątku i dochód danej osoby, jest gwarantowany i finansowany przez państwo w następujący sposób:

100 procent – jeżeli wartość majątku i dochodu danej osoby mieści się w pierwszym progu;

50 procent – jeżeli wartość majątku i dochodu danej osoby mieści się w drugim progu.

Państwo musi zagwarantować i sfinansować 100 procent kosztów dodatkowej pomocy prawnej świadczonej osobom wymienionym w art. 12 ustawy (zob. poniżej). Wówczas koszty są pokrywane bez względu na wartość majątku i dochód tych osób. Wyjątek stanowią osoby (określone w art. 12 ust. 6 ustawy), które mogą swobodnie dysponować majątkiem i dochodem. Uznaje się, że mieszczą się one w drugim progu. Państwo gwarantuje i finansuje zatem 50 procent kosztów dodatkowej pomocy prawnej.

Niektóre grupy osób kwalifikują się do uzyskania dodatkowej pomocy prawnej bez względu na **próg wartości majątku i dochodu** ustalony przez rząd (na mocy art. 12 ustawy o państwowej pomocy prawnej). Są to:

osoby uczestniczące w postępowaniu karnym (zgodnie z art. 51 kodeksu postępowania karnego) i w innych sprawach wyszczególnionych w ustawie, w których fizyczna obecność zawodowego obrońcy jest obowiązkowa;

poszkodowani w sprawach o odszkodowanie za poniesioną szkodę wynikającą z przestępstwa, w tym w sprawach karnych obejmujących roszczenia odszkodowawcze;

osoby pobierające zasiłek dla rodzin o niskich dochodach (osób samotnych) na mocy litewskiego prawa;

osoby przebywające w zakładach opieki;

osoby, które osiągnęły wiek emerytalny oraz osoby, w przypadku których ustalono, że posiadają istotne, szczególne potrzeby. Dotyczy to opiekunów (kuratorów) w przypadku, gdy wniosek o państwową pomoc prawną dotyczy zastępstwa oraz obrony praw i interesów osoby pozostającej pod opieką /kuratela (przysposobionego dziecka);

osoby, które przedstawiły dowód na to, że nie mogą dysponować własnym majątkiem i środkami z obiektywnych powodów. Stąd też wartość ich majątku i roczny dochód, którymi swobodnie dysponują, nie przekraczają progu majątku i dochodu wyznaczonego w litewskiej ustawie o pomocy prawnej;

osoby cierpiące na poważne zaburzenia psychiczne, kiedy kwestie dotyczące ich przymusowej hospitalizacji i leczenia są rozstrzygane na podstawie litewskiej ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Dotyczy to opiekunów (kuratorów) w przypadku, gdy wniosek o państwową pomoc prawną dotyczy reprezentowania praw i interesów osoby pozostającej pod opieką/kuratela;

dłużnicy w postępowaniu egzekucyjnym, kiedy należność jest ściągana według ostatniego miejsca pobytu;

osoby lub inni przedstawiciele prawni małoletnich dzieci, w przypadku gdy chodzi o eksmisję;

małoletnie dzieci, kiedy niezależnie zwracają się do sądu o obronę swoich praw i interesów chronionych ustawą i w niej wyszczególnionych. Osoby, które zawarły związek małżeński w sposób przewidziany prawem lub zostały uznane przez sąd za posiadające zdolność do czynności prawnych, są wykluczone;

osoby ubezwłasnowolnione w sprawach dotyczących stwierdzenia zdolności do czynności prawnych osoby fizycznej;

osoby uczestniczące w sprawach dotyczących rejestracji narodzin;

inne osoby zaangażowane w sprawy przewidziane w traktatach podpisanych przez Republikę Litewską.

Wynagrodzenie biegłych

Sąd zwraca biegłym dochód utracony na skutek nieobecności w pracy lub niewykonywania ich zwykłych zajęć. Zwrot przysługuje za każdy dzień spędzony w sądzie. Biegli otrzymują wynagrodzenie za sporządzenie opinii oraz zwrot wszelkich wydatków związanych ze stawiennictwem w sądzie, kosztów podróży, zakwaterowania oraz dzienną dietę. Strona, która składa wniosek o powołanie biegłego, musi wpłacić z góry **depozyt** w kwocie ustanowionej przez sąd.

Jeżeli obie strony składają wniosek o powołanie biegłego, wpłacają depozyt w równych częściach. Depozyt należy wpłacić na specjalny rachunek sądu.

Jeżeli w sprawach przewidzianych przez **litewski kodeks cywilny (Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas)** lub inne ustawy, **sąd powołuje świadków (liudytojai) i biegłych (ekspertai) z własnej inicjatywy, wydatki zostają pokryte z budżetu państwa**. Mogą one obejmować zlecenie sporządzenia opinii lub przeprowadzenie oględzin miejsca zdarzenia.

Przy określaniu wielkości depozytu należy uwzględnić kwotę przyszłych wydatków. Sąd wypłaca wynagrodzenie biegłym po wywiązaniu się przez nich ze zobowiązań. Sąd musi również zapłacić instytucjom zatrudniającym biegłych za przeprowadzenie postępowania według faktury przedstawionej po zakończeniu czynności biegłego. Kwoty te są wypłacane ze specjalnego rachunku sądu otwartego w banku w miejscu siedziby sądu. W przypadku gdy depozyt nie jest pobierany, kwotę należną biegłym i instytucjom zatrudniającym biegłych wpłaca na specjalny rachunek sądu i pokrywa **strona przegrrywająca, lub wpłacają strony proporcjonalnie do wielkości zaspokojonego lub odrzuconego roszczenia**. **Ministerstwo Sprawiedliwości** określa maksymalną kwotę tych wydatków.

Wynagrodzenie tłumaczy

Sąd zwraca tłumaczom dochód utracony na skutek nieobecności w pracy lub niewykonywania ich zwykłych zajęć. Zwrot przysługuje za każdy dzień spędzony w sądzie. Tłumacze pobierają wynagrodzenie za wykonywane tłumaczenia i otrzymują zwrot wszelkich wydatków poniesionych w celu stawiennictwa w sądzie, kosztów podróży, zakwaterowania oraz dzienną dietę. Strona, która składa w sądzie dokumenty wymagające przetłumaczenia na język obcy, musi z góry wpłacić depozyt w kwocie wyznaczonej przez sąd.

Sąd wypłaca tłumaczom wynagrodzenie ze środków z budżetu państwa przeznaczonych na ten cel, z wyjątkiem kwot wypłacanych tłumaczowi za tłumaczenie na język obcy dokumentów sądowych złożonych przez strony. Koszt obsługi tłumaczeniowej w trakcie trwania rozprawy **pokrywa się z budżetu państwa**. Ministerstwo Sprawiedliwości określi maksymalną kwotę związanych z tym wydatków.

Powiązane strony

[Sprawozdanie na temat Litwy – Analiza przejrzystości kosztów](#) (950 Kb)[en](#)

Ostatnia aktualizacja: 07/06/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki

Koszty postępowania - Luksemburg

Niniejsza strona zawiera informacje o kosztach postępowania sądowego w Wielkim Księstwie Luksemburga.

Przepisy dotyczące wynagrodzenia za usługi prawnicze

Komornicy sądowi (Huissiers de justice)

Wynagrodzenie komorników reguluje rozporządzenie wielkksiążęce, mianowicie zmienione rozporządzenie wielkksiążęce z dnia 24 stycznia 1991 r. w sprawie **ustalenia opłat za usługi komorników**. Informacje na ten temat można znaleźć na stronie [Izby Komorniczej Wielkiego Księstwa Luksemburga](#) ([en](#)) [Chambre des huissiers de justice du Grand-Duché du Luxembourg](#).

Adwokaci (Avocats)

Na mocy art.38 zmienionej ustawy z dnia 10 sierpnia 1991 r. o zawodzie adwokata to **sam adwokat ustala wysokość swojego honorarium** oraz oblicza koszty świadczenia usługi. Przy określaniu wynagrodzenia adwokat uwzględni różne czynniki, takie jak wartość przedmiotu sporu, stopień skomplikowania sprawy, uzyskany rezultat oraz sytuacja finansowa klienta. W przypadku, gdyby takie wyliczenie wykraczało poza rozsądne normy, **Rada Adwokacka** obniża je po przeanalizowaniu wyżej wymienionych czynników. Informacje na ten temat można znaleźć na stronie internetowej [Luksemburskiej Izby Adwokackiej](#)

Stałe opłaty sądowe

Stałe koszty sądowe w sprawach cywilnych

Wniesienie pozwu do sądu cywilnego (określane jako wytoczenie powództwa przed sądem cywilnym) nie wiąże się z innymi kosztami niż koszty komornika oraz koszty adwokackie. Co do zasady **postępowanie przed sądami cywilnymi nie pociąga za sobą kosztów**. Po wydaniu wyroku mogą powstać dodatkowe koszty, które ponosi się z tytułu wykonania orzeczenia w postępowaniu egzekucyjnym, na wniosek strony wygrywającej sprawę.

Koszty sądowe w postępowaniu karnym

Stałe koszty ponoszone przez każdą ze stron w postępowaniu karnym

Doręczenie orzeczenia sądowego w sprawie karnej podlega opłacie w wysokości 0,25 eurocentów za stronę. **Nie ma innych kosztów** z wyjątkiem opłat za wydanie odpisów z akt karnych podlegających takiej samej opłacie za stronę odpisu przekazywanego na ręce adwokata, który złożył wniosek o jego wydanie.

Moment postępowania, w którym strona powinna uregulować koszty stałe

Zgodnie z treścią art. 59 kodeksu postępowania karnego (CIC) „powód cywilny w postępowaniu karnym, który żąda wszczęcia postępowania (to znaczy wnosi powództwo) w przypadku, gdy nie uzyskał zwolnienia z kosztów sądowych, powinien złożyć na ręce urzędnika skarbowego szacunkowo obliczoną kwotę niezbędną **do pokrycia kosztów postępowania**.”

Sędzia śledczy postanowieniem stwierdza wniesienie powództwa. W zależności od środków finansowych powoda cywilnego w postępowaniu karnym **sąd** ustala kwotę, którą należy uiścić, oraz termin jej złożenia, pod rygorem odrzucenia powództwa. Może on jednak zwolnić powoda cywilnego w postępowaniu karnym, który nie posiada wystarczających środków finansowych, od obowiązku uiszczenia stosownej kwoty”.

Postępowanie to jest jednak postępowaniem właściwym, w przypadku gdy powód cywilny w postępowaniu karnym wnosi powództwo do sędziego śledczego. Skargi i zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa wnoszone do prokuratury, jak również odpowiednio –ustanowienie powoda cywilnego w trybie incydentalnym w postępowaniu karnym przed sędzią orzekającym co do istoty sprawy (kiedy powództwo wnoszone jest w trakcie procesu, podczas rozprawy), są **wolne od opłat sądowych**.

Koszty sądowe w sprawach dotyczących skarg konstytucyjnych

W tej kategorii spraw **nie ma** odrębnych stałych **kosztów** sądowych.

Jakich informacji wstępnych można oczekiwać od pełnomocnika (adwokata)?

Informacje o prawach i obowiązkach stron postępowania

Zgodnie z zasadami wewnętrznego regulaminu samorządu zawodowego adwokatury Luksemburga z dnia 16 marca 2005 r. pełnomocnicy (adwokaci) są **zobowiązani do udzielenia wstępnych informacji** stronom, które zamierzają wszczęć postępowanie sądowe. Informacja taka powinna umożliwiać im zorientowanie się w prawach i obowiązkach, szansach na wygranie sprawy oraz kosztach, jakie mogą wyniknąć, w tym będących wynikiem przegrania sprawy.

Regulacje prawne dotyczące kosztów sądowych

Gdzie można znaleźć informacje na temat kosztów sądowych w Luksemburgu?

W szczególności w przywołanych powyżej regulacjach prawnych oraz na wskazanych stronach internetowych, w wydziale przyjęć i informacji prawnej Prokuratury Generalnej, poprzez bezpłatne porady prawne dotyczące praw kobiet, udzielane przez Prokuraturę Generalną.

W jakich językach można znaleźć informacje na temat kosztów sądowych w Luksemburgu?

W języku francuskim w odniesieniu do regulacji prawnych,

w językach angielskim, niemieckim, francuskim i luksemburskim, jeżeli chodzi o inne informacje, zwłaszcza udzielane ustnie przez wymienione wyżej instytucje i organy.

Gdzie można znaleźć informacje na temat mediacji?

Informacje na temat mediacji są dostępne na stronie internetowej [Luksemburskiego Stowarzyszenia Mediacji i Uprawnionych Mediatorów \(ALMA Asbl\)](#), na stronie internetowej [Centrum Mediacji przy luksemburskiej Izbie Adwokackiej \(CMBL\)](#) i na stronie internetowej [Ministerstwa Sprawiedliwości](#).

Pomoc prawna

Jaki pułap dochodów pozwala na uzyskanie zwolnienia z kosztów w postępowaniu cywilnym albo w przypadku, gdy jest się oskarżonym w postępowaniu karnym?

W jakich przypadkach i po spełnieniu jakich warunków można składać wniosek o zwolnienie z kosztów i ustanowienie pełnomocnika/obrońcy z urzędu (pomoc prawna)?

Osobom fizycznym, które nie osiągają dostatecznych dochodów, przysługuje prawo do uzyskania **pomocy prawnej w celu ochrony ich interesów** na terenie Wielkiego Księstwa Luksemburga, pod warunkiem że chodzi o obywateli Luksemburga lub obywateli państw obcych mających zezwolenie na pobyt w tym państwie bądź obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej albo obywateli państw obcych, którym na mocy umowy międzynarodowej przysługują takie same prawa do uzyskania pomocy prawnej z urzędu, jak obywatelom Luksemburga.

Prawo do uzyskania pomocy prawnej w każdym postępowaniu w sprawie cywilnej i handlowej w **postępowaniach transgranicznych**, o których mowa w dyrektywie Rady 2003/8/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie usprawnienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sporach transgranicznych poprzez ustanowienie minimalnych wspólnych zasad odnoszących się do pomocy prawnej w sporach o tym charakterze, przysługuje obywatelom państw obcych mających miejsce zamieszkania lub pobytu w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej, z wyjątkiem Danii.

Ustanowienie pełnomocnika w sprawie cywilnej lub handlowej może również nastąpić na rzecz osoby wymienionej w pierwszym akapicie, która ma miejsce zamieszkania lub stałego pobytu w Luksemburgu, by mogła ona skorzystać z porady prawnej adwokata w Luksemburgu, także na temat przygotowania dokumentów niezbędnych do złożenia **wniosku o pomoc prawną w innym państwie członkowskim** Unii Europejskiej do czasu przyjęcia tego wniosku w tamtym państwie, stosownie do przepisów dyrektywy Rady 2003/8/WE z dnia 27 stycznia 2003 r.

Przywilej pomocy prawnej może również zostać przyznany **obywatelowi państwa obcego**, który nie posiada wystarczających dochodów, w sprawach dotyczących **prawa azylu, wjazdu na terytorium państwa, pobytu, osiedlenia się i opuszczenia terytorium państwa przez cudzoziemców**. W przypadku, gdy obywatelom państw obcych na mocy innych przepisów ustawowych przysługuje prawo do wyznaczenia adwokata przez dziekana rady adwokackiej, korzystają oni z pomocy prawnej ograniczonej do wynagrodzenia adwokata po przedłożeniu dokumentu, z którego wynika, że nie dysponują dostatecznymi dochodami.

Niedostateczny poziom zasobów finansowych w przypadku osób fizycznych ubiegających się o pomoc prawną jest oceniany w stosunku do całkowitego dochodu brutto i stanu majątkowego wnioskodawcy oraz osób mieszkających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, zgodnie z przepisami art. 19 ust. 1 i art. 20 zmienionej ustawy z dnia 29 kwietnia 1999 r. o ustanowieniu prawa do gwarantowanego minimalnego wynagrodzenia za pracę i wysokości

kwot ustalonych w art. 5 ust. 1, 2, 3, 4 i 6 ww. zmienionej ustawy z dnia 29 kwietnia 1999 r. Jednakże zasoby finansowe osób mieszkających we wspólnym gospodarstwie domowym z wnioskodawcą nie są uwzględniane, jeżeli małżonkowie lub osoby mieszkające w tym samym mieszkaniu występują w postępowaniu jako strony przeciwne, albo jeżeli z uwagi na przedmiot sporu istnieje między nimi sprzeczność interesów, która wymaga odrębnej oceny poziomu zasobów finansowych.

Jeżeli wnioskodawcą jest biorący udział w postępowaniu **małoletni**, przysługuje mu prawo do pomocy prawnej niezależnie od sytuacji finansowej jego rodziców lub osób mieszkających wraz z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, bez uszczerbku dla prawa Skarbu Państwa do dochodzenia zwrotu poniesionych kosztów z tytułu pomocy prawnej od ojca lub matki małoletniego, jeśli posiadają oni dostateczne zasoby finansowe.

Przywilej korzystania z pomocy prawnej może również zostać przyznany osobom, którym nie przysługiwałby on z uwagi na posiadane zasoby finansowe, jeżeli uzasadniają to istotne przyczyny, w tym sytuacja społeczna, rodzinna lub materialna wnioskodawcy.

Jakie są warunki uzyskania pomocy prawnej?

Warunki uzyskania pomocy prawnej określa rozporządzenie wieloksiężące.

Przyznanie pomocy prawnej może nastąpić **w postępowaniu pozasądowym oraz sądowym, w postępowaniu nieprocesowym lub procesowym, powodowi (wnioskodawcy) lub pozwanemu (oskarżonemu).**

Zasada ta **ma zastosowanie w każdej sprawie** wniesionej przed sąd powszechny lub administracyjny.

O przyznanie pomocy prawnej można wnioskować w trakcie postępowania, w ramach którego wniosek jest składany. W takim przypadku, jeśli pomoc zostanie przyznana, ma ona skutek wsteczny od dnia wszczęcia postępowania lub dowolnej innej daty określonej przez dziekana rady adwokackiej (*Bâtonnier*).

Pomoc prawna może również zostać przyznana w postępowaniu zabezpieczającym, a także w ramach postępowania egzekucyjnego zmierzającego do wykonania orzeczeń sądu lub każdego innego **tytułu egzekucyjnego**.

W żadnym jednak przypadku nie zostanie przyznana pomoc prawna właścicielowi, posiadaczowi lub kierowcy pojazdu mechanicznego w sprawach wynikłych z tytułu korzystania z tego pojazdu, przedsiębiorcom, rzemieślnikom bądź przedstawicielom wolnych zawodów w sprawach związanych z prowadzoną przez nich działalnością gospodarczą lub zawodową – z wyjątkiem szczególnych, należycie uzasadnionych przypadków, jak również co do zasady w sprawach wynikających z działalności mającej charakter spekulacyjny, prowadzonej przez osobę składającą wniosek o przyznanie pomocy prawnej.

W zakresie **sporów transgranicznych** objętych przywołaną wyżej dyrektywą Rady 2003/8/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. dziekan rady adwokackiej może jednak postanowić o przyznaniu pomocy prawnej w przypadkach, o których mowa w poprzednim akapicie.

W sprawach karnych pomoc prawna nie obejmuje kosztów i grzywien wynikających z orzeczeń skazujących.

W sprawach cywilnych nie obejmuje ona zwrotu kosztów drugiej stronie postępowania, jak również kosztów zasądzonych z powodu nadużycia prawa procesowego lub pieniactwa.

Pomoc prawna nie zostanie przyznana osobie, której roszczenie w sposób oczywisty jest niedopuszczalne, bezpodstawne, stanowi nadużycie prawa lub jest niewspółmierne do kosztów, które powstaną.

Pomoc prawna nie zostanie przyznana, jeżeli wnioskodawca na podstawie jakiegokolwiek tytułu może domagać się od osoby trzeciej zwrotu kosztów, które miałyby zostać pokryte w wyniku przyznania pomocy sądowej.

Osoba, która uzyskała pomoc prawną, ma prawo do pomocy adwokata oraz wszystkich urzędników ministerialnych, których pomoc jest niezbędna w toku postępowania przed sądami wszystkich instancji bądź w postępowaniu egzekucyjnym zmierzającym do wykonania zapadłego orzeczenia.

Decyzja o przyznaniu pomocy prawnej

Decyzję o przyznaniu pomocy prawnej podejmuje dziekan rady adwokackiej (*Bâtonnier de l'Ordre des avocats*) lub delegowany przez niego do wykonywania tych czynności jeden z członków rady z siedzibą w okręgu, gdzie znajduje się miejsce zamieszkania wnioskodawcy. W przypadku, gdy wnioskodawca nie ma miejsca zamieszkania, organem właściwym do wydania tej decyzji jest dziekan rady adwokackiej lub jeden z członków rady delegowany przez niego do wykonywania tych czynności.

Osoby o niewystarczających zasobach finansowych zgłaszają stosowny wniosek dziekanowi ustnie w godzinach przyjęć lub pisemnie.

Jeżeli osoba zatrzymana przez policję utrzymuje, że przysługuje jej prawo do pomocy prawnej i składa taki wniosek, towarzyszący jej w trakcie zatrzymania adwokat przekazuje ten wniosek dziekanowi.

Gdy sędzia śledczy wyznaczy obrońcę oskarżonemu, który utrzymuje, że przysługuje mu prawo do pomocy prawnej, i składa stosowny wniosek, wniosek ten jest przekazywany przez sędziego śledczego dziekanowi.

Dziekan dokonuje weryfikacji przesłanki braku dostatecznych zasobów finansowych i w przypadku, gdy okoliczność ta zostanie potwierdzona, przyznaje wnioskodawcy pomoc prawną oraz wyznacza adwokata, którego wnioskodawca sam wybrał. W przypadku niedokonania takiego wyboru lub gdy dziekan uzna, że wybór nie jest właściwy, wyznacza on adwokata według własnego uznania. Adwokat ma obowiązek podjąć się reprezentowania lub obrony mandanta, którego w ten sposób mu przydzielono, chyba że zachodzi sprzeczność interesów.

We wszystkich **nagłych przypadkach** dziekan może przyznać pomoc prawną tymczasowo bez dodatkowych formalności celem dokonania określonych przez niego czynności.

Wniosek o przyznanie pomocy prawnej małoletniemu

W przypadku, gdy dziekan uwzględnił wniosek **małoletniego** o przyznanie pomocy prawnej, a rodzice małoletniego posiadają środki finansowe w takiej wysokości, że małoletni nie mógłby zostać uznany za osobę nieposiadającą dostatecznych zasobów w rozumieniu ust.1, decyzja o przyznaniu małoletniemu pomocy prawnej jest mu doręczana wraz ze wskazaniem, że państwo może żądać od jego rodziców jako zobowiązanych solidarnie zwrotu kwot wyłożonych przez Skarb Państwa z tytułu przyznania mu pomocy prawnej.

W terminie 10 dni od daty doręczenia decyzji dziekana każde z rodziców małoletniego może wnieść odwołanie do rady dyscyplinarnej i administracyjnej (*Conseil disciplinaire et administratif*), która orzeka jako instancja ostateczna. Rada dyscyplinarna i administracyjna rozpatruje odwołanie w terminie 40 dni od dnia wniesienia środka zaskarżenia.

Dziekan przekazuje ministrowi sprawiedliwości odpis ostatecznej decyzji o przyznaniu małoletniemu pomocy prawnej.

Organy administracji podatkowej na wniosek ministra sprawiedliwości dokonują ściągnięcia od rodziców posiadających środki finansowe kwot wyłożonych przez Skarb Państwa z tytułu przyznania pomocy prawnej małoletniemu.

Przesłanki cofnięcia pomocy prawnej

Dziekan cofa przyznaną wnioskodawcy pomoc prawną nawet po zakończeniu postępowania lub po dokonaniu czynności, do których został on wyznaczony, jeżeli pomoc ta została przyznana na podstawie **nieprawdziwych oświadczeń** lub **dokumentów**. Dziekan może cofnąć pomoc prawną, jeżeli w trakcie postępowania lub dokonywania czynności procesowych bądź w ich wyniku **beneficjent pomocy** uzyska **środki**, których wysokość uzasadniałaby odmowę przyznania pomocy prawnej, gdyby wnioskodawca dysponował nimi w dniu złożenia wniosku. Wszelkie zmiany tego typu powinny zostać zgłoszone dziekanowi przez beneficjenta lub przez wyznaczonego adwokata.

Cofnięcie pomocy prawnej sprawia, że wszelkie koszty, daniny, honoraria, odszkodowania, należności, opłaty, płatności i zaliczki, z których skorzystał beneficjent lub które zostały zasądzone na jego rzecz, stają się natychmiast wymagalne wobec niego.

Decyzja dziekana o cofnięciu pomocy prawnej jest niezwłocznie przekazywana do wiadomości ministrowi sprawiedliwości. Organy administracji podatkowej są odpowiedzialne za ściąganie od beneficjenta kwot, które zostały wyłożone przez państwo.

Zażalenie na decyzję o cofnięciu pomocy prawnej

Od decyzji dziekana o odmowie przyznania lub cofnięciu pomocy prawnej można wnieść **zażalenie** do rady dyscyplinarnej i administracyjnej. Zażalenie wnosi się do prezesa rady dyscyplinarnej i administracyjnej listem poleconym w **terminie** 10 dni od daty doręczenia decyzji dziekana. Rada dyscyplinarna i administracyjna lub jeden z jej członków delegowany do dokonania tej czynności wysłuchuje skarżącego.

Decyzja rady dyscyplinarnej i administracyjnej może być **zaskarżona** do odwoławczej rady dyscyplinarnej i administracyjnej (Conseil disciplinaire et administratif d'appel). W drodze odstępstwa **termin** do wniesienia odwołania wynosi 15 dni.

Notariusze i komornicy są z wyznaczani z urzędu przez sąd, do którego sprawa została skierowana, w celu reprezentowania praw osób, którym przyznano pomoc prawną. W przypadku, gdyby sprawa nie była wnoszona do sądu, notariuszy z urzędu powołuje prezes izby notarialnej, a komorników – prezes izby komorniczej.

Rozporządzenie wielkoksiażące określa warunki, na jakich przyznawana jest pomoc prawna, koszty objęte pomocą prawną, warunki i zasady ściągania na rzecz Skarbu Państwa wyłożonych kwot będących wynikiem przyznania pomocy prawnej, a także warunki, na jakich adwokat świadczący pomoc prawną na rzecz osób o niewystarczających dochodach otrzymuje wynagrodzenie od Skarbu Państwa, bez uszczerbku dla jego ewentualnego prawa do honorarium w przypadku, gdyby sytuacja majątkowa tych osób poprawiła się w wyniku pozytywnego zakończenia postępowania czy też z innych powodów.

Wszystkie organy administracji publicznej mają obowiązek udzielania pomocy zarówno przy sporządzaniu dokumentów wymaganych do złożenia wniosku o przyznanie pomocy prawnej, jak i weryfikacji tego wniosku i nie mogą powoływać się w tym przypadku na tajemnicę zawodową lub urzędową.

Ile wynosi pułap dochodów umożliwiający otrzymanie pomocy prawnej w przypadku, gdy jest się pokrzywdzonym?

Niedostateczny poziom zasobów finansowych w przypadku osób fizycznych ubiegających się o pomoc prawną jest oceniany w stosunku do **całkowitego dochodu brutto i stanu majątkowego wnioskodawcy oraz osób mieszkających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym**, zgodnie z przepisami art. 19 ust. 1 i art. 20 zmienionej ustawy z dnia 29 kwietnia 1999 r. o ustanowieniu prawa do gwarantowanego minimalnego wynagrodzenia za pracę i wysokości kwot ustalonych w art. 5 ust. 1, 2, 3, 4 i 6. zmienionej ustawy z dnia 29 kwietnia 1999 r. Jednakże zasoby finansowe osób mieszkających we wspólnym gospodarstwie domowym z wnioskodawcą nie są uwzględniane, jeżeli małżonkowie lub osoby mieszkające w tym samym mieszkaniu występują w postępowaniu jako strony przeciwne, albo jeżeli z uwagi na przedmiot sporu istnieje między nimi sprzeczność interesów, która wymaga odrębnej oceny poziomu zasobów finansowych.

Czy są jeszcze jakieś inne warunki uzyskania pomocy prawnej w przypadku, gdy jest się pokrzywdzonym?

Nie, w przypadku gdy jest się pokrzywdzonym nie ma innych warunków uzyskania pomocy prawnej.

Czy są jeszcze jakieś inne warunki uzyskania pomocy prawnej w przypadku, gdy jest się oskarżonym?

Nie, w przypadku gdy jest się oskarżonym nie ma innych warunków uzyskania pomocy prawnej.

Czy istnieją postępowania wolne od kosztów?

Nie, nie ma innych postępowań wolnych od kosztów.

Kiedy osoba, która przegrała sprawę, powinna uregulować koszty postępowania na rzecz osoby, która sprawę wygrała?

W sprawach cywilnych

Każda strona, która przegra sprawę, zostanie obciążona kosztami postępowania, chyba że sąd obciąży całością lub częścią kosztów postępowania stronę przeciwną na podstawie konkretnego uzasadnionego postanowienia.

Jeżeli okaże się, że obciążenie jednej strony sumami poniesionymi przez nią i nieuwzględnionymi w kosztach postępowania jest niesprawiedliwe, sąd może obciążyć drugą stronę zapłatą ustalonej przez niego kwoty na rzecz pierwszej strony.

Zasady te zostały określone w nowym kodeksie postępowania cywilnego i w rozporządzeniu wielkoksiażącym z dnia 21 marca 1974 r. w sprawie opłat i wynagrodzeń zastępców procesowych i adwokatów.

W sprawach karnych

Każdy wyrok skazujący wydany przeciwko oskarżonemu i osobom ponoszącym odpowiedzialność cywilną za przestępstwo lub przeciwko powodowi cywilnemu w postępowaniu karnym jest równoznaczny z obciążeniem tych osób kosztami, nawet na rzecz oskarżyciela publicznego. Natomiast jeżeli powód cywilny przegra proces, ponosi osobiście wszystkie koszty postępowania, jeżeli to on wszczął postępowanie karne. Jeżeli powód cywilny przyłączył się do postępowania prokuratora, ponosi tylko te koszty, które powstały w wyniku jego interwencji.

Jeżeli okaże się, że obciążenie jednej strony sumami poniesionymi przez nią i nieuwzględnionymi w kosztach postępowania jest niesprawiedliwe, sąd może obciążyć drugą stronę zapłatą na rzecz pierwszej strony ustalonej przez niego kwoty.

Zasady te zostały określone w kodeksie postępowania karnego i w rozporządzeniu wielkoksiażącym z dnia 21 marca 1974 r. w sprawie opłat i wynagrodzeń zastępców procesowych i adwokatów.

Wynagrodzenie biegłych

Każda ze stron ponosi koszty wynagrodzenia biegłych, z których usług korzystała.

Wynagrodzenia tłumaczy pisemnych i ustnych

Każda ze stron ponosi koszty wynagrodzenia tłumaczy pisemnych i ustnych, z których usług korzystała.

Powiązane dokumenty

[Sprawozdanie Luksemburga na temat studium przejrzystości kosztów](#) (551 Kb) [en](#)

Ostatnia aktualizacja: 21/02/2014

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Koszty postępowania - Węgry

Na niniejszej stronie przedstawiono informacje dotyczące opłat sądowych na Węgrzech.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Komornicy

Kwota opłaty komorniczej zależy od celu wydanego nakazu egzekucji (végrehajtható okirat) (czy chodzi o odzyskanie długu, czy egzekucję specjalnej czynności). Jeżeli egzekucja dotyczy odzyskania długu (pénzkövetelés behajtása), opłata komornicza jest proporcjonalna do kwoty długu do odzyskania. Jeżeli egzekucja dotyczy wyższego roszczenia, komornik pobiera wyższą opłatę. Jeżeli obowiązek komornika obejmuje egzekucję specjalnej czynności (meghatározott cselekmény végrehajtása), opłata zależy od czasu potrzebnego do jej wykonania.

Reprezentanci prawni (ügyvéd)

Węgierskie określenie „ügyvéd” odnosi się do różnych kategorii reprezentantów prawnych. Zasadniczo opłata pobierana przez prawnika jest ustalana w drodze porozumienia między stroną a reprezentantem. W razie braku zgody co do wysokości honorarium decyduje sąd na podstawie przepisów (5 procent kwoty będącej przedmiotem roszczenia i co najmniej 10 000 HUF). Strony mogą zwrócić się do sędziego o zastosowanie opłaty przewidzianej w przepisach, jeżeli nie chcą upublicznienia ugody.

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

W sprawach rozpoznawanych w pierwszej instancji opłata (illeték) sądowa wynosi 6 procent wartości przedmiotu sporu (nie mniej niż 10 000 HUF i nie więcej niż 900 000 HUF). Przepisy stanowią, że jeżeli wartości roszczenia nie można ustalić, należy uiścić opłatę w wysokości 6% wartości roszczenia. Opłaty sądowe są zawsze ustalane z mocy prawa, w tym w następujących sprawach:

postępowanie rozwodowe (házassági bontóper): 12 000 HUF

postępowanie przed sądem pracy (munkaügyi per): 7 000 HUF

postępowanie administracyjne, z wyjątkiem postępowań z dziedziny prawa konkurencji i prawa podatkowego (közgazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárás): 20 000 HUF

pozasądowe postępowanie administracyjne (közgazgatási nemperes eljárás): 7 500 HUF

ogólna opłata za **obsługę** (általános meghatalmazás): 18 000 HUF

postępowanie w przypadku niewypłacalności: likwidacja 50 000 HUF; upadłość 30 000 HUF

w sprawach dotyczących **zrzeszeń przedsiębiorców** nieposiadających osobowości prawnej (jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet): likwidacja 25 000 HUF, upadłość 20 000 HUF

arbitraż: 1 procent (nie mniej niż 5 000 HUF i nie więcej niż 250 000 HUF). Jeżeli wartości roszczenia nie można obliczyć, opłata wynosi 10 000 HUF

odwołanie: 6 procent (nie mniej niż 10 000 HUF i nie więcej niż 900 000 HUF lub)

Nakaz zapłaty (fizetési meghagyás): 3 procent (nie mniej niż 5 000 HUF i nie więcej niż 300 000 HUF).

wznowienie postępowania (perújítás): opłaty należy ponieść ponownie

wniosek o **kontrolę** (felülvizsgálati kérelem): 6 procent w przypadku orzeczeń (végzés) (nie mniej niż 10 000 HUF i nie więcej niż 2 500 000 HUF); w sprawie postanowień połowa kosztów płatnych w przypadku orzeczeń (nie mniej niż 7 000 HUF i nie więcej niż 1 250 000 HUF).

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą zapłacić koszty stałe

Obowiązek wniesienia **opłat sądowych** w postępowaniu cywilnym powstaje w momencie złożenia wniosku o rozpoznanie sprawy przez sąd. Zatem opłaty sądowe należy uiszczać w momencie złożenia wniosku o rozpoznanie sprawy przez sąd. Jeżeli strona nie uiści opłat sądowych lub zapłaci mniej niż wymaga prawo, sąd zażąda od niej zapłaty pozostałych należności sądowych w momencie składania wniosku. Sąd musi również poinformować stronę, że wniosek zostanie odrzucony, jeżeli opłaty sądowe nie zostaną wniesione w całości.

Termin zapłaty honorarium adwokackiego jest ustalany w drodze ustaleń między stroną a reprezentantem prawnym. Opłatę komorniczą należy wnieść z góry na początku postępowania egzekucyjnego.

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

W przypadku postępowania prowadzonego wyłącznie z oskarżenia prywatnego i obejmującego powództwo cywilne (magánvádas eljárás):

opłata za procedurę postawienia w stan oskarżenia (feljelentés) wynosi 5 000 HUF)

opłata za złożenie odwołania wynosi 6 000 HUF)

opłata za złożenie wniosku o kontrolę lub wniosku o wznowienie postępowania wynosi 7 000 HUF.

Jeżeli powództwo cywilne (polgári jogi igény) wynika z postępowania karnego, opłatę należy uiścić jedynie z tytułu złożenia wniosku oraz odwołania.

Etap postępowania karnego, na którym strony muszą zapłacić koszty stałe

Koszty stałe postępowania karnego należy uregulować razem z uiszczeniem opłaty za wniosek.

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Zgodnie z art. 28 ustawy nr XXXII z 1989 r. (az 1989. évi XXXII. törvény 28. cikke) postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym (Alkotmánybíróság) jest bezpłatne.

Jednakże wnioskodawca, który składając wniosek nie działa w dobrej wierze, może zostać obciążony kosztami.

Informacje wstępne, których powinni udzielić reprezentanci prawni

Prawa i obowiązki stron

Wykonując swój zawód – korzystając ze środków i metod przewidzianych przez prawo – adwokaci pomagają klientom dochodzić ich praw i wypełniać ich obowiązki. Doradcy prawni (jogtanácsos) pomagają również dochodzić praw organizacjom, które reprezentują.

Ten obowiązek obejmuje konieczność zapewnienia niezbędnych informacji o prawach i obowiązkach, szansach powodzenia i przewidywalnych kosztach postępowania.

Źródła kosztów

Gdzie zdobyć informacje na temat źródeł kosztów na Węgrzech?

Informacje na temat źródeł kosztów są dostępne na stronie głównej europejskiej sieci sądowej (Európai Igazságügyi Hálózat):

[europejska sieć sądowa w sprawach cywilnych – pomoc prawna](#) (EIH Polgári igazságszolgáltatás - Jogsegély)

[europejska sieć sądowa w sprawach cywilnych – wszczynanie postępowania](#) (EIH Polgári igazságszolgáltatás - Bírósághoz fordulás)

Na stronie głównej [budapeszteńskiej Izby Adwokackiej](#) (Budapesti Ügyvédi Kamara) również znajdują się informacje na temat honorariów reprezentantów prawnych.

W jakich językach można uzyskać informacje o źródłach kosztów na Węgrzech?

Informacje na temat źródeł kosztów są dostępne na stronie głównej **Europejskiej Sieci Sądowej**. Można tam znaleźć odpowiednie informacje w każdym języku urzędowym Unii Europejskiej.

Strona budapeszteńskiej Izby Adwokackiej zawiera informacje na temat kosztów wyłącznie w języku węgierskim.

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Informacje na temat mediacji można znaleźć na następujących stronach:

[europejska sieć sądowa do spraw cywilnych – mediacja](#) (EIH Polgári igazságszolgáltatás - közvetítés)

[rejestr węgierskich mediatorów](#) (Közvetítők magyarországi adatbázisa)

[Centralny Urząd Wymiaru Sprawiedliwości na Węgrzech](#) (Központi Igazságügyi Hivatal)

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Strona internetowa zawierająca informacje na temat kosztów

Dodatkowe informacje na temat kosztów można znaleźć na stronie [budapeszteńskiej Izby Adwokackiej](#)

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

Informacje na temat średniego czasu trwania różnych postępowań można znaleźć na stronie [sądów Republiki Węgierskiej](#) (Magyar Köztársaság Bíróságai).

Inne odpowiednie łączy to:

[statystyki spraw w węgierskich sądach](#) (Statisztika a magyar bíróságok ügyeiről)

[statystyki spraw w toku na Węgrzech – grudzień 2008 roku](#) (Statisztika a folyamatban lévő ügyekről a 2008. decemberi állapot szerint).

Informacje zawarte w tabelach statystycznych są dostępne wyłącznie w języku węgierskim.

Podatek od wartości dodanej (hozzáadottérték-adó)

Jak podaje się informację o podatku VAT?

Podane powyżej koszty usług adwokackich są kwotami netto, zatem należy doliczyć podatek VAT (HÉA) .

Jakie są stosowane stawki?

Na Węgrzech stawka podatku VAT wynosiła 20% do dnia 1 lipca 2009 roku, a następnie wzrosła do 25%.

Pomoc prawna (költségmentesség)

Próg dochodów stosowany w sprawach cywilnych

Istnieją dwie wielkości minimalne:

kwota netto minimalnego świadczenia emerytalnego (obecnie 28,500 HUF), poniżej której pomoc prawna jest bezpłatna.

43 procent średniego krajowego wynagrodzenia (obecnie kwota ta wynosi 72,000 HUF); powyżej tej kwoty pomoc nie jest dostępna.

Płatności z tytułu pomocy prawnej można dokonywać z góry.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do oskarżonych

W postępowaniu karnym podejrzany lub oskarżony mogą uzyskać **bezpłatną reprezentację prawną, jeżeli:**

dana osoba jest zwolniona z obowiązku uiszczenia opłaty ze względu na jej sytuację osobistą – próg dochodów w przypadku osób żyjących samotnie stanowi dwukrotność minimalnego świadczenia emerytalnego netto (obecnie 28 500 HUF); w przypadku osób żyjących w jedynym gospodarstwie domowym odpowiada kwocie minimalnego świadczenia emerytalnego netto na osobę;

W przypadku obowiązkowej reprezentacji prawnej, jeżeli oskarżony nie posiada obrońcy. W takim przypadku, jeżeli wobec oskarżonego został wydany wyrok skazujący, musi zwrócić państwu koszty uzyskanej pomocy prawnej.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do pokrzywdzonych

Próg dochodów wynosi 86 procent średniego krajowego wynagrodzenia (około 130 000 HUF). Pomoc prawna dla poszkodowanych obejmuje reprezentację prawną.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez pokrzywdzonych

Oprócz określonych progów dochodu poszkodowany musi spełniać dwa inne warunki:

musi złożyć wniosek o postawienie w stan oskarżenia/skarę;

musi uzyskać zaświadczenie od organu odpowiedzialnego za pomoc pokrzywdzonym. Zaświadczenie musi potwierdzać spełnienie pewnych warunków (że pokrzywdzony zwrócił się do właściwego organu w terminie przewidzianym przez prawo).

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez oskarżonych

Nie ma innych warunków uzyskania pomocy prawnej przez oskarżonych.

Bezpłatne postępowania sądowe

Poniższe postępowania w sprawach cywilnych są zwolnione z opłat:

postępowanie, w którym sąd z urzędu odrzuca lub musi odrzucić powództwo bez wydania wezwania sądowego;

postępowania dotyczące środków zaskarżenia orzeczenia w przypadku zwolnienia z opłat sądowych oraz prawa przedpłaty kosztów (gdy skarb państwa dokonuje spłaty kosztów w imieniu strony);

powództwo wzajemne w postępowaniach rozwodowych;

postępowania dotyczące uznania za zmarłego oraz stwierdzenia zgonu, jeżeli zaginięcie lub śmierć nastąpiły na skutek działań wojennych lub klęski żywiołowej;

wnioski o rejestrację fundacji, fundacji publicznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw państwowych, europejskich ugrupowań współpracy terytorialnej. Ponadto postępowania w sprawie rejestracji organizacji akcjonariatu pracowniczego oraz w sprawie wyrażenia zgody na udział w europejskim ugrupowaniu współpracy terytorialnej;

wnioski o likwidację przedsiębiorstw, które zakończyły działalność, w tym wnioski składane w toku uproszczonej procedury likwidacji ze wskazaniem nazwiska likwidatora;

wnioski o zmianę lub uzupełnienie decyzji;

postępowania związane z listami wyborców;

postępowania związane ze zgłoszonymi zmianami w rejestrze doradców prawnych;

odwołania od uchwał dotyczących przeniesienia;

kontrola sądowa decyzji administracyjnych wydanych w sprawach o odszkodowanie;

postępowania władz lokalnych dotyczące rozliczeń podatkowych;

postępowania wszczęte przez niezależnych komorników sądowych w związku z sądowymi postępowaniami egzekucyjnymi oraz postępowania w sprawie egzekwowania orzeczeń sądowych (ugód sądowych) wydanych zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 44/2001 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, rozporządzeniem (WE) nr 805/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia europejskiego tytułu egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych oraz rozporządzeniem Rady (WE) nr 2201 /2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1347/2000;

postępowania wszczęte na podstawie pozytywnej decyzji Trybunału Konstytucyjnego.

wszelkie powództwa związane z ochroną danych osobowych oraz dostępem do informacji będących przedmiotem publicznego zainteresowania

kontrola sądowa decyzji administracyjnych w sprawie przyznania pomocy prawnej.

postępowania pozasądowe w sprawie kontroli zarządzeń tymczasowych, tymczasowego środka ograniczającego bądź środka zabezpieczającego wydanych na mocy określonych innych przepisów w związku z przemocą domową.

kontrola sądowa decyzji administracyjnych przyjętych w zakresie pomocy ofiarom przestępstw.

Poniższe postępowania w sprawach karnych są zwolnione z opłat:

w postępowaniach prowadzonych wyłącznie z oskarżenia prywatnego – odwołanie, wniosek o wznowienie postępowania oraz wnioski o kontrolę złożony przez oskarżonego oraz obrońcę;

postępowania prowadzone wyłącznie z oskarżenia prywatnego, jeżeli sąd oddali sprawę przed rozpoczęciem przesłuchań, lub jeżeli sprawa jest oddalona ze względu na ulaskawienie;

wnioski o ulaskawienie lub kasację, jeżeli zostały złożone przez oskarżonego lub obrońcę.

postępowania o indywidualne zwolnienie z opłat.

jednorazowe wydanie odpisów akt oskarżonemu, obrońcy lub prawnemu przedstawicielowi nieletniego oskarżonego o popełnienie przestępstwa.

wydanie oskarżycielowi odpisu aktu oskarżenia.

Poza zwolnieniami ze względu na przedmiot postępowania możliwe jest przyznanie indywidualnego zwolnienia z opłat.

Zwolnienie indywidualne przyznaje się między innymi organizacjom pozarządowym, przedsiębiorstwom państwowym, kościołom, zrzeszeniom kościołów, instytucjom religijnym, fundacjom, fundacjom publicznym, stowarzyszeniom gospodarczym nie nastawionym na dochód o statusie organizacji pożytku publicznego lub priorytetowych organizacji pożytku publicznego, Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, Wspólnotom Europejskim, ich instytucjom i organom, agencjom oraz oddzielnym funduszom.

Kiedy strona przegrywająca musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

W końcowym orzeczeniu sąd nakłada na stronę przegrywającą obowiązek pokrycia kosztów strony wygrywającej w terminie 30 dni. Strona przegrywająca zwraca koszty bezpośrednio stronie wygrywającej. W przeciwnym razie wszczyna się postępowanie egzekucyjne.

Koszty opinii biegłych

Zasadniczo koszty opinii biegłych pokrywa strona przegrywająca. Jeżeli natomiast (w określonych przypadkach) państwo odpowiada za pokrycie kosztów, jest ono także obciążane kosztami opinii biegłych. W przypadku gdy państwo pokrywa koszty z góry, dolicza się również opłaty za opinie biegłych.

Koszty tłumaczeń

Zasadniczo koszty tłumaczeń pokrywa strona przegrywająca. Natomiast jeżeli (w określonych przypadkach) państwo odpowiada za pokrycie kosztów tłumaczeń, jest ono także obciążane kosztami opinii biegłych. W przypadku gdy państwo pokrywa koszty z góry, dolicza się również te opłaty.

Ciekawe strony

 [Strona główna węgierskiej Izby Adwokackiej](#) (A Budapesti Ügyvédi Kamara honlapja)

Powiązane dokumenty

[Węgierskie sprawozdanie z analizy przejrzystości kosztów](#) (533 Kb) (Magyarország jelentése a költségek átláthatóságáról szóló tanulmányról)

Ostatnia aktualizacja: 11/06/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Koszty postępowania - Malta

Na niniejszej stronie przedstawiono informacje dotyczące opłat sądowych na Malcie.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Wysokość opłat pobieranych przez przedstawicieli zawodów prawniczych wynika z taryfy E przewidzianej w **kodeksie organizacji i postępowania cywilnego** (Code of Organisation and Civil Procedure, COCP), rozdział 12 Zbioru praw Malty.

Adwokaci

Wysokość opłat pobieranych przez adwokatów wynika z taryfy E zawartej w wykazie A załączonym do kodeksu organizacji i postępowania cywilnego (rozdział 12 Zbioru praw Malty). Przy określaniu wysokości opłat adwokaci kierują się również kodeksem etyki adwokatów. Kwota honorarium jest ustalana samodzielnie przez adwokata lub uzgadniana z klientem. Zgodnie z kodeksem etyki wysokość honorarium jest racjonalna, jeżeli uwzględnia określone czynniki, między innymi czas poświęcony sprawie, stopień nowości i złożoność zagadnień będących przedmiotem sprawy; odpowiedzialność przyjętą przez adwokata, ograniczenia czasowe, charakter i długość świadczenia usługi; doświadczenie, reputację i biegłość adwokata, koszty przeniesione na inną stronę.

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron postępowania są różne i zależą od charakteru sprawy oraz od tego, czy przedmiot sporu ma wartość pieniężną.

Etap postępowania cywilnego, na którym należy uiścić koszty stałe

Koszty związane z wniesieniem i rejestracją sprawy należy uiścić w momencie wszczęcia postępowania sądowego.

Po zakończeniu postępowania sądowego sporządza się rachunek za poniesione koszty, uwzględniając należne podatki. Jeżeli okaże się, że naliczone opłaty rejestracyjne są wyższe niż opłata uiszczona w momencie wniesienia sprawy, należy obliczyć różnicę, a następnie zażądać jej uregulowania przez stronę, która wniosła sprawę.

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

W postępowaniu karnym nie uiszczą się opłat.

Etap postępowania karnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

W postępowaniu karnym nie zasądza się kosztów od powodów cywilnych. Niemniej jednak po zakończeniu sprawy sąd może nakazać oskarżonemu zwrot wszystkich kosztów sporządzenia opinii biegłych poniesionych przez oskarżyciela.

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

W pierwszej instancji opłaty w postępowaniu konstytucyjnym są następujące:

Wniesienie skargi	58,53 EUR
Opłata rejestracyjna	58,23 EUR
Doręczanie pism (każde doręczenie)	6,99 EUR

Honoraria przedstawicieli zawodów prawniczych naliczane na zakończenie sprawy mogą mieścić się w przedziale od 46,49 EUR do 698,81 EUR. Pozostałe koszty, które mogą powstać w sprawie, są następujące: 46,59 EUR za złożenie każdej skargi mniejszej wagi; 9,32 EUR za każde wezwanie do stawiennictwa w sądzie; 23,29 EUR za oświadczenie pisemne (*affidavit*), 4,66 EUR za odpisy dokumentów i 186,35 EUR za złożenie oświadczeń na piśmie.

Etap postępowania konstytucyjnego, na którym należy uiścić koszty stałe

Opłaty uiszczą się w momencie wszczęcia postępowania.

Informacje wstępne, których powinni udzielić zastępcy prawni

Prawa i obowiązki stron

Adwokaci obsługują klientów zgodnie z przepisami **kodeksu etyki** opracowanego przez **Komisję ds. Wymiaru Sprawiedliwości** (Commission for the Administration of Justice). Kodeks nakłada na adwokatów różne obowiązki wobec klientów. W kodeksie nie są jednak wymienione obowiązki, o których mowa powyżej.

Koszty ponoszone przez stronę wygrywającą

Strona wygrywająca zazwyczaj otrzymuje zwrot wszystkich kosztów, o ile w wyroku sąd obciąży kosztami stronę przegrywającą.

Koszty ponoszone przez stronę przegrywającą

Strona przegrywająca musi uiścić koszty wniesienia powództwa oraz pokryć wydatki poniesione przez stronę wygrywającą.

Regulacje prawne dotyczące kosztów

Gdzie zdobyć informacje na temat regulacji prawnych dotyczących kosztów na Malcie?

Taryfy od A do L uregulowane w kodeksie organizacji i postępowania cywilnego (rozdział 12 Zbioru praw Malty) określają wszystkie rodzaje kosztów i opłat należnych w postępowaniu sądowym. Są one dostępne na stronie internetowej [Ministerstwa Sprawiedliwości, Kultury i Samorządu Terytorialnego](#).

W jakich językach można uzyskać informacje o regulacjach prawnych dotyczących kosztów na Malcie?

Wszystkie przepisy prawne są sporządzane w **języku maltańskim i angielskim** – dwóch językach urzędowych Malty.

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Informacje na temat mediacji można znaleźć na stronie internetowej [Maltańskiego Ośrodka Arbitrażu](#).

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Dostępne strony zawierające informacje o kosztach

Zakładka [Internetowy serwis prawny](#) na stronie internetowej [Ministerstwa Sprawiedliwości, Kultury i Samorządu Terytorialnego](#) zawiera: wszystkie krajowe **akty** prawa pierwotnego i wtórnego;

publikacje prawne, co obejmuje ustawy, projekty ustaw, obwieszczenia prawne oraz uchwały.

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

Brak szczegółowych informacji na temat czasu trwania różnych postępowań. Dane te można jednak znaleźć na stronie internetowej poświęconej [systemowi sądownictwa](#). Strona ta zawiera między innymi informacje i statystyki dotyczące spraw wniesionych, rozpatrzonych i rozstrzygniętych przez sądy w poszczególnych miesiącach.

Na tej stronie dwa razy do roku publikowana są **statystyki czasu trwania postępowań**, z której można dowiedzieć się, ile trwały sprawy rozpoznawane przez poszczególnych sędziów oraz sędziów pokoju we wszystkich sądach i trybunałach cywilnych.

Gdzie zdobyć informacje na temat średnich łącznych kosztów poszczególnych rodzajów postępowania?

Jak wyżej.

Podatek od wartości dodanej

Jak podaje się informację o podatku VAT?

Wszystkie opłaty sądowe są zwolnione z podatku VAT. Jednakże od opłat określonych w taryfach i przysługujących arbitrom sądowym (*legal referee*), pełnomocnikom stron i innym biegłym wyznaczonym przez sąd naliczany jest podatek VAT wg stawki 18 %.

Pomoc prawna

Obowiązujący próg dochodów w odniesieniu do pomocy prawnej w sprawach cywilnych

Mimo że istnieją wyjątki dotyczące niektórych rodzajów postępowania, zazwyczaj do uzyskania pomocy prawnej kwalifikuje się osoba:

która nie posiada żadnego majątku, którego wartość netto wyniosłaby co najmniej 6 988,22 EUR, z wyłączeniem przedmiotów codziennego użytku uznanych za rozsądne i niezbędne wnioskodawcy lub jego rodzinie;

której roczny dochód nie przekracza minimalnego wynagrodzenia krajowego przyjętego dla osób w wieku 18 lat lub starszych.

Obowiązujący próg dochodów w odniesieniu do pomocy prawnej dla oskarżonych w sprawach karnych

W przepisach prawnych nie przewidziano szczególnego progu. Oskarżeni mają jednak prawo do pomocy prawnej, jeżeli nie są w stanie zatrudnić adwokata lub złożą wniosek o udzielenie pomocy prawnej.

Obowiązujący próg dochodów w odniesieniu do pomocy prawnej dla ofiar w sprawach karnych

W przepisach prawnych nie przewidziano szczególnego progu. Na Wydziale Sprawiedliwości spoczywa jednak prawny obowiązek udzielenia wszelkiej pomocy prawnej i wsparcia ofiarom przestępstw (niezależnie od tego, czy korzystają one z pomocy adwokata), przy czym ostatecznym celem takiej pomocy jest zapewnienie należytego odszkodowania.

Pozostałe warunki przyznawania pomocy prawnej ofiarom przestępstw

Świadczenie pomocy prawnej na rzecz ofiar przestępstw nie podlega żadnym innym warunkom. Oczekuje się jednak, że ofiary przestępstw dostarczą wszelkich wymaganych informacji, do wskazania których je wezwano i które znajdują się w ich posiadaniu, a także podejmą pełną współpracę z **Wydziałem Sprawiedliwości w Biurze Prokuratora Generalnego**.

Pozostałe warunki przyznawania pomocy prawnej oskarżonym

Przyznawanie pomocy prawnej oskarżonym nie podlega żadnym innym warunkom. Przepisy prawa przyznają jednak **obrońcy z urzędu** prawo odmowy świadczenia pomocy na dowolnej podstawie, która w opinii sądu, bez zagłębiania się w sprawę, uzasadnia taką odmowę. Jednak nawet w takim wypadku przepisy wymagają, aby sąd sam wyznaczył oskarżonemu obrońcę z urzędu.

Nieodpłatne postępowanie przed sądem

Jeżeli strona otrzyma pomoc prawną, postępowanie przed sądem jest nieodpłatne.

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Podział kosztów i obciążenie nimi stron należy do wyłącznej kompetencji sądu. Nie obowiązują żadne praktyczne zasady w tym obszarze.

Wynagrodzenie biegłych

Koszty opinii biegłych są określone w taryfach G i K kodeksu organizacji i postępowania cywilnego (rozdział 12 Zbioru praw Malty).

Wynagrodzenie tłumaczy pisemnych i ustnych

Zgodnie z taryfą B przewidzianą w rozdziale 12 **Zbioru praw Malty**, w odniesieniu do każdego tłumaczenia wymaganego prawem lub przez sąd obowiązuje: opłata rejestracyjna w wysokości 34,94 EUR.

Wynagrodzenie tłumacza ustnego mieści się w przedziale od 11,65 EUR do 58,23 EUR za godzinę, a jego wysokość jest każdorazowo ustalana przez sekretarza sądu.

Wynagrodzenie tłumacza pisemnego mieści się w przedziale od 11,65 EUR do 58,23 EUR za dokument, przy czym decyzję o jego wysokości również podejmuje sekretarz sądu.

Powiązane strony

[Ministerstwo Sprawiedliwości, Kultury i Samorządu Terytorialnego](#)

[Maltański Ośrodek Arbitrażu](#)

[Internetowy serwis prawny](#)

[System sądownictwa](#)

Powiązane dokumenty

[Sprawozdanie krajowe Malty z badania na temat przejrzystości kosztów\(742 Kb\)](#)

Ostatnia aktualizacja: 11/06/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki

Koszty postępowania - Niderlandy

Na niniejszej stronie przedstawiono informacje dotyczące kosztów sądowych w Niderlandach.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Z wyjątkiem opłat na rzecz osób świadczących dotowaną pomoc prawną opłaty w Niderlandach nie są regulowane przepisami.

Koszty stałe

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

Ustawa o opłatach w postępowaniu cywilnym (*Wet tarieven in burgerlijke zaken - WTBZ*) stanowi, że strony w postępowaniu cywilnym mają obowiązek uiścić opłaty wpisowe.

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

Niderlandzkie prawo karne nie przewiduje stałych kosztów stron w postępowaniu karnym.

Koszty stałe stron w postępowaniu przed trybunałem konstytucyjnym

W niderlandzkim systemem prawnym nie istnieją przepisy regulujące rozpoznawanie kwestii konstytucyjnych przed sądami.

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

W postępowaniu cywilnym powoda obciąża się opłatą stałą z chwilą wniesienia sprawy do sądu, a pozwanego z chwilą jego stawiennictwa w sądzie. Każdy sąd nakłada stałą opłatę z tytułu wniesienia pozwu, odpowiedzi na pozew lub wniosku innego rodzaju niż wymienione w art. 14 ust. 3. Brak wniesienia opłaty lub zwłoka w jej uiszczeniu nie mają wpływu na bieg postępowania głównego.

Etap postępowania karnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Stosuje się takie same zasady jak w przypadku postępowania cywilnego.

Informacje wstępne, których powinny udzielić osoby świadczące zastępstwo prawne

Prawa i obowiązki stron

Nie ma obowiązków ustawowych w tym zakresie. Niemniej jednak obowiązki te mogą wynikać z **kodeksu etyki adwokackiej z 1992 r.** (więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej [Niderlandzkiej Izby Adwokackiej](#)) i z **kodeksu etyki adwokatów UE**. Zobacz na przykład art. 26 **kodeksu etyki adwokackiej**, który stanowi, że po przyjęciu sprawy adwokat powinien omówić z klientem koszty jego usługi oraz przedstawić szczegółowe informacje na temat sposobu i częstotliwości pobierania honorarium. Zgodnie z art. 3.7.1 kodeksu etyki adwokackiej UE prawnik przez cały czas powinien dążyć do osiągnięcia jak najkorzystniejszego pod względem kosztów rozstrzygnięcia sporu, którego stroną jest klient. Powinien również informować klienta na odpowiednich etapach o możliwości podjęcia próby ugody w sporze lub o alternatywnych metodach rozstrzygnięcia sporu.

Koszty ponoszone przez stronę wygrywającą

W sprawach cywilnych strona wygrywająca może ponosić następujące koszty:

pomocy prawnej (na przykład koszty honorarium prawnika)

zwrot kosztów poniesionych przez świadków lub honorarium biegłych

koszty podróży i zakwaterowania, oraz

inne koszty sądowe i pozasądowe.

Koszty ponoszone przez stronę przegrywającą

Strona przegrywająca ponosi te same koszty co strona wygrywająca, przy czym sąd może od niej zasądzić zwrot kosztów poniesionych przez stronę wygrywającą.

Regulacje prawne dotyczące kosztów

Gdzie zdobyć informacje na temat kosztów postępowania w Niderlandach?

Ustawa o opłatach w postępowaniu cywilnym wraz z innymi przepisami prawa niderlandzkiego jest dostępna między innymi na stronie [rządu niderlandzkiego](#).

W jakich językach można uzyskać informacje na temat kosztów postępowania w Niderlandach?

Informacje na temat regulacji prawnych dotyczących kosztów w Niderlandach są dostępne wyłącznie w języku niderlandzkim.

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Informacje te są dostępne na stronie internetowej [Niderlandzkiego Instytutu Mediacji](#) (*Nederlands Mediation Instituut*) i na podstronie [„mediacja sądowna” strony internetowej sądownictwa i Sądu Najwyższego Niderlandów](#).

Gdzie można zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Strona internetowa zawierająca informacje na temat kosztów

Na oddzielnej podstronie *Kosten van een procedure* na stronie internetowej sądownictwa i Sądu Najwyższego Niderlandów znajduje się [więcej informacji na temat kosztów postępowania](#).

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

W rocznym sprawozdaniu Rady Sądownictwa (*Raad voor de rechtspraak*) zawarto dane dotyczące długości postępowań. Sprawozdanie to jest dostępne [online](#) na stronie internetowej niderlandzkiego sądownictwa.

Podatek od wartości dodanej

Jak podaje się informację o podatku VAT?

Kwoty podane w opublikowanych informacjach o kosztach nie zawierają podatku VAT (jeśli jest on naliczany).

Jakie stawki mają zastosowanie?

Ogólna stawka podatku VAT od towarów i usług wynosi 21%.

Pomoc prawna

Próg dochodów stosowany w sprawach cywilnych

Zob. art. 12 ust. 1 w powiązaniu z art. 34 **ustawy o pomocy prawnej (*Wet op de rechtsbijstand - WRB*)**.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do oskarżonych

Pomoc prawna jest bezpłatna, jeżeli osobę świadczącą zastępstwo prawne wyznacza sąd (zob. art. 43 WRB). W pozostałych przypadkach **Rada Pomocy Prawnej (*Raad voor rechtsbijstand*)** może wyznaczyć obrońcę osobie kwalifikującej się do uzyskania zastępstwa prawnego zgodnie z kodeksem karnym lub kodeksem postępowania karnego (zob. art. 44 ust. 1 WRB). Zgodnie z art. 35 WRB strona procesu, której udzielono pomocy prawnej, ma obowiązek uiszczenia opłaty proporcjonalnej do uzyskiwanych dochodów.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do pokrzywdzonych

Zgodnie z art. 44 ust. 4 WRB pomoc prawna dla ofiar przestępstw seksualnych lub poważnych przestępstw jest bezpłatna bez względu na zdolność poszkodowanych do pokrycia jej kosztów, jeżeli wszczęto postępowanie, a ofiara kwalifikuje się do zwrotu kosztów na mocy art. 3 **ustawy o Funduszu Odszkodowań dla Ofiar Przestępstw (*Wet schadefonds geweldsmisdrijven*)**.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez oskarżonych

Pomocy prawnej nie przyznaje się:

jeżeli wniosek o pomoc prawną dotyczy sprawy karnej

jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że w związku z naruszeniem prawa, którego się dopuszczono, zostanie nałożona grzywna zbyt niska w stosunku do dochodów oskarżonego. Zob. art. 12 ust. 2 lit. c) WRB.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 **dekretu o pomocy prawnej i kryteriach jej przyznawania** w postępowaniu karnym pomoc prawna (inna niż konsultacja) nie jest przyznawana, jeżeli sprawę ma rozpatrywać sąd rejonowy. Zgodnie z ust. 2 tego artykułu, w drodze odstępstwa od ust. 1 można wyznaczyć obrońcę z urzędu, jeżeli jest to uzasadnione ważnym interesem strony postępowania lub jeżeli taki wymóg wynika ze szczególnych okoliczności faktycznych lub złożoności prawnej sprawy.

Bezpłatne postępowania sądowe

Oskarżeni i pozwani nie mają obowiązku uiszczenia żadnych opłat stałych w rozpoznawanych przez sąd rejonowy lub trybunał ds. najmu.

Kiedy strona przegrywająca musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Sąd podejmuje decyzję o tym, która strona pokrywa koszty postępowania, na podstawie **stawek ryczałtowych** (tj. nie na podstawie rzeczywiście poniesionych kosztów).

Wynagrodzenie biegłych

Wynagrodzenie biegłych może być różne: Odpowiednie informacje można znaleźć w [dekrecie z dnia 28 sierpnia 2012 r. zmieniającym dekret o stawkach w postępowaniu karnym](#). Dekret wprowadził zmiany do dekretu z 2003 r. o stawkach w postępowaniu karnym.

Wynagrodzenie tłumaczy

Stawki wynagrodzeń tłumaczy ustnych i pisemnych ustala **Ministerstwo Sprawiedliwości**:

Tłumacze ustni otrzymują stawkę w wysokości 43,89 EUR za godzinę. Dodatkowo sądowi tłumacze ustni otrzymują jednorazową kwotę 20,23 EUR tytułem zwrotu kosztów dojazdu i oczekiwania (kwota ryczałtowa). Koszty podróży są zwracane według stawki 1,55 EUR za kilometr.

Stawka wynagrodzenia za tłumaczenia z języka francuskiego, niemieckiego i angielskiego oraz na te języki wynosi 0,79 EUR za wiersz. W przypadku innych języków stosuje się stawkę 0,14 EUR za słowo (język docelowy), a w przypadku języków orientalnych – 0,28 EUR za znak.

Ciekawe strony

[Mediacja NMI](#)

[Niderlandzkie sądownictwo](#)

Powiązane dokumenty

[Sprawozdanie dotyczące Niderlandów w zakresie badania dotyczącego przejrzystości kosztów](#) (702 Kb) [en](#)

Ostatnia aktualizacja: 05/03/2013

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

językowej [de](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Koszty postępowania - Austria

Ramy prawne regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Prawnicy

Co do zasady austriacki kodeks zawodu prawnika (*Rechtsanwaltsordnung*) przewiduje zasadniczo, że klient i prawnik mogą w drodze umowy dowolnie kształtować wysokość opłat pobieranych przez prawnika za świadczone usługi.

Opłaty można ustalać w oparciu o stawkę godzinową lub stawkę stałą. Stawka stała nie jest uzależniona od nakładu pracy i czasu poświęconego na sprawę.

O ile opłata nie została wyraźnie ustalona, przyjmuje się, że wynagrodzenie w uzasadnionej wysokości zostało uzgodnione w oparciu o tabelę opłat przedstawioną w ustawie w sprawie tabeli opłat pobieranych przez prawników (*Rechtsanwaltstarifgesetz*) lub w ogólnych wytycznych dotyczących opłat pobieranych przez prawników (*Allgemeine Honorar-Kriterien für Rechtsanwälte*).

Kodeks postępowania cywilnego (*Zivilprozessordnung* – ZPO) oraz ustawa o tabeli opłat pobieranych przez prawników przewiduje, że w postępowaniu cywilnym sąd określa, jaką część kosztów strona przegrywająca musi zwrócić stronie wygrywającej. Przy określaniu kosztów uwzględnia się wartość przedmiotu sporu oraz czas trwania sprawy i charakter świadczonej usługi. Ustawa o tabeli opłat pobieranych przez prawników znajduje zastosowanie wyłącznie wtedy, gdy tak uzgodnili między sobą prawnik i klient.

W postępowaniu karnym zasadą jest, że każda osoba zatrudniająca prawnika do występowania w jej imieniu (oskarżony, strona, która wniosła oskarżenie o przestępstwo ścigane z oskarżenia prywatnego lub pokrzywdzony, który w postępowaniu karnym wytacza powództwo cywilne) musi pokryć związane z tym koszty. Zasada ta obowiązuje również wtedy, gdy sąd wyznaczył obrońcę z urzędu, chyba że spełnione zostaną warunki przyznania pomocy prawnej. Koszty różnią się ze względu na rodzaj i skład sądu rozpoznającego sprawę (np. sąd rejonowy, sąd okręgowy w składzie jednoosobowym, sąd ławniczy, ława przysięgłych).

Komornicy

Wynagrodzenie pobierane przez komorników sądowych (*Gerichtsvollzieher*) za ich działalność zostało uregulowane w ustawie o opłatach egzekucyjnych (*Vollzugsgebührengesetz*). Podstawową opłatą jest opłata egzekucyjna (*Vollzugsgebühr*), którą musi uiścić wnioskujący wierzyciel z chwilą złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji wraz z opłatą stałą (*Pauschalgebühr*), o której mowa w ustawie o kosztach sądowych (*Gerichtsgebührengesetz* – GGG).

Opłata egzekucyjna pobierana na mocy [§ 2 ustawy o opłatach egzekucyjnych](#) stanowi część kosztów postępowania egzekucyjnego. W momencie orzekania o kosztach sąd może zasądzić na wniosek wierzyciela o dokonaniu zwrotu kosztów przez dłużnika.

Komornikowi przysługuje również wynagrodzenie za pobieranie dowodów wpłaty. Może ono podlegać odliczeniu od kwoty zebranej ([§ 11 ustawy o opłatach egzekucyjnych](#)).

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

Opłaty sądowe należne za korzystanie z usług sądu przyjmują postać opłaty stałej (*Pauschalgebühr* or *Festgebühr*) albo proporcjonalnej wartości podstawy oszacowania (*Hundertsatzgebühr* or *Tausendsatzgebühr*). Ich poziom zależy od charakteru sprawy, jak i wartości przedmiotu sporu.

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

W przypadku postępowania cywilnego w pierwszej instancji opłaty stałe należy uiścić z chwilą wniesienia pozwu. Opłata jest płatna jednorazowo i odnosi się do całości postępowania w pierwszej instancji, niezależnie od tego, czy wniosek obejmuje więcej niż jedno roszczenie lub dotyczy więcej niż jednej osoby.

Jeżeli w trakcie postępowania zakres dochodzonego roszczenia zostanie rozszerzony, konieczne może okazać się poniesienie dodatkowych opłat. Takie opłaty stają się wymagalne z chwilą wniesienia pism procesowych

Jeżeli do rozszerzenia zakresu dochodzonego roszczenia dochodzi podczas rozprawy, opłata jest należna z chwilą zaprotokołowania takiego rozszerzonego roszczenia. W przypadku postępowania cywilnego w drugiej lub trzeciej instancji opłatę należy uiścić z chwilą złożenia apelacji (§ 2 ust. 1 ustawy o opłatach sądowych). W postępowaniach nieprocesowych, w drodze wyjątku, zamiast opłaty za roszczenie (*Klagegebühr*) należna jest czasami opłata za orzeczenie (*Entscheidungsgebühr*).

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

Na mocy pkt 13 (Tarifpost 13) ustawy o opłatach sądowych opłatę należy uiścić wyłącznie w przypadkach przestępstw ściganych z oskarżenia prywatnego.

Etap postępowania karnego, na którym strony muszą zapłacić koszty stałe

Strony muszą zapłacić koszty stałe na początku postępowania.

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

Na mocy art. 17a ust. 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (*Verfassungsgerichtshofgesetz* — VfGG) opłata wynosi 220 EUR.

Etap postępowania konstytucyjnego, na którym strony procesu muszą zapłacić koszty stałe

Strony muszą zapłacić koszty stałe na początku postępowania.

Informacje wstępne, których powinni udzielić zastępcy procesowi

Prawa i obowiązki stron

Na prawniku ciąży zasadniczo obowiązek poinformowania swojego klienta o sposobie naliczania opłat oraz o kosztach, które poniesie klient. W § 50 ust. 2 wytycznych w sprawie wykonywania zawodu prawnika oraz nadzoru nad obowiązkami prawników (*Richtlinien für die Ausübung des Rechtsanwaltsberufs und für die Überwachung der Pflichten des Rechtsanwalts, RL-BA*) zaleca się, by prawnik z chwilą przyjęcia instrukcji w nowej sprawie poinformował klienta o podstawie naliczenia kosztów oraz o jego prawie do płatności okresowych.

Jeżeli strony nie uzgodniły stawki stałej, klient ma prawo do wnioskowania o przedstawienie w stosownych odstępach czasu okresowego zestawienia rachunków lub zestawienia wyświadczonych już usług bądź, jeżeli strony uzgodniły opłatę według stawki godzinowej, wykazu czasu dotychczas poświęconego sprawie.

Z chwilą podjęcia decyzji o korzystaniu z usług danego prawnika należy zawrzeć umowę określającą datę rozpoczęcia płatności i ich częstotliwość.

Źródła kosztów – podstawa prawna

Gdzie zdobyć informacje na temat źródeł kosztów w Austrii?

Przepisy ustawowe w sprawie odpowiedzialności za koszty w sporach z zakresu prawa cywilnego (w tym w sprawach handlowych) znajdują się w §§ 40-55 kodeksu postępowania cywilnego. Sprawy rodzinne, szczególnie w odniesieniu do rozwodu za obopólną zgodą, sporów dotyczących prawa do opieki, prawa do kontaktów z dzieckiem lub postępowania z zakresu roszczeń alimentacyjnych, rozpatrywane są w postępowaniu nieprocesowym. Postępowanie nieprocesowe podlega odrębnym przepisom dotyczącym kosztów. Ogólne zasady zostały zawarte w art. 78 ustawy o postępowaniu nieprocesowym (*Außerstreitgesetz* — AußStrG). Od tych przepisów istnieją wyjątki między innymi w postępowaniach dotyczących sporów o prawo do opieki nad dzieckiem i prawo do kontaktu z dzieckiem oraz postępowaniach dotyczących roszczeń alimentacyjnych na rzecz małoletnich. Koszty w postępowaniu karnym regulują art. 380-395 kodeksu postępowania karnego (*Strafprozessordnung* — StPO).

Na stronie internetowej [austriackiej Izby Adwokackiej](#) (*Österreichischer Rechtsanwaltskammertag*) znajduje się broszura informacyjna zawierająca ogólne informacje o opłatach, do których pobierania uprawnieni są prawnicy. Ponadto informacje ogólne można znaleźć na stronie internetowej [POMOC – obsługa obywateli](#) w zakładkach „Leben in Österreich”, „Zivilrecht”, „Zivilverfahren” [Życie w Austrii/Prawo cywilne/Postępowanie cywilne].

Ogólne bezpłatne informacje na temat kosztów sądowych znajdują się na stronie internetowej [POMOC – obsługa obywateli](#). Teksty ustaw (takich jak ustawa o kosztach sądowych i przepisy dotyczące tabeli opłat) są bezpłatnie udostępnione w ramach [systemu informacji prawnej Republiki Austrii](#) (*Rechtsinformationssystem des Bundes* — RIS) na stronie internetowej Urzędu Kanclerza Federalnego.

W jakich językach można uzyskać informacje o źródłach kosztów w Austrii?

W języku niemieckim.

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Lista mediatorów (prowadzona przez Ministerstwo Sprawiedliwości) jest ogólnie dostępna na [poświęconej temu stronie internetowej](#).

Informacje na temat mediacji między oskarżonym i pokrzywdzonym w odniesieniu do naprawienia szkody w postępowaniu karnym znajdują się na stronie internetowej [NEUSTART](#) (również w języku angielskim).

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Informacje online dotyczące kosztów sądowych

Ogólne informacje na temat austriackiego wymiaru sprawiedliwości, kosztów i Federalnego Ministerstwa Sprawiedliwości można znaleźć na stronie internetowej [austriackiego wymiaru sprawiedliwości](#) i na stronie [POMOC](#), która zapewnia ogólne i podane w przystępny sposób informacje.

Na stronie [systemu informacji prawnej Republiki Austrii](#) znajdują się pełne teksty następujących ustaw:

ustawy o kosztach sądowych (*Gerichtsgebührengesetz* — GGG),

ustawy o prawie do pobierania opłat (*Gebührenanspruchsgesetz* — GebAG),

kodeksu zawodu prawnika (*Rechtsanwaltsordnung* — RAO),

ustawy w sprawie tabeli opłat pobieranych przez prawników (*Rechtsanwaltstarifgesetz* — RATG).

Tekst ogólnych wytycznych dotyczących opłat pobieranych przez prawników (*Allgemeine Honorar-Kriterien für Rechtsanwälte* — AHK) jest dostępny na stronie internetowej [austriackiej Izby Adwokackiej](#).

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

W celu uzyskania takich informacji należy skontaktować się bezpośrednio z austriackim Ministerstwem Sprawiedliwości.

Gdzie zdobyć informacje na temat średnich łącznych kosztów danego postępowania?

Koszty sądowe należne za poszczególne postępowania są ustalane z góry (na podstawie ustawy o kosztach sądowych). Mogą one ulec zmianie, jeżeli wartość przedmiotu sporu wzrasta lub maleje.

Koszty, które strona przegrywająca musi zapłacić stronie wygrywającej w postępowaniu cywilnym (opłaty pobierane przez prawników, wynagrodzenie biegłych i tłumaczy), ustala sąd. Sąd wydaje nakaz zapłaty na podstawie ustawy w sprawie tabeli opłat pobieranych przez prawników (wynagrodzenie prawników) oraz ustawy o prawie do pobierania opłat (opłaty pobierane przez biegłych i tłumaczy). Koszty te w dużej mierze są uzależnione od poziomu poniesionych wydatków i czasu poświęconego na sprawę. Nie jest możliwe podanie z góry określonej kwoty.

Zasadniczo wynagrodzenie wypłacane prawnikowi przez klienta może być dowolnie ustalane w drodze porozumienia stron.

Podatek od wartości dodanej

Gdzie zdobyć informacje na temat VAT? Jakie są stosowane stawki?

Usługi prawnicze podlegają opodatkowaniu podatkiem od wartości dodanej. W Austrii stawka VAT wynosi 20%. Podobnie jak w przypadku pozostałych wydatków kwotę podatku należy przekazać prawnikowi oddzielnie, o czym stanowi art. 16 ustawy w sprawie tabeli opłat pobieranych przez prawników i art. 17 ogólnych wytycznych dotyczących opłat. Tabele opłat przedstawione w ustawie w sprawie tabeli opłat pobieranych przez prawników oraz w ogólnych wytycznych dotyczących opłat nie zawierają podatku od wartości dodanej.

Pomoc prawna

Próg dochodów stosowany w sprawach cywilnych

Kwalifikowanie się do uzyskania pomocy prawnej (*Verfahrenshilfe*) nie jest zależne od ustawowo przyjętego progu dochodów. W postępowaniu cywilnym (oraz w sprawach handlowych) kwestie związane z pomocą prawną reguluje kodeks postępowania cywilnego. Przepisy kodeksu postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio w postępowaniu nieprocesowym. Sąd rozpoznający sprawę w pierwszej instancji postanawia o przyznaniu pomocy prawnej. Pomoc prawną należy przyznać danej stronie, jeżeli dochód, sytuacja finansowa i zobowiązania alimentacyjne strony uniemożliwiają jej pokrycie kosztów postępowania bez naruszenia poziomu dochodu (*notwendiger Unterhalt*) niezbędnego do utrzymania się na skromnym poziomie. Ponadto postępowanie nie może w oczywisty sposób być obciążone nadmiernymi trudnościami ani być pozbawione jakichkolwiek szans powodzenia. Sąd decyduje, które z wymienionych poniżej świadczeń należy przyznać w każdej indywidualnej sprawie.

W Austrii na pomoc prawną składa się:

tymczasowe zwolnienie z opłat sądowych, kosztów powołania świadków, biegłych i tłumaczy (ustnych lub pisemnych), kosztów publikacji niezbędnych obwieszczeń, kosztów powołania kuratora (*Kurator*) oraz wszelkich wydatków poniesionych przez przedstawiciela prawnego lub prawnika wyznaczonego przez sąd;

reprezentacja przez prawnika.

W ciągu trzech lat po zakończeniu postępowania od stron, które otrzymały pomoc prawną, można wymagać zwrotu uzyskanej przez nie pomocy – w części lub w całości – pod warunkiem że ich finansowa sytuacja uległa zmianie i w chwili obecnej mogą dokonać tego rodzaju płatności bez naruszenia minimalnego poziomu ich dochodów.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do oskarżonych i pokrzywdzonych

Nie ma żadnego stałego progu finansowego stosowanego w celu zakwalifikowania oskarżonego lub pokrzywdzonego do uzyskania pomocy prawnej. Głównymi kryteriami jest dochód powyżej płacy minimalnej oraz dochód niepozwalający na utrzymanie na odpowiednim poziomie.

Wysokość płacy minimalnej jest regularnie aktualizowana i obowiązująca stawka jest publikowana na stronie internetowej [austriackiego wymiaru sprawiedliwości](#).

Warunki uzyskania pomocy prawnej przez pokrzywdzonych

W przypadku gdy powód cywilny – na mocy art. 66 ust. 2 austriackiego kodeksu postępowania karnego – nie jest uprawniony do otrzymania pomocy sądowej (*Prozessbegleitung*), ma prawo do uzyskania pomocy prawnej (*Verfahrenshilfe*), pod warunkiem że:

nie jest w stanie ponieść opłat z tytułu zastępstwa procesowego bez naruszenia niezbędnego poziomu swoich dochodów (zob. powyżej zastrzeżenia w odniesieniu do minimalnego poziomu dochodów), oraz

skorzystanie z zastępstwa procesowego leży w interesie wymiaru sprawiedliwości i przede wszystkim jest korzystne ze względu na właściwą egzekucję roszczeń w celu uniknięcia wszczynania późniejszych odrębnych postępowań cywilnych.

Warunki uzyskania pomocy prawnej przez oskarżonych

Oprócz tego, że udzielenie pomocy prawnej oskarżonemu jest uzależnione od kryterium finansowego, sama pomoc prawna musi leżeć w interesie wymiaru sprawiedliwości i przede wszystkim być korzystna ze względu na potrzebę przeprowadzenia właściwej obrony.

Wyznaczenie obrońcy z urzędu jest uznawane jako leżące w interesie wymiaru sprawiedliwości w każdym przypadku, gdy

na podstawie art. 61 ust. 1 kodeksu postępowania karnego mamy do czynienia z koniecznością obrony (*notwendige Verteidigung*), zob. poniżej,

w przypadku gdy oskarżony jest niewidomy, niesłyszący, niemy lub w innym zakresie niepełnosprawny lub nie posiada wystarczającej znajomości języka stosowanego przez sąd,

w przypadku postępowania odwoławczego,

w przypadku gdy w sprawie występują złożone okoliczności faktyczne i prawne.

W przypadku wystąpienia konieczności obrony oskarżonego musi reprezentować obrońca z urzędu. W art. 61 ust. 1 kodeksu postępowania karnego wymieniono wyczerpująco przypadki, w których obrona jest konieczna. Chodzi o:

okres, kiedy oskarżony jest objęty aresztem tymczasowym,

okres, w którym trwa postępowanie o umieszczenie sprawcy w zakładzie psychiatrycznym,

w postępowaniu sądowym o umieszczenie sprawcy w zakładzie odwykowym lub w zakładzie o podwyższonym rygorze,

w postępowaniu sądowym przed sądem okręgowym, w którego składzie zasiadają ławnicy lub przysięgli,

w postępowaniu sądowym przed sądem okręgowym w składzie jednego sędziego, gdy sprawa zagrożona jest wyrokiem pozbawienia wolności w wymiarze przekraczającym trzy lata, z wyjątkiem spraw dotyczących kradzieży z włamaniem, o którym mowa w art. 129 ust. 1-3 kodeksu karnego, i przywłaszczenia rzeczy skradzionych, o którym mowa w art. 164 ust. 4 kodeksu karnego,

w postępowaniu odwoławczym od wyroku sądu, w którego składzie zasiadali ławnicy lub przysięgli,

w przypadku złożenia wniosku o wznowienie postępowania i w związku z przeprowadzeniem rozprawy bez wyłączenia jawności w sprawie tego wniosku.

Bezpłatne postępowania sądowe

W postępowaniu karnym, w celu ochrony praw pokrzywdzonych, pomoc psychologiczno-społeczna (*psychosoziale Prozessbegleitung*) lub pomoc sądowa (*juristische Prozessbegleitung*) dostępna jest bezpłatnie ofiarom aktów przemocy, groźby karalnej lub przemocy seksualnej, także małżonkowi, partnerowi życiowemu, krewnym w linii prostej lub rodzeństwu osoby, która zmarła w wyniku przestępstwa, bądź też innym krewnym będącym świadkami popełnienia przestępstwa. Pomoc psychologiczno-społeczna obejmuje przygotowanie pokrzywdzonego do postępowania i obniżenie napięcia emocjonalnego wynikającego z postępowania. Pomocy psychologiczno-społecznej lub pomocy sądowej udzielają organizacje wsparcia ofiar, z którymi Ministerstwo Sprawiedliwości podpisało umowy na mocy art. 66 ust. 2 kodeksu postępowania karnego.

W przypadku postępowań nieprocesowych nie ma żadnych opłat z tytułu ustanowienia kuratora (*Sachverwalter*) lub w związku z toczącymi się postępowaniami o ustanowienie prawa do opieki i prawa do kontaktu z dzieckiem. Niepobierane są również opłaty w przypadku postępowań toczących się na mocy ustawy o zakładach zamkniętych (*Unterbringungsgesetz*) lub ustawy o domach opieki (*Heimaufenthaltsgesetz*). W przypadku gdy strona ma niskie dochody i ograniczony majątek pomoc prawna może zostać przyznana w formie tymczasowego zwolnienia z opłat. Zakres przyznanego zwolnienia jest uzależniony od treści wniosku i uznania sądu.

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Postępowanie procesowe

Przepisy kodeksu postępowania cywilnego regulują kwestie kosztów w postępowaniu cywilnym (w tym w sprawach handlowych). Kodeks przewiduje, że na wstępie każda strona musi pokryć poniesione koszty proporcjonalnie do swojego udziału w postępowaniu. W przypadku rozstrzygnięcia sprawy sąd orzeka w przedmiocie kosztów postępowania. Zasadą jest zwrot poniesionych kosztów na rzecz strony wygrywającej. Strona przegrywająca w każdym względzie musi zwrócić drugiej stronie wszystkie opłaty i koszty niezbędne dla właściwego prowadzenia dochodzenia lub obrony w sprawie. W przypadku gdy orzeczenie jest korzystne dla stron w odniesieniu do części zgłoszonych roszczeń i niekorzystne w pozostałej części, koszty należy wzajemnie potrącić lub proporcjonalnie rozdzielić.

Odstąpienie od zasady zwrotu poniesionych kosztów na rzecz strony wygrywającej jest uzasadnione w określonych sytuacjach, na podstawie prawa słuszności:

w przypadku względnie nieznacznej przegranej, jeżeli odrzucona część powództwa nie spowodowała szczególnych kosztów,

jeżeli wysokość roszczenia jest określona przez biegłych lub na podstawie uznania sądu oraz w przypadku gdy koszty podlegać będą wzajemnemu potrąceniu.

jeżeli postępowanie pozwanego nie przyczyniło się do wniesienia powództwa i w przypadku gdy pozwany uznał roszczenie przy pierwszej sposobności, oraz w przypadku gdy jedna ze stron spowodowała automatyczne umorzenie postępowania lub uznanie postępowania za nieważne, ta strona może mieć obowiązek uiszczenia całości kosztów.

Postępowanie nieprocesowe

Sprawy z zakresu prawa rodzinnego (roszczenia alimentacyjne, postępowania w sprawie prawa do kontaktu z dzieckiem i prawa do opieki, rozwód za obopólną zgodą) są rozpatrywane w postępowaniu nieprocesowym. Ogólne zasady dotyczące kosztów w postępowaniu nieprocesowym przewidziano w art. 78 ustawy o postępowaniu nieprocesowym. W przypadku znacznej liczby postępowań istnieją jednak wyjątki. Również w tych postępowaniach stosuje się zasadę zwrotu poniesionych kosztów na rzecz strony wygrywającej, jednakże mogą także znaleźć zastosowanie inne zasady na podstawie prawa słuszności. Podstawy te są znacznie obszerniejsze niż przewidziane w kodeksie postępowania cywilnego. W przypadku braku roszczenia o zwrot kosztów, strony muszą pokryć wydatki bieżące (np. wynagrodzenie biegłego) odpowiednio do swojego udziału w rozpatrywanej sprawie lub podzielić je równomiernie między siebie, o ile określenie wielkości udziału jest niemożliwe.

Szczegóły dotyczące różnych rodzajów postępowań (roszczenia alimentacyjne, postępowanie w sprawie prawa do kontaktu z dzieckiem i prawa do opieki oraz postępowanie w sprawie o rozwód):

w odniesieniu do postępowania rozwodowego należy rozróżnić dwa rodzaje rozwodów, a mianowicie rozwód kontradyktoryjny oraz rozwód za obopólną zgodą stron.

W sprawach o rozwód kontradyktoryjny zastosowanie znajdują przepisy szczególne kodeksu postępowania cywilnego. Koszty zostaną wzajemnie potrącone, jeżeli sąd nie orzeknie o winie jednej ze stron. Jeżeli powodem rozwodu był rozkład pożycia małżeńskiego (*Zerrüttung*) i jeżeli w orzeczeniu rozwodu uwzględniono orzeczenie o odpowiedzialności za rozkład pożycia, strona winna musi ponieść pozostałe koszty.

Rozwód za obopólną zgodą jest rozpatrywany w ramach postępowania nieprocesowego, podobnie jak pozostałe dwa rodzaje postępowań z zakresu prawa rodzinnego. Małżonkowie składają w sądzie dwa jednobrzmiące wnioski, a ponieważ postępowanie nie jest sporne, nie ma konieczności zasądzenia kosztów. Obie strony muszą w jednakowym stopniu pokryć wydatki bieżące.

Postępowania w sprawie prawa do opieki nad dzieckiem i prawa do kontaktów z dzieckiem również należą do postępowań nieprocesowych. Na mocy klauzuli wyłączenia (art. 107 ust. 3 ustawy o postępowaniu nieprocesowym) w postępowaniach w sprawie prawa do opieki i prawa do kontaktów z dzieckiem nie zasądza się żadnych kosztów.

Kolejna klauzula wyłączenia (art. 101 ust. 2 ustawy o postępowaniu nieprocesowym) przewiduje, że nie zasądza się żadnych kosztów w postępowaniu dotyczącym roszczeń alimentacyjnych na rzecz małoletnich dzieci.

Postępowanie karne

Co do zasady w postępowaniu karnym każda osoba, która jest reprezentowana przez obrońcę z urzędu lub innego przedstawiciela, musi osobiście ponieść związane z tym koszty, nawet jeżeli prawnik został wyznaczony przez sąd (art. 393 ust. 1 kodeksu postępowania karnego).

Wyrok skazujący oskarżonego zawiera również nakaz poniesienia przez oskarżonego kosztów postępowania karnego (art. 389 ust. 1 kodeksu postępowania karnego). Na mocy [art. 381 ust. 1](#) kodeksu postępowania karnego wyróżniamy następujące koszty:

opłatę stałą w odniesieniu do niesprecyzowanych dalszych kosztów postępowania, w tym kosztów dochodzenia i czynności zarządzonej przez prokuratora lub sąd, które na mocy § 381 ust. 3 są ograniczone do niżej wskazanych maksymalnych wielkości: w postępowaniu przed sądem okręgowym, w którego składzie występują przysięgli – od 500 EUR do 10 000 EUR; w postępowaniu przed sądem okręgowym, w którego składzie występują ławnicy – od 250 EUR do 5 000 EUR; w postępowaniu przed sądem okręgowym w składzie jednego sędziego zawodowego – od 150 EUR do 3 000 EUR oraz w postępowaniu przed sądem rejonowym – od 50 EUR do 1 000 EUR,

wynagrodzenie biegłego i – co do zasady – także wszelkie opłaty z tytułu udziału tłumacza ustnego,

koszty informacji, sprawozdań lub opinii przedstawionych przez organy władzy publicznej,
koszty transportu oskarżonego lub koszty podróży świadka z zagranicy,
koszty wynikające z postanowienia o zabezpieczeniu, koszty związane z informacjami o kontaktach bankowych, koszty zajęcia korespondencji, koszty informacji o danych telekomunikacyjnych oraz koszty nagrywania treści rozmów telefonicznych,
koszty wykonania wyroku, z wyłączeniem kosztów mających związek z karą pozbawienia wolności,
opłaty prawne związane z postępowaniem,
opłaty pobierane przez obrońcę z urzędu lub innych przedstawicieli,
opłatę stałą w wysokości do 1 000 EUR, na pokrycie kosztów pomocy psychologiczno-społecznej lub pomocy sądowej udzielonej pokrzywdzonym.
Organy władzy federalnej pokrywają koszty z góry, z wyjątkiem kosztów wymienionych powyżej w punktach 3, 7, 8 i 9. Sąd, wyznaczając opłaty stałe, o których mowa w punkcie 9 (§ 381 ust. 1 i 9), bierze pod uwagę możliwości finansowe osoby, która ma te koszty ponieść. Koszty świadczenia usługi przez tłumacza ustnego nie podlegają zwrotowi, jeżeli były one konieczne ze względu na niemożność komunikacji oskarżonego na rozprawie w wyniku niedostatecznej znajomości języka lub jako rezultat niepełnosprawności.
Jednakże zgodnie z § 391 ust. 1 kodeksu postępowania karnego koszty postępowania karnego podlegają zwrotowi przez skazanego wyłącznie w przypadku, gdy nie zagraża to jego dochodowi koniecznemu do utrzymania się na skromnym poziomie lub jego finansowym możliwościom w odniesieniu do wypłaty odszkodowania za spowodowane szkody. Jeżeli koszty nie mogą zostać pokryte z powodu braku dochodów po stronie skazanego, sąd może uznać koszty za nieściągalne. Jeżeli sąd poweźmie przypuszczenie, że chwilowo nieściągalne koszty mogą stać się ściągalne w przyszłości, należy po upływie określonego czasu ponownie oszacować możliwości finansowe strony. Ustawowy termin końcowy zwrotu kosztów wynosi pięć lat od daty doręczenia prawomocnego orzeczenia w sprawie. Jeżeli sąd zasądzi koszty od osoby skazanej, lecz okaże się, że jest ona niewypłacalna, organy odpowiedzialne za egzekucję kosztów mogą wydłużyć ostateczny termin ich uiszczenia, zezwolić na płatność w ratach lub zmniejszyć kwotę kosztów.
Jeżeli osoba skazana wyrokiem sądu karnego ma obowiązek zapłacenia powodowi cywilnemu przynajmniej częściowego odszkodowania, musi również zwrócić koszty poniesione przez powoda cywilnego w postępowaniu karnym.

Na mocy art. 393 lit. a kodeksu postępowania karnego oskarżony, który został uniewinniony, może złożyć wniosek w sprawie uzyskania od organów władz federalnych zwrotu kosztów związanych z obroną. Koszty te obejmują niezbędne wydatki faktycznie poniesione oraz opłatę stałą w związku z kosztami obrony. Opłatę stałą ustala się w oparciu o zakres i stopień złożoności obrony oraz przy uwzględnieniu konieczności i prawidłowości świadczonych przez prawnika usług, przy czym opłata nie może przekroczyć następujących pułapów: w postępowaniu przed sądem okręgowym, w którego składzie występują przysięgli – 5 000 EUR; w postępowaniu przed sądem okręgowym, w którego składzie występują ławnicy – o 2 500 EUR; w postępowaniu przed sądem okręgowym w składzie jednego sędziego zawodowego – 1 250 EUR oraz w postępowaniu przed sądem rejonowym – 450 EUR.

W przypadku gdy postępowanie karne zostaje wszczęte z oskarżenia prywatnego lub na wniosek powoda cywilnego z art. 72 kodeksu postępowania karnego i nie prowadzi do wyroku skazującego, wszystkie koszty związane z wszczęciem lub kontynuacją postępowania musi uiścić osoba wnosząca oskarżenie prywatne lub powód cywilny. Powód cywilny nie musi pokrywać kosztów, jeżeli postępowanie karne zakończy się ugodą (*Diversion*, art. 198-209 kodeksu postępowania karnego).

Opłaty pobierane przez biegłych

W postępowaniu cywilnym procesowym (w tym w sprawach handlowych) strona powołująca biegłego musi pokryć koszty jego wynagrodzenia proporcjonalnie do stopnia uznania lub odrzucenia jej roszczeń (§ 43 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego).

W przypadku rozvodu kontradyktoryjnego, jeżeli nie wydano orzeczenia o winie, wydatki bieżące stron zostają wzajemnie potrącone; jeżeli jedna strona opłaciła ponad połowę wydatków, druga strona musi zwrócić nadwyżkę. Jednakże strona uznana za winną musi zwrócić drugiej stronie koszty wynagrodzenia biegłego.

W przypadku rozvodu za obopólną zgodą, postępowań w sprawie prawa do opieki na dzieckiem i prawa do kontaktów z dzieckiem oraz postępowań dotyczących roszczeń alimentacyjnych na rzecz małoletnich dzieci koszt wynagrodzenia biegłych pokryty początkowo z funduszy urzędowych zwraca do sądu strona, która spowodowała konieczność powołania biegłego lub na rzecz której podjęto działania z urzędu. Jeżeli obowiązek zwrotu kosztów ciąży na kilku osobach, są one współodpowiedzialne (§ 1 ust. 5 ustawy o kosztach sądowych, *Gerichtliches Einbringungs-gesetz* – GEG, w związku z § 2 ust. 1 tej ustawy).

Przepisy ustawy o prawie do pobierania opłat regulują wysokość wynagrodzenia biegłych, która w każdym indywidualnym przypadku zależy przede wszystkim od treści i zakresu ekspertyzy przygotowanej na wniosek sądu.

W postępowaniu karnym wynagrodzenie biegłych stanowi część kosztów postępowania (§ 381 ust. 1 kodeksu postępowania karnego), które na mocy § 389 ust. 1 kodeksu postępowania karnego musi uiścić osoba skazana. Wysokość wynagrodzenia biegłych określa sąd lub oskarżyciel publiczny, a koszty ponoszą organy władz federalnych.

Wynagrodzenie tłumaczy

Udzielone powyżej wyjaśnienia mają również zastosowanie do wynagrodzeń tłumaczy.

Dokumenty powiązane

[Analiza kosztów przejrzystości: sprawozdanie – Austria](#) (829 Kb)

Powiązane linki

 [Paragraf 32 ustawy o kosztach sądowych](#)

Ostatnia aktualizacja: 16/05/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Koszty postępowania - Polska

Na niniejszej stronie przedstawiono informacje na temat kosztów sądowych w Polsce Bardziej szczegółową analizę kosztów postępowania przedstawiono w poniższych kazusach:

- [Prawo rodzinne - rozwód](#)
- [Prawo rodzinne - opieka nad dziećmi](#)
- [Prawo rodzinne - alimenty](#)
- [Prawo handlowe - umowa](#)
- [Prawo handlowe - odpowiedzialność](#)

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Adwokaci

W Polsce kwota wynagrodzenia pobieranego w poszczególnych sprawach ustalana jest, z zastrzeżeniem obowiązujących przepisów, w drodze porozumienia między adwokatem i jego klientem. Następujące czynniki mogą mieć znaczenie:

złożoność i zakres kwestii prawnych
czas niezbędny do prawidłowego wykonania zlecenia
doświadczenie i umiejętności fachowe adwokata
terminy
stopień pilności
inne czynniki.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 28 września 2002 r., przy ustalaniu wynagrodzenia należy uwzględnić:

rodzaj i stopień złożoności sprawy
wymagany nakład pracy.

W przypadkach szczególnie uzasadnionych, gdy przemawia za tym sytuacja majątkowa lub rodzinna klienta albo rodzaj sprawy, adwokat może ustalić stawkę opłaty niższą niż stawka wymagana zgodnie z ustawą o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Zasadniczo koszty postępowania ponosi strona przegrywająca. Jednakże kwota zasądzona przez sędziego (za zastępstwo udzielone przez adwokata) musi być zgodna z limitem określonym w rozporządzeniu z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Zatem (zgodnie z § 2 tego rozporządzenia), opłaty nie mogą być one wyższe niż sześciokrotne stawki minimalne ani przekraczać wartości przedmiotu sporu. Kwota opłaty zależy również od charakteru i celu sprawy oraz etapu postępowania. Rozdziały 2-5 rozporządzenia określają stawki minimalne w zakresie różnych rodzajów spraw.

Radcy prawni

Radcy prawni w Polsce podlegają regulacjom zbliżonym do tych, które obowiązują adwokatów.

Komornicy

Polskie prawo określa również stawki komorników – w ustawie o komornikach sądowych i egzekucji.

Ogólne zasady stanowią, że:

we wszystkich sprawach majątkowych, wynagrodzenie należy obliczyć jako procent wartości przypuszczalnego roszczenia. Za dokonanie zabezpieczenia roszczenia pieniężnego, wynagrodzenie należne komornikowi od wierzyciela nie może przekroczyć 2 % wartości roszczenia, ale równocześnie nie może być mniejsza niż 3 % przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego ani wyższa niż pięciokrotność tego wynagrodzenia.

W sprawach o egzekucję świadczeń komornik pobiera od dłużnika opłatę w wysokości 15% wartości świadczenia, przy czym nie może być ona niższa niż 10% ani wyższa niż trzydziestokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego

W sprawach niemajątkowych, za zabezpieczenie i egzekucję świadczenia niepieniężnego pobierana jest opłata stała.

Opłaty stałe

Opłaty stałe w postępowaniu cywilnym

Ustawa regulująca koszty sądowe w sprawach cywilnych dotyczy opłat i wydatków.

Opłata to kwota pieniędzy pobierana za każdy dokument przedłożony sądowi, w przypadkach, w których ustawa przewiduje taką opłatę. Istnieją trzy różne rodzaje opłat: stosunkowe, stałe i podstawowe.

Kwota opłaty zależy od charakteru sprawy, tzn. od tego czy jest to sprawa: cywilna, rodzinna, gospodarcza lub inna. Przy ustalaniu opłat bierze się także pod uwagę rodzaj postępowania prawnego.

Wydatki obejmują opłaty związane z udziałem stron, świadków i biegłych w postępowaniu. Zależą one od poświęconego **czasu** i **wysiłku**. Wydatki mogą obejmować wynagrodzenie tłumaczy oraz zwrot kosztów podróży, noclegu, jak również i zarobków lub dochodów utraconych przez świadka w związku ze stawiennictwem w sądzie. Inne uwzględniane wydatki to: wynagrodzenie innych instytucji i osób, koszty analizy dowodów, koszty przewozu zwierząt i rzeczy, utrzymywania ich lub przechowywania, koszty osadzenia i pobytu w areszcie, jak również koszty ogłoszeń.

Dodatkowo wyróżnia się **koszty rozstrzygnięcia sporu**. Składają się na nie koszty sądowe, koszty przygotowania do rozprawy oraz działań podjętych przez adwokata lub innego zastępcy prawnego w ramach reprezentowania klienta (w tym opłaty za reprezentację i doradztwo).

Ogólna zasada stanowi, że, z zastrzeżeniem odmiennych przepisów, strona przegrywająca zwraca przeciwnikowi koszty niezbędne do zabezpieczenia interesów tego ostatniego. Strona wygrywająca musi jednak czekać na odzyskanie kosztów do momentu orzekania. Kwestia kosztów zostaje rozstrzygnięta w ostatniej fazie postępowania sądowego, tuż przed wydaniem końcowego wyroku.

Etap postępowania cywilnego, na którym należy uiścić opłaty stałe

Opłatę należy uiścić przy wniesieniu do sądu pisma podlegającego opłacie (art. 10 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

Opłaty stałe w postępowaniu karnym

Opłaty stałe stron postępowania karnego

W ogólnym ujęciu opłaty te nie są stałe lecz obliczane są po wydaniu wyroku. Ich kwota zależy od długości postępowania, wyroku i wynagrodzeń biegłych.

Opłaty stałe mogą być przewidziane wyłącznie w sprawach toczących się z oskarżenia prywatnego, w których oskarżyciel prywatny musi uiścić stałą opłatę wstępną.

Etap postępowania karnego, na którym należy uiścić opłaty stałe

Opłaty stałe pobierane od stron postępowania karnego muszą być zapłacone po wydaniu wyroku (ważnego i wiążącego dla stron).

Podstawowe koszty w postępowaniu konstytucyjnym

Polski kodeks postępowania cywilnego przewiduje (w art. 424) możliwość złożenia wniosku o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wydanego w drugiej instancji. Wniosek taki można złożyć jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe.

Wniosek taki jest możliwy również wtedy, gdy niezgodność orzeczenia wydanego w pierwszej instancji z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub z naruszenia konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela. **Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych** przewiduje w takim przypadku obowiązkową opłatę. Z zastrzeżeniem odmiennych przepisów ustawy jest to podstawowa opłata w wysokości 30 PLN.

Od tej zasady istnieją jednak wyjątki: w przypadku szeregu procedur opłata jest inna i wynosi:

40 PLN jeżeli wniosek o stwierdzenie niezgodności dotyczy postępowania przygotowawczego wszczętego z urzędu;

1000 PLN jeżeli wniosek o stwierdzenie niezgodności dotyczy decyzji prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;

3000 PLN gdy wniosek o stwierdzenie niezgodności dotyczy decyzji Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Podstawowe koszty postępowania konstytucyjnego, w którym należy wnieść opłaty stałe.

Podstawowe koszty w postępowaniu konstytucyjnym należy opłacić przy wniesieniu do sądu pisma podlegającego opłacie (art. 10 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

Informacje, jakich udzielić muszą na wstępie zastępcy prawni

Prawa i obowiązki stron

Zgodnie z **przepisami ustawowymi** zastępcy prawni nie ponoszą odpowiedzialności za ostateczny rezultat postępowania. Muszą oni jedynie zachować odpowiedni poziom staranności i podjąć wszelkie środki niezbędne do właściwego prowadzenia sprawy. Oznacza to również, że to zastępcy decydują o wyborze informacji, które mogą być użyteczne dla ich klientów.

Niektóre obowiązki przewidziano w kodeksach postępowania zawodowego. Kodeksy te są jednak wydawane przez izby zrzeszające zastępców prawnych i mają charakter czysto deklaratoryjny. W przypadku ich naruszenia sprawy grozi jedynie postępowanie dyscyplinarne.

Koszty postępowania

ponoszone przez stronę wygrywającą

ponoszone przez stronę przegrywającą

Źródła kosztów

Gdzie można znaleźć informacje na temat źródeł kosztów w Polsce?

Informacje (w tym na temat kosztów) dostępne są na oficjalnej stronie polskiego Ministerstwa Sprawiedliwości. Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ma powszechne zastosowanie. Oznacza to, że wszystkie podmioty uczestniczące w postępowaniu prawnym lub szukające informacji na temat kosztów mogą łatwo odnaleźć potrzebne informacje.

Osoby mające trudności ze zrozumieniem ustawy mogą poprosić o pomoc swoich zastępców prawnych (adwokatów lub radców prawnych). Zawodowi zastępcy prawni mogą również dostarczyć informacji i pomocy w różnych postępowaniach w innych językach.

W jakich językach można uzyskać informacje na temat źródeł kosztów w Polsce?

Informacje te są dostępne jedynie w języku polskim.

Gdzie można odnaleźć informacje o mediacji?

Informacje o mediacji zawarte są w art. 183¹ – 183⁵ polskiego Kodeksu postępowania cywilnego. Wynagrodzenie mediatorów i ich podlegające zwrotowi wydatki określono w rozporządzeniu **Ministra Sprawiedliwości** przyjętym w dniu 30 listopada 2003 r. Jednakże koszty mediacji nie są ogólnie uznawane za wydatki na potrzeby postępowania przed sądem, chyba że to sąd zarządził mediację.

Gdzie można odnaleźć dodatkowe informacje o kosztach?

Dostępna strona internetowa z informacjami o kosztach

Strona internetowa [polskiego Ministerstwa Sprawiedliwości](#) stanowi część oficjalnej strony internetowej **polskiego rządu**. Opisuje ona **system wymiaru sprawiedliwości** i kwestie związane z polskim prawem cywilnym, w tym kosztami sądowymi. Łącznie na stronie ministerstwa prowadzi na stronę zawierającą wyjaśnienia kwestii kosztów w sprawach cywilnych (wyłącznie w języku polskim).

Gdzie mogę znaleźć informacje o średniej długości różnych procedur?

Niezwykle trudno jest przewidzieć średnią długość postępowania prawnego, ponieważ zależy ono do stopnia skomplikowania sprawy pod względem prawnym i faktycznym.

Gdzie można znaleźć informacje o średnich łącznych kosztach danego postępowania?

Niezależnie od powyższego zastrzeżenia, możliwe jest obliczenie średnich kosztów postępowania. Koszty zastępstwa prawnego określane są na początku postępowania. Zależą one od umowy między klientem i przedstawicielem. Jeżeli chodzi o zastępstwo z urzędu, koszty przewidziano w rozporządzeniu. Możliwe jest również oszacowanie kosztów postępowania w samym sądzie. Opłaty określono w ustawie o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – zależą one od wartości przedmiotu sporu i charakteru sprawy (np. spór gospodarczy, rozwód). Strony mogą także uwzględnić koszt powołania biegłych.

Podatek od wartości dodanej

W jaki sposób informacje te są udzielane?

Koszty i wydatki określone w ustawie o kosztach sądowych w sprawach cywilnych są zwolnione z opodatkowania i dlatego nie są obłożone podatkiem VAT. Usługi pomocy prawnej podlegają jednolitej stawce VAT (23%).

Jakie są obowiązujące stawki podatku?

Obowiązująca stawka VAT wynosi 23%. Usługi świadczone przez radców prawnych i adwokatów opodatkowane są w ten sam sposób co inne usługi. Opodatkowanie wynika z ustawy o podatku od wartości dodanej.

Pomoc prawna

Obowiązujący próg dochodowy w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych

Osoby ubiegające się o zwolnienie z kosztów postępowania muszą przedłożyć oficjalny wniosek. Zwolnienie może być udzielone, jeżeli wykażą one, że nie są w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Wnioskodawcy muszą również przedłożyć pisemne oświadczenie z podaniem następujących danych: stan rodzinny, wysokość zarobków, źródła dochodu oraz posiadany majątek ruchomy i nieruchomy. Jeżeli powyższe warunki zostały spełnione, sąd przyznaje zwolnienie oraz, dodatkowo, wyznacza bezpłatnego zastępcę prawnego z urzędu (opłacanego przez **Skarb Państwa** na początku procesu; po jego zakończeniu strona przegrywająca zobowiązana jest, na żądanie strony wygrywającej, zwrócić poniesione wydatki).

Obowiązujący próg dochodowy w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych

Nie ma ustalonego progu dochodów. Zgodnie z ogólną zasadą, wnioskodawca musi należycie wykazać, że – biorąc pod uwagę sytuację finansową jego rodziny – pokrycie kosztów byłoby uciążliwe.

Obowiązujący próg dochodowy w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych w przypadku pokrzywdzonych

Nie ma ustalonego progu dochodów. Pokrzywdzeni będący stronami postępowania otrzymują pomoc prawną jeżeli nie są w stanie pokryć kosztów bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Inne warunki przyznania pomocy prawnej pokrzywdzonym

Jak wspomniano powyżej, pokrzywdzony musi być stroną postępowania. W postępowaniu przygotowawczym pokrzywdzony jest stroną z mocy prawa. Podczas rozprawy musi on uzyskać status tzw. oskarżyciela posiłkowego (we Francji *partie civile*).

Inne warunki przyznania pomocy prawnej oskarżonym

Nie ma innych warunków regulujących pomoc prawną przyznawaną oskarżonym. Istnieją jednak dodatkowe przesłanki przyznania oskarżonym takiej pomocy. Jest ona obowiązkowa w przypadkach, w których:

jest nieletni;

jest głuchy, niemy lub niewidomy;

zachodzi uzasadniona wątpliwość co do jego poczytalności;

sąd uzna to za niezbędne ze względu na okoliczności utrudniające obronę;
postępowanie toczy się przed sądem okręgowym jako sądem pierwszej instancji, jeżeli oskarżonemu zarzucono zbrodnię lub jest pozbawiony wolności;
postępowanie toczy się przed Sądem Najwyższym.

Bezpłatne postępowania sądowe

W przypadku oskarżenia publicznego w sprawach karnych koszty pokrywa Skarb Państwa.

Sprawy dotyczące nieletnich rozpatrywane są nieodpłatnie.

W niektórych przypadkach (np. w sprawach dotyczących obowiązków alimentacyjnych, abuzywnych klauzul umownych) powód jest zwolniony z kosztów sądowych (art. 96 ustawy o kosztach sądowych w postępowaniach cywilnych).

Kiedy strona przegrywająca musi zapłacić koszty strony wygrywającej?

Zgodnie z ogólną zasadą **strona przegrywająca** zobowiązana jest pokryć konieczne koszty postępowania oraz zwrócić stronie wygrywającej koszty zastępstwa prawnego. Koszty podlegające zwrotowi określono w polskim Kodeksie postępowania cywilnego (art. 98-110). Koszty te obejmują w szczególności: koszty sądowe, koszty przejazdów, równowartość utraconego zarobku oraz koszty zawodowego zastępcy prawnego.

Wynagrodzenie biegłych

Sąd decyduje o wynagrodzeniu ekspertów, w zależności od celów sprawy, kwalifikacji, okresu trwania i zakresu powierzonych im zadań.

Wynagrodzenia tłumaczy

Wynagrodzenie zależy od tego, czy tłumaczenie zostało zlecone przez państwo czy też podmioty prywatne.

Rozporządzenie o wynagrodzeniu tłumaczy przysięgłych (przyjęte przez **Ministra Sprawiedliwości w dniu 25 stycznia 2005 - Dz.U. z 2007 r. Nr 41 poz. 265**) określa kwotę wynagrodzenia płaconego przez instytucje publiczne. Zgodnie z rozporządzeniem koszty tłumaczenia określa się na podstawie następujących czynników: język źródłowy i docelowy (zgodnie z ogólnym założeniem że zazwyczaj łatwiej jest tłumaczyć z języka obcego na krajowy). Inne czynniki to specjalistyczna terminologia i poziom specjalizacji.

W sektorze niepublicznym koszty regulowane są w umowie pomiędzy tłumaczem i jego klientem.

Źródła:

rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz.U. z 2002 r. Nr 163 poz. 1348.

ustawa o kosztach w sprawach cywilnych – Dz.U. 2005 r. Nr 167 poz.1398.

rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, Dz.U. z 2002 r. Nr 163 poz. 1348.

Powiązane dokumenty

[Sprawozdanie Polski z analizy dotyczącej przejrzystości kosztów](#) (396 Kb) [en](#)

Ostatnia aktualizacja: 16/07/2014

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Kazus 1 – prawo rodzinne – rozwód - Polska

W tym studium przypadku dotyczącym dziedziny prawa rodzinnego – rozvodu, zwrócono się do państw członkowskich o dostarczenie osobom występującym w wniosku rozwodowym informacji o kosztach postępowania na przykładzie następujących sytuacji:

Przypadek A – sytuacja krajowa: para zawiera związek małżeński. Następnie rozstają się i uzgadniają rozwód.

Przypadek B – sytuacja międzynarodowa: Dwoje obywateli tego samego państwa członkowskiego (państwa członkowskiego A) zawiera związek małżeński. Zostaje on zawarty w państwie członkowskim A. Po ślubie małżeństwo przenosi się do innego państwa członkowskiego (państwa członkowskiego B), w którym pracuje i zamieszkuje. Krótko po tym małżeństwo rozpada się i żona wraca do państwa członkowskiego A, podczas gdy mąż pozostaje w państwie członkowskim B. Para uzgadnia rozwód. Po powrocie do państwa członkowskiego A żona niezwłocznie składa wniosek rozwodowy do sądu państwa członkowskiego B.

Koszty w Polsce

Kazus nr 1 (wariant B – kraj, w którym żona wnosi o rozwód, to Polska – w tym przypadku opłaty, wydatki i warunki są identyczne jak w wariantcie A.

Koszty sądowe, w postępowaniu odwoławczym oraz w razie alternatywnego rozstrzygnięcia sporów

Kazus	Sąd			Postępowanie odwoławcze			Alternatywne rozstrzygnięcie sporów	
	Wstępne opłaty sądowe	Opłata za protokolowanie	Inne opłaty	Wstępne opłaty sądowe	Opłata za protokolowanie	Inne opłaty	Czy korzystanie z jego pomocy jest obowiązkowe?	Koszty
Wariant A	Opłata stała 600 PLN	Za każdą stronę odpisu orzeczenia z klauzulą wykonalności, odpisu prawnie wiążącego orzeczenia – 6 PLN Jeżeli dokumenty te sporządzono w języku obcym – 12 PLN za każdą stronę	-	Opłata stała 600 PLN			Strony mają swobodę wyboru	Jeżeli sąd nada klauzulę wykonalności – 50 PLN

Koszty ponoszone na rzecz prawnika, komornika i biegłego

Kazus	Prawnik		Komornik		Biegły	
		Średnie koszty				Koszt

	Czy zastępstwo jest obowiązkowe		Czy zastępstwo jest obowiązkowe	Koszty przed wydaniem orzeczenia	Koszty po wydaniu orzeczenia	Czy zastępstwo jest obowiązkowe	
Wariant A	Nie	Minimum 360 PLN	Nie	-	-	Nie	Zgodnie z wybiegłego

Zwrot kosztów poniesionych przez świadków, koszty gwarancji lub zabezpieczenia i inne właściwe opłaty

Kazus	Zwrot kosztów poniesionych przez świadków		Gwarancja lub zabezpieczenie		Inne opłaty	
	Czy świadkom zwraca się poniesione przez nich koszty	Koszt	Czy istnieją, w jakich przypadkach i jak często są stosowane	Koszt	Opis	Koszt
Wariant A	Tak	Koszty przejazdów, utraconych zarobków, noclegów, zgodnie z art. 85-88 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych	--		--	--

Koszty pomocy prawnej i zwrot innych kosztów

Kazus	Pomoc prawna			Zwrot kosztów			
	Kiedy i na jakich warunkach jest udzielana?	Kiedy pokrywane są całkowite koszty?	Warunki?	Czy strona wygrywająca może uzyskać zwrot kosztów postępowania?	Jeżeli zwrot nie obejmuje wszystkich kosztów, to zasadniczo jaką ich część?	Jakie koszty nigdy nie podlegają zwrotowi?	Czy istnieją sytuacje, w których koszty pomocy prawnej należy zwrócić organizacji jej udzielającej?
Wariant A	Strona zwolniona z kosztów sądowych może zwrócić się o pomoc prawną. Sąd przyznaje taką pomoc, jeżeli strona potrzebuje zawodowego zastępcy.	Zależnie od decyzji sądu.	Jeżeli koszty są nadmierne lub powodują uszczerbek dla utrzymania strony.	Obowiązują ogólne reguły, stosowanie do okoliczności. Jeżeli sąd uzna pozwanego za winnego, strona przegrywająca opłaca koszty. Jeżeli sąd uzna, że pozwany jest niewinny, każda ze stron pokrywa połowę kosztów postępowania.		Saldo kosztów jest wyższe od kosztów koniecznych i odpowiednich do danej sprawy.	

Koszty tłumaczenia ustnego i pisemnego

Kazus	Tłumaczenia pisemne		Tłumaczenia ustne		Inne koszty właściwe dla sporów transgranicznych?	
	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Opis	Szacunkowy koszt?
Wariant A	Jeżeli dokumenty przedkładane są w innym języku	Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r.				

Ostatnia aktualizacja: 16/07/2014

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Wariant A	Strona zwolniona z kosztów sądowych może zwrócić się o pomoc prawną. Sąd przyznaje taką pomoc, jeżeli strona potrzebuje zawodowego zastępcy.	Zależnie od decyzji sądu.	Jeżeli koszty są nadmierne lub powodują uszczerbek dla utrzymania strony.	Obowiązują ogólne reguły, stosowanie do okoliczności.	--	Saldo kosztów jest wyższe od kosztów koniecznych i odpowiednich do danej sprawy.	--
------------------	--	---------------------------	---	---	----	--	----

Koszty tłumaczenia ustnego i pisemnego

Wariant	Tłumaczenia pisemne		Tłumaczenia ustne		Inne koszty właściwe dla sporów transgranicznych?	
	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Opis	Szacunkowy koszt?
Wariant A	Jeżeli dokumenty przedkładane są w innym języku	Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r.	--	--	--	--

Ostatnia aktualizacja: 16/07/2014

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Kazus 3 – prawo rodzinne – alimenty - Polska

W tym studium przypadku dotyczącym dziedziny prawa rodzinnego – świadczeń alimentacyjnych, zwrócono się do państw członkowskich o dostarczenie powodowi informacji o kosztach postępowania na przykładzie następujących sytuacji:

Przypadek A – sytuacja krajowa: Dwie osoby przez wiele lat pozostawały ze sobą w nieformalnym związku. W momencie rozstania mieli trzyletnie dziecko. Orzeczeniem sądu opieka nad dzieckiem została przyznana matce. Do rozstrzygnięcia pozostała jedynie kwota świadczeń alimentacyjnych, które ojciec powinien wypłacać matce na pokrycie kosztów utrzymania i edukacji dziecka. Matka wnosi pozew w tej sprawie.

Przypadek B – sytuacja transgraniczna, w której czytelnik występuje jako adwokat w państwie członkowskim A: Dwie osoby pozostają ze sobą w nieformalnym związku w państwie członkowskim (państwie członkowskim B). Mają trzyletnie dziecko. Rozstają się. Orzeczeniem sądu w państwie członkowskim B opieka nad dzieckiem zostaje przyznana matce. Za zgodą ojca dziecka, matka i dziecko przenoszą się na stałe do innego państwa członkowskiego (państwa członkowskiego A).

Nierozstrzygnięta pozostaje jedna kwestia. Dotyczy ona kwoty świadczeń alimentacyjnych, które ojciec powinien wypłacać matce na pokrycie kosztów utrzymania i edukacji dziecka. Matka wnosi pozew w tej sprawie w państwie członkowskim A.

Koszty w Polsce

Kazus nr 3 (w wariantach B – żona pozywa ojca w Polsce – w tym przypadku opłaty, wydatki i warunki są identyczne jak w wariantach A).

Koszty sądowe, w postępowaniu odwoławczym oraz w razie alternatywnego rozstrzygnięcia sporów

Kazus	Sąd			Postępowanie odwoławcze			Alternatywne rozstrzygnięcie sporów	
	Wstępne opłaty sądowe	Oplata za protokolowanie	Inne opłaty	Wstępne opłaty sądowe	Oplata za protokolowanie	Inne opłaty	Czy korzystanie z jego pomocy jest obowiązkowe?	Koszty
Wariant A	W przypadku spraw o alimenty powód jest zwolniony z wszelkich kosztów	Za każdą stronę odpisu orzeczenia z klauzulą wykonalności, odpisu prawnie wiążącego orzeczenia – 6 PLN Jeżeli dokumenty te sporządzono w języku obcym lub zawierają tabele – 12 PLN za każdą stronę	--	W przypadku spraw o alimenty powód jest zwolniony z wszelkich kosztów	--	--	Strony mają swobodę wyboru	Jeżeli sąd nada klauzulę wykonalności – 50 PLN

Koszty ponoszone na rzecz prawnika, komornika i biegłego

Kazus	Prawnik	Komornik	Biegły

	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	Średnie koszty	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	Koszty przed wydaniem orzeczenia	Koszty po wydaniu orzeczenia	Czy zastępstwo jest obowiązkowe	Koszt
Wariant A	Nie	Minimum 60 PLN	Nie	--	--	Nie	Zgodnie z w. bieglego

Zwrot kosztów poniesionych przez świadków, koszty gwarancji lub zabezpieczenia i inne właściwe opłaty

Wariant	Zwrot kosztów poniesionych przez świadków		Gwarancja lub zabezpieczenie	
	Czy świadkom zwraca się poniesione przez nich koszty	Koszt	Czy istnieją, w jakich przypadkach i jak często są stosowane	Koszt
Wariant A	Tak	Koszty przejazdów, utraconych zarobków, noclegów, zgodnie z art. 85-88 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych	Tak. Oblicza się wartość przedmiotu sporu, przy czym w przypadku świadczeń powtarzających się wartość tę stanowi suma świadczeń za jeden rok. Zgodnie z polskim prawem (kodeksem postępowania cywilnego), świadczenia alimentacyjne zaliczane są do powtarzających się świadczeń pieniężnych: 1. jeżeli kwota świadczeń alimentacyjnych jest równa sumie świadczeń za jeden rok lub więcej, wtedy przedmiotem sporu jest łączna kwota tych świadczeń. 2. Jeżeli świadczenia trwają krócej niż rok, wartość przedmiotu sporu stanowią świadczenia należne za cały okres ich trwania.	W zależności od wartości przedmiotu sporu.

Koszty pomocy prawnej i zwrot innych kosztów

Kazus	Pomoc prawna			Zwrot kosztów			
	Kiedy i na jakich warunkach jest udzielana?	Kiedy pokrywane są całkowite koszty?	Warunki?	Czy strona wygrywająca może uzyskać zwrot kosztów postępowania?	Jeżeli zwrot nie obejmuje wszystkich kosztów, to zasadniczo jaką ich część?	Jakie koszty nigdy nie podlegają zwrotowi?	Czy istnieją sytuacje, w których koszty pomocy prawnej należy zwrócić organizacji jej udzielającej?
Wariant A	Strona zwolniona z kosztów sądowych może zwrócić się o pomoc prawną. Sąd przyznaje taką pomoc, jeżeli strona potrzebuje zawodowego zastępcy.	Zależnie od decyzji sądu.	Jeżeli koszty są nadmierne lub powodują uszczerbek dla utrzymania strony.	Obowiązują ogólne reguły, stosowanie do okoliczności.	--	Saldo kosztów jest wyższe od kosztów koniecznych i odpowiednich do danej sprawy.	--

Koszty tłumaczenia ustnego i pisemnego

Kazus	Tłumaczenia pisemne		Tłumaczenia ustne		Inne koszty właściwe dla sporów transgranicznych?	
	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Opis	Szacunkowy koszt?
Wariant A	Jeżeli dokumenty przedkładane są w innym języku	Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r.	--	--	--	--

Ostatnia aktualizacja: 16/07/2014

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Kazus 4 – prawo handlowe – umowy - Polska

W tym studium przypadku dotyczącym dziedziny prawa handlowego – umów, zwrócono się do państw członkowskich o dostarczenie sprzedawcom informacji o kosztach postępowania na przykładzie następujących sytuacji:

Przypadek A – sytuacja krajowa: Przedsiębiorstwo dostarczyło towary o wartości 20 000 EUR. Sprzedawca nie otrzymał zapłaty, ponieważ nabywca uznał, że towary nie odpowiadają wcześniejszym uzgodnieniom.

Sprzedawca decyduje się pozwać nabywcę o zapłatę całej ceny.

Przypadek B – sytuacja międzynarodowa: Przedsiębiorstwo mające siedzibę w państwie członkowskim B dostarczyło towary o wartości 20 000 nabywcy w państwie członkowskim A. Umowa podlega prawu państwa członkowskiego B i jest sporządzona w języku tego państwa. Sprzedawca nie otrzymał zapłaty, ponieważ nabywca mający siedzibę w państwie członkowskim A uznał, że towary nie odpowiadają wcześniejszym uzgodnieniom. Sprzedawca decyduje się złożyć w państwie członkowskim A pozew, w którym domaga się zapłaty pełnej ceny przewidzianej w umowie z nabywcą.

Koszty w Polsce

Kazus nr 4 (w kazusie 4 wariant A sprzedawca pozywa nabywcę w Polsce – w tym przypadku opłaty, wydatki i warunki są identyczne jak w przypadku A.

Koszty sądowe, w postępowaniu odwoławczym oraz w razie alternatywnego rozstrzygnięcia sporów

Kazus	Sąd			Postępowanie odwoławcze	Alternatywne rozstrzygnięcie sporów	
	Wstępne opłaty sądowe	Opłata za protokołowanie	Inne opłaty		Czy korzystanie z jego pomocy jest obowiązkowe?	Koszty
Wariant A	Zgodnie z ustawą o kosztach sądowych w sprawach cywilnych opłata wynosi 5% wartości, ale nie mniej niż 30 i nie więcej niż 100 000 PLN.	Za każdą stronę odpisu orzeczenia z klauzulą wykonalności, odpisu prawnie wiążącego orzeczenia – 6 PLN Jeżeli dokumenty te sporządzono w języku obcym lub zawierają tabele – 12 PLN za każdą stronę	--	W zależności od wartości przedmiotu sporu. Zgodnie z ustawą o kosztach sądowych w sprawach cywilnych opłata wynosi 5% wartości, ale nie mniej niż 30 i nie więcej niż 100 000 PLN. Jeżeli wartość przedmiotu sporu ulega zmianie w trakcie postępowania opłatę nalicza się w ten sam sposób – procent pozostaje taki sam, ale zmienia się ostateczna kwota ze względu na odmienną podstawę wyliczenia.	Strony mają swobodę wyboru	Jeżeli sąd nada klauzulę wykonalności – 50 PLN

Koszty ponoszone na rzecz prawnika, komornika i biegłego

Kazus	Prawnik		Komornik			Biegły	
	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	Średnie koszty	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	Koszty przed wydaniem orzeczenia	Koszty po wydaniu orzeczenia	Czy zastępstwo jest obowiązkowe	Koszt
Wariant A	Nie	W zależności od wartości przedmiotu sporu. Jeżeli wartość ta wynosi ok. 90 000 PLN, opłaty wyniosą co najmniej 3 600 PLN.	Nie	--	--	Nie	Jeżeli sąd nada klauzulę wykonalności PLN

Zwrot kosztów poniesionych przez świadków, koszty gwarancji lub zabezpieczenia i inne właściwe opłaty

Kazus	Zwrot kosztów poniesionych przez świadków		Gwarancja lub zabezpieczenie		Inne opłaty	
	Czy świadkom zwraca się poniesione przez nich koszty	Koszt	Czy istnieją, w jakich przypadkach i jak często są stosowane	Koszt	Opis	Koszt
Wariant A	Tak	Koszty przejazdów, utraconych zarobków, noclegów, zgodnie z art. 85-88 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych	Tak. Uwzględniana jest wartość przedmiotu sporu.	W zależności od wartości przedmiotu sporu.	--	--

Koszty pomocy prawnej i zwrot innych kosztów

Kazus	Pomoc prawna		Zwrot kosztów			
	Kiedy pokrywane są	Warunki?	Jeżeli zwrot nie obejmuje wszystkich			Czy istnieją sytuacje, w kt

	Kiedy i na jakich warunkach jest udzielana?	całkowite koszty?		Czy strona wygrywająca może uzyskać zwrot kosztów postępowania?	kosztów, to zasadniczo jaką ich część?	Jakie koszty nigdy nie podlegają zwrotowi?	koszty pomocy prawnej należy zwrócić organie jej udzielające
Wariant A	Strona zwolniona z kosztów sądowych może zwrócić się o pomoc prawną. Sąd przyznaje taką pomoc, jeżeli strona potrzebuje zawodowego zastępcy.	Zależnie od decyzji sądu.	Jeżeli koszty są nadmierne lub powodują uszczerbek dla utrzymania strony.	Obowiązują ogólne reguły, stosowanie do okoliczności.	--	Saldo kosztów jest wyższe od kosztów koniecznych i odpowiednich do danej sprawy.	--

Koszty tłumaczenia ustnego i pisemnego

Kazus	Tłumaczenia pisemne		Tłumaczenia ustne		Inne koszty właściwe dla sporów transgranicznych?	
	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Opis	Szacunkowy koszt?
Wariant A	Jeżeli dokumenty przedkładane są w innym języku	Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r.	--	--	--	--

Ostatnia aktualizacja: 16/07/2014

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Kazus 5 – prawo handlowe – odpowiedzialność - Polska

W tym studium przypadku dotyczącym dziedziny prawa handlowego – odpowiedzialności, zwrócono się do państw członkowskich o dostarczenie klientom informacji na temat kosztów postępowania, na przykładzie następujących sytuacji:

Przypadek A – sytuacja krajowa: Producent urządzeń grzewczych dostarcza grzejnik instalatorowi. Instalator sprzedaje grzejnik klientowi i instaluje go w jego domu. Wkrótce potem w domu klienta wybucha pożar. Wszyscy uczestnicy transakcji (producent urządzeń grzewczych, instalator i klient końcowy) są ubezpieczeni. Powstaje spór w kwestii przyczyny pożaru. Nikt nie chce wypłacić odszkodowania klientowi.

Ten ostatni decyduje się zatem złożyć pozew, w którym domaga się pełnego odszkodowania od producenta urządzeń grzewczych, instalatora tych urządzeń oraz agencji ubezpieczeniowych.

Przypadek B – sytuacja międzynarodowa: Producent urządzeń grzewczych w państwie członkowskim B dostarcza grzejnik instalatorowi w państwie członkowskim C. Instalator sprzedaje grzejnik klientowi w państwie członkowskim C i instaluje go w jego domu. Wkrótce potem w domu klienta wybucha pożar. Wszyscy uczestnicy transakcji (producent urządzeń grzewczych, instalator i klient końcowy) są ubezpieczeni przez agencję ubezpieczeniową w swoim państwie członkowskim. Powstaje spór w kwestii przyczyny pożaru. Nikt nie chce wypłacić odszkodowania klientowi.

Ten ostatni decyduje się zatem złożyć w państwie członkowskim A pozew, w którym domaga się pełnego odszkodowania od producenta urządzeń grzewczych, instalatora tych urządzeń oraz agencji ubezpieczeniowej w państwie członkowskim A.

Koszty w Polsce

Kazus nr 5 (w wariantach 5 B – konsument pozywa instalatora oraz producenta urządzeń w Polsce – w tym przypadku opłaty, wydatki i warunki są identyczne jak w wariantach A).

Koszty sądowe, w postępowaniu odwoławczym oraz w razie alternatywnego rozstrzygnięcia sporów

Kazus	Sąd		
	Wstępne opłaty sądowe	Opłata za protokolowanie	Inne opłaty
Wariant A	W zależności od wartości przedmiotu sporu. Zgodnie z ustawą o kosztach sądowych w sprawach cywilnych opłata wynosi 5% wartości, ale nie mniej niż 30 i nie więcej niż 100 000 PLN.	Za każdą stronę odpisu orzeczenia z klauzulą wykonalności, odpisu prawnie wiążącego orzeczenia – 6 PLN Jeżeli dokumenty te sporządzono w języku obcym lub zawierają tabele – 12 PLN za każdą stronę	--

Kazus	Postępowanie odwoławcze		
	Wstępne opłaty sądowe	Opłata za protokolowanie	Inne opłaty
	W zależności od wartości przedmiotu sporu. Zgodnie z ustawą o kosztach sądowych w sprawach cywilnych opłata wynosi 5% wartości, ale nie mniej niż 30 i nie więcej niż		

Wariant A	100 000 PLN. Wartość przedmiotu sporu może ulec zmianie w trakcie postępowania. W takim przypadku opłatę nalicza się w ten sam sposób – procent pozostaje taki sam, ale zmienia się ostateczna kwota ze względu na odmienną podstawę wyliczenia.	--	--
------------------	--	----	----

Kazus	Alternatywne rozstrzygnięcie sporów		
	Czy korzystanie z jego pomocy jest obowiązkowe?		Koszty
Wariant A	Strony mają swobodę wyboru		Jeżeli sąd nada klauzulę wykonalności – 50 PLN

Koszty ponoszone na rzecz prawnika, komornika i biegłego

Kazus	Prawnik		Komornik			Biegły	
	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	Średnie koszty	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	Koszty przed wydaniem orzeczenia	Koszty po wydaniu orzeczenia	Czy zastępstwo jest obowiązkowe	Koszt
Wariant A	Nie	W zależności od wartości przedmiotu sporu.	Nie	--	--	Nie	Jeżeli sąd nada klauzulę wykonalności PLN

Zwrot kosztów poniesionych przez świadków, koszty gwarancji lub zabezpieczenia i inne właściwe opłaty

Kazus	Zwrot kosztów poniesionych przez świadków		Gwarancja lub zabezpieczenie		Inne opłaty	
	Czy świadkom zwraca się poniesione przez nich koszty	Koszt	Czy istnieją, w jakich przypadkach i jak często są stosowane	Koszt	Opis	Koszt
Wariant A	Tak	Koszty przejazdów, utraconych zarobków, noclegów, zgodnie z art. 85-88 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych	Tak. Uwzględniana jest wartość przedmiotu sporu.	W zależności od wartości przedmiotu sporu.	--	--

Koszty pomocy prawnej i zwrot innych kosztów

Kazus	Pomoc prawna			Zwrot kosztów			
	Kiedy i na jakich warunkach jest udzielana?	Kiedy pokrywane są całkowite koszty?	Warunki?	Czy strona wygrywająca może uzyskać zwrot kosztów postępowania?	Jeżeli zwrot nie obejmuje wszystkich kosztów, to zasadniczo jaką ich część?	Jakie koszty nigdy nie podlegają zwrotowi?	Czy istnieją koszty, których pomoc prawną organizacja nie udziela?
Wariant A	Strona zwolniona z kosztów sądowych może zwrócić się o pomoc prawną. Sąd przyznaje taką pomoc, jeżeli strona potrzebuje zawodowego zastępcy.	Zależnie od decyzji sądu.	Jeżeli koszty są nadmierne lub powodują uszczerbek dla utrzymania strony.	Obowiązują ogólne reguły, stosowanie do okoliczności.	--	Saldo kosztów jest wyższe od kosztów koniecznych i odpowiednich do danej sprawy.	--

Koszty tłumaczenia ustnego i pisemnego

Przypadek Badanie	Tłumaczenia pisemne		Tłumaczenia ustne		Inne koszty właściwe dla sporów transgranicznych?	

	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	Szacunkowy koszt?	Opis	Szacunkowy koszt?
Wariant A	Jeżeli dokumenty przedkładane są w innym języku	Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r.	--	--	--	--

Ostatnia aktualizacja: 16/07/2014

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Koszty postępowania - Portugalia

W niniejszej części zamieszczone są informacje o kosztach prawnych obowiązujących w Portugalii.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

1. Prawnicy (*solicitadores*)

W Portugalii opłaty pobierane przez prawników wykonujących zawód komornika (*agentes de execução*) są uregulowane przepisami zarządzenia (*Portaria*) nr 331-B/2009 z dnia 30 marca (art. 11–25).

2. Radcy prawni (*consultores jurídicos*)

W Portugalii żadne przepisy nie regulują opłat pobieranych przez radców prawnych.

3. Adwokaci (*advogados*)

W Portugalii żadne przepisy nie regulują opłat pobieranych przez adwokatów.

4. Urzędnicy sądowi (*oficiais de justiça*)

Opłaty za czynności dokonywane przez urzędników sądowych w postępowaniu egzekucyjnym są uregulowane w art. 9 oraz w tabeli II rozporządzenia w sprawie kosztów postępowania przyjętego dekretem z mocą ustawy (*Decreto-Lei*) nr 34/2008 z dnia 26 lutego oraz w zarządzeniu nr 331-B/2009 z dnia 30 marca 2009 r. (art. 11 i 25).

5. Adwokaci świadczący pomoc prawną

Opłaty dla adwokatów za usługi świadczone w ramach pomocy prawnej są uregulowane w zarządzeniu nr 1386/2004 z dnia 10 listopada oraz w zarządzeniu nr 10/2008 z dnia 3 stycznia, zmienionym zarządzeniem nr 210/2008 z dnia 29 lutego.

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym są uregulowane w art. 5–7 oraz tabelach I i II załączonych do rozporządzenia w sprawie kosztów postępowania przyjętego dekretem z mocą ustawy nr 34/2008 z dnia 26 lutego.

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą zapłacić koszty stałe

Opłaty sądowe są zasadniczo pobierane w momencie wszczęcia postępowania, po wyznaczeniu terminu rozprawy sądowej. Płatności dla biegłych i urzędników sądowych dokonuje się z reguły przed ich przystąpieniem do postępowania.

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym są uregulowane w art. 8 oraz tabeli III załączonej do rozporządzenia w sprawie kosztów postępowania przyjętego dekretem z mocą ustawy nr 34/2008 z dnia 26 lutego.

Etap postępowania karnego, na którym strony muszą ponieść koszty stałe

Etap postępowania karnego, na którym strony muszą ponieść koszty stałe, zależy od sytuacji danej osoby w postępowaniu oraz od roli, jaką zamierza ona odegrać. Jedynymi sytuacjami, w których opłaty sądowe wnosi się z chwilą dokonania konkretnej czynności są: złożenie wniosku o występowanie w roli oskarżyciela posiłkowego (*assistente*) oraz wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie karnej przez oskarżyciela posiłkowego. We wszystkich pozostałych przypadkach, czyli we wszelkich sytuacjach dotyczących oskarżonego oraz pozostałych sytuacjach dotyczących oskarżyciela posiłkowego, opłaty sądowe wnosi się po zakończeniu określonego etapu postępowania karnego (z chwilą zakończenia postępowania przygotowawczego, wydania orzeczenia lub wniesienia środków odwoławczych), zgodnie z zarządzeniem sędziego.

Koszty stałe w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym są uregulowane przepisami art. 6–9 dekretu z mocą ustawy nr 303/98 z dnia 7 października, zmienionego dekretem z mocą ustawy nr 91/2008 z dnia 2 czerwca.

Etap postępowania konstytucyjnego, na którym strony muszą ponieść koszty stałe

Koszty stałe uiszcza się dopiero po zakończeniu postępowania.

Informacje wstępne, których powinni udzielić zastępcy prawni

Prawa i obowiązki stron

Zastępcy prawni mają etyczny i prawny obowiązek udzielenia wyczerpujących informacji dotyczących praw i obowiązków stron, ponieważ na podstawie swojej wiedzy są oni w stanie ocenić szanse powodzenia oraz niezbędne koszty.

Źródła kosztów

Gdzie znaleźć informacje na temat źródeł kosztów w Portugalii?

Więcej informacji na temat systemu kosztów prawnych w Portugalii można znaleźć pod adresem: <https://igfij.mj.pt/custas/Paginas/default.aspx>

W jakich językach można uzyskać informacje o źródłach kosztów w Portugalii?

Informacje na temat źródeł kosztów w Portugalii są dostępne jedynie w języku portugalskim.

Gdzie można znaleźć informacje na temat mediacji?

Informacje o mediacji, zwłaszcza o publicznych systemach mediacji w sprawach na gruncie prawa cywilnego, rodzinnego, prawa pracy i prawa karnego, można znaleźć pod adresem: <http://www.dgpj.mj.pt/sections/gral/mediacao-publica/mediacao-anexos/formularios-para-pedidos/>

Gdzie można znaleźć informacje na temat średniego czasu trwania różnych postępowań?

Informacje na temat średniego czasu trwania postępowania można znaleźć na stronie internetowej zawierającej dane statystyczne dotyczące wymiaru sprawiedliwości w Portugalii pod adresem: <http://www.dgpj.mj.pt/sections/estatisticas-da-justica>.

Gdzie można uzyskać informacje o przeciętnych kosztach określonego postępowania?

Takie informacje nie są dostępne. Można je uzyskać wyłącznie w oparciu o różne skale lub tabele opłat.

Jak podaje się informacje o podatku VAT?

Koszty sądowe nie podlegają opodatkowaniu podatkiem VAT. Podatkiem VAT są objęte wynagrodzenia pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych, przy czym wysokość kosztów określona w ustawie nie zawiera podatku VAT.

Jakie są obowiązujące stawki?

Informacje na temat obowiązujących stawek VAT nie są dostępne.

Pomoc prawna

Próg dochodów w postępowaniu cywilnym

Wzór na wyliczenie progu dochodów w odniesieniu do pomocy prawnej w sprawach cywilnych znajduje się w załączniku do ustawy (*Lei*) nr 34/2004 z dnia 29 lipca, zmienionej ustawą nr 47/2007 z dnia 28 sierpnia.

Próg dochodów dla oskarżonych w postępowaniu karnym

Wzór na wyliczenie progu dochodów w odniesieniu do pomocy prawnej w sprawach karnych znajduje się w załączniku do ustawy (*Lei*) nr 34/2004 z dnia 29 lipca, zmienionej ustawą nr 47/2007 z dnia 28 sierpnia.

Próg dochodów dla pokrzywdzonych w postępowaniu karnym

W postępowaniu karnym nie określono progu dochodów w odniesieniu do pomocy prawnej dla pokrzywdzonych.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez pokrzywdzonych

Pomoc prawna dla pokrzywdzonych jest obwarowana dodatkowymi warunkami. Pokrzywdzeni nie są obciążani kosztami prawnymi, jeśli są reprezentowani przez Stowarzyszenie Pomocy Ofiarom (Associação de Apoio à Vítima).

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez oskarżonych

Pomoc prawna dla oskarżonych jest obwarowana dodatkowymi warunkami. Są one związane z sytuacją finansową oskarżonego. Obliczenia dokonywane są na podstawie wzoru określonego w art. 39 ustawy nr 34/2004 z dnia 29 lipca, zmienionej ustawą nr 47/2007 z dnia 28 sierpnia.

Bezpłatne postępowania sądowe

Postępowania sądowe mogą być bezpłatne dla jednej lub obu stron w przypadku uzyskania zwolnienia z kosztów sądowych lub przyznania pomocy prawnej. Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Z reguły strona wygrywająca sprawę jest uprawniona do zwrotu kosztów, którego dokonuje strona przegrywająca sprawę, w wysokości określonej przez sędziego, wskazanej w prawomocnym orzeczeniu. Strona wygrywająca sprawę traci uprawnienie do zwrotu kosztów, jeżeli strona przegrywająca korzysta z pomocy prawnej i jest z tego tytułu zwolniona z wszelkich opłat sądowych.

Wynagrodzenia biegłych

Zazwyczaj koszty wynagrodzeń biegłych pokrywa strona. Jeżeli strona korzysta z pomocy prawnej, wynagrodzenia biegłych pokrywa Instytut Zarządzania Finansami i Infrastruktury Wymiaru Sprawiedliwości (Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça – IGFEJ).

Wynagrodzenie tłumaczy

Koszty wynagrodzeń tłumaczy pokrywa zazwyczaj właściwa strona. Jeżeli jednak strona ta korzysta z pomocy prawnej, wynagrodzenia tłumaczy pokrywa Instytut Zarządzania Finansami i Infrastruktury Wymiaru Sprawiedliwości (Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça – IGFEJ).

Ważne dokumenty

[Portugalskie sprawozdanie z analizy przejrzystości kosztów](#) (781 Kb) [en](#)

Ostatnia aktualizacja: 21/06/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Koszty postępowania - Rumunia

Na niniejszej stronie przedstawiono informacje dotyczące kosztów sądowych w Rumunii.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Prawnicy

Informacje ogólne

Opłaty pobierane przez prawników są **zróżnicowane** i uzależnione od stopnia trudności, zakresu oraz czasu trwania określonej sprawy. **Wysokość wynagrodzenia** może być ustalana dowolnie w drodze umowy między prawnikiem a klientem, jednak nie powinna wykraczać poza wartości graniczne określone w ustawie i w przepisach regulujących zawód prawnika.

Wysokość należnego wynagrodzenia może być ustalana na podstawie:

stawki godzinowej naliczanej w zależności od liczby przepracowanych godzin;
ustalonej kwoty;

kwoty uzależnionej od pozytywnego rozstrzygnięcia sprawy: oprócz ustalonej kwoty prawnik może, w przypadku pomyślnego zakończenia postępowania, również zażądać wypłaty kwoty dodatkowej, stałej bądź też zmiennej (wyliczanie wynagrodzenia prawnika wyłącznie w oparciu o wynik postępowania sądowego jest jednak surowo zabronione);

zarówno stawki godzinowej, jak i ustalonej kwoty, niezależnie od uzyskanego wyniku.

Przedstawienie szacunkowej kwoty wynagrodzenia jest prawie niemożliwe, ponieważ informacje te można uzyskać dopiero po przedstawieniu sprawy prawnikowi, który uwzględniając wszystkie aspekty sprawy, a przede wszystkim przewidywany nakład pracy, wartość przedmiotu sporu, a także charakter strony postępowania, ocenia wysokość przysługującego mu wynagrodzenia.

Komornicy (egzekutorzy sądowi)

Informacje ogólne

Wysokość opłat zależy od rodzaju czynności związanych z przeprowadzeniem egzekucji na mocy orzeczenia sądu lub nakazu egzekucyjnego zgodnie z prawem. Wykaz opłat został ustanowiony przez **Ministra Sprawiedliwości** we współpracy z **Krajową Unią Komorników Sądowych**. Komornik sądowy opłacany jest przez stronę, którą wystąpiła o przeprowadzenie określonej procedury. Na ogół komornicy sądowi pobierają opłaty za każdą pojedynczą czynność egzekucyjną.

W przypadku egzekucji roszczeń pieniężnych maksymalne opłaty są następujące:

W przypadku roszczeń nieprzekraczających 50 000 RON włącznie	Maksymalna opłata wynosi 10% wartości roszczenia (np. gdy wartość roszczenia wynosi 40 000 RON, opłata nie może przekroczyć 400 RON, czyli 100 EUR).
W przypadku roszczeń o wartości między 50 000 a 80 000 RON włącznie	Maksymalna opłata równa się stałej kwocie 5 000 RON powiększonej o 3% kwoty, o którą dana suma przekracza 50 000 RON.
W przypadku roszczeń o wartości między 80 000 a 100 000 RON włącznie	Maksymalna opłata równa się stałej kwocie 5 900 RON powiększonej o 2% kwoty, o którą dana suma przekracza 80 000 RON.
W przypadku roszczeń o wartości przekraczającej 100 000	Maksymalna opłata równa się stałej kwocie 6 300 RON powiększonej o 1% kwoty, o którą dana suma przekracza 100 000 RON.

Szczegółowe informacje na temat minimalnych i maksymalnych opłat stosownie do rodzaju czynności egzekucyjnej

Opłaty należne przed wydaniem orzeczenia (przed wniesieniem roszczenia)

Powiadomienie i przekazanie dokumentów procesowych	Między 20 RON (5 EUR) a 400 RON (100 EUR)
Stwierdzenie stanu faktycznego i sporządzenie inwentarza majątku (art. 239 kodeksu postępowania cywilnego)	Między 100 RON (25 EUR) a 2 200 RON (550 EUR) w przypadku dłużnika będącego osobą fizyczną lub 5 200 RON (1300 EUR) w przypadku dłużnika będącego osobą prawną
Protokół stwierdzający wysokość rzeczywistej oferty	Między 50 RON (12,5 EUR) a 350 RON (87,5 EUR).
Zajęcie mienia	10% faktycznej wartości
Ubezpieczenie sekwestru	Między 100 RON (25 EUR) a 1 200 RON (300 EUR) w przypadku dłużnika będącego osobą fizyczną lub 2 200 RON (550 EUR) w przypadku dłużnika będącego osobą prawną
Konsultacja prawna związana ze sporządzeniem dokumentów egzekucyjnych	między 20 RON (5 EUR) a 200 RON (50 EUR)

Opłaty należne podczas postępowania

Obwieszczenie	60 RON (15 EUR) to minimalna opłata w przypadku roszczenia o wartości nieprzekraczającej 1 000 RON (250 EUR) 60 RON plus 2% kwoty, o którą dana suma przekracza 1 000 RON, w przypadku roszczeń przekraczających 1 000 RON	W przypadku kwot do 50 000 RON (12 500 EUR) opłata może wynosić do 10% wartości roszczenia; w przypadku kwot pomiędzy 50 001 RON a 80 000 (20 000 EUR) opłata wynosi 3% wartości roszczenia; w przypadku kwot pomiędzy 80 001 RON a 100 000 RON (25 000 EUR) opłata wynosi 2% wartości roszczenia; oraz w przypadku kwot przekraczających 100 000 RON opłata wynosi 1% wartości roszczenia.
Sprzeciw wobec braku zapłaty weksli, skryptów dłużnych lub czeków	Minimalna opłata wynosi 150 RON (37,5 EUR).	Maksymalna opłata wynosi 400 RON (100 EUR).
Zajęcie sądowe	Minimalna opłata wynosi 100 RON (25 EUR).	Maksymalna opłata wynosi 1 200 RON (300 EUR) w przypadku dłużnika będącego osobą fizyczną lub 2 200 RON (550 EUR) w przypadku dłużnika będącego osobą prawną.

Opłaty należne po zakończeniu postępowania (po wydaniu przez sąd orzeczenia)

Przyznanie opieki nad małoletnim lub wyznaczenie mu miejsca zamieszkania	Pomiędzy 50 RON (w przybliżeniu 12,5 EUR) a 1 000 RON (250 EUR).
Kontakty z dzieckiem/odwiedziny dziecka (osoby małoletniej)	Pomiędzy 50 RON (w przybliżeniu 12,5 EUR) a 500 RON (125 EUR).

W przypadku odzyskiwania długów

Ściąganie wierzytelności/dochodzenie roszczeń poprzez egzekucję na ruchoomościach	Opłaty minimalne 60 RON (15 EUR) w przypadku roszczeń o wartości nieprzekraczającej 1 000 RON (250 EUR) 60 RON plus 2% kwoty, o którą dana suma przekracza 1 000 RON, w przypadku roszczeń przekraczających 1 000 RON	Opłaty maksymalne W przypadku kwot do 50 000 RON (12 500 EUR) opłata wynosi do 10%; w przypadku kwot pomiędzy 50 001 RON a 80 000 (20 000 EUR) opłata wynosi 3%; w przypadku kwot pomiędzy 80 001 RON a 100 000 RON (25 000 EUR) opłata wynosi 2%; oraz w przypadku kwot przekraczających 100 000 RON opłata wynosi 1%.
Ściąganie wierzytelności/dochodzenie roszczeń poprzez egzekucję na nieruchomościach	Opłaty minimalne 150 RON (37,5 EUR) w przypadku roszczeń o wartości nieprzekraczającej 1 000 RON (250 EUR) 150 RON (37,5 EUR) plus 2% kwoty, o którą dana suma przekracza 1 000 RON, w przypadku roszczeń przekraczających 1 000 RON	Opłaty maksymalne W przypadku kwot nieprzekraczających 50 000 RON (12 500 EUR) opłata wynosi do 10%; w przypadku kwot pomiędzy 50 001 RON a 80 000 (20 000 EUR) opłata wynosi 3%; w przypadku kwot pomiędzy 80 001 RON a 100 000 RON (25 000 EUR) opłata wynosi 2%; oraz w przypadku kwot przekraczających 100 000 RON opłata wynosi 1%.

Sądowi eksperci techniczni

Opłaty pobierane przez sądowych ekspertów technicznych są zróżnicowane.

Opłatą za sądową ocenę techniczną ustalana jest przez organ, który zarządził ocenę, przy uwzględnieniu złożoności oceny, nakładu pracy oraz stopnia specjalizacji lub stopnia naukowego sądowego eksperta technicznego.

sądowa ocena techniczna przeprowadzana jest na zarządzenie sądu, organów prowadzących postępowanie karne lub innych organów mających za zadanie ustalenie faktów lub okoliczności sprawy, poprzez wyznaczenie sądowych ekspertów technicznych działających na podstawie zezwolenia wydanego przez Ministerstwo Sprawiedliwości;

zainteresowana strona ma prawo wystąpić o przeprowadzenie oceny przez wyznaczonego sądowego eksperta technicznego wraz z sądowym ekspertem technicznym lub specjalistą doradzającym w danej stronie, wyznaczonym i opłacanym przez tą stronę oraz zatwierdzonym przez organ sądowy, który zarządził ocenę. Wynagrodzenie wyznaczonego sądowego eksperta technicznego uzgadniane jest przez daną stronę i eksperta w zawieranej między nimi umowie oraz wypłacane jest przez stronę, która wyznaczyła eksperta.

Koszty stałe

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe związane ze wszczęciem postępowania sądowego: opłaty sądowe oraz opłaty skarbowe

W przypadku roszczeń rozpatrywanych na drodze sądowej, które podlegają opłatom sądowym, należy nabyć znak opłaty sądowej.

Opłaty sądowe

Opłaty sądowe mogą wynosić od około 0,5 EUR do ponad 1 500 EUR.

W przypadku **roszczeń, których wartość pieniężną można ustalić** (np. w sprawach alimentacyjnych, handlowych) wysokość opłat sądowych jest zróżnicowana w zależności od wartości roszczenia:

Wartość roszczenia	Wysokość opłaty sądowej
Poniżej 39 RON	2 RON
39,01 RON – 388,00 RON	2 RON plus 10% z kwoty, o jaką wartość roszczenia przekracza pułap 39 RON
388,01 RON – 3 879,00 RON	37 RON plus 8% z kwoty, o jaką wartość roszczenia przekracza pułap 388 RON
3 879,01 RON – 19 395,00 RON	316 RON plus 6% z kwoty, o jaką wartość roszczenia przekracza pułap 3 879 RON
19 395,01 RON – 38 790,00 RON	1 247 RON plus 4% z kwoty, o jaką wartość roszczenia przekracza pułap 19 395 RON
38 790,01 RON – 193 948,00 RON	2 023 RON plus 2% z kwoty, o jaką wartość roszczenia przekracza pułap 38 790 RON
Powyżej 193 948,00 RON	5 126 RON plus 1% z kwoty, o jaką wartość roszczenia przekracza pułap 193 948 RON

W przypadku roszczeń z zakresu **prawa rodzinnego** opłaty sądowe wynoszą:

W przypadku rozwodu spowodowanego rozkładem pożycia małżeńskiego lub rozwodu orzeczanego za obopólną zgodą małżonków (art. 38 ust. 1 i ust. 2 rumuńskiego kodeksu rodzinnego)	39 RON (10 EUR)
W przypadku rozwodu spowodowanego niezdolnością jednego z małżonków do wywiązywania się ze swoich obowiązków na rzecz rodziny, o ile niezdolność ta wynika z poważnej choroby (art. 38 ust. 3 rumuńskiego kodeksu rodzinnego) oraz rozwodu spowodowanego niskimi dochodami jednego z partnerów (poniżej minimalnej krajowej płacy brutto) lub zupełnym brakiem dochodu	8 RON (2 EUR)
W przypadku przyznania opieki nad dziećmi, ustalenia miejsca zamieszkania małoletniego dziecka, uznania dziecka w celu nadania mu nazwiska rodzica	6 RON (2,5 EUR)

Opłata skarbowa (w przybliżeniu 1 EUR) – od 1,5 RON do 5 RON

Postanowienia sądowe – koszt postanowienia (w przybliżeniu 1 EUR)

Orzeczenia sądowe, wezwania sądowe oraz powiadomienia są przekazywane **bezpłatnie** stronom postępowania, świadkom, biegłym, a także wszelkim innym osobom lub instytucjom biorącym udział w postępowaniu.

Konsultacja lub sporządzanie kopii dokumentów znajdujących się w aktach sądowych oraz zaświadczeń wystawianych przez biuro sekretarza sądu podlegają opłacie (maksymalnie do 4 RON).

Koszty uzyskania uwierzytelnionej kopii treści orzeczenia (poniżej 1 EUR)

Złożenie w sądzie wniosku o dostarczenie kopii ostatecznego i prawomocnego orzeczenia sądowego	Opłata sądowa w wysokości 2 RON
--	---------------------------------

Inne rodzaje postępowań: koszty stałe

Opłaty pobierane przez tłumaczy

1. Wynagrodzenie tłumaczy

Wynagrodzenie jest określone w postanowieniu sądowym, wydawanym przez sąd wyznaczający tłumacza. Minimalna stawka wynosząca 20 RON jest zwiększana:

o 50% w przypadku tłumaczeń z języka orientального lub na język orientalny (japoński, chiński) lub też w przypadku tłumaczeń z języka rzadko występującego lub na taki język; a także w przypadku tłumaczeń w trybie pilnym (w czasie 24-48 godzin);

o 100% w przypadku tłumaczeń symultanicznych lub usług świadczonych w soboty i niedziele, podczas świąt państwowych lub w inne dni wolne od pracy, lub w godzinach nocnych między 22.00 a 6.00.

Określone wysokości stawek są następujące:

W przypadku posiadających uprawnienia tłumaczy ustnych	23,15 RON (w przybliżeniu 6 EUR) za godzinę lub w stosownych przypadkach za mniej niż godzinę (w częściach ułamkowych godziny)
W przypadku tłumaczy pisemnych	33,56 RON (w przybliżeniu 8 EUR) za stronę

Do powyższych kwot należy w przypadkach wymaganych prawem dodać podatek VAT.

2. Wynagrodzenie komorników (egzekutorów sądowych)

Wysokość wynagrodzenia zależy od nakładu pracy niezbędnego do przeprowadzenia egzekucji orzeczenia sądu lub nakazu egzekucji z mocy prawa.

Jednak to Ministerstwo Sprawiedliwości przy współpracy z [Krajowym Związkiem Egzekutorów Sądowych](#) ustaliło skalę opłat. Więcej informacji znajduje się w przedstawionym powyżej rozdziale na temat wynagrodzenia komorników.

Środki odwoławcze

Koszty procesu odbywającego się w pierwszej instancji mają podobny charakter do kosztów należnych w przypadku postępowania odwoławczego, które jednak wynoszą do 50% wysokości kosztów poniesionych podczas procesu.

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

1. Opłaty sądowe

Opłaty te **uiszcza się z góry**, przed otrzymaniem, sporządzeniem lub wydaniem stosownych dokumentów lub przed wyświadczeniem żądanej usługi. W praktyce oznacza to, że wnioskodawca w chwili wniesienia roszczenia uiszcza opłatę sądową w wysokości, którą oszacował jako właściwą. Sąd podczas pierwszej rozprawy ustala należną opłatę sądową i nakazuje stronie pokrycie ewentualnie brakującej kwoty.

2. Wynagrodzenie egzekutorów sądowych

Strona, na której żądanie przeprowadzono egzekucję musi z góry pokryć koszty z nią związane. Zapłacenie z góry wynagrodzenia egzekutorów sądowych nie może być jednakże warunkiem przeprowadzenia egzekucji orzeczeń sądowych.

3. Wynagrodzenie tłumaczy

Strona, która złożyła wniosek o świadczenie usług tłumaczeniowych, musi przed upływem 5 dni od daty ustalenia wysokości wynagrodzenia wnieść opłatę ustaloną przez sąd, pokryć koszty podróży służbowej lub wynagrodzenie tłumacza.

4. Wynagrodzenie biegłych

Kwota ustalona jako opłata tymczasowa oraz, w odpowiednich przypadkach, zaliczka na poczet kosztów podróży, powinny zostać zapłacone w terminie pięciu dni od wyznaczenia sądowego eksperta technicznego przez stronę, która wystąpiła o ocenę, na specjalny rachunek otwarty w tym celu przez lokalny urząd ds. ocen technicznych ocen sądowych i księgowych. Sąd może również zdecydować, że koszty te poniosą obie strony.

Opłata za sądową ocenę techniczną ustalana jest przez organ, który zarządził ocenę, przy uwzględnieniu złożoności oceny, nakładu pracy oraz stopnia specjalizacji lub stopnia naukowego sądowego eksperta lub specjalisty.

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

Nie ma kosztów stałych stron odnoszących się do postępowania karnego.

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

Nie ma kosztów stałych stron odnoszących się do postępowania konstytucyjnego.

Informacje wstępne, których powinni udzielić zastępcy prawni

Prawa i obowiązki stron

Zastępcy prawni w Rumunii **nie mają bezpośredniego obowiązku** udzielenia stronom informacji wstępnych na temat ich praw i obowiązków, szans powodzenia sprawy i kosztów związanych z postępowaniem. Na mocy statutu zawodowego prawników, prawnik ma jednakże **obowiązek** udzielenia klientowi rady w sposób natychmiastowy, uczciwy, prawidłowy i z należytą starannością.

Regulacje prawne dotyczące kosztów

Gdzie zdobyć informacje na temat regulacji prawnych dotyczących kosztów w Rumunii?

Informacje na temat różnych źródeł kosztów nie są łatwo dostępne, gdyż nie są one publikowane na stronach internetowych instytucji publicznych ani omawiane w broszurach. Informacje można uzyskać bezpośrednio od osób pracujących w tej dziedzinie lub znaleźć je w następujących przepisach dotyczących kosztów sądowych:

Opłaty sądowe i opłata skarbową są regulowane ustawą nr 146/1997 w sprawie opłat sądowych oraz rozporządzeniem rządu nr 32/1995 w sprawie opłat skarbowych.

wysokość honorariów adwokackich regulowana jest [ustawą nr 188/2000](#) w sprawie komorników sądowych oraz rozporządzeniem nr 2550/C z dnia 14 listopada 2006 r. zatwierdzającym opłaty minimalne i maksymalne za usługi świadczone przez komorników sądowych.

opłaty pobierane przez ekspertów technicznych są regulowane przepisami kodeksu postępowania cywilnego oraz rozporządzeniem rządu nr 2/2000 w sprawie organizacji działalności specjalistycznych biegłych sądowych i pozasądowych.

Opłaty pobierane przez tłumaczy są regulowane przepisami kodeksu postępowania cywilnego, ustawą nr 178 oraz [zarządzeniem nr 772 z dnia 5 marca 2009 r.](#) w sprawie ustalenia opłat pobieranych przez uprawnionych tłumaczy ustnych i pisemnych.

W jakich językach można uzyskać informacje o źródłach kosztów w Rumunii?

Przepisy regulujące koszty są **dostępne wyłącznie w języku rumuńskim**.

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Ustawa nr 192/2006 w sprawie mediacji oraz organizacji zawodu mediatora reguluje kwestie związane z mediacją. Wspomniana ustawa przewiduje, że mediator ma prawo do otrzymania **wynagrodzenia ustalonego w drodze porozumienia stron**, a także do otrzymania zwrotu kosztów poniesionych w związku z mediacją.

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

Dane statystyczne dotyczące średniej długości trwania spraw można znaleźć w rocznym sprawozdaniu dotyczącym działalności sądownictwa w Rumunii, które jest dostępne w rumuńskiej wersji językowej na publicznych stronach internetowych Naczelnej Rady Sądownictwa i Prokuratury (zob. rozdział 3.4 za tytułowany „[Wskaźniki jakościowe działalności sądownictwa](#)”, s. 155-162).

Podatek od wartości dodanej

Opłaty sądowe, opłata skarbową oraz opłaty pobierane przez prawników objęte umową w sprawie pomocy prawnej nie podlegają opodatkowaniu podatkiem VAT.

W przypadkach wymaganych prawem naliczana jest stawka VAT od opłaty za tłumaczenie dokumentów.

Pomoc prawna

Próg dochodów stosowany w sprawach cywilnych

Średni miesięczny dochód netto na członka rodziny	Warunki przyznania
Poniżej 500 RON (w przybliżeniu 125 EUR)	Średni dochód powinien utrzymywać się poniżej przewidzianego progu przez co najmniej 2 miesiące przed wszczęciem postępowania sądowego; w tym wypadku państwo w całości pokrywa koszty postępowania.
Poniżej 800 RON (w przybliżeniu 200 EUR)	Średni dochód powinien utrzymywać się poniżej przewidzianego progu przez co najmniej 2 miesiące przed wszczęciem postępowania sądowego; w tym wypadku państwo pokrywa 50% kosztów postępowania.

Pomoc prawna jest przyznawana również:

gdy koszty stałe lub ogólne szacunkowe koszty procesu mogą ograniczać konstytucyjne prawo obywatela do **rzeczywistego dostępu do wymiaru sprawiedliwości**; lub

gdy prawo obywatela do dostępu do wymiaru sprawiedliwości może być ograniczone ze względu na **różnice w kosztach utrzymania** występujące między państwem członkowskim zamieszkania a Rumunią;

niezależnie od dochodu osoby otrzymującej pomoc prawną, gdy szczególne przepisy prawa przewidują prawo do otrzymania pomocy prawnej lub darmowej pomocy prawnej na zasadzie **środka ochrony dla osoby otrzymującej pomoc** (jeśli osoba ta jest małoletnia, niepełnosprawna lub też znajduje się w innej, wyjątkowej sytuacji).

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do oskarżonych

Próg dochodów ma zastosowanie wyłącznie w sprawach cywilnych. Główne przepisy prawne regulujące tę kwestię w sprawach karnych znajdują się w art. 171 kodeksu postępowania karnego. **Oskarżeni** otrzymują pomoc prawną, gdy:

są osobami nieletnimi;

przebywali w zakładzie wychowawczym lub w wychowawczym zakładzie medycznym;

byli uprzednio aresztowani lub pozostawali pod nadzorem w związku z innymi sprawami karnymi;

przebywali w zakładzie opieki medycznej lub są w trakcie przymusowego leczenia;

organ prowadzący postępowanie przygotowawcze lub sąd uznają, że oskarżeni nie mają możliwości samodzielnej obrony;

przewidzianą ustawą karą za przestępstwo, którego dotyczą zarzuty, jest kara dożywotniego pozbawienia wolności lub kara pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej 5 lat.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do poszkodowanych

Próg dochodów nie ma zastosowania wobec poszkodowanych w zakresie spraw karnych. Stosowne przepisy prawne regulujące tę kwestię znajdują się w art. 173 kodeksu postępowania karnego.

Bezpłatne postępowania sądowe

Następujące roszczenia są zwolnione z mocy prawa z wszelkich kosztów sądowych:

wszelkie roszczenia mające związek z: 1) ochroną i wspieraniem praw dziecka (regulowane ustawą nr 272/2004 dotyczącą wspierania i ochrony praw dzieci), 2) opieką, 3) kuratelą, (4) pomocą oferowaną osobom poważnie chorym psychicznie (upośledzonym);

roszczenia mające związek z prawnymi i umownymi zobowiązaniami alimentacyjnymi oraz wszystkie roszczenia mające związek z przysposobieniem (regulowane ustawą nr 273/2004 w sprawie przysposobienia);

pozostałe roszczenia przewidziane w różnych ustawach.

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

W sprawach cywilnych zasady dotyczące obciążenia kosztami lub zwrotu kosztów są regulowane postanowieniami art. 274-276 **kodeksu postępowania cywilnego**. Zasadniczo:

strona przegrywająca ma obowiązek (na żądanie) pokrycia kosztów sprawy sądowej;

sędzia nie może obniżyć opłaty sądowej ani żadnych wydatków poniesionych przez stronę wygrywającą;

pozwany, który podczas pierwszej rozprawy uznał roszczenie powoda, nie musi pokrywać opłat sądowych, chyba że został oficjalnie zawiadomiony przez komornika w drodze szczególnej, wyżej wspomnianej procedury poprzedzającej wydanie wyroku.

W sprawach karnych zasady zasądzenia/zwrotu kosztów są regulowane postanowieniami art. 189-193 **kodeksu postępowania karnego**. Zasadniczo:

wydatki niezbędne do wykonania czynności procesowych, zarządzania dowodami, utrzymania dowodów rzeczowych, wynagrodzenia prawników, a także wszelkie pozostałe wydatki mające związek z procesami karnymi są pokrywane z pieniędzy przekazywanych przez państwo lub pokrywane przez strony; w przypadku wyroku skazującego oskarżony musi pokryć koszty sądowe poniesione przez państwo, z wyjątkiem wynagrodzenia tłumaczy wyznaczonych przez organy sądowe – nie dotyczy to spraw, w których przyznano bezpłatną pomoc prawną;

w przypadku niewinnienia lub umorzenia postępowania, koszty prawne poniesione przez państwo są pokrywane zgodnie z następującymi zasadami:

W przypadku niewinnienia koszty ponosi: a) poszkodowany, w stopniu, w jakim zostały przez poszkodowanego spowodowane; b) strona, której roszczenia cywilne zostały w pełni odrzucone, w stopniu w jakim koszty zostały przez tę stronę spowodowane; c) oskarżony, gdy nawet po niewinnieniu jest wciąż zobowiązany do wypłacenia odszkodowania.

W przypadku umorzenia postępowania koszty ponosi: a) oskarżony, jeśli orzeczono o braku odpowiedzialności karnej lub jeśli istnieje powód do odstąpienia od wymierzenia kary; b) obie strony w przypadku pojednania; c) poszkodowany w przypadku wycofania lub zbyt późnego wniesienia skargi do sądu.

W przypadku amnestii, przedawnienia lub wycofania skargi, a także w przypadku zaistnienia przyczyny uzasadniającej odstąpienie od wymierzenia kary, jeżeli oskarżony żąda kontynuacji postępowania karnego, koszty sądowe mogą być uiszczone przez poszkodowanego lub przez oskarżonego, w zależności od innych powiązanych przepisów prawa.

We wszystkich pozostałych przypadkach państwo pokrywa poniesione koszty sądowe.

Wynagrodzenie biegłych

Artykuł 274 Kodeksu postępowania cywilnego stanowi, że strona przegrywająca zobowiązana jest, na wniosek, zapłacić koszty prawne, w tym koszty sądowych ekspertów technicznych poniesione przez stronę wygrywającą.

Powiązane dokumenty

[Rumuńskie sprawozdanie w sprawie badania przejrzystości kosztów](#) (544 Kb)

Ostatnia aktualizacja: 24/06/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Koszty postępowania - Słowenia

Na niniejszej stronie przedstawiono informacje dotyczące opłat sądowych w Słowenii.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Adwokaci

Opłaty pobierane przez adwokatów są regulowane ustawą o opłatach pobieranych przez adwokatów (Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii 67/2008; 35 /2009-ZOdv-C, ważna od 1.1.2009 do 9.5.2009). Ustawa będzie stosowana do czasu przyjęcia przez **Słoweńską Izbę Adwokacką** nowego wykazu stawek opłat pobieranych przez adwokatów, który wymaga zatwierdzenia przez ministra sprawiedliwości i administracji publicznej.

Notariusze

Oplaty pobierane przez notariuszy są określone w taksie notarialnej (Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii 94/2008) przyjętej przez **ministra sprawiedliwości i administracji publicznej**. Przed przyjęciem taksy minister sprawiedliwości przedkłada ją **Słoweńskiej Izbie Notarialnej**, która przedstawia wstępne uwagi i opinie. Nie są one jednak prawnie wiążące dla ministra.

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe obejmują:

opłaty sądowe;

wynagrodzenie adwokatów;

wynagrodzenie biegłych;

wynagrodzenie tłumaczy; a także

koszty podróży (np. świadków i biegłych).

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą zapłacić koszty stałe

Oplaty sądowe zazwyczaj uiszcza się na **początku postępowania**, w chwili złożenia wniosku.

W niektórych przypadkach opłaty uiszcza się, **kiedy sąd wyda orzeczenie** (np. w przypadku sporów w sprawach socjalnych przed sądami pierwszej instancji, postępowań dotyczących rejestru gruntów, postępowań dotyczących orzeczeń w sprawie odszkodowań wydanych w pierwszej instancji).

W postępowaniach w sprawach spadkowych, testamentowych i opiekuńczych, opłata jest uiszczana na **końcu rozprawy** – kiedy znany jest dokładny stan majątku zmarłego.

Wynagrodzenia adwokatów uiszcza się po wydaniu przez sąd postanowienia w sprawie kosztów postępowania. Adwokaci mogą żądać płatności części lub całej kwoty wynagrodzenia **z góry**, co jest powszechną praktyką.

Strona, która proponuje **badanie dowodu** (np. przez biegłego lub świadka) lub skorzystanie z usług tłumacza, **z góry** pokrywa związane z tym koszty.

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

Koszty stałe obejmują:

opłaty sądowe;

wynagrodzenie adwokatów (które zależy od liczby rozpraw);

wynagrodzenie biegłych;

wynagrodzenie tłumaczy; oraz

koszty podróży (np. świadków lub biegłych).

Etap postępowania karnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Oplaty sądowe i inne koszty zazwyczaj uiszcza się **po** wydaniu przez sąd **prawomocnego orzeczenia, od którego nie przysługuje odwołanie, lub po wydaniu przez sąd specjalnego postanowienia w sprawie kosztów postępowania, od którego nie przysługuje odwołanie.**

Oplaty pobierane przez adwokatów należy uiścić po wydaniu przez sąd postanowienia w sprawie kosztów postępowania. Adwokaci mogą żądać płatności części lub całej kwoty wynagrodzenia **z góry**, co jest powszechną praktyką.

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

Postępowanie konstytucyjne jest **wolne od opłat sądowych**. Inne koszty (np. wynagrodzenia adwokatów i koszty podróży) stanowią część wydatków własnych każdej strony.

Etap postępowania konstytucyjnego, na którym strony procesu muszą uiścić koszty stałe

Wynagrodzenie adwokatów należy uiścić na końcu postępowania. Adwokaci mogą żądać płatności części lub całej kwoty wynagrodzenia **z góry**, co jest powszechną praktyką.

Informacje wstępne, których powinni udzielić zastępcy prawni

Prawa i obowiązki stron

Adwokaci nie mają prawnego obowiązku udzielania informacji o prawach i obowiązkach, szansach na powodzenie i kosztach. Adwokaci muszą jednak sporządzić żądanie zapłaty w postaci specjalnej faktury zawierającej informacje na temat opłat i kosztów. Jeżeli adwokat i klient ustalą, że opłaty i koszty nie będą wyznaczane na podstawie **ustawy o opłatach pobieranych przez adwokatów**, lecz w drodze umowy w sprawie wysokości opłat, umowa ta musi spełniać szczególne warunki.

Regulacje prawne dotyczące kosztów

Gdzie zdobyć informacje na temat regulacji prawnych dotyczących kosztów w Słowenii?

Koszty postępowania sądowego są regulowane następującymi aktami prawnymi:

Zakon o sodnih taksah – **ustawa o opłatach sądowych** (Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii 37/2008);

Zakon o odvetniški tarifi – **ustawa o opłatach pobieranych przez adwokatów** (w bliskiej przyszłości przewiduje się zmianę ustawy);

Notarska tarifa – **taksa notarialna** (Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii 94/2008, 32/2011, w bliskiej przyszłości przewiduje się kolejną zmianę ustawy);

Pravilnik o sodnih tolmačih – **przepisy dotyczące tłumaczy sądowych** (Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii 49/2002, 75/2003, 71/2007);

Pravilnik o sodnih izvedencih in cenilih – **przepisy dotyczące biegłych sądowych i rzeczoznawców sądowych** (Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii 7/2002, 75/2003, 72/2005, 71/2007, 84/2008);

Zakon o kazenskem postopku – **ustawa o postępowaniu karnym** (Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii 32/2012);

Pravilnik o povrnitvi stroškov v kazenskem postopku – **przepisy dotyczące zwrotu kosztów w postępowaniach karnych** (Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii 61/1997, 6897 - popr. 62/2008);

Zakon o pravdnem postopku – **ustawa o postępowaniu cywilnym** (Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii 73/2007 – oficjalna wersja ujednoliconą, 45/08 -

ZArbit, 45/08, 111/08 - Odl. US, 121/08 - Skl. US, 57/09 - Odl. US, 12/10 - Odl. US, 50/10 - Odl. US, 107/10 - Odl. US, 75/12 - Odl. US oraz 76/12 - popr.).

Wymienione powyżej akty można znaleźć w słoweńskim internetowym portalu prawnym – [centrum informacji prawnej](#) – lub w innych krajowych rejestrach legislacyjnych.

W jakich językach można uzyskać informacje o źródłach kosztów w Słowenii?

Informacje są dostępne wyłącznie w języku słoweńskim.

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Informacje na temat mediacji są dostępne na stronie internetowej [europejskiego atlasu sądowego w sprawach cywilnych](#) w rubryce dotyczącej alternatywnych metod rozwiązywania sporów.

Informacji na temat mediacji udzielają na swoich stronach internetowych również słoweńskie ministerstwo sprawiedliwości i administracji publicznej oraz sądy, które zapewniają również mediację sądową (np. [Sąd Rejonowy w Lublanie](#)).

Dodatkowe informacje można znaleźć również na stronach internetowych organizacji pozarządowych i podmiotów z sektora prywatnego, które prowadzą działalność w obszarze mediacji (zob. strony dotyczące mediacji i znalezienia mediatora).

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

Na stronie internetowej [Ministerstwa Sprawiedliwości i Administracji Publicznej](#) znajduje się sekcja poświęcona **analizie statystyk sądowych**, która zawiera informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań.

Podatek od wartości dodanej

Jak podaje się informację o podatku VAT?

Informacje o kosztach są publikowane w różnych uregulowaniach, niemniej jednak zasadniczo nie obejmują one podatku VAT. Zazwyczaj odpowiednie przepisy określają, kiedy do ceny dolicza się podatek VAT (np. jeżeli usługi adwokata są opodatkowane podatkiem VAT).

Pomoc prawna

Próg dochodów stosowany w sprawach cywilnych

Próg dochodów mający zastosowanie do pomocy prawnej jest regulowany przez art. 13 **ustawy o bezpłatnej pomocy prawnej** – Zakon o brezplačni pravni pomoči – (Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii 48/2001, 50/2004, 96/2004-UPB1, 23/2008).

Osoby kwalifikują się do pomocy prawnej, jeżeli sytuacja finansowa ich rodzin **uniemożliwia im pokrycie kosztów sądowych bez uszczerbku dla minimalnego poziomu utrzymania**. Minimalny poziom utrzymania takich osób uznaje się za zagrożony, jeżeli ich miesięczny dochód lub średni miesięczny dochód członka rodziny nie przekracza dwukrotności miesięcznego minimalnego dochodu przewidzianego w ustawie o zabezpieczeniu społecznym – Zakon o socialnem varstvu – (Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii 3/2007-UPB2 {23/2007 popr., 41/2007 popr.}, 122/2007 Odl.US: U-I-11/07-45).

Od dnia 1 czerwca 2012 r. minimalny dochód wynosi 260 EUR; zatem **próg dochodów stosowany w odniesieniu do pomocy prawnej wynosi 520 EUR**.

Sąd może również zwolnić strony z opłat sądowych (regulowanych art. 11 **ustawy o opłatach sądowych**), jeżeli ich uiszczenie istotnie ograniczyłoby ich własny minimalny budżet na utrzymanie i budżet ich rodzin. Decyzję pozostawia się uznaniu sądu, który uwzględni wszystkie odpowiednie okoliczności.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do oskarżonych i pokrzywdzonych

Stosowany próg dochodów w sprawach karnych w odniesieniu do oskarżonych i pokrzywdzonych jest taki sam jak w sprawach cywilnych.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez pokrzywdzonych i oskarżonych

Nie ma innych warunków związanych z uzyskaniem pomocy prawnej ani przez pokrzywdzonych, ani przez oskarżonych.

Bezpłatne postępowania sądowe

Uiszczenie opłat sądowych **nie jest wymagane** w przypadku wymienionych poniżej postępowań sądowych postępowań przed słoweńskim Sądem Konstytucyjnym;

wykonywania orzeczeń sądowych w sporach dotyczących pracy i kwestii związanych z zatrudnieniem;

postępowań, w ramach których udzielono pomocy prawnej;

dochodzenia roszczeń o alimenty;

tymczasowych nakazów w trakcie postępowania rozwodowego lub postępowania w sprawie alimentów na dzieci;

postępowań w sprawie niewypłacalności wszczętych przez dłużnika;

poświadczenia dokumentów potrzebnych do wykonania praw do zabezpieczenia społecznego w obcym kraju;

różnych innych postępowań i dziedzin wymienionych w ustawie o opłatach sądowych i innych przepisach.

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Zwrot kosztów jest regulowany **ustawą o postępowaniu karnym** i **ustawą o postępowaniu cywilnym**, które ustanawiają **zasadę wyniku i zasadę winy**.

W **postępowaniu cywilnym** strona przegrywająca musi zwrócić koszty poniesione przez stronę wygrywającą. Każda strona musi pokryć koszty wynikające z własnej winy lub ze zbiegu okoliczności. Bardziej szczegółowe zasady zwrotu kosztów zostały określone w ustawie o postępowaniu cywilnym (art. 151-186 oraz 173.a) oraz w przepisach dotyczących zwrotu kosztów w postępowaniach karnych (Dziennik Urzędowy nr 15/03).

W **postępowaniu karnym**, jeżeli oskarżony zostanie uznany winnym, sąd zazwyczaj obciąża oskarżonego kosztami. Ustawa o postępowaniu karnym (art. 92-99) i specjalne rozporządzenie **ministra sprawiedliwości i administracji publicznej** zawierają bardziej szczegółowe zasady zwrotu kosztów.

Wynagrodzenie biegłych

W **postępowaniu cywilnym** wynagrodzenie biegłych jest zasadniczo wypłacane z góry przez stronę, która wniosowała o zbadanie dowodu przez biegłego.

Jeżeli sąd postanowi o przesłuchaniu biegłego, to sąd wypłaca wynagrodzenie z góry. Koszty te są następnie zwracane na końcu postępowania zgodnie z zasadą wyniku.

W **postępowaniu karnym** sąd wypłaca z góry wynagrodzenie biegłych.

Wynagrodzenie tłumaczy

W **postępowaniu karnym** sąd wypłaca **z góry** wynagrodzenie tłumaczy.

Koszty tłumaczeń na język włoski i węgierski oraz z tych języków nie są naliczane ze względu na konstytucyjne prawa mniejszości włoskiej i węgierskiej do używania własnego języka (nawet jeżeli od takich osób wymaga się zwrotu innych kosztów postępowania karnego).

Koszt tłumaczeń nie jest naliczany, jeżeli oskarżony nie rozumie języka, w którym prowadzone jest postępowanie.

W **postępowaniu cywilnym** wynagrodzenie tłumaczy stanowi część kosztów postępowania. Koszty te pokrywa z góry strona, której zachowanie doprowadziło do wszczęcia postępowania. Na koniec postępowania koszty są zwracane zgodnie z zasadą wyników i zasadą winy.

Słoweńskie orzecznictwo

Więcej szczegółowych informacji na temat kosztów postępowania w Słowenii można znaleźć w niektórych konkretnych orzeczeniach.

Ciekawe strony

[Słoweński system prawny](#)

[Strona internetowa Sądu Rejonowego w Lublanie](#)

[Rejestr analizy statystyk sądowych](#)

Powiązane dokumenty

[Słoweńskie sprawozdanie z analizy przejrzystości kosztów](#) (723 Kb) [en](#)

Ostatnia aktualizacja: 26/06/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja

Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Koszty postępowania - Słowacja

Na niniejszej stronie przedstawiono informacje dotyczące opłat sądowych w Słowacji.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Art. 1 ust. 2 ustawy nr 586/2003 o zawodzie adwokata i o zmianie ustawy nr 455/1991 o działalności gospodarczej wymagającej zezwoleń, z późniejszymi zmianami, stanowi, co następuje:

„Wykonywanie zawodu adwokata oznacza reprezentowanie klientów przed sądami, organami administracji centralnej i innymi podmiotami, występowanie w charakterze obrońcy w postępowaniu karnym, udzielanie porad prawnych, opracowywanie komentarzy do aktów prawnych, sporządzanie analiz prawnych, zarządzanie mieniem klientów i inne formy doradztwa prawnego i pomocy prawnej, jeżeli czynności te (dalej zwane »usługami prawnymi«) mają charakter ciągły i są wykonywane odpłatnie”.

Adwokaci

Opłaty pobierane przez adwokatów są regulowane rozporządzeniem wykonawczym Ministerstwa Sprawiedliwości Republiki Słowackiej nr 655/2004 w sprawie opłat i wynagrodzeń pobieranych przez adwokatów z tytułu świadczenia usług prawnych (*vyhláška o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie správnych služieb*). Wersja angielska rozporządzenia jest dostępna na stronie internetowej [Słowackiej Izby Adwokackiej](#).

Wynagrodzenie adwokata jest ustalane w drodze umowy między nim a jego klientem (opłata umowna). Zdecydowana większość opłat pobieranych przez prawników jest ustalana w drodze umowy, o ile ustawa nie przewiduje opłat taryfowych. Jeżeli strony nie osiągną porozumienia w tej sprawie, w celu ustalenia wysokości wynagrodzenia stosuje się odpowiednie przepisy dotyczące stawek opłat (rozporządzenie wykonawcze w sprawie opłat pobieranych przez adwokatów). Opłatę taryfową ustala się poprzez pomnożenie podstawowej stawki przez liczbę czynności lub usług prawnych świadczonych przez adwokata.

Komornicy

Zawód komornika nie występuje na Słowacji. Jego zadania wykonuje jednak egzekutor sądowy (*súdny exekútor*) zgodnie z ustawą nr 233/1995 o egzekutorach sądowych i czynnościach egzekucyjnych (*zákon o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti*), zwana „**ustawą o postępowaniu egzekucyjnym**”.

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

Wszystkie kategorie opłat są określone w odpowiednich przepisach, które przedstawiają różne sposoby ich naliczania:

Opłaty sądowe są regulowane ustawą nr 71/1992 o opłatach sądowych oraz o opłacie za wyciąg z rejestru karnego, z późniejszymi zmianami („ustawa o opłatach sądowych”). Kwota opłat jest stała lub określona procentowo bądź jest ustalana za pomocą obu tych sposobów (w zależności od rodzaju roszczenia).

Opłaty pobierane przez egzekutorów sądowych są regulowane ustawą nr 233/1995 o egzekutorach sądowych i czynnościach egzekucyjnych. Kwota jest ustalana na podstawie taryfy (opłata stała lub określona procentowo w zależności od przedmiotu egzekucji) lub ma charakter umowny.

Wynagrodzenia adwokatów są regulowane rozporządzeniem wykonawczym nr 655/2004 w sprawie opłat i wynagrodzeń pobieranych przez adwokatów z tytułu świadczenia usług prawnych. Kwota jest ustalana na podstawie taryfy (opłata stała za każdą świadczoną usługę prawną, w zależności od wartości roszczenia lub jego przedmiotu) lub ma charakter umowny.

Wynagrodzenia biegłych są regulowane rozporządzeniem wykonawczym nr 491/2004 w sprawie wynagrodzenia, zwrotu kosztów i rekompensat za stracony czas dla biegłych i tłumaczy. Kwota jest ustalana na podstawie taryfy (opłata stała za każdą usługę, naliczana godzinowo lub określona procentowo w zależności od przedmiotu usług biegłego) lub ma charakter umowny.

Zwrot kosztów poniesionych przez świadków reguluje ustawa nr 99/1963 kodeks postępowania cywilnego, a także rozporządzenie wykonawcze nr 543/2005 w sprawie administracji i organizacji sądów rejonowych, sądów okręgowych, Sądu Szczególnego i sądów wojskowych, ustawa nr 311/2001 – **kodeks pracy**, ustawa nr 595/2003 o podatku dochodowym oraz ustawa nr 663/2007 o wynagrodzeniu minimalnym. Sąd podejmuje decyzję o zwrocie koniecznych wydatków bieżących i rekompensacie za utracone zarobki (zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu w sprawie administracji i organizacji).

Wynagrodzenia tłumaczy pisemnych i ustnych są regulowane rozporządzeniem wykonawczym nr 491/2004 w sprawie wynagrodzenia, zwrotu kosztów i rekompensat za stracony czas dla biegłych i tłumaczy. Kwota wynagrodzenia jest ustalana na podstawie taryfy (stała stawka za każdą godzinę/stronę w zależności od języka lub za usługę świadczoną przez tłumacza) lub ma charakter umowny.

W związku z powyższym w przypadku większości potencjalnych postępowania cywilnych osoba niebędąca prawnikiem nie może praktycznie oszacować całkowitych rzeczywistych kosztów bez zasięgnięcia w tym względzie fachowej porady.

Specjalista (zwłaszcza prawnik) może jednak udzielić o wiele bardziej szczegółowych informacji na temat różnych kosztów, których należy się spodziewać w toku postępowania, odpowiednio do okoliczności sprawy. Jeżeli wynik postępowania jest trudny do przewidzenia, prawnik może również oszacować dla klienta koszty związane z różnymi możliwymi rozstrzygnięciami, które będą ostatecznie zależeć od rozpoznania i orzeczenia sądu.

Odrębne rozporządzenia/ustawy regulują różne rodzaje kosztów, które mogą zostać poniesione w postępowaniu cywilnym. Określono w nich różne sposoby obliczania opłat, które można podzielić na dwie główne kategorie: opłaty taryfowe i opłaty umowne.

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Zgodnie z ustawą nr 71/1992 o opłatach sądowych oraz o opłacie za wyciąg z rejestru karnego, z późniejszymi zmianami, przed rozpoczęciem rozprawy należy uiścić tylko opłatę sądową.

Zgodnie z ustawą nr 99/1963 (kodeks postępowania cywilnego) oprócz opłat sądowych koszty postępowania obejmują przede wszystkim bieżące wydatki stron postępowania i ich przedstawicieli. Są to:

- rekompensata za utracone zarobki stron i ich przedstawicieli prawnych,
- koszty przeprowadzenia dowodu (w tym wynagrodzenia biegłych),
- honoraria pobierane przez notariuszy za pełnienie funkcji komisarza sądowego oraz zwrot ich bieżących wydatków,
- wynagrodzenia zarządców masy spadkowej i ich bieżących wydatków,
- wynagrodzenia tłumaczy,
- wynagrodzenia za zastępstwo procesowe – jeżeli strona jest reprezentowana przez adwokata zarejestrowanego w **Słowackiej Izbie Adwokackiej**.

Koszty te uiszcza się zazwyczaj po wydaniu przez sąd orzeczenia.

Ponadto koszty postępowania cywilnego zależą w znacznym stopniu od rozpoznawanej sprawy i uznania sądu (głównie w odniesieniu do doboru dowodów i zakresu kosztów zwracanych sądowi lub stronie przeciwnej). Trudno zatem przewidzieć rzeczywiste koszty postępowania przed jego rozpoczęciem.

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

Po wydaniu prawomocnego orzeczenia sąd może orzec w sprawie kosztów w postępowaniu karnym według własnego uznania.

Etap postępowania karnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Wszelkie koszty związane z postępowaniem karnym uiszczą się po uprawomocnieniu się wyroku, ponieważ rozstrzygnięcie dotyczące zwrotu kosztów postępowania stanowi część wyroku (ustawa nr 301/2005 **kodeks** postępowania karnego).

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

W przypadku zastępstwa procesowego przed **słowackim Trybunałem Konstytucyjnym**, kiedy to nie można wskazać pieniężnej wartości przedmiotu sporu, podstawowa stawka z taryfy opłat za każdą pojedynczą usługę prawną musi być równa jednej szóstej podstawy obliczeń (art. 11 rozporządzenia wykonawczego nr 655/2004 w sprawie opłat i wynagrodzeń pobieranych przez adwokatów z tytułu świadczenia usług prawnych).

Etap postępowania konstytucyjnego, na którym strony muszą ponieść koszty stałe

Do postępowania konstytucyjnego mają zastosowanie zasady właściwe w przypadku postępowania cywilnego i karnego. Zastosowanie ma ustawa nr 99 /1963 (kodeks postępowania cywilnego).

Informacje wstępne, których powinni udzielić przedstawiciele procesowi

Prawa i obowiązki stron

Art. 18 ustawy nr 586/2003 o zawodzie adwokata i o zmianie ustawy nr 455/1991 o działalności gospodarczej wymagającej zezwoleń, z późniejszymi zmianami, stanowi, co następuje:

Adwokat prowadzący praktykę prawniczą ma obowiązek chronić i wspierać prawa i interesy klienta oraz postępować zgodnie z jego instrukcjami. Jeżeli instrukcje klienta są sprzeczne z powszechnie obowiązującymi przepisami, adwokat nie jest nimi związany i musi w stosowny sposób poinformować o tym klienta.

Adwokat prowadzący praktykę prawniczą ma obowiązek działać uczciwie i sprawiedliwie, z należytą zawodową starannością. Musi konsekwentnie stosować wszystkie dostępne środki prawne i posługiwać się wiedzą, służąc interesom klienta w najlepszy możliwy sposób. Adwokat musi zadbać o to, aby świadczone przez niego usługi prawne służyły zamierzonemu celowi i były dostępne za rozsądną opłatą.

Adwokat prowadzący praktykę prawniczą musi zawsze dbać o godność zawodu i nie wolno mu narażać na szwank jego reputacji. Adwokat ma zatem obowiązek stosować się do kodeksu etycznego oraz wewnętrznych zasad i regulaminów izby adwokackiej.

Regulacje prawne dotyczące kosztów

W jakich językach można uzyskać informacje o regulacjach prawnych dotyczących kosztów na Słowacji?

Wspomniane powyżej ustawy dotyczące kosztów zostały opublikowane w języku słowackim w Dzienniku Ustaw (na podstawie art. 8 **ustawy Rady Narodowej Republiki Słowackiej** nr 1/1993).

Gdzie można znaleźć informacje na temat mediacji?

Kwestię mediacji reguluje ustawa nr 420/2004 o mediacji.

Gdzie można znaleźć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Strona internetowa zawierająca informacje na temat kosztów

Informacje o kosztach są dostępne na stronie internetowej [IGNUM](#), na której zgromadzono powszechnie obowiązujące przepisy, a także inne obowiązujące słowackie przepisy oraz przepisy, które utraciły moc. Strona ta jest prowadzona przez [Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Słowackiej](#).

Gdzie można znaleźć informacje na temat średniego czasu trwania różnych postępowań?

Informacje te można znaleźć w roczniku statystycznym [Ministerstwa Sprawiedliwości Republiki Słowackiej](#).

Gdzie można znaleźć informacje na temat średnich łącznych kosztów danego postępowania?

Trudno jest wskazać informacje na temat średnich kosztów i opłat, gdyż:

Nie publikuje się na ten temat żadnych informacji statystycznych.

Właściwe przepisy słowackie są stosunkowo elastyczne i prawie zawsze przewidują możliwość określenia wysokości opłat lub wynagrodzenia na podstawie umowy, zależy to od regionu oraz reputacji kancelarii prawnej i innych osób świadczących usługi związane z postępowaniem sądowym. Jeszcze większe znaczenie mają sama sprawa, jej złożoność, zakres niezbędnych dowodów i czas trwania postępowania.

Ponadto nawet kwota opłat taryfowych (które mogą zostać nałożone wyłącznie na końcu postępowania, na podstawie postanowienia w sprawie kosztów postępowania, które zależy od rozstrzygnięcia i uznania sądu) jest związana z postępowaniem sądowym, liczbą świadczonych usług i różnymi innymi czynnikami. Ponieważ nie można określić średniego nakładu pracy związanego ze sporem prawnym, nie da się określić średnich kosztów postępowania.

Podatek od wartości dodanej

Jak podaje się informację o podatku VAT?

Jeżeli egzekutor sądowy jest zarejestrowany jako płatnik podatku VAT, odpowiednia kwota tego podatku będzie doliczana do jego dochodu i kosztów (zgodnie z art. 196 ustawy nr 233/1995 o egzekutorach sądowych i czynnościach egzekucyjnych).

Jeżeli adwokat jest zarejestrowany jako płatnik podatku VAT, jego dochód i koszty zawierają podatek VAT (art. 18 ust. 3 **rozporządzenia wykonawczego Ministerstwa Sprawiedliwości nr 655/2004** w sprawie opłat i wynagrodzeń pobieranych przez adwokatów z tytułu świadczenia usług prawnych).

Jeżeli biegły lub tłumacz jest zarejestrowany jako płatnik podatku VAT, jego wynagrodzenie będzie zawierać podatek VAT (art. 16 ust. 2 **rozporządzenia wykonawczego Ministerstwa Sprawiedliwości nr 491/2004** w sprawie wynagrodzenia, zwrotu kosztów i rekompensat za stracony czas dla biegłych i tłumaczy).

Jakie są stosowane stawki?

Podatku VAT nie nalicza się od opłat sądowych (ustawa nr 71/1992 o opłatach sądowych oraz o opłacie za wyciąg z rejestru karnego, z późniejszymi zmianami). Nalicza się go jednak od opłat za mediację, ponieważ mediacja jest traktowana jak działalność gospodarcza, oraz od opłat za arbitraż według stawki 20%, o ile osoba pobierająca opłatę jest zarejestrowana jako płatnik podatku VAT.

Pomoc prawna

Próg dochodów stosowany w sprawach cywilnych

Próg dochodów określony jest w art. 4 lit. i) ustawy nr 327/2005 o pomocy prawnej na rzecz osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej oraz o zmianie ustawy nr 586/2003 o zawodzie adwokata i o zmianie ustawy nr 455/1991 o działalności gospodarczej wymagającej zezwoleń (ustawa o działalności gospodarczej), z późniejszymi zmianami, zmienionej ustawą nr 8/2005.

Jej właściwy fragment brzmi: „Uznaje się, że osoba fizyczna znajduje się w trudnej sytuacji materialnej, jeśli otrzymuje ona świadczenia lub zasiłki przyznawane osobom w trudnej sytuacji materialnej 1e) lub jeśli jej dochód nie przekracza kwoty równej 1,6 minimum socjalnego 2) oraz jeśli taka osoba fizyczna nie dysponuje środkami umożliwiającymi jej zapłatę za usługi prawne” (311,30 EUR).

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do oskarżonych

Próg dochodów w odniesieniu do oskarżonych, którzy wnioskuje o wyznaczenie obrońcy z urzędu w sprawie karnej, nie został określony. **Kodeks postępowania karnego** (art. 37 i 38) wskazuje okoliczności, w których konieczny jest udział obrońcy:

Oskarżony musi mieć obrońcę w trakcie postępowania przygotowawczego, jeżeli:

zastosowano wobec niego tymczasowe aresztowanie, odbywa karę pozbawienia wolności lub przebywa w zakładzie leczniczym na obserwacji,
jest pozbawiony zdolności do czynności prawnych lub ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych,
jest oskarżony o wyjątkowo ciężkie przestępstwo,
jest nieletni,
ukrywa się przed wymiarem sprawiedliwości.

Udział obrońcy jest również obowiązkowy, jeżeli sąd, oskarżyciel lub funkcjonariusz policji w postępowaniu przygotowawczym uzna to za konieczne ze względu na wątpliwości dotyczące zdolności oskarżonego do należytej samodzielnej obrony.

Udział obrońcy jest również obowiązkowy w postępowaniu o ekstradycję oraz w przypadkach zastosowania środka zabezpieczającego w postaci skierowania na leczenie, z wyjątkiem leczenia alkoholizmu.

Art. 38 kodeksu postępowania karnego stanowi, że:

Udział obrońcy jest obowiązkowy w postępowaniu dotyczącym wykonania wyroku, w trakcie którego sąd orzeka na posiedzeniu jawnym, jeżeli oskarżony:
jest pozbawiony zdolności do czynności prawnych lub ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych,
jest nieletnim zwolnionym warunkowo, który w czasie, w którym odbywa się posiedzenie jawne, nie ukończył 18 lat,
jest tymczasowo aresztowany,

istnieją wątpliwości dotyczące zdolności oskarżonego do należytej samodzielnej obrony.

Skazany musi mieć obrońcę w postępowaniu dotyczącym środków nadzwyczajnych, jeżeli:

zastosowanie ma art. 37 ust. 1 lit. a), b) lub c),

w czasie, w którym odbywa się posiedzenie jawne dotyczące środka nadzwyczajnego oskarżony nie ukończył 18 lat,

istnieją wątpliwości dotyczące zdolności oskarżonego do należytej samodzielnej obrony,

postępowanie toczy się przeciwko oskarżonemu, który zmarł.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do pokrzywdzonych

Zgodnie z art. 558 ust. 1 kodeksu postępowania karnego sąd orzeka o zwrocie kosztów na rzecz pokrzywdzonego po uprawomocnieniu się wyroku.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez pokrzywdzonych

Wszystkie warunki określa ustawa nr 301/2005 kodeks postępowania karnego.

Bezpłatne postępowania sądowe

Istnieją **dwa rodzaje zwolnienia z opłat sądowych** (art. 4 ustawy Rady Narodowej Republiki Słowackiej nr 71/1992 o opłatach sądowych oraz o opłacie za wyciąg z rejestru karnego, z późniejszymi zmianami). Zwolnienie z opłat sądowych ma zastosowanie w przypadku:

szczególnych rodzajów postępowania (w sprawie opieki nad nieletnimi, zaniechania lub bezprawnego działania organów administracyjnych, wzajemnego obowiązku alimentacyjnego między rodzicami a dziećmi); lub

szczególnych rodzajów osób (osoba składająca skargę w postępowaniu o odszkodowanie z tytułu szkody poniesionej w wyniku wypadku przy pracy lub choroby zawodowej; w postępowaniach o uznanie rozwiązania stosunku pracy za niezgodne z prawem itp.). Jeżeli sąd uzna skargę, pozwany ma obowiązek uiścić odpowiednie opłaty sądowe lub ich część zgodnie z orzeczeniem sądu, chyba że jest również zwolniony z opłat.

Zgodnie z art. 138 kodeksu postępowania cywilnego sąd ma prawo całkowicie lub częściowo zwolnić stronę z opłat sądowych, jeżeli jest to uzasadnione jej sytuacją i o ile roszczenie nie jest błahé oraz o ile wykonywanie lub dochodzenie przez stronę określonego prawa nie jest w sposób oczywisty bezzasadne.

Sąd może jednak cofnąć zwolnienie w dowolnym momencie postępowania.

Zgodnie z ustawą nr 327/2005 o pomocy prawnej na rzecz osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej (ustawa o pomocy prawnej), **pomoc prawna** oznacza świadczenie usług prawnych osobom uprawnionym do pomocy podczas dochodzenia przez nie przysługujących im praw. Pomoc prawną świadczy się głównie w formie:

porad prawnych,

pomocy w postępowaniach pozasądowych,

sporządzania pism procesowych,

reprezentacji w postępowaniu przed sądem,

wykonywania powiązanych czynności, a także

pełnego lub częściowego zwrotu powiązanych kosztów.

Jeśli jednak dana osoba spełnia wymogi związane z udzieleniem pomocy prawnej, może być również zwolniona z konieczności pokrycia kosztów

postępowania (w tym opłat sądowych). Nie ma przepisu bezpośrednio stanowiącego, że osoba uprawniona do pomocy prawnej jest również zwolniona z opłat sądowych. Istnieje jednak duże prawdopodobieństwo, że sąd udzieli takiego zwolnienia.

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Postępowanie cywilne: zgodnie z art. 142 kodeksu postępowania cywilnego

Można zwrócić się do właściwego sądu o całkowite lub częściowe zwolnienie z opłat sądowych. Sąd może z własnej inicjatywy zasądzić stronie

wygrywającej (w przypadku wygranej w pełnym zakresie) zwrot koniecznych kosztów postępowania (w tym opłat sądowych). **W przypadku częściowej**

wygranej sąd obciąża częścią kosztów postępowania każdą ze stron, a także może orzec, że żadna ze stron nie ma prawa do zwrotu kosztów

postępowania. Sąd może jednak przyznać stronie częściowo wygrywającej zwrot kosztów postępowania w pełnym zakresie, jeżeli decyzja dotycząca kwoty płatności przypadającej do uiszczenia przez taką stronę była oparta na opinii biegłego lub została podjęta według uznania sądu bądź jeżeli brak wygranej wiąże się ze względnie nieistotną częścią postępowania.

Postępowanie karne: zgodnie z art. 557 kodeksu postępowania karnego

Jeśli **pokrzywdzonemu zasądzono zwrot przynajmniej części kosztów postępowania**, skazany ma obowiązek zwrócić pokrzywdzonemu konieczne koszty postępowania, w tym koszty zastępstwa procesowego, jeżeli udział obrońcy jest obowiązkowy.

Nawet jeżeli pokrzywdzonemu nie zasądzono zwrotu kosztów, o którym mowa powyżej, sąd może orzec o częściowym lub całkowitym zwrocie kosztów na rzecz pokrzywdzonego, na wniosek pokrzywdzonego i z uwzględnieniem okoliczności sprawy.

Wynagrodzenie biegłych

Poziom wynagrodzenia biegłych określa rozporządzenie wykonawcze Ministerstwa Sprawiedliwości nr 491/2004 w sprawie wynagrodzenia, zwrotu kosztów i rekompensat za stracony czas dla biegłych i tłumaczy. Lista biegłych, prowadzona przez [Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Słowackiej](#), jest ogólnie dostępna na jego stronie internetowej. Biegłego dodaje się do listy na jego wniosek, jeżeli spełnia on wszystkie wymogi (zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym w sprawie wynagrodzenia biegłych i tłumaczy).

Wynagrodzenie biegłych **ustala się w drodze umowy między biegłym a klientem** (wynagrodzenie umowne). Jeżeli strony nie osiągną porozumienia, wynagrodzenie należy ustalić na podstawie odpowiednich przepisów w sprawie stawek opłat.

Należy zauważyć, że podatek VAT jest naliczany tylko od wynagrodzenia umownego, jeżeli biegły/tłumacz jest zarejestrowany jako płatnik podatku VAT.

Oplaty taryfowe określa się na podstawie:
liczby poświęconych godzin,
ułamka początkowej wartości przedmiotu sporu,
opłaty ryczałtowej w oparciu o wartość przedmiotu sporu i liczbę świadczonych usług.

Słowackie studia przypadków

Więcej szczegółowych informacji na temat kosztów postępowania na Słowacji można znaleźć w konkretnych studiach przypadków.

Powiązane dokumenty

[Słowackie sprawozdanie na temat analizy przejrzystości kosztów \(Správa zo štúdie o transparentnosti trov konania na Slovensku\)](#) (872 Kb) [en](#)

Ostatnia aktualizacja: 26/06/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Koszty postępowania - Finlandia

Na niniejszej stronie przedstawiono informacje dotyczące opłat sądowych w Finlandii.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Zastępcy prawni (w tym radcy prawni i prawnicy)

W Finlandii opłaty pobierane przez zastępców prawnych są regulowane kodeksem etyki adwokackiej i wytycznymi dotyczącymi opłat, które zostały zatwierdzone przez Fińską Izbę Adwokacką.

Komornicy

W Finlandii opłaty pobierane przez komorników są regulowane dekretem rządowym 925/2008, ustawą o opłatach egzekucyjnych (34/1995) i dekretem rządowym 35/1995.

Adwokaci

W Finlandii wynagrodzenie adwokatów jest regulowane kodeksem handlowym 18:5, ustawą o pomocy prawnej (257/2002) i dekretem rządowym 290/2008.

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

W Finlandii koszty stałe obejmują **koszty postępowania** i **koszty wydania dokumentów**. Koszty postępowania (koszty procesu, koszty wniesienia skargi, koszty doręczenia) są pobierane od strony w formie zwrotu kosztów rozpoznania sprawy i środków podjętych w trakcie postępowania. Koszty postępowania obejmują również doręczenie dokumentu urzędowego zawierającego treść orzeczenia lub tymczasowe postanowienie w danej sprawie. Koszty procesu mieszczą się w przedziale od 79 EUR w sprawach cywilnych przed sądami rejonowymi do 223 EUR w sprawach przed sądem gospodarczym. Koszty wydania dokumentów (opłata za wypis, kopię, poświadczenie) są pobierane za wydawanie określonych wymaganych dokumentów, o ile nie obowiązuje ustawowe zwolnienie z tych opłat. Opłat nie pobiera się na przykład za dokumenty wydane stronie poszkodowanej w sprawie karnej o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego.

Szczegółowe informacje na temat kosztów są dostępne na stronie wymiaru sprawiedliwości i w ustawie o opłatach sądowych (ustawa o opłatach za prowadzenie czynności przez sądy i niektóre organy administracji sądowej 701/1993) i w odpowiednim dekrete Rady Państwa.

W sprawach rozwodowych koszty łączne rozprawy obejmują opłatę za wniesienie pozwu w kwocie 79 EUR i opłatę w kwocie 44 EUR za dalsze postępowanie po upływie okresu przewidzianego na pojednanie. Pomoc adwokata może kosztować około 1 000 EUR. W sprawach obejmujących petycje opłata wynosi 72 EUR. W sprawach cywilnych koszty rozprawy wynoszą od 79 EUR do 179 EUR, jeżeli sprawa jest rozpoznawana przez sąd rejonowy, oraz kolejne 179 EUR w przypadku złożenia odwołania do sądu apelacyjnego. Koszty adwokata mogą wynieść do 6 000 EUR lub więcej.

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym należy pokryć na końcu postępowania.

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

W Finlandii strony postępowania są zwolnione z opłat w sprawach karnych o przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego w pierwszej instancji.

Etap postępowania karnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Koszty stałe stron postępowania w postępowaniu karnym należy pokryć na końcu postępowania.

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

W Finlandii nie ma sądów konstytucyjnych; tego rodzaju sprawy są rozpoznawane w ramach postępowania karnego. Strony postępowania w sprawach karnych o przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego w pierwszej instancji nie ponoszą kosztów.

Etap postępowania konstytucyjnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Opłaty należy pokryć na końcu postępowania.

Informacje wstępne, których powinny udzielić osoby świadczące zastępstwo prawne

Prawa i obowiązki stron

Osoby świadczące zastępstwo prawne muszą udzielić stronom potencjalnego sporu wstępnych informacji, które pozwolą im zrozumieć ich prawa i obowiązki, szanse na wygraną i związane ze sprawą koszty – włącznie z kosztami, którymi może zostać obciążona strona przegrywająca. Ten wymóg jest regulowany [kodeksem etyki adwokackiej](#) przyjętym przez **Fińską Izbę Adwokacką**. Na zastępcy prawnym ciąży również obowiązek prawny zachowania **poufności**.

Regulacje prawne dotyczące kosztów

Gdzie zdobyć informacje na temat źródeł kosztów w Finlandii?

Informacje na temat źródeł kosztów są dostępne na stronie internetowej [Ministerstwa Sprawiedliwości](#).

W jakich językach można uzyskać informacje o źródłach kosztów w Finlandii?

Informacje są dostępne w języku fińskim, szwedzkim i angielskim.

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Informacje na temat mediacji są dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości oraz **Krajowego Instytutu Zdrowia i Opieki Społecznej**.

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Strona internetowa zawierająca informacje na temat kosztów

Szczegółowe informacje na temat kosztów i opłat związanych z postępowaniem sądowym są dostępne **bezpłatnie** na stronie internetowej [fińskiego Ministerstwa Sprawiedliwości](#).

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

Informacje na temat średniej długości trwania postępowania są dostępne w części dotyczącej przeglądu działalności na stronie internetowej [Ministerstwa Sprawiedliwości](#).

Gdzie zdobyć informacje na temat średnich łącznych kosztów danego postępowania?

Informacje o średnich łącznych kosztach postępowania są dostępne na stronie internetowej fińskiego sądownictwa dotyczącej [wymiaru sprawiedliwości](#).

Podatek od wartości dodanej

Jak podaje się informacje o podatku VAT

Informacje są dostępne na stronie internetowej [Ministerstwa Sprawiedliwości](#). Zgodnie z wytycznymi dotyczącymi opłat Fińskiej Izby Adwokackiej, szacowane koszty usługi na rzecz konsumenta muszą zawierać podatek VAT.

Jakie są stosowane stawki?

Usługi prawne są objęte podatkiem VAT według stawki wynoszącej 22%. Pomoc prawna nie jest natomiast obciążona podatkiem VAT.

Pomoc prawna

Stosowany próg dochodów w sprawach cywilnych

Próg dochodów jest obliczany według ustalonego wzoru. Zasadniczo wnioskodawca otrzymuje bezpłatną pomoc prawną, jeżeli jego rozporządzalne dochody są niższe od 700 EUR miesięcznie w przypadku osób samotnych. Wnioskodawca może również otrzymać pomoc prawną, jeżeli jego rozporządzalne dochody mieszczą się w przedziale od 700 EUR do 1 500 EUR, pod warunkiem pokrycia części kosztów. Pomoc prawna nie przysługuje wnioskodawcy, którego miesięczne dostępne środki przekraczają 1 500 EUR. W przypadku współmałżonków odpowiednie kwoty wynoszą 600 EUR i 1 300 EUR na osobę. Wnioskodawcy, którzy otrzymali pomoc prawną pod warunkiem pokrycia części kosztów, uiszczają opłatę w wysokości 70 EUR. Ponadto pobiera się dodatkową opłatę, jeżeli wnioskodawca posiada płynne aktywa przekraczające 5 000 EUR.

Stosowany próg dochodów w sprawach karnych w odniesieniu do oskarżonych

Próg dochodów jest obliczany według specjalnego wzoru. Jeśli chodzi o osoby samotne, zasadniczo wnioskodawca otrzymuje bezpłatną pomoc prawną, jeżeli jego rozporządzalne dochody są niższe od 700 EUR miesięcznie. Wnioskodawca może również otrzymać pomoc prawną, jeżeli jego rozporządzalne dochody mieszczą się w przedziale od 700 EUR do 1 500 EUR, pod warunkiem pokrycia części kosztów. Pomoc prawna nie przysługuje wnioskodawcy, którego miesięczne rozporządzalne dochody przekraczają 1 500 EUR. W przypadku współmałżonków odpowiednie kwoty wynoszą 600 EUR i 1 300 EUR na osobę. Dodatkowe informacje można znaleźć na stronie internetowej dotyczącej wymiaru sprawiedliwości. Wnioskodawcy, którzy otrzymali pomoc prawną pod warunkiem pokrycia części kosztów, uiszczają opłatę w wysokości 70 EUR. Ponadto pobiera się dodatkową opłatę, jeżeli wnioskodawca posiada aktywa płynne przekraczające 5 000 EUR.

Ponadto oskarżeni mają prawo do obrońcy publicznego bez względu na ich sytuację finansową, jeżeli są oskarżeni o poważne przestępstwo lub zostali aresztowani albo zatrzymani. Sąd może również – z własnej inicjatywy – wyznaczyć obrońcę publicznego dla osoby poniżej osiemnastego roku życia lub dla osoby, która nie jest w stanie zapewnić sobie obrony. Jeżeli jednak oskarżony zostanie skazany, musi zwrócić państwu koszty obrońcy publicznego, o ile nie jest uprawniony do pomocy prawnej. W takim przypadku zdolność oskarżonego do pokrycia tych kosztów jest oceniana na podstawie zasad udzielania pomocy prawnej.

Stosowany próg dochodów w sprawach karnych w odniesieniu do poszkodowanych

Ofiary niektórych poważnych przestępstw, na przykład przemocy domowej lub przestępstw seksualnych, mają prawo do pełnomocnika z urzędu i osoby udzielającej wsparcia, bez względu na ich sytuację finansową.

Ponadto poszkodowani mogą otrzymać pomoc prawną zgodnie z ogólnymi kryteriami: zasadniczo, jeśli chodzi o osoby samotne, wnioskodawca otrzymuje bezpłatną pomoc prawną, jeżeli jego rozporządzalne dochody są niższe od 700 EUR miesięcznie. Wnioskodawca może również otrzymać pomoc prawną, jeżeli jego rozporządzalne dochody mieszczą się w przedziale od 700 EUR do 1 500 EUR, pod warunkiem pokrycia części kosztów. Pomoc prawna nie przysługuje wnioskodawcy, którego miesięczne rozporządzalne dochody przekraczają 1 500 EUR. W przypadku współmałżonków odpowiednie kwoty wynoszą 600 EUR i 1 300 EUR na osobę. Wnioskodawcy, którzy otrzymali pomoc prawną pod warunkiem pokrycia części kosztów, uiszczają opłatę w wysokości 70 EUR. Ponadto pobiera się dodatkową opłatę, jeżeli wnioskodawca posiada aktywa płynne przekraczające 5 000 EUR.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez poszkodowanych

Pomoc prawną można otrzymać wyłącznie w siedzibie Biura Państwowej Pomocy Prawnej. Wnioski można składać w dowolnej placówce Biura w kraju bez względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy. Często najdogodniej jest złożyć wniosek w najbliższym biurze.

Wnioskodawca musi potwierdzić swoją sytuację finansową, przedstawić ubezpieczenie od kosztów prawnych oraz wskazać sprawę, która jest przedmiotem wnioskowanej pomocy prawnej.

Wniosek należy złożyć w biurze pomocy prawnej ustnie lub pisemnie. Do wniosku należy dołączyć niezbędne dokumenty. Formularz wniosku i załączniki można również wysłać do Biura Państwowej Pomocy Prawnej pocztą, faksem lub pocztą elektroniczną.

Formularz wniosku jest dostępny na stronie formularza wniosku o pomoc prawną; formularz można również pobrać w Biurze Państwowej Pomocy Prawnej, w sądach i w kancelariach prawnych.

Jeżeli wnioskodawca chce być wspomagany przez prywatnego zastępcę prawnego w sprawie sądowej, zastępca prawny może wysłać wniosek o pomoc prawną.

W przypadku ofiar przemocy domowej lub przestępstw seksualnych sąd może wyznaczyć poszkodowanemu zastępcę prawnego lub osobę udzielającą pomocy na potrzeby dochodzenia prowadzonego przed wszczęciem postępowania. Jeżeli poszkodowany chce złożyć skargę podczas postępowania, sąd wyznaczy zastępcę prawnego. Jeżeli poszkodowany nie składa skargi, można wyznaczyć osobę zapewniającą pomoc.

Jak wspomniano powyżej, obrońcę z urzędu wyznacza się na wniosek podejrzanego o popełnienie poważnego przestępstwa i osoby aresztowanej lub zatrzymanej. Sąd – z własnej inicjatywy – może wyznaczyć obrońcę z urzędu dla osoby poniżej osiemnastego roku życia i osoby, która nie jest w stanie zapewnić sobie obrony.

Bezpłatne postępowania sądowe

Beneficjent pomocy prawnej jest zwolniony z obowiązku pokrycia kosztów sądowych.

Ponadto niektóre sprawy są prowadzone bezpłatnie z mocy prawa (ustawa o opłatach sądowych 701/1993 sekcja 6 i 7). Są to na przykład sprawy o uregulowanie długów osób prywatnych i sprawy karne o przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego w pierwszej instancji. Władze i obywatele państw obcych mogą być zwolnieni z ponoszenia kosztów postępowania w przypadku wzajemnej pomocy prawnej.

Kiedy strona przegrywająca musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Zasadniczo koszty w sprawach cywilnych ponosi strona przegrywająca (wyjątki dotyczą spraw obejmujących petycje, spraw związanych z bezwzględnie obowiązującymi przepisami, na przykład w wielu kwestiach prawa rodzinnego). W sądach administracyjnych każda strona ponosi własne koszty. Sąd określa w treści wyroku, czy strona przegrywająca ma obowiązek pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą.

Wynagrodzenie biegłych

O wynagrodzeniu biegłych decyduje sąd. Nie ma ustalonych limitów takiego wynagrodzenia, niemniej jednak musi być ono uznane za rozsądne.

Wynagrodzenie tłumaczy

O wynagrodzeniu tłumaczy decyduje sąd. Nie ma ustalonych limitów takiego wynagrodzenia, niemniej jednak musi być ono uznane za rozsądne. Średnie wynagrodzenie tłumacza wynosi 80 EUR za stronę. Zwolnienie z kosztów przysługuje stronie korzystającej z pomocy prawnej.

Ciekawe strony

[Strona internetowa fińskiego Ministerstwa Sprawiedliwości](#)

[Strona internetowa fińskiego sądownictwa](#)

[Strona internetowa Fińskiej Izby Adwokackiej](#)

Powiązane dokumenty

Fińskie sprawozdanie z badania na temat przejrzystości kosztów (504 Kb) [en](#)

Ostatnia aktualizacja: 14/10/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

językowej [sv](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Koszty postępowania - Szwecja

Na niniejszej stronie przedstawiono informacje o kosztach sądowych w Szwecji.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Prawnicy

W Szwecji opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych nie są regulowane. Jeżeli jednak przyznana została pomoc prawna, to obowiązuje stawka godzinowa w wysokości ustalonej przez rząd. W 2012 r. w większości spraw stawka ta wynosiła 1 205 SEK bez VAT (tj. 1 506 SEK z VAT). Kodeks postępowania obowiązujący członków Szwedzkiej Izby Adwokackiej (*advokater*) stanowi, że wysokość opłat pobieranych przez członków izby musi być rozsądna.

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

Składając pozew w sprawie cywilnej, wnioskodawca uiszcza w sądzie opłatę za wniesienie pozwu. Aktualna opłata za wniesienie pozwu wynosi 450 SEK (około 50 EUR).

W sprawach cywilnych mogących podlegać ugodzie pozasądowej, w których wartość roszczenia z całą pewnością nie przekracza połowy kwoty bazowej określonej w ustawie o ubezpieczeniach krajowych (kwota bazowa na 2012 r. wynosi 44 000 SEK, a zatem połowa kwoty bazowej na 2012 r. wynosi 22 000 SEK), **zwrot kosztów postępowania** nie może obejmować innych wydatków oprócz:

wydatków związanych z poradami prawnymi, w wymiarze ograniczonym do jednej godziny jednorazowo dla każdej rozpoznawanej sprawy; opłata jest naliczana według stawki godzinowej pobieranej z tytułu porad prawnych określonej w ustawie o pomocy prawnej (nr 1619 z 1996 r.);

opłat za wniesienie pozwu;

kosztów podróży i kosztów utrzymania strony lub jej zastępcy prawnego ponoszonych w związku ze stawiennictwem na rozprawie sądowej, lub, jeżeli osobiste stawiennictwo strony nie jest wymagane, kosztów podróży i kosztów utrzymania jej zastępcy prawnego;

wydatków poniesionych przez świadków;

kosztów tłumaczenia pisemnego.

Zwrot kosztów przysługuje wyłącznie wówczas, gdy koszty zostały poniesione w związku z koniecznością zabezpieczenia interesów strony.

W pozostałych sprawach cywilnych (tj. kiedy wartość roszczenia przekracza połowę kwoty bazowej określonej w ustawie o ubezpieczeniach krajowych) nie mają zastosowania ani powyższe ograniczenia, ani koszty stałe.

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Opłatę za wniesienie pozwu uiszcza się w sądzie z chwilą wniesienia pozwu. **Ustawa o pomocy prawnej** stanowi jednak, że w razie przyznania pomocy prawnej strona uiszcza przedstawicielowi prawnemu opłatę za udzielenie pomocy prawnej, po pojawieniu się kosztów. Zasadniczo wysokość tej opłaty oblicza się na podstawie dochodu strony.

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

W przypadku gdy sąd wyznaczy oskarżonemu **obrońcę z urzędu**, stosuje się stawkę godzinową określoną wyżej w części zatytułowanej „Prawnicy”. W przypadku postępowań, których czas trwania jest krótki, mają zastosowanie specjalne uregulowania. W razie skazania oskarżonego musi on zwrócić państwu środki publiczne wydatkowane zgodnie z orzeczeniem sądu na wynagrodzenie jego obrońcy. Od oskarżonego nie wymaga się jednak płacenia za usługi obrońcy więcej niż musiałby uiścić tytułem opłaty za pomoc prawną, gdyby ją otrzymał.

W niektórych przypadkach pokrzywdzonemu (tj. domniemanej ofierze przestępstwa) przysługuje zastępstwo procesowe na podstawie ustawy o reprezentacji prawnej strony pokrzywdzonej. Pokrzywdzony nie ponosi żadnych kosztów należnych zastępcy prawnemu. W razie skazania oskarżonego musi on zwrócić państwu środki publiczne wydatkowane zgodnie z orzeczeniem sądu na wynagrodzenie dla zastępcy prawnego pokrzywdzonego. Od oskarżonego nie wymaga się jednak płacenia więcej niż musiałby uiścić tytułem opłaty za pomoc prawną, gdyby ją otrzymał.

Etap postępowania karnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

W przypadku zasądzenia przez sąd zwrotu przez oskarżonego na rzecz państwa środków publicznych wydatkowanych zgodnie z orzeczeniem sądu na wynagrodzenie dla jego obrońcy lub zastępcy prawnego pokrzywdzonego, zasądzoną kwotę uiszcza się po ogłoszeniu wyroku.

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

W Szwecji nie istnieje coś takiego jak szczególne postępowanie konstytucyjne. Strona może jednak skierować przeciwko państwu roszczenie o odszkodowanie z tytułu naruszenia przysługujących jej praw człowieka. W takim przypadku stosuje się wyżej wspomniane przepisy o opłatach należnych przedstawicielom zawodów prawniczych i o kosztach stałych.

Etap postępowania konstytucyjnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Zastosowanie mają informacje podane powyżej.

Informacje wstępne, których powinni udzielić zastępcy prawni

Prawa i obowiązki stron

Jeżeli chodzi o udzielanie przez członków Szwedzkiej Izby Adwokackiej informacji o prawach i obowiązkach stron oraz perspektywach wygranej w sprawie, szwedzki kodeks postępowania sądowego stanowi jedynie, że członek izby powinien w ramach prowadzonej praktyki uczciwie i sumiennie wykonywać powierzone zadania, oraz zawsze przestrzegać dobrych obyczajów przyjętych przez adwokaturę.

Ponadto, zgodnie z kodeksem postępowania członków Szwedzkiej Izby Adwokackiej, członek izby przyjmując sprawę powinien na początku poinformować klienta o stosowanych stawkach opłat i zasadach fakturowania. Zgodnie z tym kodeksem opłaty mogą być pobierane na podstawie faktur za wykonaną pracę, z góry lub po zakończeniu zlecenia. Zastępców prawnych niebędących członkami Szwedzkiej Izby Adwokackiej nie obowiązują tego rodzaju statutowe wymogi.

Regulacje prawne dotyczące kosztów

Gdzie zdobyć informacje na temat regulacji prawnych dotyczących kosztów w Szwecji?

Informacje o pomocy prawnej (również w języku angielskim) można znaleźć na stronie internetowej [Krajowego Biura Pomocy Prawnej \(Rättshjälpsmyndigheten\)](#). Informacje o opłatach sądowych (również w języku angielskim) można znaleźć na stronie internetowej [szwedzkich sądów](#). Informacje (w prawie wszystkich językach urzędowych UE) znajdują się również na stronie internetowej [europejskiej sieci sądowej w sprawach cywilnych i handlowych](#).

W jakich językach można uzyskać informacje o regulacjach prawnych dotyczących kosztów w Szwecji?

Na każdej stronie internetowej podano wybór dostępnych wersji językowych.

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Informacje na temat mediacji dostępne są na stronie internetowej [europejskiej sieci sądowej w sprawach cywilnych i handlowych](#).

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Dostępne strony internetowe zawierające informacje na temat kosztów

Informacje o kosztach można znaleźć na stronie internetowej [szwedzkich sądów](#). Jest to oficjalna strona rządowa dostępna w języku angielskim i szwedzkim, zawierająca opisowe informacje na temat szwedzkich sądów i procedur sądowych.

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

Szwedzkie sądy starają się załatwiać sprawy z zakresu prawa cywilnego przeciętnie przez okres nieprzekraczający odpowiednio 7 miesięcy w przypadku sądów rejonowych i 5 miesięcy w przypadku sądów apelacyjnych. Jednakże w 2011 r. sądy rejonowe rozpatrywały większość spraw przeciętnie przez 7,9 miesiąca, a sądy apelacyjne przez 5 miesięcy. Informacje te (wyłącznie w języku szwedzkim) znajdują się na stronie internetowej [szwedzkich sądów](#), która zawiera roczne sprawozdania szwedzkich sądów.

Gdzie zdobyć informacje na temat średnich łącznych kosztów danego rodzaju postępowania?

Takie oficjalne informacje nie są udostępniane.

Podatek od wartości dodanej

Jakie stawki VAT mają zastosowanie?

Opłaty za wniesienie pozwu nie są opodatkowane podatkiem VAT. Stawka VAT za prywatne usługi prawne wynosi 25 %.

Pomoc prawna

Próg dochodów stosowany w sprawach cywilnych

Aby wnioskodawca mógł uzyskać pomoc prawną, jego dochód nie może przekraczać określonego progu finansowego, który obecnie wynosi 260 000 SEK (około 25 000 EUR). Przy ocenie wysokości dochodu wnioskodawcy bierze się pod uwagę jego ogólną sytuację materialną, włączając w to przykładowo wydatki na utrzymanie dzieci, wydatki na nieruchomości i zadłużenie. W sprawach transgranicznych pomoc prawną można przyznać nawet gdy dochód wnioskodawcy przekracza 260 000 SEK, jeżeli nie stać go na pokrycie kosztów sprawy. Decyzja o udzieleniu pomocy prawnej zostanie podjęta na podstawie różnicy w kosztach utrzymania między Szwecją a państwem członkowskim UE, w którym zamieszkuje wnioskodawca.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do oskarżonych

Jeżeli spełnione są określone warunki, każdy oskarżony bez względu na wysokość dochodu jest uprawniony do reprezentacji przez obrońcę z urzędu. W razie skazania oskarżonego musi on zwrócić państwu środki publiczne wydatkowane zgodnie z orzeczeniem sądu na wynagrodzenie jego obrońcy. Od oskarżonego nie wymaga się jednak płacenia za usługi obrońcy więcej niż musiałby uiścić tytułem opłaty za pomoc prawną, gdyby ją otrzymał.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do pokrzywdzonych

Jeżeli spełnione są określone warunki, każdy pokrzywdzony bez względu na wysokość dochodu jest uprawniony do pomocy zastępcy prawnego, zgodnie z ustawą o reprezentacji prawnej strony pokrzywdzonej.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez pokrzywdzonych

W niektórych przypadkach sąd może wyznaczyć do pomocy pokrzywdzonemu „zastępcę prawnego strony pokrzywdzonej”, zwykle adwokata (*advokat*). Pokrzywdzony może uzyskać pomoc ze strony zastępcy prawnego strony pokrzywdzonej, jeżeli jest ofiarą (stroną pokrzywdzoną) np. przestępstwa seksualnego, napaści, bezprawnego pozbawienia wolności, rabunku lub innego przestępstwa zagrożonego karą pozbawienia wolności dla sprawcy. Sąd wyznacza zastępcę prawnego strony pokrzywdzonej, jest to jednak możliwe dopiero po wszczęciu postępowania przygotowawczego. Koszt usług zastępcy prawnego strony pokrzywdzonej pokrywa państwo; pokrzywdzony nie ponosi żadnych kosztów z tego tytułu.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez oskarżonych

Na wniosek aresztowanego lub zatrzymanego podejrzanego wyznacza się obrońcę z urzędu w celu jego reprezentacji. Obrońca z urzędu może również zostać wyznaczony na wniosek osoby podejrzanego o popełnienie przestępstwa, chyba że dane przestępstwo zagrożone jest karą mniejszą niż sześć miesięcy pozbawienia wolności.

Obrońcę z urzędu wyznacza się również w następujących przypadkach:

jeżeli podejrzanego wymaga udziału obrońcy z urzędu w związku z dochodzeniem;

jeżeli obrońca z urzędu jest wymagany z uwagi na wątpliwości co do sankcji, która powinna zostać wymierzona i zachodzą przesłanki wymierzenia kary innej niż grzywna, wydania wyroku w zawieszeniu, bądź połączenia tych sankcji;

jeżeli zachodzą szczególne powody związane z osobistą sytuacją podejrzanego lub przedmiotem sprawy.

Jeżeli podejrzanego reprezentuje obrońca wybrany przez niego samego, to nie wyznacza się obrońcy z urzędu.

Bezpłatne postępowania sądowe

W razie przyznania pomocy prawnej powód nie uiszcza opłaty za wniesienie pozwu. Oskarżony nie uiszcza żadnych opłat sądowych. Strony mogą jednakże zostać obciążone kosztami strony przeciwnej, obejmującymi opłaty za wniesienie pozwu. Nie przewidziano opłat za wniesienie sprawy do **Sądu Apelacyjnego** oraz do **Sądu Najwyższego**.

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Co do zasady strona przegrywająca pokrywa koszty postępowania strony przeciwnej. Zwrot kosztów postępowania obejmuje całość kosztów przygotowania do rozprawy i reprezentacji przed sądem, a także koszty związane z postępowaniem dowodowym (w tym koszty świadków i biegłych), pod warunkiem że koszty te zostały poniesione w związku z koniecznością zabezpieczenia interesów strony. Stronie wygrywającej przysługuje też rekompensata za poświęcony czas i poniesione wysiłki. Negocjacje służące rozwiązaniu sporu, które są bezpośrednio związane z powództwem strony, uważa się za działania podjęte w zakresie przygotowania do rozprawy.

Wynagrodzenie biegłych

Zob. odpowiedź dotycząca zasadzania/zwrotu kosztów.

Wynagrodzenie tłumaczy

Jeżeli strona, świadek lub inna osoba, która ma zostać przesłuchana przez sąd, nie rozumie języka szwedzkiego ani nie mówi w tym języku, sąd angażuje tłumacza ustnego. W razie potrzeby sąd może zapewnić tłumaczenie pism procesowych i sądowych. Sąd pokrywa opłaty za tłumaczenie, a strony nie są obciążane tymi kosztami.

Powiązane dokumenty

[Szwedzkie sprawozdanie krajowe z badania na temat przejrzystości kosztów postępowań cywilnych](#) (457 Kb)

Ostatnia aktualizacja: 19/03/2013

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Koszty postępowania - Anglia i Walia

Na niniejszej stronie przedstawiono orientacyjne informacje na temat kosztów postępowania w Anglii i w Walii. Omówiono tu zagadnienia dotyczące między innymi opłat pobieranych przez przedstawicieli zawodów prawniczych, pomocy prawnej i kosztów stałych, na przykład opłat sądowych.

Gdzie zdobyć informacje na temat kosztów postępowania?

Dostępne strony internetowe zawierające informacje na temat kosztów

Obecnie przygotowywane są informacje na temat procesu i kosztów postępowania w Anglii i w Walii. Informacje te będzie można znaleźć na stronie internetowej rządu Zjednoczonego Królestwa [Directgov](#), która zapewnia łatwy dostęp do rządowych informacji.

Na stronie internetowej [Her Majesty's Courts Service](#) ([Służby Sądowej Jej Królewskiej Mości](#)) znajdują się szczegółowe informacje na temat opłat sądowych w Anglii i w Walii (nie dotyczy to wszelkiego rodzaju kosztów postępowania). Na stronie można znaleźć informacje o poszczególnych opłatach sądowych stosowanych w sądach w Anglii i w Walii oraz o tym, kiedy istnieje obowiązek ich uiszczenia. Dostępne są również informacje o przepisach prawnych dotyczących opłat sądowych.

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

Nie można określić średniej długości trwania postępowania, ponieważ każda sprawa jest inna. Sąd, przed którym toczy się postępowanie, może wskazać przybliżony czas trwania niektórych rodzajów spraw.

Gdzie zdobyć informacje na temat średnich łącznych kosztów danego postępowania?

Nie można określić średnich kosztów postępowania, ponieważ każda sprawa jest inna. Solicitor mający doświadczenie w zakresie określonego rodzaju postępowania może określić przedział kosztów.

Podatek od wartości dodanej

Opłata pobierana przez prawnika: honoraria solicitorów i barristerów oraz niektóre opłaty są zazwyczaj objęte podatkiem VAT (według stawki 15%, chociaż prawdopodobnie powróci ona do poziomu 17,5% w 2010 r.). Rejestracja VAT w Zjednoczonym Królestwie jest obowiązkowa po osiągnięciu określonych pułapu dochodu. Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej [HM Revenue & Customs](#) ([Służb Podatkowych i Celnych Jej Królewskiej Mości](#)).

Opłaty sądowe: opłaty sądowe nie są objęte podatkiem VAT.

Opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Solicitors

Zgodnie z [Kodeksem etyki solicitorów](#) muszą oni udzielać klientom jak najdokładniejszych informacji o ponoszonych kosztach (art. 2.03). W szczególności art. 2.03 nakłada **obowiązek informowania klientów o pobieranych stawkach** oraz o **terminach płatności**, a także powiadamiania o możliwościach finansowania, włącznie z **prawem do finansowania publicznego**. Solicitorzy muszą również informować klientów o ewentualnym obowiązku pokrycia kosztów udziału stron trzecich. Powyższe przepisy dotyczą również zarejestrowanych prawników europejskich prowadzących praktykę w Anglii i w Walii, a także kancelarii solicitorów oraz innych prawników i osób niebędących prawnikami, których działalność jest regulowana przez organ regulacyjny zawodu solicitora. Na wstępie solicitor musi również określić cele klienta, warianty i podstawowe kwestie w sprawie (zgodnie z art. 2.02 kodeksu).

Po naliczeniu kosztów usługi, pobierane przez solicitora wynagrodzenie może zostać skontrolowane przez Legal Complaints Service (Dział Skarg Prawnych) i urzędników skarbowych w sądach. Zgodnie z Solicitors' (Non-Contentious Business) Remuneration Order (rozporządzeniem o wynagrodzeniu solicitorów w sprawach niespornych) z 2009 r., opłaty pobierane przez solicitorów muszą być sprawiedliwe i racjonalne, ustalone z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy, jeżeli usługa nie obejmuje postępowania sądowego. Jeżeli sporne koszty dotyczą usługi nieobjętej postępowania sądowego, Dział Skarg Prawnych może sprawdzić, czy opłaty zostały wyznaczone w sposób sprawiedliwy i racjonalny. Podczas takiej kontroli określa się sprawiedliwą i racjonalną kwotę opłat, jeżeli te zostaną uznane za wygórowane. Wszelkie uzgodnienia dotyczące opłat związanych z pracą solicitora w sprawach obejmujących postępowanie sądowe – określanych również jako **sprawy sporne** – podlegają wymogom prawnym określonym w Solicitors Act (ustawie o solicitorach) z 1974 r. i mogą być przedmiotem oceny sądu.

Barrister

Opłaty pobierane przez barristerów są w większości przypadków wynikiem negocjacji i ustaleń przed podjęciem jakichkolwiek czynności; z tego względu **regulacje w tym zakresie mogą mieć charakter mniej imperatywny**. W Kodeksie etyki palestry w Anglii i w Walii określono zasady, które mają zastosowanie do barristerów w kwestii **opłat i honorariów dla barristerów prowadzących samodzielną praktykę**. Kodeks stanowi, że **barristerzy prowadzący samodzielną praktykę mogą pobierać opłaty za każdą czynność** podjętą na dowolnej podstawie **dopuszczonej prawem** i **niewiązanej się z wypłatą wynagrodzenia za pracę**

. Dalsze przepisy dotyczą czynności podejmowanych przez adwokatów prowadzących samodzielną praktykę w imieniu innych. Wszelkie nieprawidłowości dotyczące kosztów mogą być przedmiotem dochodzenia przez **Bar Standard Board** (Radę Standardów Palestry) i potencjalnie mogą prowadzić do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

Bailiffowie

Oplaty pobierane przez bailiffów sądów okręgowych są opłatami sądowymi, zatem są zawarte we wspomnianych powyżej kosztach postępowania.

Na mocy Courts Act (ustawy o sądach) z 2003 r. Lord Chancellor (Lord Kanclerz) ma obowiązek określić – w drodze rozporządzenia – opłaty, które może nakładać High Court Enforcement Officer (Komornik Wysokiego Sądu). Informacje na temat tych opłat można znaleźć na stronie internetowej Her Majesty's Courts Service.

Obecny system opłat pobieranych przez certyfikowanych bailiffów jest złożony: każdy tytuł egzekucyjny wiąże się odmienną taryfą opłat. Niektóre taryfy, na przykład te powiązane z lokalnym podatkiem od nieruchomości, są określone w rozporządzeniu, inne istnieją wyłącznie w ramach ustaleń umownych między kancelarią bailiffa a jej klientami.

Obecnie Her Majesty's Courts Service opracowuje zmiany dotyczące certyfikowanych bailiffów i taryfy opłat. Chociaż zmiany prawdopodobnie nie wejdą w życie do kwietnia 2012 r., niniejsza strona internetowa będzie wymagała aktualizacji w celu uwzględnienia zmian.

Odbieranie przysięgi

Jedyną dziedziną, w której koszty stałe są narzucone przedstawicielom wszystkich zawodów prawniczych, jest odbieranie przysięgi. Na mocy Courts and Legal Services Act (ustawy o sądach i usługach prawnych) z 1990 r. Lord Kanclerz ma obowiązek określić – w drodze rozporządzenia – kwotę opłaty pobieranej przez przedstawicieli zawodów prawniczych za odbieranie przysięgi. Kwota ta wynosi obecnie 5 GBP za oświadczenie pod przysięgą lub zaręczenie i 2 GBP za formalnie przedłożony dokument.

Regulacje prawne dotyczące kosztów

Gdzie zdobyć informacje na temat regulacji prawnych dotyczących kosztów w Anglii i w Walii?

Informacje o opłatach sądowych można znaleźć na stronie internetowej [Her Majesty's Courts Service](#) (Służby Sądowej Jej Królewskiej Mości). Niemniej jednak niezbędne są również informacje o innych źródłach kosztów, na przykład o reprezentacji prawnej. [Law Society](#) (Towarzystwo Prawnicze) i [Bar Council](#) (Rada Palestry) mogą okazać się pomocne w znalezieniu pełnomocnika prawnego, chociaż nie udzielają informacji na temat kosztów reprezentacji prawnej, ponieważ te zależą od wielu indywidualnych czynników w danej sprawie. W przypadku transgranicznej sprawy sądowej zazwyczaj występują dwa zestawy opłat pobieranych przez prawników, opłaty z miejsca, w którym strona wszczyną sprawę, i opłaty z miejsca, w którym sprawa jest rozpoznawana.

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron procesu w postępowaniu cywilnym

Informacje o opłatach sądowych można znaleźć na stronie internetowej [Her Majesty's Courts Service](#). Opłaty sądowe ponosi się niezależnie od kosztów reprezentacji prawnej.

Etap postępowania cywilnego, na którym strony procesowe muszą uiścić koszty stałe

Opłaty sądowe należy uiścić w momencie rozpoczęcia procesu, w przypadku którego opłaty sądowe są należne; wszelkie inne opłaty i koszty stałe należy zazwyczaj uiścić po zakończeniu postępowania.

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

Oskarżony może być uprawniony do pomocy prawnej w celu zapewnienia mu obrony w postępowaniu karnym, jeżeli kwalifikuje się do takiej pomocy. Więcej informacji na temat pomocy prawnej i kwalifikacji można znaleźć poniżej. W przypadku gdy oskarżony nie uzyska pomocy prawnej, koszty są ustalane między daną osobą a jego obrońcą.

Etap postępowania karnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Wydatki związane ze stawiennictwem świadka lub koszty opinii biegłego należy zazwyczaj pokryć w momencie zakończenia sprawy.

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

Opłaty sądowe zależą od rodzaju postępowania i rangi (statusu) sądu, w którym postępowanie zostało wszczęte. Należy również uwzględnić inne koszty, na przykład koszty reprezentacji prawnej.

Etap postępowania konstytucyjnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Opłaty sądowe należy uiścić w momencie rozpoczęcia procesu, w przypadku którego opłaty sądowe są należne; wszelkie inne opłaty/koszty stałe należy zazwyczaj uiścić po zakończeniu postępowania.

Wynagrodzenie biegłych

W postępowaniu cywilnym, w przypadku dochodzenia roszczeń o wartości mniejszej niż 5 000 GBP, koszty opinii biegłych nie mogą przekroczyć 200 GBP, lecz we wszystkich innych przypadkach sędzia może określić kwotę, którą uznaje za odpowiednią, według uznania. Sądy mają obowiązek rozważenia możliwości powołania jednego wspólnego biegłego w miejsce jednego biegłego dla każdej strony. Dodatkowe informacje można znaleźć na stronie internetowej [Ministerstwa Sprawiedliwości Zjednoczonego Królestwa](#).

Wynagrodzenie tłumaczy

W większości spraw rozpoznawanych przez sądy cywilne usługi tłumaczy ustnych zamawia się i wynagradza centralnie. Aby koszty tłumaczenia ustnego można było pokryć centralnie, należy spełnić określone kryteria. Należy przeprowadzić wstępne posiedzenie w danej sprawie (w celu podjęcia decyzji, czy sprawa powinna być przekazana do rozpoznania przez sąd wyższej instancji) lub musi chodzić o sprawę rodzinną dotyczącą dzieci lub sprawę o przemoc domową (w tym przymusowe małżeństwo). Jeżeli sprawa nie spełnia powyższych kryteriów, koszty tłumaczeń ustnych zostaną pokryte, o ile jest jedyny sposób, aby strona postępowania, która nie może opłacić tłumacza ustnego z prywatnych środków ani nie ma bliskich lub członków rodziny mogących jej pomóc, mogła zrozumieć postępowanie. Opłaty są określone w warunkach zamawiania tłumaczeń. Opłaty mogą znacznie różnić się, w zależności od długości rozprawy, odległości i czasu przeznaczanego na podróż, a także sądu i środków transportu używanych przez tłumacza. Warunki zamawiania ściśle stosuje się do wszystkich pozwów w celu uniknięcia nadmiernych opłat.

Nie ma przepisów regulujących koszty tłumaczeń pisemnych. Tłumacz lub biuro tłumaczeń samodzielnie określają stawki.

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Zgodnie z ogólną zasadą koszty pokrywa strona przegrywająca, lecz decyzję o obciążeniu kosztami podejmuje sędzia według własnego uznania.

Podejmując decyzję o kosztach, sędzia uwzględnia zachowanie stron, ewentualnie podjęte starania przed postępowaniem lub w jego trakcie, aby rozwiązać spór (w tym próby alternatywnego rozstrzygnięcia sporu). Koszty mogą obejmować określone koszty stałe, koszty oszacowane przez sędziego

prowadzącego rozprawę, ograniczone co do kwoty (w zależności od rodzaju i kwoty zasądzonych środków). Koszty można również określić oddzielnie w szczegółowym kosztorysie, stosowanym zazwyczaj jedynie w bardziej złożonych sprawach, w których konieczna jest dokładniejsza analiza kosztów. Dodatkowe informacje na temat procedury można znaleźć na stronie internetowej [Ministerstwa Sprawiedliwości Zjednoczonego Królestwa](#).

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Informacje na temat mediacji, w tym informacje na temat kosztów są dostępne na kilku stronach internetowych:

- [alternatywne metody rozwiązywania sporów;](#)
- [społeczne doradztwo prawne;](#)
- [krajowa infolinia w sprawach mediacji;](#)
- [informacje na temat alternatywnych metod rozwiązywania sporów w Ministerstwie Sprawiedliwości Zjednoczonego Królestwa;](#)
- [strona dotycząca mediacji na stronie internetowej Her Majesty's Court Service.](#)

Informacje o alternatywnych metodach rozwiązywania sporów wynikających z rozpadu więzi rodzinnych są dostępne na stronie internetowej [infolinii w sprawach mediacji rodzinnej](#) (która zajmuje się wyłącznie mediacją rodzinną). Można je również uzyskać, dzwoniąc pod numer 0845 60 26 627 (z terytorium Wielkiej Brytanii) i +441823 623650 (z zagranicy). Informacje o mediacji rodzinnej można również znaleźć na następujących stronach internetowych:

- [Direct.gov.uk](#)
- [Advice Now](#)
- [Community Legal Advice](#)
- [Advice Guide - online help from Citizens Advice Bureau](#)
- [ADR Now](#)
- [Her Majesty's Courts Service](#)

Osoby odwiedzające wymienione strony mogą skorzystać z wyszukiwarki do przeszukania wyników dla hasła „family mediation” (mediacja rodzinna).

Pomoc prawna

Próg dochodów stosowany w sprawach cywilnych

Osoby otrzymujące określone świadczenia powiązane z dochodem: income support, income-based jobseekers allowance, income-related employment and support allowance and guarantee credit for pensioners (dodatek dochodowy, zasiłek dla osób poszukujących pracy wyliczany na podstawie dochodu, zasiłek i dodatek pracowniczy powiązany z dochodem oraz guarantee credit [dodatek wyrównawczy] dla emerytów) mają **zagwarantowany dostęp** do pomocy prawnej. To oznacza, że **automatycznie kwalifikują się pod względem finansowym do uzyskania pomocy prawnej**. Wymienione cztery rodzaje świadczeń określa się również mianem „subsistence benefits, ponieważ uzupełniają dochody świadczeniobiorców do wymaganego ustawowego minimalnego poziomu środków na utrzymanie.

Innymi słowy osoby potrzebujące pomocy prawnej mogą otrzymać **bezpłatną pomoc**, jeżeli ich miesięczny dochód brutto wynosi mniej niż 2 657 GBP, miesięczny rozporządzalny dochód wynosi poniżej 315 GBP, a rozporządzalny kapitał odpowiada kwocie nieprzekraczającej 3 000 GBP. Jeżeli miesięczny rozporządzalny dochód takich osób mieści się w przedziale od 316 do 733 GBP lub ich rozporządzalny kapitał wynosi od 3000 do 8 000 GBP, otrzymują finansowanie, o ile zgodzą się partycypować w swoich kosztach prawnych. Powyższe kwoty stosuje się do kwietnia 2009 r. Mogą one jednak ulec zmianie, dlatego należy zawsze sprawdzać w [Legal Services Commission](#) (Komisja Służb Prawnych, która obsługuje system pomocy prawnej w Anglii i w Walii), czy dane te są wciąż aktualne.

Oprócz sytuacji finansowej kwalifikującej go do otrzymania pomocy prawnej, wnioskodawca musi również wykazać, że **ma racjonalne podstawy** do wszczęcia sprawy, obrony lub występowania jako strona w sprawie oraz że przyznanie pomocy prawnej w szczególnych okolicznościach sprawy również jest uzasadnione. Legal Services Commission musi sprawdzić na przykład, czy sprawa ma realne szanse na pomyślne rozstrzygnięcie, czy korzyści ze wszczęcia sprawy przeważają nad kosztami finansowanymi ze środków publicznych oraz czy wnioskodawca uzyska istotną korzyść osobistą z postępowania, mając na uwadze obowiązek zwrotu kosztów w razie powodzenia. Te czynniki są podobne do czynników, które mają wpływ na decyzję klienta, który pokrywa koszty ze skromnych środków prywatnych, czy angażować się do postępowania.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do oskarżonych

Od października 2006 r. w przypadku oskarżonych postawionych przed Magistrate's Court (niższy sąd karny) w Anglii i w Walii stosuje się **test majątkowy, za pomocą którego szacuje się dochód wnioskodawcy z uwzględnieniem jego sytuacji rodzinnej**: na przykład liczby dzieci. Jeżeli szacowane roczne dochody brutto wnioskodawcy są mniejsze niż 12 475 GBP lub jeżeli wnioskodawca pobiera określone świadczenia socjalne albo nie ukończył osiemnastego roku życia, kwalifikuje się finansowo do obrony z urzędu. Jeżeli ważony roczny dochód wnioskodawcy przekracza 22 325 GBP, wnioskodawca nie kwalifikuje się finansowo do obrony z urzędu. Jeżeli skorygowany dochód wnioskodawcy mieści się między dwoma przytoczonymi progami, przeprowadza się bardziej szczegółową analizę jego rozporządzalnego dochodu. W obliczeniach uwzględnia się bieżące koszty utrzymania i koszty opieki nad dziećmi, a także zasiłek na pokrycie kosztów utrzymania. Jeżeli w wyniku takiej analizy wynika, że rozporządzalny dochód roczny wnioskodawcy nie przekracza 3 398 GBP, wnioskodawca kwalifikuje się do obrony z urzędu.

W listopadzie 2008 r. rząd przeprowadził konsultacje w sprawie **propozycji rozszerzenia testu majątku** na w sądach koronnych (wyższe sądy karne) w Anglii i w Walii oraz opublikował swoją odpowiedź na komentarze otrzymane w czerwcu 2009 roku. Rząd zamierza przeprowadzić próbę swojego modelu w pięciu sądach koronnych w styczniu 2010 r., a szersze zastosowanie w całym kraju zaplanowano między kwietniem a czerwcem 2010 r.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do pokrzywdzonych

Pomoc prawna nie przysługuje ofiarom przestępstw. Niemniej jednak pracownicy Witness Service (sekcja ds. świadków) zapewniają im **wsparcie emocjonalne i praktyczne**: na przykład ofiarom oferuje się oddzielne poczekalnie. Świadczenie wymagający szczególnej troski i zastraszeni mogą skorzystać ze **specjalnych środków** na mocy **Youth Justice and Criminal Evidence** (ustawy o sądownictwie dla nieletnich i materiale dowodowym w postępowaniu karnym) z 1999 r., na przykład możliwość składania zeznań za pomocą łącza wideo z innej lokalizacji.

Crown Prosecution Service (Koronna Służba Prokuratorska) dokonała ostatnio przeglądu pakietu pt. „Information for the bereaved” (informacje dla rodziny i bliskich ofiar), które funkcjonariusze łącznikowi policji rodzinnej powinni wręczać członkom rodziny ofiar zabójstwa lub nieumyślnego spowodowania śmierci. Pakiet zawiera informacje i porady dotyczące wielu problemów, przed którymi osoby te mogą stanąć. W pakiecie znajdują się również informacje, gdzie można uzyskać dalszą pomoc, jeżeli na przykład takie osoby potrzebują porad prawnych w sprawie miejsca zamieszkania dziecka lub osób, z którymi dziecko powinno się kontaktować.

Udzielanie pomocy prawnej rodzinom ofiar zabójstw lub nieumyślnego spowodowania śmierci było elementem pilotażowego programu pomocy prawnej dla ofiar. Rodziny ofiar miały prawo do nie więcej niż 15 godzin bezpłatnych porad prawnych w sprawach socjalnych i osobistych związanych ze śmiercią, lecz niezwiązanych bezpośrednio z procesem sądowym. Program pilotażowy został zakończony w kwietniu 2008 r. Obecnie trwają prace nad propozycjami powołania służby zapewniającej pomoc prawną w całej Anglii i Walii, w oparciu o doświadczenia zdobyte podczas realizacji tego programu.

Dodatkowo w ramach systemu pomocy ofiarom, który został przygotowany przez **Crown Prosecution Service**, rodziny mają możliwość spotkania z oskarżycielem przed procesem w celu uzyskania wyjaśnień na temat systemu składania osobistych oświadczeń przez ofiary oraz ewentualnego odczytania

przez oskarżyciela oświadczeń członków rodziny przed wydaniem wyroku. Po zakończeniu procesu ofiary mogą zostać skierowane do udziału w programie nazywanym „probation service victim contact scheme”. W ramach projektu zostaje wyznaczona osoba ds. kontaktów z pokrzywdzonymi w celu dalszego przekazywania rodzinie odpowiednich informacji (na przykład o skazaniu przestępcy) i udzielenia wsparcia rodzinie w aktualizacji osobistego oświadczenia ofiary na potrzeby rozprawy dotyczącej warunkowego zwolnienia, jeżeli ofiara tego sobie życzy.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez oskarżonych

Każda osoba fizyczna wnosząca o zapewnienie obrońcy z urzędu w Magistrate's Court lub sądzie koronnym Anglii i Walii musi również zostać poddana **testowi dotyczącemu „interesu wymiaru sprawiedliwości”**. W teście tym uwzględnia się m.in., czy uznanie winnym zarzucanego czynu może skutkować osadzeniem oskarżonego w zakładzie karnym lub utratą pracy oraz fakt, czy oskarżony może zrozumieć przebieg postępowania i własną sprawę. Jeżeli jeden z tych czynników lub ich połączenie ma zastosowanie do oskarżonego, uznaje się, że spełnia wymogi testu.

Bezpłatne postępowania sądowe

W pewnych okolicznościach osoba fizyczna może być zwolniona z obowiązku uiszczenia opłat sądowych. Może ona uzyskać **pełne zwolnienie**, jeżeli cała opłata nie podlega uiszczeniu, lub **częściowe zwolnienie**, jeżeli partycypuje w opłacie. Dodatkowe informacje na temat zwolnienia z opłat sądowych można znaleźć na stronie internetowej [Her Majesty's Courts Service](#).

Ciekawe strony

[Komisja Służby Prawnej](#),

[Alternatywne metody rozwiązywania sporów](#), [Społeczne doradztwo prawne](#), [Krajowa infolinia w sprawach mediacji](#), [Strona dotycząca alternatywnych metod rozwiązywania sporów w Ministerstwie Sprawiedliwości Zjednoczonego Królestwa](#), [Strona poświęcona mediacji na stronie internetowej Her Majesty's Courts Service](#), [Infolinia w sprawach mediacji rodzinnej](#), [Direct.gov.uk](#), [Porady na bieżąco](#), [Społeczne doradztwo prawne](#), [Przewodnik doradczy – pomoc online w Biurze Porad Obywatelskich](#), [Alternatywne metody rozwiązywania sporów na bieżąco](#), [Her Majesty's Courts Service](#), [kodeks etyki radców prawnych](#), [HM Revenue & Customs](#), [Her Majesty's Courts Service](#), [Ministerstwo Sprawiedliwości Zjednoczonego Królestwa](#), [Her Majesty's Courts Service \(bailliffowie\)](#), [Ministerstwo Sprawiedliwości](#)

Powiązane dokumenty

Brytyjskie sprawozdanie z badania na temat przejrzystości kosztów (448 Kb) [en](#)

Ostatnia aktualizacja: 26/06/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Koszty postępowania - Irlandia Północna

Niniejsza strona zawiera informacje pozwalające zorientować się w kosztach postępowania przed wymiarem sprawiedliwości w Irlandii Północnej.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Zarówno w sądach okręgowych (county court), jak i Trybunale Sprawiedliwości (Court of Judicature) – stosuje się taryfikatory kosztów sądowych - niektóre z nich obejmują koszty zastępstwa procesowego.

Na stronie [UK Office of Public Sector Information \(Urzędu Informacji Sektora Publicznego Zjednoczonego Królestwa\)](#) można znaleźć teksty aktów prawnych regulujących bieżący wymiar kosztów county courts. Taryfikator kosztów High Court (Wysokiego Trybunału) nie jest dostępny w Internecie. Obowiązuje on tylko w odniesieniu do określonych spraw i stosuje się go w określonych okolicznościach – nie dotyczy wszystkich spraw.

The Taxing Master (urzędnik ds. wyceny kosztów) może również ustalić wysokość kosztów prawnych w niektórych sprawach, np. w postępowaniach o rozwód i o dostarczanie środków utrzymania (*ancillary relief*). Koszty te obejmują honoraria pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych.

Northern Ireland Legal Services Commission (Komisja ds. Służb Prawnych Irlandii Północnej) ustala ryczałtowe stawki kosztów w sprawach o opiekę nad dzieckiem objętym pomocą prawną, uregulowane Children (Northern Ireland) Order (rozporządzeniem o prawach dziecka w Irlandii Północnej) z 1995 r.

Koszty postępowania przed Family Proceedings Court (sądem rodzinnym), w którym udzielono pomocy prawnej w ramach systemu ABWOR (**assistance by way of representation** – pomoc poprzez zastępstwo prawne) ustala się wg stawki godzinowej lub ryczałtowej (łącznie).

Koszty postępowania w Family Care Centre (Centrum Opieki nad Rodziną), w ramach którego zostało wydane zaświadczenie przewidziane w art. 3 **Legal Aid** (Remuneration of Solicitors and Counsel in County Court Proceedings) **Order** (Northern Ireland) (rozporządzenia o pomocy prawnej – wynagrodzenie solicitorów i radców prawnych z 1981 r. w postępowaniu przed sądami rejonowymi w Irlandii Północnej) – ustala się oraz uiszcza według standardowej stawki ryczałtowej kosztów. W razie niewydania zaświadczenia przewidzianego w art. 3 tego rozporządzenia, koszty postępowania ustala się oraz uiszcza według stawki godzinowej, nie przekraczając pułapów określonych w art. 2 rozporządzenia.

Koszty postępowania o separację i alimenty przed magistrates court (sądem pokoju), objęte systemem pomocy prawnej ABWOR również ustala się i uiszcza wg stawki ryczałtowej.

Solicitors

Strona internetowa [Law Society of Northern Ireland \(Towarzystwa Prawniczego Irlandii Północnej\)](#), może okazać się pomocna w znalezieniu solicitora, lecz Law Society nie udostępnia informacji o kosztach zastępstwa prawnego, jako że ich wysokość zależy od wielu czynników właściwych dla poszczególnych spraw.

Barristers

Strona internetowa [Northern Ireland Bar Library \(Palestry Irlandii Północnej\)](#) może okazać się pomocna w znalezieniu barristera, lecz Law Society nie udostępnia informacji o kosztach zastępstwa prawnego, jako że ich wysokość zależy od wielu czynników właściwych dla poszczególnych spraw.

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

Opłaty stałe w sprawach konstytucyjnych zależą od miejsca wszczęcia postępowania i uiszcza się je według stawek ustalonych przez daną instancję sądową. Aktualne stawki opłat sądowych można znaleźć na stronie [Służb ds. sądów i kolegiów Irlandii Północnej](#).

Stawki te **nie** obejmują kosztów **zastępstwa procesowego**.

W sprawach konstytucyjnych pobierane są również opłaty sądowe związane z postępowaniem przed **Sądem Najwyższym Zjednoczonego Królestwa**, a informacje na ten temat można znaleźć na stronie internetowej dotyczącej [opłat sądowych z tytułu postępowania przed Sądem Najwyższym Zjednoczonego Królestwa](#).

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Oplaty sądowe zwykle uiszczą się z chwilą rozpoczęcia postępowania, lecz w toku sprawy mogą pojawić się inne opłaty za czynności poboczne: m.in. za wnioski dotyczące kwestii incydentalnej, posiedzenia opiniodawcze itp.

Koszty prawne obciążające osobę, która nie korzysta z pomocy prawnej są uzgadniane pomiędzy tą osobą a jej zastępcą prawnym.

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

W postępowaniu karnym oskarżony korzystający z pomocy prawnej nie ponosi żadnych kosztów. Koszty prawne obciążające osobę, która nie korzysta z pomocy prawnej, uzgadniane są pomiędzy tą osobą a jej zastępcą prawnym.

Etap postępowania karnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Koszty stron cywilnych, m.in. koszty świadków i honoraria biegłych, zwykle uiszczą się na końcu postępowania. Nie są to jednak koszty stałe, a ich wysokość waha się w zależności od charakteru sprawy.

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe w **sprawach konstytucyjnych** zależą od miejsca wszczęcia postępowania i uiszczą się je według stawek ustalonych przez właściwy wydział sądu. Aktualne stawki kosztów sądowych można znaleźć na stronie [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#).

Koszty te **nie** obejmują kosztów **zastępstwa prawnego**.

W sprawach konstytucyjnych występują również opłaty sądowe związane z postępowaniem przed **Izbą Lordów** (House of Lords) oraz nowym **Supreme Court of Northern Ireland** (Sądem Najwyższym Zjednoczonego Królestwa), który przejmie funkcję sądową Izby Lordów. Opłaty te są w trakcie ustalania.

Etap postępowania konstytucyjnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Oplaty sądowe zwykle uiszczą się wraz z rozpoczęciem postępowania, lecz w toku sprawy mogą pojawić się inne opłaty za czynności poboczne: m.in. za wnioski dotyczące kwestii incydentalnej, posiedzenia opiniodawcze itp.

Koszty prawne obciążające osobę, która nie korzysta z pomocy prawnej, uzgadniane są pomiędzy tą osobą a jej zastępcą prawnym.

Informacje wstępne, których powinni udzielić zastępcy prawni

Prawa i obowiązki stron

Solicitorzy są obowiązani oszacować potencjalne koszty, jakie poniosą strony, ponieważ jednak ich wysokość będzie zależać od rozwoju/biegu sprawy, dokładna wycena kosztów na początku postępowania może okazać się niemożliwa.

Regulacje prawne dotyczące kosztów

Gdzie zdobyć informacje na temat regulacji prawnych dotyczących kosztów w Irlandii Północnej?

Informacje o opłatach sądowych można znaleźć na stronie [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#).

Strony internetowe [Law Society of Northern Ireland](#) oraz [Northern Ireland Bar Library](#) mogą okazać się pomocne w znalezieniu przedstawiciela prawnego, lecz nie zawierają informacji o kosztach zastępstwa prawnego, jako że ich wysokość zależy od sprawy oraz od uprawnienia stron do pomocy prawnej.

W jakich językach można uzyskać informacje o źródłach kosztów w Irlandii Północnej?

Informacje o opłatach sądowych dostępne są w języku angielskim na stronie [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#). Na życzenie informacje tę mogą zostać przetłumaczone na inne języki.

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Informacje takie można znaleźć na stronie internetowej [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#).

Dalsze informacje są również dostępne na stronie internetowej [Law Society of Northern Ireland](#).

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Dostępne strony internetowe zawierające informacje na temat kosztów

Strona [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#) zawiera wykaz wszystkich opłat sądowych.

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

Informacje statystyczne o działalności sądów znajdują się na stronie [Northern Ireland Court Service](#).

Gdzie zdobyć informacje na temat średnich łącznych kosztów danego postępowania?

Nie wiadomo nic o źródłach takich informacji.

Istnieją taryfikatory kosztów postępowania przed county court i High Court. Są to jednakże tylko wytyczne i podanych kwot nie należy traktować jako ostateczne, ponieważ nie stosuje się ich do wszystkich spraw. Stosuje się je również jedynie do postępowań prowadzonych przez te instancje.

Aktualny taryfikator kosztów w County Court znajduje się na stronie internetowej [Office of Public Sector Information \(Urzędu Informacji Sektora Publicznego\)](#).

Taryfikator kosztów High Court nie jest dostępny w Internecie.

Podatek od wartości dodanej

Jak podawane są informacje na temat VAT?

Przysługuje zwrot podatku VAT w odpowiedniej stawce z tytułu kosztów, opłat i wydatków w rozumieniu Value Added Tax Act (ustawy o podatku od wartości dodanej) 1983 r. Dane dotyczące opłat sądowych można znaleźć na stronie [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#), gdzie figuruje wykaz opłat sądowych bez VAT.

Pomoc prawna

Próg dochodów stosowany w sprawach cywilnych

Pomoc prawna przysługuje osobom, których roczny dochód netto nie przekracza progu 9937 GBP, z wyjątkiem spraw dotyczących uszkodzenia ciała, w których przypadku próg ten wynosi 10955 GBP. W nielicznych sprawach z zakresu prawa rodzinnego dotyczących opieki nad dzieckiem pomoc prawna przysługuje niezależnie od dochodu; chodzi o postępowanie odrębne, do którego stosuje się przepisy **rozporządzenia o ochronie praw dziecka (Children Order proceedings)**. Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej [Służb ds. sądów i kolegiów Irlandii Północnej](#).

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do oskarżonych

W Irlandii Północnej nie ma ustalonego progu dochodów kwalifikującego oskarżonych do pomocy prawnej. Sędzia przyznaje pomoc prawną oskarżonemu, jeżeli jest przekonany, że oskarżony dysponuje niewystarczającymi środkami na pokrycie kosztów zastępstwa prawnego.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do pokrzywdzonych

W systemie wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych pokrzywdzonym nie przysługuje pomoc prawna.

Kiedy pokrzywdzony ubiega się o odszkodowanie za doznaną krzywdę, system pomocy prawnej nie jest zwykle wykorzystywany. Rząd wprowadził odrębny ustawowy mechanizm kompensaty dla ofiar przestępstw w Irlandii Północnej – Criminal Injury Compensation Scheme (system kompensaty za doznaną krzywdę). W ramach tego systemu pokrzywdzony ubiegający się o kompensatę nie wymaga pomocy prawnej ani zastępstwa prawnego. Bezpłatnej pomocy

przy składaniu wniosków udziela [Victim Support Northern Ireland \(Centrum Pomocy dla Ofiar Przestępstw w Irlandii Północnej\)](#), organizacja finansowana przez rząd.

System wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych przewiduje formy pomocy pozaprawnej pokrzywdzonym. Przykładowo na stronie [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#) znajduje się wirtualny przewodnik dla pokrzywdzonych i świadków.

Również organizacja charytatywna [Victim Support Northern Ireland](#) zapewnia wsparcie psychiczne, udziela informacji oraz praktycznej pomocy dla osób, które padły ofiarą przestępstwa.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez oskarżonych

Aby uzyskać bezpłatną pomoc prawną na zastępstwo prawne w Irlandii Północnej, oskarżeni muszą wykazać, że dysponują niewystarczającymi środkami materialnymi na pokrycie kosztów zastępstwa prawnego, a udzielenie pomocy prawnej leży w interesie wymiaru sprawiedliwości.

Bezpłatne postępowania sądowe

[Northern Ireland Court and Tribunals Service](#) posiada procedurę zwrotu lub zwolnienia od opłat sądowych. Procedura ta prowadzona jest w oparciu o badanie stanu majątkowego a wnioskodawcy muszą posługiwać się przepisany formularzem.

Oskarżony, który uzyskał pomoc prawną w postępowaniu karnym, nie ponosi kosztów postępowania przed sądem.

Jak wspomniano powyżej, pomoc prawna zwykle przysługuje osobom, których roczny rozporządzalny dochód nie przekracza pułapu 9 957 GBP.

W niektórych sprawach z dziedziny prawa rodzinnego dotyczących opieki nad dzieckiem pomoc prawna przysługuje niezależnie od dochodu osoby; są to tzw. **Children Order Proceedings**.

Zwolnienie od kosztów zależy od uznania sądu.

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Zasądzenie kosztów zależy od uznania sądu. Regulaminy sądów - **Trybunału Sprawiedliwości (Court of Judicature rules)** oraz sądów okręgowych Irlandii Północnej (**County Court Rules (Northern Ireland)**) - zawierają przepisy dotyczące kosztów, ale nie są dostępne w internecie.

Wynagrodzenie biegłych

Regulamin Trybunału Sprawiedliwości oraz regulamin sądów okręgowych Irlandii Północnej przewidują ograniczenie liczby biegłych. Nie stosuje się stałych stawek ani taryfikatora, ponieważ koszty sądowe (wydatki) będą zależeć od rodzaju biegłego i charakteru jego udziału w posiedzeniu.

Wynagrodzenie tłumaczy

Co do zasady, w przypadku gdy powództwo cywilne lub sprawa rodzinna są finansowane ze środków prywatnych, strony zwracające się z prośbą o pomoc tłumacza usznego zatrudniają go i pokrywają wydatki związane z jego udziałem.

Służby ds. sądów i kolegiów (Northern Ireland Courts and Tribunals Service) zatrudnią tłumacza usznego dla strony niemówiącej po angielsku i pokryją wydatki związane z jego udziałem w następujących sytuacjach: postawienie w stan oskarżenia (*committal case*), sprawa rodzinna z udziałem dzieci lub sprawa dotycząca przemocy domowej (w tym zmuszenia do zawarcia związku małżeńskiego).

Jeżeli sprawa nie spełnia ww. przesłanek, nadal istnieje możliwość pokrycia kosztów udziału tłumacza usznego, jeżeli sędzia uzna, że jest to jedyny sposób, aby strona zrozumiała przebieg postępowania lub jeżeli strona nie może uzyskać finansowania ze środków publicznych, nie jest w stanie pokryć wydatków związanych z udziałem tłumacza z własnych środków lub sędzia sam zarządzi powołanie tłumacza usznego.

W przypadku gdy Służby ds. sądów i kolegiów Irlandii Północnej zatrudnią tłumacza i pokryją wydatki związane z jego udziałem, należy je zaksięgować zgodnie z odpowiednimi zasadami. Wydatki mogą się różnić w zależności od sprawy, długości rozprawy, odległości i czasu poświęconego przez tłumacza na przejazd do i z sądu, a także środka transportu. Zasady te stosuje się w przypadku wszystkich roszczeń, aby zagwarantować, że nie zostaną dokonane żadne nadpłaty.

Ciekawe strony

[Law Society of Northern Ireland](#)

[Northern Ireland Bar Library](#)

[UK Office of Public Sector Information](#)

informacje o opłatach sądowych na stronie internetowej Northern Ireland Court Service

[Northern Ireland Court and Tribunals Service](#)

[informacje o rejestrze spraw gospodarczych na stronie internetowej Northern Ireland Court Service](#)

[Victim Support Northern Ireland](#)

[informacje o pomocy dla poszkodowanych i świadków na stronie Northern Ireland Court Service](#)

Powiązane dokumenty

Sprawozdanie z badania na temat przejrzystości kosztów w Zjednoczonym Królestwie (448 Kb) [en](#)

Ostatnia aktualizacja: 26/06/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Koszty postępowania - Szkocja

Na niniejszej stronie przedstawiono orientacyjne informacje dotyczące opłat sądowych w Szkocji.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Przepisy nie regulują opłat pobieranych od klientów przez przedstawicieli zawodów prawniczych. Uregulowane są jednakże opłaty, które mogą podlegać zwrotowi na rzecz strony wygrywającej w procesie.

Solicitors

Opłaty pobierane przez prawników (solicitors) w Szkocji nie są regulowane. Zależą one od wielu różnych czynników mających związek z daną sprawą.

Advokaci

Opłaty pobierane przez adwokatów (advocates) w Szkocji nie są regulowane. Zależą one od wielu różnych czynników mających związek z daną sprawą.

Opłaty stałe

Opłaty stałe w postępowaniu cywilnym

Opłaty stałe uiszczane przez strony w postępowaniu cywilnym

Opłaty stałe w Szkocji zależą od rodzaju postępowania, w którym zostały one naliczone oraz sądu, do którego wniesiono sprawę. Opłaty stałe pobierane są na różnych etapach postępowania:

przy składaniu pism procesowych wszczynających postępowanie w sądzie;

przy składaniu dodatkowych pism procesowych;
przy ustalaniu terminu rozprawy;
za czas, jaki sąd poświęcił na rozprawę, według stawek dziennych;
za przedstawienie rachunków celem oszacowania wydatków;
przy wniesieniu środka odwoławczego.

Oplaty w każdym z rodzajów postępowania określone są w szkockich rozporządzeniach (Scottish Statutory Instruments) znanych pod nazwą Fee Orders (regulaminów opłat). W postępowaniach cywilnych zastosowanie mają regulamin z 1997 r. dotyczący opłat w sądzie okręgowym (Sheriff Court Fees Order 1997) i regulamin z 1997 r. dotyczący opłat w Najwyższym Sądzie Cywilnym (Court of Session Fees Order 1997). Regulaminy te były następnie wielokrotnie zmieniane w celu uwzględnienia wzrostu opłat. Więcej informacji o regulaminach opłat i ich zmianach w Szkocji znaleźć można na stronie internetowej Szkockiej Służby Sądowej ([Scottish Court Service](#)).

Prawo rodzinne – rozwód/rozwiązanie związku partnerskiego

W Szkocji pozew o rozwód lub o rozwiązanie związku partnerskiego może zostać wniesiony do sądu okręgowego (Sheriff Court) lub Najwyższego Sądu Cywilnego (Court of Session) w poniższych trybach:

Tryb uproszczony

Tryb nieuproszczony

Oplata za wniesienie pozwu o rozwód lub o rozwiązanie związku partnerskiego w trybie uproszczonym w Sheriff Court wynosi obecnie 95 GBP; natomiast w Court of Session oplata wynosi obecnie 105 GBP. Dodatkową opłatę pobiera się w przypadku, gdy wymagane jest doręczenie pism rozwodowych pozwanemu przez urzędnika sądu okręgowego (sheriff officer). W Sheriff Court i Court of Session oplata za tę czynność wynosi 10 GBP, do czego należy doliczyć opłatę pobieraną przez urzędnika sądu okręgowego (sheriff officer).

Postępowanie rozwodowe / postępowanie w sprawie o rozwiązanie związku partnerskiego w trybie nieuproszczonym zostaje wszczęte w drodze doręczenia pozwu (initial writ) w sądzie okręgowym (Sheriff Court). Oplata za pozew w postępowaniu o rozwód lub rozwiązanie związku partnerskiego wynosi obecnie 125 GBP. W takich sprawach sąd nie może zająć się doręczeniem kopii pozwu do pozwanego. A zatem strona wnosząca o rozwód (powód/ka) będzie musiała uiścić oddzielne opłaty na rzecz prawnika (solicitor) albo urzędnika sądu okręgowego (sheriff officer) za doręczenie. Na kolejnych etapach postępowania, w zależności od jego przebiegu (zob. wyżej), pobierane są opłaty dodatkowe. Najniższą opłatę pobiera się w przypadku gdy strona pozwana uznaje wniosek powoda, kiedy to należy uiścić jedynie dodatkową opłatę za wniosek o wydanie wyroku, wynoszącą obecnie 55 GBP. W Court of Session oplata za wniesienie pozwu rozwodowego lub o rozwiązanie związku partnerskiego (initial writ) wynosi obecnie 140 GBP.

Prawo rodzinne – prawo do opieki nad dzieckiem i alimenty

W sprawach z zakresu prawa rodzinnego toczących się w sądzie okręgowym (Sheriff Court) kwota opłaty zależy od tego czy wniosek dotyczący ustanowienia opieki i alimentów na rzecz dzieci jest dołączony do pozwu rozwodowego. Jeżeli wniesiono pozew o rozwód lub o rozwiązanie związku partnerskiego, zastosowanie mają opłaty pobierane przy zwykłym postępowaniu rozwodowym.

Jeżeli nie wniesiono pozwu o rozwód (crave for divorce), stosuje się opłatę za złożenie initial writ, wynoszącą obecnie 80 GBP. Dodatkowe opłaty uiszczane będą na poszczególnych etapach, w zależności od przebiegu sprawy w sądzie.

W Court of Session stosowna oplata wynosić będzie 140 GBP; w tym przypadku również mogą występować dodatkowe opłaty uiszczane na poszczególnych etapach, w zależności od przebiegu postępowania przed sądem (zob. powyżej).

Prawo handlowe – umowy i odpowiedzialność

W sprawach z zakresu prawa handlowego kwota opłaty zależy od żądania powoda oraz regulaminu sądu, w którym powód (osoba, która kieruje sprawę na drogę sądową) wnosi powództwo.

Na przykład, jeżeli powód może wnieść powództwo na podstawie przepisów dotyczących rozstrzygnięcia tzw. „drobnych roszczeń” w Sheriff Court, domagając się zapłaty kwoty poniżej 3 000 GBP, oplata za wystosowanie wezwania wynosi obecnie 15 GBP w przypadku kwoty do 200 GBP i 65 GBP w przypadku kwoty w przedziale od 200 GBP do kwoty 3 000 GBP. Może zaistnieć konieczność uiszczenia dodatkowych opłat sądowych na kolejnych etapach postępowania. Na przykład, jeżeli urzędnik sądu okręgowego (sheriff officer) ma doręczyć wezwanie pozwanemu, stosowna oplata wynosi obecnie 10 GBP, do czego należy doliczyć opłatę pobieraną przez urzędnika sądu okręgowego (sheriff officer). Jednakże sekretarz sądu okręgowego (sheriff clerk) zajmuje się takim doręczeniem tylko w przypadku, kiedy powodem jest osoba fizyczna. Inne strony muszą załatwić doręczenie za pośrednictwem prawnika (solicitor) lub urzędnika sądu okręgowego (sheriff officer), a odrębna oplata wniesiona zostaje bezpośrednio u tych osób.

Jeżeli powód może wnieść powództwo na podstawie przepisów właściwych dla trybu przyspieszonego (summary cause), występując, na przykład, o zaspokojenie roszczenia w przedziale od 3 000 GBP do 5 000 GBP, oplata za wystosowanie wezwania wynosi obecnie 65 GBP. Ponadto może zaistnieć konieczność uiszczenia dodatkowych opłat sądowych na kolejnych etapach postępowania (zob. powyżej). W takich przypadkach sekretarz sądu okręgowego (sheriff clerk) nie może zająć się doręczeniem wezwania pozwanemu, a zatem to strona musi załatwić doręczenie przez prawnika (solicitor) lub urzędnika sądu okręgowego (sheriff officer), a odrębna oplata wniesiona zostaje bezpośrednio u tych osób.

Jeżeli powód może złożyć pozew na podstawie przepisów właściwych dla trybu zwykłego (ordinary cause): na przykład, jeżeli kwota roszczenia powoda przekracza 5 000 GBP lub jeżeli w danym przypadku stosuje się przepisy rozdziału 40 regulaminu (powództwa handlowe), oplata za wystosowanie wezwania wynosi obecnie 80 GBP, a na kolejnych etapach postępowania może pojawić się konieczność poniesienia dodatkowych kosztów (zob. wyżej).

Jeżeli pozew ma być złożony w Court of Session, oplata początkowa wynosi obecnie 180 GBP. Może jednakże zaistnieć konieczność uiszczenia dodatkowych opłat sądowych na kolejnych etapach postępowania (zob. powyżej).

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Oplata wstępna uiszczana jest w chwili wszczęcia postępowania w momencie złożenia pisma w sądzie. W przypadku doręczenia przez urzędnika sądu okręgowego (tj. w sprawach o drobne roszczenia, kiedy powodem jest osoba fizyczna oraz przy składaniu uproszczonego pozwu rozwodowego/pozwu o rozwiązanie związku partnerskiego), należy uiścić opłatę w kwocie 10 GBP w momencie zwrócenia się o doręczenie. Opłatę pobieraną przez urzędnika sądu okręgowego (sheriff officer) uiszczą się na żądanie sekretarza sądu okręgowego (sheriff clerk) /sekretarza Court of Session (clerk of session) po otrzymaniu wezwania do uiszczenia opłaty pobieranej przez urzędnika sądu okręgowego (sheriff officer). Obowiązują również inne opłaty: przy składaniu dodatkowych pism, przy ustaleniu daty rozprawy, za czas sądu podczas rozprawy (w stawkach za dzień), za składanie rachunków celem oszacowania wydatków oraz przy wnoszeniu odwołania.

Opłaty stałe w postępowaniu karnym

Opłaty stałe uiszczane przez strony w postępowaniu karnym

Nie ma żadnych – osoba oskarżona jest uprawniona do pomocy prawnej, jeżeli kwalifikuje się do jej otrzymania ze względu na swoją sytuację finansową.

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

Kwestie związane z ochroną praw człowieka mogą zostać podniesione jako część postępowania w każdym postępowaniu cywilnym. Stosowna opłata zależy zatem od rodzaju wszczynanego postępowania i rodzaju żądania, z którym skarżący zwraca się do sądu.

Pozwy w sprawach o drobne roszczenia o wartości do 200 GBP – obecnie 15 GBP.

Pozwy w sprawach o drobne roszczenia o wartości od 200 GBP do 3 000 GBP – obecnie 65 GBP.

Pozwy w trybie przyspieszonym o roszczenie o wartości od 3 000 GBP do 5 000 GBP – obecnie 65 GBP.

Pozwy w trybie zwykłym o roszczenie o wartości ponad 5 000 GBP – obecnie 80 GBP.

Pozwy w trybie przyspieszonym – obecnie 80 GBP.

Pozwy składane w Court of Session – obecnie 180 GBP.

W odniesieniu do wszystkich tych postępowań mogą wystąpić dodatkowe opłaty uiszczane na poszczególnych etapach, w zależności od przebiegu postępowania (zob. powyżej).

Etap postępowania konstytucyjnego, na którym opłaty stałe muszą być uiszczone

W postępowaniu konstytucyjnym opłata wstępna uiszczana jest przy składaniu dodatkowych pism, ustalaniu daty rozprawy, za wykorzystanie czasu sądu podczas rozprawy (w stawkach za dzień), za składanie rachunków celem oszacowania kosztów oraz przy wnoszeniu środka odwoławczego.

Informacje wstępne, których powinni udzielić zastępcy prawni

Prawa i obowiązki stron

Prawnicy (solicitors) zobowiązani są do podania klientom informacji o pobieranych honorariach. Rozsądne jest również podanie przez nich informacji o szansach powodzenia i powiązanych kosztach. Kodeks etyki zawodowej obowiązujący szkockich prawników (Standards of Conduct for Scottish Solicitors) wymaga od nich jasnego i skutecznego komunikowania się z klientami.

Regulacje prawne dotyczące kosztów

Gdzie zdobyć informacje na temat regulacji prawnych dotyczących kosztów w Szkocji?

Podstawowe informacje o opłatach sądowych w Szkocji, przy czym ich zakres jest ograniczony, można znaleźć na stronie internetowej Szkockiej Służby Sądowej (Scottish Court Service).

Lexis/Nexis Butterworths publikuje również corocznie dodatek dotyczący opłat w szkockim informatorze prawnym (Scottish Law Directory).

W jakich językach można uzyskać informacje o regulacjach prawnych dotyczących kosztów w Szkocji?

Wszelkie informacje dostępne są w języku angielskim.

Na swojej stronie internetowej Scottish Court Service podaje również informacje o postępowaniach dostępne w innych językach.

Na stronie tej podano również wykaz dokumentów i materiałów informacyjnych przetłumaczonych na języki: gaelicki, kantoński, pendzabski i urdu.

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Od 2004 r. szkocka sieć mediacji (SMN – [Scottish Mediation Network](#)) zamieszcza na swojej stronie „mapę mediacji”. Informacje te były kilkakrotnie uzupełniane. Prace te finansowane są przez rząd szkocki. Łącze do ([szkockiej sieci mediacji](#)) zostało podane w szeregu ulotek i odsyła też do niego szereg innych stron internetowych. Z biurem szkockiej sieci mediacji można się również skontaktować telefonicznie i uzyskać informacje dotyczące odpowiednich służb mediacyjnych. Szkocki rejestr mediacji (Scottish Mediation Register) zawiera także dane dotyczące kwalifikacji mediatorów, tak aby strony dysponowały szerszymi informacjami przy wyborze mediatora.

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Dostępne strony internetowe zawierające informacje na temat kosztów

Informacje o [szkockich opłatach](#) sądowych obejmują:

skrótowe wersje regulaminów opłat w High Court, Court of Session i Sheriff Court;

formularz wniosku o zwolnienie z opłaty;

opłaty za czynności Sheriff Court, o które najczęściej wnioskuje strony postępowania;

łącza do regulaminów zmieniających opłaty.

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

Rząd Szkocji publikuje na swojej stronie [internetowej](#) informacje liczbowe dotyczące spraw karnych przeprowadzanych w trybie przyspieszonym (summary) zakończonych w terminie 6 miesięcy. Sprawy prowadzone w trybie przyspieszonym (summary) stanowią około 95 % wszystkich spraw karnych w sądach. Nie gromadzi się informacji dotyczących średniej długości postępowania w sprawach cywilnych. Nawet w ramach odrębnych procedur każda sprawa jest inna, a czas potrzebny do jej zakończenia może być różny. Prawnik posiadający doświadczenie w postępowaniach danego rodzaju zapewne zdoła określić przeciętny czas potrzebny na przeprowadzenie danego postępowania.

Gdzie zdobyć informacje na temat średnich łącznych kosztów danego postępowania?

Ponieważ każda sprawa jest inna, nie ma informacji na temat średnich kosztów. Prawnik posiadający doświadczenie w postępowaniach danego rodzaju zapewne zdoła określić skalę kosztów.

Podatek od wartości dodanej

Jak podawane są informacje na temat VAT?

Opublikowane koszty obejmują podatek VAT.

Jakie stawki mają zastosowanie?

W przypadku usług opodatkowanych VAT obowiązująca stawka wynosi 20%.

Pomoc prawna

Próg dochodów stosowany w sprawach cywilnych

Kwalifikowanie do pomocy prawnej ze względu na sytuację finansową w sprawach cywilnych odbywa się na podstawie obliczenia poziomu dochodu do dyspozycji (określenia, na co stać daną stronę) zgodnie ze stopniowo zmniejszającą się skalą wkładu własnego (skalą ruchomą). Obecnie pomoc prawna dostępna jest dla osób o dochodach rocznych wynoszących 25 450 GBP lub niższych.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do oskarżonych

W postępowaniach w sprawach o poważne przestępstwa rozpatrywanych z udziałem ławy przysięgłych (solemn procedure) należy określić, czy dana osoba lub osoby pozostające na jej utrzymaniu mogą opłacić koszty sprawy bez nadmiernego uszczerbku finansowego. Nie istnieje określony próg dochodów.

Ta sama ocena stosowana jest w sprawach rozpatrywanych w trybie przyspieszonym (summary procedure), jeżeli złożono wniosek o pełną pomoc prawną w przypadku nieprzyznania się oskarżonego do winy. I w tym przypadku nie istnieje ustawowy próg dochodów jako taki.

Wyliczeń dokonuje Rada Pomocy Prawnej (Legal Aid Board). W praktyce stosuje ona tygodniowy przelicznik aktualnego górnego limitu dochodu do dyspozycji w wysokości 26 239 GBP (obowiązującego od 1 kwietnia 2011 r.). Daje to kwotę 245 GBP tygodniowo, stanowiącą punkt wyjścia do kwalifikowania w kategoriach dochodu do dyspozycji, po uwzględnieniu istotnych tygodniowych wydatków i odliczeniu świadczeń wypłacanych na rzecz osób pozostających na utrzymaniu. Jeżeli tygodniowy dochód do dyspozycji wnioskodawcy przekracza 245 GBP, analizowane są okoliczności danego przypadku, w celu stwierdzenia, czy dana osoba może opłacić koszty sprawy bez nadmiernego uszczerbku finansowego.

W innych sprawach karnych rozpatrywanych w trybie przyspieszonym, w których klient przyznaje się do winy, lub które kontynuowane są bez przyznania się do winy, prawnik reprezentujący klienta (solicitor) może włączyć go do programu ABWOR (advice by way of representation – pomoc udzielana osobie, polegająca na występowaniu w jej imieniu przed urzędem, sądem lub inną instytucją). W takich przypadkach próg dochodu do dyspozycji wynosi 245 GBP na tydzień. Dochód ten obejmuje wszystkie źródła, z wyłączeniem wszelkich świadczeń określonych jako „passported” (kiedy dana osoba zaliczana jest do określonej kategorii, a przez to pozytywnie przechodzi ocenę finansową), lub świadczeń nieuwzględnianych, po odliczeniu świadczeń na rzecz wszystkich osób pozostających na utrzymaniu.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do pokrzywdzonych

Nie jest dostępna pełna pomoc prawna w zakresie prawa karnego dla pokrzywdzonych w sprawach karnych. Prawnicy (solicitors) mogą doradzać i pomagać w kwestii postępowań, ale pomoc prawna nie obejmuje żadnej formy zastępstwa procesowego. W takich przypadkach próg dochodu do dyspozycji wynosi 245 GBP na tydzień. Kwota ta obejmuje dochody ze wszystkich źródeł, z wyjątkiem świadczeń określanych jako „passported” lub świadczeń nieuwzględnianych, po odliczeniu świadczeń na rzecz wszystkich osób pozostających na utrzymaniu.

Kiedy potrzebna jest pomoc prawna przy dochodzeniu roszczeń z tytułu szkód poniesionych w wyniku czynów podlegających prawu karnemu, próg dochodu jest taki sam jak w sytuacji, gdy stosuje się maksymalny limit dochodu do dyspozycji wynoszący 26 239 GBP. Jednak niektórych z tych roszczeń można dochodzić za pośrednictwem Criminal Injuries Compensation Authority (CICA – organu zajmującego się sprawami rekompensat na rzecz pokrzywdzonych) i pomocy finansowej (jeżeli zostanie przyznana) pochodzącej z programu Advice and Assistance (porad i pomocy), mającej inne progi kwalifikowania się do pomocy prawnej w sprawach cywilnych.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez pokrzywdzonych

Pomoc prawna dla pokrzywdzonych nie jest dostępna w sprawach karnych.

Nie ma żadnych szczególnych warunków, jakie należałoby spełnić w celu uzyskania pomocy prawnej w sprawach cywilnych. Legal Aid Board ma prawo przyznawania pomocy prawnej, jeżeli uzasadniają to okoliczności danego przypadku.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez oskarżonych

Nie istnieją inne warunki przyznania pomocy prawnej w sprawach karnych, ani ze strony sądów, ani Rady.

Bezpłatne postępowania sądowe.

W następujących okolicznościach nie ma obowiązku uiszczania opłat sądowych.

Sheriff Court

za wnioski składane w związku z przepisami ustaw dotyczącymi rejestracji urodzeń, zgonów i zawierania małżeństw;

za wnioski składane w związku z przepisami części III Social Work (Scotland) Act (szkockiej ustawy o pomocy społecznej) z 1968 r.;

za wnioski składane w związku z przepisami Mental Health (Care and Treatment) (Scotland) Act (szkockiej ustawy o zdrowiu psychicznym – opieka i leczenie) z 2003 r.;

za wnioski składane w związku z przepisami części II Children (Scotland) Act (szkockiej ustawy o dzieciach) z 1995 r.;

za wnioski składane w związku z przepisami art. 129 Consumer Credit Act 1974 (ustawy o kredytach konsumenckich) z 1974 r.;

przez dłużników i wierzycieli w związku z postępowaniami na mocy Debtors (Scotland) Act (szkockiej ustawy o dłużnikach) z 1987 r. lub Debt Arrangement and Attachment (Scotland) Act (szkockiej ustawy z o warunkach kredytu i zajęciach) 2002 r., z wyjątkiem opłaty za zbadanie sprawozdania z aukcji i sprawozdania audytora sądu;

za uzyskanie lub analizę spisu składników majątku, dodatkowego lub korygującego spisu składników majątku (niezależnie od tego, czy potwierdzenie to jest wymagane w odniesieniu do zgonu w czasie czynnego pełnienia służby).

Court of Session

W odniesieniu do dłużników, w związku z postępowaniami prowadzonymi na mocy Debtors (Scotland) Act (szkockiej ustawy o dłużnikach) z 1987 r.;

Za złożone lub przedstawiłone ustnie przed sądem wnioski lub sprzeciwy wobec wniosków, których celem jest jedynie wszczęcie dalszych etapów postępowania, wliczając w to:

art. 19.1 (wyroki zaoczne);

art. 22.3 ust. 5 lit. a) (sprawozdanie końcowe);

art. 36.13 (zgon, inwalidztwo, wznowienie postępowania itp. – Lord Ordinary);

art. 37.1 ust. 2 lit. b), 37.1 ust.6 i 37.1 ust. 7 (wniosek o proces przed ławą przysięgłych);

art. 37.10 (wniosek o wydanie wyroku);

art. 38.17 ust. 1 (zarządzanie rozpraw);

art. 40.7 ust. 3 (procedura po przekazaniu środka odwoławczego);

art. 40.11 ust. 1 lit. a) (przyspieszone rozpoznanie środka odwoławczego) ale tylko w zakresie w jakim wniosek odnosi się do art. 40.7A) (wymagany wniosek o przyspieszone rozpoznanie środka odwoławczego);

art. 41.15 ust.1 (wniosek o rozpoznanie środka odwoławczego) w przypadku orzeczenia sądowego niebędącego orzeczeniem ostatecznym;

art. 40.15 ust. 1 (zarządzenia związane z rozpatrywaniem środka odwoławczego);

art. 41.22 ust. 1 (wniosek o dalsze postępowanie).

Ponadto strony mogą zostać zwolnione od uiszczania opłat sądowych w pewnych okolicznościach, jeżeli:

dana osoba lub jego/jej partner otrzymuje zasiłek na mocy Social Security Contributions and Benefits Act (ustawy o zasiłkach z opieki społecznej i świadczeniach) z 1992 r.;

dana osoba uzyskuje dochód z tytułu zasiłku dla poszukujących pracy (wyplacany na mocy Jobseekers Act – ustawy o osobach poszukujących pracy z 1995 r.);

dana osoba otrzymuje pomoc prawną w sprawie cywilnej w rozumieniu art. 13 ust. 2 Legal Aid (Scotland) Act (szkockiej ustawy o pomocy prawnej) z 1986 r. w odniesieniu do kwestii wymienionej w tabeli opłat, na podstawie której opłata jest należna;

opłata jest należna w związku z uproszczonym pozwem rozwodowym lub o rozwiązanie związku partnerskiego, a dana osoba otrzymuje w kwestii tego pozwu poradę i pomoc prawnika (solicitor) na mocy Legal Aid (Scotland) Act z 1986 r.;

prawnik (solicitor) świadczy na rzecz danej osoby usługi w związku ze sprawą wymienioną w tabeli opłat, kiedy opłata ma być uiszczona na mocy przepisu art. 36 Legal Aid (Scotland) Act z 1986 r., przewidującego pomoc prawną w przypadku wyjątkowo pilnej sprawy;

dana osoba lub jego/jej partner aktualnie otrzymują gwarancję kredytową na mocy State Pension Credit Act 2002 (ustawy o państwowym kredycie emerytalno-rentowym) z 2002 r.;

dana osoba lub jego/jej partner aktualnie otrzymują świadczenie dla osób pracujących (working tax credit), pod warunkiem, że:

danej stronie wypłacane jest świadczenie z tytułu posiadania dzieci (child tax credit) lub też strona ta należy do pary wspólnie ubiegającej się o takie świadczenie (zgodnie z definicją podaną w art. 3 ust. 5A Tax Credits Act z 2002 r.);

świadczenie obejmuje wsparcie z tytułu inwalidztwa lub poważnego stopnia inwalidztwa (lub oba); całkowity przychód roczny brutto przyjęty do obliczenia świadczenia dla osób pracujących wynosi co najwyżej 16 642 GBP rocznie; dana osoba lub jego/jej partner aktualnie otrzymują zasiłek dochodowy w związku z zatrudnieniem i pomocą finansową na mocy Welfare Reform Act (ustawy o reformie systemu opieki społecznej) z 2007 r.

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Zależy to od rodzaju złożonego pozwu. Regulaminy sądów są dość szczegółowe i należy to sprawdzać oddzielnie dla poszczególnych rodzajów spraw. Ogólnie jednak stosuje się poniższe zasady:

Drobne roszczenia (w sprawach o wartości przedmiotu sporu do 3 000 GBP)

Po zakończeniu postępowania w sprawie o drobne roszczenia, sąd może zasądzić zwrot kosztów. Wielkość zasądzonej kwoty może określić sędzia sądu okręgowego (sheriff). Kwotę tę może także obliczyć sekretarz sądu (clerk of court) lub urzędnik sądu okręgowego (sheriff clerk), natychmiast lub w terminie późniejszym.

Zgodnie z ogólną zasadą koszty sądowe zasądzone są na rzecz strony, której roszczenie uznano za zasadne. Koszty musi wtedy pokryć strona przegrywająca. Zazwyczaj obowiązuje limit kwoty, do której można zasądzić koszty:

Jeżeli wartość roszczenia wynosi 200 GBP lub mniej, zazwyczaj nie przysądza się kosztów.

Jeżeli wartość roszczenia mieści się w przedziale pomiędzy 200 GBP a 1 500 GBP, maksymalna kwota zwrotu wydatków, jaką może zasądzić sąd na rzecz strony wygrywającej, wynosi 150 GBP.

Jeżeli wartość roszczenia mieści się w przedziale pomiędzy 1 500 GBP a 3 000 GBP, maksymalna kwota zwrotu wydatków, jaką może zasądzić sąd na rzecz strony wygrywającej wynosi 10 procent wartości roszczenia.

Jeżeli nastąpi zasądzenie zwrotu wydatków, do kwoty tej mogą zostać wliczone wszelkie koszty sądowe, pod warunkiem, że całkowite koszty i opłaty nie przekraczają podanych powyżej kwot maksymalnych.

Sprawy rozpatrywane w trybie przyspieszonym(w odniesieniu do spraw o wartości przedmiotu sporu do 5 000 GBP)

Jeżeli po zakończeniu postępowania sąd zasądzi zwrot wydatków, zasądzona kwota zostaje obliczona przez sekretarza sądu (clerk of court) na podstawie ustalonej tabeli kosztów. Kwota ta zależy od nakładu i charakteru prac wykonanych w czasie procesu. Auditor of court (rewident sądowy), będący niezależnym urzędnikiem, może również dokonać obliczenia tej kwoty (jeżeli sędzia sądu okręgowego (sheriff) lub sekretarz sądu okręgowego (sheriff clerk) uzna to za właściwe).

W przypadku powództwa, od którego został wniesiony sprzeciw, sekretarz sądu (clerk of court) najpierw wysłuchuje strony w kwestii roszczenia o zwrot poniesionych wydatków i kosztów. Dokonuje się tego zazwyczaj w ostatnim terminie rozprawy dotyczącej każdego postępowania. Jeżeli jednak sędzia sądu okręgowego (sheriff) wyda postanowienie w terminie późniejszym, lub w przypadku, gdy nie ma wystarczająco dużo czasu przed zakończeniem rozprawy, rozprawa może być kontynuowana w innym wyznaczonym terminie, jako specjalna rozprawa w kwestii wydatków, w której mogą wystąpić obie strony. Zgodnie z ogólną zasadą koszty sądowe zasądzone są na rzecz strony, której roszczenie uznano za zasadne. Koszty musi wtedy pokryć strona przegrywająca.

Po obliczeniu (oszacowaniu) kwoty wydatków, którego dokonuje sekretarz sądu okręgowego (sheriff clerk) lub rewident sądowy (auditor of court), rachunek zostaje przedstawiony sędziemu sądu okręgowego (sheriff) do zatwierdzenia. Jeżeli odbyło się to na specjalnym posiedzeniu w sprawie wydatków, sekretarz sądu okręgowego (sheriff clerk) wyznacza datę i godzinę rozpatrzenia sprawy, tak by rachunek wydatków mógł być zatwierdzony przez sędziego sądu okręgowego.

Ostateczne orzeczenie sędziego sądu okręgowego (decree) w sprawie nie może zostać ogłoszone, dopóki rachunek wydatków nie zostanie zaakceptowany przez sędziego sądu okręgowego. Odbywa się to w tym samym czasie, co akceptacja rachunku.

Postępowanie w trybie zwykłym

W takich przypadkach o tym, czy zasądzić zwrot wydatków, czy też nie, decyduje sąd. Zgodnie z przepisami, wydatki zasądzone do zwrotu w danej sprawie muszą zostać oszacowane zanim zostanie wydane postanowienie dotyczące zapłaty (decree for payment), chyba, że zostaną one zastąpione kwotą ryczałtową.

Zazwyczaj sąd zajmuje się wydatkami stopniowo. Pierwszym etapem jest podjęcie przez sędziego sądu okręgowego decyzji, czy uprawnionym do zwrotu kosztów jest powód czy pozwany i zezwolenie na sporządzenie wykazu wydatków oraz złożenie go w sądzie. Sąd przesyła następnie sprawę do rewidenta sądowego (auditor of court), będącego niezależnym urzędnikiem, w celu dokonania oszacowania i złożenia sprawozdania. Wreszcie, kiedy rewident sądowy dokona oszacowania rachunku, a sędzia sądu okręgowego rozstrzygnie wszystkie zastrzeżenia względem jego sprawozdania, sąd wydaje postanowienie dotyczące zapłaty uznanych wydatków.

Court of Session

Postępowanie przed Court of Session jest podobne do postępowania w sprawie w trybie zwykłym, w czasie którego sąd określa stronę uprawnioną do zwrotu wydatków (z zastrzeżeniem przepisu odnoszącego się do zmian) i przekazuje je rewidentowi sądowemu (auditor of court) do oszacowania.

Sąd wydaje postanowienie dotyczące oszacowanych kosztów – chyba że upewni się, że istnieje szczególna przyczyna, by tak nie postąpić.

Wynagrodzenie biegłych

Zazwyczaj wymagane jest złożenie wniosku do sędziego sądu okręgowego (sheriff)/innego właściwego sądu. Wnosi się przez to o stwierdzenie, że danym osobom przysługuje, obok zwrotu zwykłych wydatków przysługujących świadkom, dodatkowe wynagrodzenie ze względu na ich szczególne kwalifikacje.

Wynagrodzenie tłumaczy

W odniesieniu do uproszczonych postępowań rozwodowych regulamin sądu wymaga, by w przypadku gdy dokumenty muszą być doręczone osobie mieszkającej poza Szkocją, tłumaczenie dokumentu na urzędowy język kraju, w którym dokonywane jest doręczenie, zostało zapewnione przez stronę składającą uproszczony pozew rozwodowy.

Praktyka w odniesieniu do usług tłumaczy ustnych jest taka, że osoba potrzebująca tłumacza ponosi koszty tej usługi. W szczególnych przypadkach sąd może stwierdzić, że usługa tłumacza potrzebna jest w interesie wymiaru sprawiedliwości i w tych okolicznościach może zarządzić opłacenie wydatku na usługi tłumacza ustnego przez sąd.

Ciekawe strony

[Szkocka Służba Sądowa](#)

[Szkocka sieć mediacji](#)

[Szkockie sądy \(opłaty\)](#)

[Towarzystwo Prawnicze Szkocji](#)

[Szkocka Rada Pomocy Prawnej](#)

Powiązane dokumenty

[Sprawozdanie Zjednoczonego Królestwa dotyczące badania na temat przejrzystości opłat](#) (1 Kb)[en](#)

Ostatnia aktualizacja: 26/06/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.